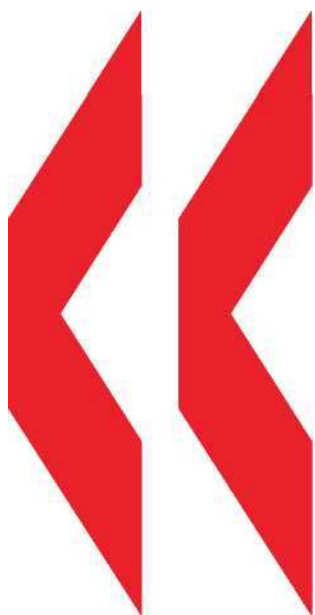

OECD (2007), „**REMEDIILE LEGALE DE CONTESTARE A PROCEDURILOR DE ATRIBUIRE A CONTRACTELOR DE ACHIZIȚII PUBLICE ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ**”, Sigma, nr. 41, Editura OECD.
[doi: 10.1787/5kml60q9vkl-t-en](https://doi.org/10.1787/5kml60q9vkl-t-en)

Sigma Papers No. 41

Remediile legale de contestare a Procedurilor de atribuire a Contractelor de achiziții publice în Uniunea Europeană

OECD

Pentru uz oficial
Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică
GOV/SIGMA(2007)5
06-Apr-2007

DIRECȚIA DE GUVERNARE PUBLICĂ ȘI DEZVOLTARE
TERITORIALĂ

SIGMA - O inițiativă comună a OECD și a UNIUNII EUROPENE, finanțată
în principal de UE

**REMEDIIILE LEGALE DE CONTESTARE A PROCEDURILOR
DE ATRIBUIRE A CONTRACTELOR DE ACHIZIȚII PUBLICE
ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ.**

LUCRAREA SIGMA NR. 41

Acest studiu oferă o analiză comparativă a sistemelor de revizuire și a căilor de atac ale achizițiilor publice în Uniunea Europeană de care dispun statele membre. Cele douăzeci și patru de prezentări separate ale sistemelor de achiziții publice în cele 24 de state membre participante au fost obținute pe bază de răspunsuri naționale la un chestionar detaliat. O revizuire în profunzime a acestor prezentări ale sistemelor statale a oferit porțiunea de analiză comparativă a acestui studiu.

Pentru informații suplimentare vă rugăm să-l contactați pe Dl. Peder Blomberg sau pe dl. Piotr Nils Gorecki, Sigma. Peder Blomberg: Tel: (33 1) 45 24 85 51
Email: peder.blomberg@oecd.org; Piotr Nils Gorecki: Tel: (33 1) 45 24 79 93
Email: Piotr-nils.gorecki@oecd.org.

JT03225206

Document complet disponibil pe OLIS în formatul său original

ORGANISATION
FOR ECONOMIC
CO-OPERATION
AND DEVELOPMENT

Sigma

Support for Improvement in Governance and Management
A joint initiative of the OECD and the European Union, principally
financed by the EU

Traducere din limba engleză

REMEDIIILE LEGALE DE CONTESTARE A PROCEDURILOR DE ATRIBUIRE A CONTRACTELOR DE ACHIZIȚII PUBLICE ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ

PUBLICAȚIE SIGMA nr. 41
MAI 2010

Acest document a fost elaborat cu sprijinul financiar al Uniunii Europene. Opiniile exprimate în acest document nu pot în nici un fel să fie considerate ca reflectând opinia oficială a Uniunii Europene, și nu reflectă neapărat punctele de vedere ale OECD și ale țărilor sale membre sau ale țărilor beneficiare participante la programul Sigma.

Publicație realizată cu sprijinul SIGMA/OECD și NISPAcee

Ediția în limba română aparține Facultății de Științe Economice și Administrație Publică din cadrul Universității Ștefan cel Mare din Suceava.

Coordonator: Lector. univ. dr. Răzvan Viorescu

Traducerea și publicarea acestei cărți au beneficiat de sprijinul acordat de OECD și NISPAcee.

Traducerea acestei publicații a fost posibilă cu sprijinul acordat de Local Government and Public Service Reform Initiative (afiliată la Open Society Institute).

Traducerea acestei publicații a fost efectuată de către Facultatea de Științe Economice și Administrație Publică din cadrul Universității Ștefan cel Mare din Suceava, România, în cadrul unui proiect finanțat de NISPAcee (The Network of Institutes and Schools of Public Administration in Central and Eastern Europe), Bratislava, Republica Slovacă.

Se aduc mulțumiri NISPAcee și SIGMA/OECD pentru sprijinul acordat în realizarea acestei publicații.

Prezenta publicație este o traducere în limba română a publicației: **Sigma Paper No. 41: PUBLIC PROCUREMENT REVIEW AND REMEDIES SYSTEMS IN THE EUROPEAN UNION**) Copyright © OECD 2007.

Toate drepturile sunt rezervate OECD.

Acest document a fost realizat cu asistența financiară a Uniunii Europene. Opiniile exprimate aici aparțin autorilor și nu reflectă în niciun fel opinia oficială a Uniunii Europene, ori pe cea a OECD și a statelor sale membre, ori a țărilor beneficiare participante în cadrul Programului Sigma.

Copyright © 2011, Facultatea de Științe Economice și Administrație Publică din cadrul Universității Ștefan cel Mare din Suceava, pentru ediția în limba română.

Publicată cu acordul OECD.

Facultatea de Științe Economice și Administrație Publică din cadrul Universității Ștefan cel Mare din Suceava, România este responsabilă pentru calitatea traducerii textului în limba română și concordanța acesteia cu textul original.

PROGRAMUL SIGMA

Programul Sigma - Sprijin pentru îmbunătățirea guvernancei și a managementului - este o inițiativă comună a Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD) și Uniunea Europeană, finanțată în principal de UE.

Lucrând în parteneriat cu țările beneficiare, Sigma sprijină buna guvernare prin:

- Evaluarea progresului reformei și identificarea priorităților pe baza unor criterii care reflectă bunele practici europene și legislația UE existentă (acquis-ul comunitar)
- Asistarea factorilor de decizie și a administrațiilor în înființarea organizațiilor și procedurilor pentru conformitatea cu standardele europene și bunele practici
- Facilitarea asistenței donatorilor din interiorul și din afara Europei, ajutând la designul proiectelor, asigurând condițiile prelabile și sprijinul punerii în aplicare.

În 2007, Sigma lucrează cu următoarele țări partenere:

- Noile state membre UE - Bulgaria și România
- țările candidate la UE - Croația, Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei și

Turcia

- țările din Balcanii Occidentali - Albania, Bosnia și Herțegovina (de stat, Federația BIH, și Republica Srpska), Muntenegru, Serbia și Kosovo (guvernată din iunie 1999 de către Misiunea administrației interimare a ONU în Kosovo - UNMIK)
- Ucraina (activități finanțate de către Suedia și Marea Britanie).

Programul Sigma sprijină eforturile de reformare ale țărilor partenere în următoarele domenii:

- cadrul legal și administrativ, serviciul public și justiție; sisteme de integritate publică
- controlul public financiar intern, auditul extern, anti-frauda, precum și gestionarea fondurilor UE
- gestionarea cheltuielilor publice, sisteme de buget și trezorerie
- achiziții publice
- elaborarea politicilor și coordonarea acestora
- o mai bună legiferare.

Pentru informații suplimentare privind Sigma, consultați site-ul nostru:

<http://www.sigmaweb.org>

Copyright OECD, 2007

Cererile pentru permisiunea de a reproduce sau traduce acest material trebuie să fie făcute la: Șeful Serviciului Publicații, OECD, 2 rue André Pascal, 75775 Paris Cedex 16, Franța.

PREFAȚĂ

Un ofertant respins, care crede ca procesul de achiziții publice a fost realizat prin încălcarea legislației relevante trebuie să aibă acces la revizuire și căi de atac. Revizuirea procedurilor de achiziții publice este menită să ofere remedii eficiente pentru ofertanții nedreptățiți. Această lucrare își propune să ofere o mai bună înțelegere și cunoaștere a modului în care statele membre UE¹ își reformează sistemele de revizuire și căile de atac legale. Aceasta include o discuție cu privire la justificarea alegerii diferitelor modele. Sperăm că lucrarea va stimula țările candidate actuale și viitoare, alte țări partenere Sigma, și statele membre UE să ia măsuri, acolo unde este nevoie, pentru a îmbunătăți calitatea sistemelor lor de revizuire și remediere. Un accent deosebit va fi pus pe disponibilitatea căilor de atac, ca parte a punerii în aplicare a Directivei CE 89/665 cu privire la căile de atac din sectorul public și Directiva CE 92/13 cu privire la remediile utilităților, din perspectivă legală și instituțională. În plus, lucrarea va pune în lumină cultura revizuirii și remedierii, precum și exploatarea acestor sisteme în practică.

În 2000, Sigma a publicat o lucrare privind Procedurile de revizuire a achizițiilor publice (Lucrarea Sigma nr. 30), care a fost bine primită și foarte apreciată de către țările candidate în activitatea lor de a înființa organizații și proceduri de reclamații, revizuire, și căi de atac în conformitate cu normele comunitare relevante. Se pare că lucrarea a fost de asemenea folosită ca documentație de referință și de orientare pentru un cerc mai larg de guverne, inclusiv pentru noile state membre, în munca lor de a pune în aplicare mecanisme eficiente de revizuire. Cu toate acestea, pe baza unui dialog permanent cu țările partenere Sigma, se pare că zona de revizuire și remediere rămâne încă o preocupare cheie pentru majoritatea țărilor. Ele au manifestat interes în procesul de învățare a modului în care alte țări și-au organizat sistemele de revizuire și modul în care au operat anumite mecanisme de revizuire. Astfel, în ultimii ani, unul din obiectivele prioritare de cooperare Sigma cu țările partenere a fost acela de a oferi asistență de specialitate, evaluare reciprocă a conduitei și organizarea de conferințe și seminarii pe acest subiect.

Situația s-a schimbat considerabil de la publicarea în anul 2000 a Lucrării Sigma Nr. 30, Procedurile de revizuire a achizițiilor publice. Cele mai importante modificări sunt după cum urmează:

- Sfera de țări cu interese directe sau indirecte în sistemele de revizuire ale achizițiilor publice UE a crescut și cuprinde astăzi aproape 40 de țări (membre ale UE, state EEA (EFTA), țări candidate la UE și țările din Balcanii de Vest).

- Mai multe hotărâri noi ale Curții Europene de Justiție în cazurile achizițiilor publice,

în special cazul Alcatel², au afectat procesul de revizuire în statele membre în mod semnificativ.

- Țările nu se străduiesc numai să depună eforturi pentru a stabili procedurile de revizuire, care sunt conforme cu dreptul comunitar (care anterior a fost de multe ori prioritate-cheie), dar sunt acum deosebit de interesate, în funcție de experiențele lor, în a face revizuirea mai rapidă și mai eficace, prin dezvoltarea unor structuri și proceduri administrative mai adecvate. Statele membre sunt libere să aleagă organizarea și procedurile de revizuire atât timp cât drepturile și măsurile corective sunt puse în aplicare în conformitate cu directivele CE. Acest lucru a dus la apariția unei mari varietăți de

¹ În contextul aderării lor iminente la Uniunea Europeană la 1 ianuarie 2007, Bulgaria și România au fost tratate ca state membre ale UE în scopul acestui studiu.

² În conformitate cu aceste hotărâri (C-81/98 și C-212/02), o perioadă suspensivă rezonabilă între atribuirea și încheierea contractului este necesară pentru a permite contestarea atribuirii în mod eficient în cadrul procedurii de revizuire.

mecanisme de evaluare între statele membre, de la utilizarea sistemului judiciar în toate etapele procesului de atribuire a contractului până la dependența de modele de judecată și de tribunale, cu sau fără capacitate judiciară. Există diferite explicații și justificări pentru alegerea unui model specific, dar dezvoltarea acestuia și experiențele acumulate în urma utilizării sale constituie o sursă valoroasă de informații pentru țările partenere Sigma în eforturile lor de a-și îmbunătăți sistemele de revizuire.

- Cu evoluțiile recente ale achizițiilor publice UE există o nevoie tot mai mare de formare și informații pentru un grup mare de actanți în domeniul revizuirii achizițiilor, cum ar fi judecătorii, avocații, factorii de decizie politică și alte persoane angajate în analiza reclamațiilor.

Prin urmare, actualizarea Lucrării Sigma nr. 30, cu un set mai larg de obiective, ar trebui să îndeplinească o funcție utilă prin furnizarea de informații în țări pentru a sprijini eforturile lor de reformare și îmbunătățire a sistemelor lor de revizuire și remediere a achizițiilor publice. Acest studiu oferă o analiză comparativă a sistemelor de revizuire și căi de atac ale statelor membre, dar nu încearcă să evalueze avantajele/dezavantajele lor sau să recomande cadre instituționale specifice.

CUPRINS

PROGRAMUL SIGMA	3
Cuvânt înainte	4
Tabla de materii	6
SINTEZĂ	8
METODOLOGIE	11
1. Introducere	13
1.1 Directivele privind căile de atac.....	13
1.2 Tratatul CE și cu Jurisprudența Curții Europene de Justiție	14
1.3 Alte practici naționale	15
2. Cadre instituționale: modul în care statele membre și-au organizat sistemele de revizuire și căi de atac.....	15
2.1 Reclamații la autoritățile contractante	15
2.2 Clasificarea sistemelor de revizuire în sisteme duale și unice	16
2.3 Instanțe generale și organisme specializate de revizuire.....	17
2.4 Apeluri	19
2.5 Organisme de revizuire de ultima instanță	19
2.6 Atestare și conciliere	20
2.7 Ombudsman-ul și organele consultative	20
2.8 Forumurile principale de opinie	21
3. Remedii disponibile	21
3.1 Anularea deciziilor privind achizițiile publice	21
3.2 Măsuri interimare	22
3.3 Anularea unui contract încheiat	23
3.4 Avarii	24
3.5 Sancțiuni pecuniare și daune cominatorii	24
4. Cadrele juridice care reglementează sistemele de revizuire ale statelor membre ..	25
4.1 Domeniul de aplicare al sistemului de revizuire și căi de atac.....	25
4.2 Legi procedurale	26
5. Mediul și cultura revizuirii privind achizițiile publice.....	31
5.1. Formare	32
5.2 Atitudini și credibilitate în raport cu procedeele de revizuire.....	33
5.3 Funcționarea sistemelor de revizuire și căi de atac în practică	34
5.4 Societate civilă.....	36
6. Concluzii	37
ANEXA: Rapoartele individuale ale statelor cu privire la sistemele de revizuire și căi de atac a achizițiilor publice în statele membre.....	39
1. Austria	39
2. Belgia	42
3. Bulgaria	46
4. Cipru	48
5. Republica Cehă	50
6. Danemarca	53
7. Estonia	56
8. Finlanda	59
9. Franța	62
10. Germania	67
11. Ungaria	70
12. Irlanda	75

GOV/SIGMA(2007)5

13. Letonia	77
14. Lituania	80
15. Luxemburg	82
16. Malta	84
17. Olanda.....	88
18. Polonia	90
19. Portugalia	94
20. România	96
21. Republica Slovacă	98
22. Slovenia	102
23. Suedia	104
24. Marea Britanie	107

SINTEZĂ

Sistemele de revizuire și căi de atac ale achizițiilor publice din statele membre UE trebuie să fie stabilite și dezvoltate pe baza cerințelor specifice ale Directivelor CE 89/665/CEE și 92/13/CEE de remediere privind achizițiile publice, Tratatul CE, și jurisprudența Curții Europene de Justiție. În special, aceste sisteme trebuie să ofere ofertanților vătămați o revizuire și căi de atac rapide, eficiente, transparente, și nediscriminatorii. Există un număr de cerințe suplimentare, dar acestea nu acoperă fiecare detaliu al unui sistem de revizuire și căi de atac și lasă loc pentru alegerea opțiunilor de către statele membre.

Există puncte comune, dar, de asemenea, diferențe considerabile între sistemele de revizuire și căi de atac ale achizițiilor publice ale celor 24 de state membre³ incluse în acest studiu. Aceste asemănări și deosebiri se referă la cadrele instituționale, căile de atac disponibile, cadrul juridic care reglementează domeniul de aplicare și procedură, și cultura revizuirii.

În ceea ce privește cadrele instituționale, și anume modul în care statele membre și-au organizat sistemele de revizuire, cert este că majoritatea statelor membre prevăd plângeri directe la entitatea contractantă care a săvârșit pretinsa încălcare a dreptului achizițiilor publice, ca o primă etapă, directă sau indirectă, de revizuire. Cu toate acestea, această posibilitate nu este considerată ca o primă etapă a procesului de revizuire cerut de directivele CE relevante. Prin urmare, se pot identifica diferențe de terminologie dacă o astfel de plângere este setată ca o primă etapă obligatorie de examinare și dacă ofertanții folosesc de fapt această posibilitate în practică, și cu privire la detaliile procedurale, cum ar fi limitele de timp.

Toate statele membre operează o revizuire judiciară sau cvasi-judiciară de primă instanță a deciziilor de achiziții.

Unele țări sunt clasificate în conformitate cu principiile unui sistem dual, iar altele cu principiile unui sistem unic de control al achizițiilor publice. Țările cu sisteme unice au o cale de organe de revizuire (în primul rând prin instanțe terțe), în timp ce țările cu sisteme duble se caracterizează prin două căi separate de revizuire. În mod frecvent, încheierea contractului este factorul care separă cele două căi în sisteme duale. Cu toate acestea, ele pot fi, de asemenea, separate prin caracterul public sau privat al entității contractante a „pârâtului”. Statele membre utilizează atât instanțele de drept comun și administrative, precum și organismele publice specializate în revizuirea achizițiilor ca instituții de revizuire. Cu puține excepții, revizuirea în primă instanță prin intermediul unui organism de control specializat poate fi atacată într-o instanță de drept comun sau administrativă. Un număr mic de țări au senat sau camere speciale de achiziții publice în aceste instanțe ordinare sau administrative. În unele state membre a doua instanță este ultima instanță, în timp ce un grup de state membre permit chiar și o a treia instanță de control judiciar.

Toate organismele de revizuire de ultima instanță par a îndeplini cerințele unei instanțe de drept, așa cum se prevede în hotărârile Dorsch și Salzmann ale Curții Europene de Justiție⁴. Multe state membre au instituit organisme alternative de

³ În sensul prezentului raport, Bulgaria și România au fost incluse în categoria de state membre ale UE, deși aderarea lor nu a avut loc până la 1 ianuarie 2007.

⁴ Conform acestei hotărâri, pentru a se califica ca o instanță de drept, un organism trebuie să fie fondat pe baza unei legi sau printr-o lege, trebuie să fie permanent, deciziile trebuie luate pe baza normelor juridice și să fie obligatorii din punct de vedere legal, iar procedura să trebuie să fie o procedură *inter partes*. Un tribunal este independent de executiv și de administrație sau orice altă parte a guvernului, iar deciziile sale sunt de natură jurisdicțională.

soluționare a litigiilor, cum ar fi comisiile de judecată, și chiar ombudsman-ul poate juca un rol.

În cele din urmă, un număr de state membre au organisme non-judiciare consultative, formate din reprezentanți ai ambelor părți care revizuiesc cazurile de achiziții publice, care în mod normal nu iau o decizie obligatorie.

Statele membre au, de asemenea, puncte comune și diferențe în ceea ce privește căile de atac disponibile. Aceste remedii includ anularea deciziilor de achiziții ilegale, măsuri provizorii, compensații pentru daune, iar în unele state membre, în Utilități, daune cominatorii. În primul rând, statele membre permit organismelor lor de revizuire anularea deciziilor ilegale de achiziții publice înainte de încheierea contractului. Încheierea contractului este un punct crucial într-o procedură de achiziții publice, după care multe dintre statele membre permit compensarea numai pentru daune. Pentru a permite anularea deciziei de atribuire a contractului și în conformitate cu hotărârea Alcatel⁵ a Curții Europene de Justiție, multe jurisdicții au introdus un termen suspensiv de 7-30 zile între decizia de atribuire și încheierea contractului. Cu toate acestea, eficacitatea acestui termen suspensiv diferă între jurisdicții, deoarece există diferențe în ceea ce privește dacă inițierea procedurii suspendă procedura de atribuire, dacă încheierea unui contract în termenul suspensiv face contractul nul și neavenit, și în termeni de limite de timp în care judecătorii trebuie să ia o decizie de revizuire. În general, un contract încheiat poate fi anulat, în cazul în care acesta există, atunci când sunt îndeplinite cerințele definite.

În al doilea rând, sunt disponibile măsuri provizorii, dar în aplicarea care constituie obiectul unor diferențe naționale. Într-un număr limitat de state membre, depunerea unui proces are un efect automat de suspendare, întrerupând procedura de achiziții publice. În majoritatea țărilor, ofertanții trebuie să solicite în mod specific organismului să aplice măsuri provizorii, de exemplu, întreruperea procedurii. Organismul de control poate aplica apoi măsuri provizorii în așteptarea unei decizii definitive, ținând seama de efectele probabile ale măsurilor provizorii pentru toate interesele susceptibile de a fi prejudiciate, inclusiv interesul public, și să decidă împotriva atribuirii unor astfel de măsuri ori de câte ori consecințele negative ale acestora ar depăși beneficiile. În principiu, toate căile de atac pot fi acordate ca măsuri provizorii și există puncte comune în ceea ce privește cerințele. În plus, există puncte comune cu privire la disponibilitate și, în general, de asemenea, cerințe de despăgubiri, care sunt luate în considerare în mod normal după încheierea contractului. Penalitățile cu titlu cominatoriu execută hotărârile judecătorești sau constituie căile de atac în Utilități în unele state membre.

Există, de asemenea, asemănări și diferențe în ceea ce privește cadrul juridic al sistemelor de revizuire a statelor membre. În primul rând, cadrul juridic se referă la domeniul de aplicare a sistemului. În cel mai mare grup de state membre, sistemul se aplică în mod egal la contractele de mai sus și sub pragurile Directivelor CE 2004/17 și 2004/18 privind achizițiile publice. Într-un mic grup de state membre, sistemul de revizuire și căi de atac se aplică numai pentru contracte care depășesc limitele, în timp ce în altele există diferite căi de atac, organe de revizuire și cerințe procedurale pentru contractele sub aceste praguri. În mod similar, în multe state membre, sistemul de revizuire și căi de atac se aplică în mod egal pentru toate autoritățile și entitățile contractante, în timp ce în altele există baze juridice diferite și diferite organisme de revizuire, în funcție de faptul dacă contractul a fost atribuit de către o entitate publică sau o utilitate, sau dacă entitatea contractantă este publică sau privată. În al doilea rând, cadrul legal se referă la legea procedurii de revizuire, care include chestiuni cum ar fi: cine poate introduce o acțiune, limitele de timp, cu ce costuri, cum pot fi implicați experții,

⁵ Cauzele C-81/98 și C-212/02.

dacă confidențialitatea poate fi luată în considerare, și modul în care solicitanții află rezultatul procedurii.

În cele din urmă, există multe asemănări și deosebiri cu privire la cultura de revizuire a statelor membre, o noțiune care include formare, atitudini, credibilitate, și utilizarea în practică a sistemului. Oportunități de instruire pentru judecători și membrii comisiei de revizuire, avocați, ofertanți și ofițeri de contractare privind legea achizițiilor publice; fundalul tehnologic și economic de achiziții publice; și modul în care procedurile de lucru diferă considerabil. Multe state membre au un spectru larg de oportunități de formare – care variază de la predare și cercetare care sunt relevante pentru achizițiile publice în universități și alte instituții de învățământ superior, conferințe, reviste juridice și de altă natură, și seminarii organizate privat - în timp ce oportunitățile sunt foarte limitate în alte țări. Ofertanții utilizează în mod activ sistemele lor de revizuire pentru corectarea greșelilor și pentru promovarea propriilor lor interese. Cu toate acestea, în multe jurisdicții, ofertanții se simt descurajați de costurile ridicate sau de reținerea în ceea ce privește următorul contract, în timp ce în unele țări, unii ofertanți sunt văzuți de către autoritățile contractante ca abuzând de sistem în scopul de a împiedica procedurile de achiziții publice sau pentru a forța concurenții să renunțe la contract. Atitudinea majorității judecătorilor este descrisă ca fiind echitabilă și echilibrată. Sistemele naționale diferă considerabil în ceea ce privește succesul reclamațiilor și proceselor în prima instanță. În cea de-a doua și cea de-a treia instanță, ofertanții au mai puțin succes. În unele țări, organizațiile non-guvernamentale se implică în sistemul de reexaminare, în mod normal, prin acordarea de consultanță pentru ofertanți și, uneori, prin proceduri de finanțare. Într-un număr mic de state membre, aceste ONG-uri pot iniția chiar proceduri.

METODOLOGIE

În fiecare stat membru al UE, studiul s-a axat pe patru domenii principale: cadrul legislativ, cadrul instituțional, cultura revizuirii și căile de atac, și funcționarea sistemului de revizuire și al căilor de atac în practică. În timp ce s-au făcut eforturi pentru a investiga și pentru a discuta aceste aspecte separat, acest lucru nu a fost întotdeauna posibil. Cadrele legislative și instituționale, de exemplu, au un impact inevitabil asupra culturii revizuirii și căilor de atac și cu privire la funcționarea sistemului.

Studiul a fost realizat de către Echipa Proiectului Sigma și revizuit de o echipă de evaluatori. Datele necesare au fost colectate prin intermediul unui chestionar detaliat, care a fost trimis la punctele de contact în cele 25 de state membre și în Bulgaria și România. Studiul reflectă situația din statele membre, așa cum a predominat în prima jumătate a anului 2006. Toate punctele de contact din cadrul administrațiilor publice ale statelor membre au avut posibilitatea de a comenta și aproba rapoartele de țară, odată ce proiectele au fost completate de către Echipa Proiectului Sigma.

Principala responsabilitate a Echipei Proiectului Sigma a fost de a efectua toate activitățile asociate cu planificarea, organizarea, gestionarea și studiul până la finalizarea cu succes a raportului și publicarea Lucrării Sigma. Membrii echipei proiectului au fost Martin Trybus, Peder Blomberg, și Piotr-Nils Gorecki.

O echipă de evaluatori a fost înființată cu scopul de a oferi comentarii cu privire la metodologia, proiectul și la rapoartele finale ale studiului. Echipa a fost compusă din Joël Arnould (Franța), David d'Hooghe (Belgia), Jens Fejø (Danemarca), și Tomaž Vesel (Slovenia).

A fost creată o rețea de puncte de contact în cadrul administrațiilor publice ale statelor membre a fost creată și are sarcina de a oferi Echipei Proiectului Sigma documentația solicitată, informații cu privire la modul în care sistemul de revizuire a fost organizat și perceput, inclusiv statistici asupra plângerilor, atunci când sunt disponibile. Punctele de contact au fost selectate sau recomandate dintre cele ale Rețelei europene privind achizițiile publice (PPN), care este o rețea de cooperare a funcționarilor publici experți în achiziții din toate statele membre ale UE, toate țările în curs de aderare, membrii SEE, Elveția, țările candidate UE și alte țări europene.

Echipa Proiectului Sigma a pregătit un chestionar detaliat, care urma să fie trimis la rețeaua de puncte de contact pentru finalizare, inclusiv statistici privind căile de atac, dacă sunt disponibile. În măsura în care este posibil, Echipa Proiectului Sigma și echipa de evaluatori au analizat textele juridice menționate direct în chestionare, fie în versiunea originală sau în traduceri disponibile. Un total de 24 de chestionare au fost returnate la Echipa Proiectului Sigma între martie și august 2006, și anume de către Austria, Belgia, Bulgaria, Cipru, Republica Cehă, Danemarca, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Ungaria, Irlanda, Letonia, Lituania, Luxemburg, Malta, Suedia, Olanda, Polonia, Portugalia, România, Slovacia, Slovenia, și Marea Britanie.

Un număr de puncte trebuie să fie clarificate cu privire la limitele acestei abordări metodologice. În primul rând, de vreme ce trei state membre nu au returnat chestionarul, studiul nu constituie o listă completă a sistemelor de revizuire și remedii ale tuturor statelor membre. Cu toate acestea, 24 din 27 de returnări posibile reprezintă un răspuns pozitiv, care ar trebui să ofere o bază suficientă pentru o privire de ansamblu semnificativă.

Un număr de sisteme naționale de revizuire și de căi de atac asigură o acoperire mai mare decât cea cerută de directivele CE relevante, incluzând de asemenea, într-o măsură variabilă, contracte în afara domeniului de aplicare al directivei CE. Studiul oferă informații utile privind sfera de aplicare a unei astfel de acoperiri extinse, dar din

cauza limitărilor în metodologie nu a fost posibil să se discute problema de acoperire extinsă în mod sistematic în studiu.

Studiul nu face nici o distincție în funcție de natura contractelor (contracte publice sau de concesiune), care ar putea avea un impact asupra concluziilor trase în secțiunile comparative ale imaginilor de ansamblu ale studiului. Acest lucru este relevant în special cu privire la statele membre în care responsabilitățile pentru căile de atac în zona de concesiuni sunt manipulate într-un mod diferit de cel folosit pentru contractele de achiziții publice.

Studiul nu dispune de astfel de informații sistematice cu privire la modul în care organizează măsurile corective ale statelor membre cu referire specifică la natura contractelor.

1. Introducere

Obiectivul principal pentru stabilirea unui sistem de reexaminări și de căi de atac ale plângerilor privind achizițiile publice este de a asigura aplicarea practică a legislației de fond privind achizițiile publice. Un astfel de sistem oferă acestei legislații „putere”: posibilitatea de revizuire și căi de atac servește ca un factor de descurajare pentru încălcarea legii și încurajează astfel conformitatea. Mai mult decât atât, încălcările legii și greșelile autentice pot fi corectate. Prin urmare, un sistem funcțional de revizuire și căi de atac pentru achizițiile publice, în cele din urmă, poate contribui la realizarea obiectivelor normelor de fond, cum ar fi non-discriminarea și egalitatea tratamentului, transparență, și valoarea banilor. Sistemele de revizuire și căi de atac ale achizițiilor publice ale statelor membre UE trebuie să respecte cerințele dreptului Comunității Europene: Tratatul CE, Directiva 89/665/CEE a Căilor de atac în sectorul public și Directiva CE 92/13/CEE a Căilor de atac al utilităților. Cele două directive sunt în prezent într-un proces de revizuire⁶. Mai mult decât atât, aceste sisteme de revizuire și căi de atac caută în mod normal să se conformeze cu aspectele care sunt în afara aplicării directivelor privind căile de atac, cum ar fi jurisprudența relevantă a Curții Europene de Justiție, articolul 47 din Carta Drepturilor Fundamentale ale Uniunii Europene în ceea ce privește respectarea dreptului la despăgubire eficientă și la un proces echitabil și obligația de a asigura un proces echitabil care rezultă din articolul 6 al Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, și aspectele legate de bunele practici naționale.

1.1 Directivele căilor de atac

Directiva CE 89/665/CEE pentru Căi de atac în Sectorul Public și Directiva CE 92/13/CEE pentru Căi de atac ale Utilităților au stabilit anumite cerințe minime cu privire la sistemele de revizuire și căi de atac ale achizițiilor statelor membre. Aceste cerințe minime se referă la contractele atribuite în domeniul de aplicare al Directivei CE 2004/18/CE privind achizițiile din sectorul public și Directiva CE 2004/17/CE cu privire la achizițiile de utilități. Cerințele implică principii, căi de atac, organe de revizuire, și limitări. Cu toate acestea, un sistem de remediere și căi de atac la nivel național poate acoperi, de asemenea, contracte din afara domeniului de aplicare al directivelor privind achizițiile publice, cum ar fi contractele de sub pragurile de aplicare și de concesiuni de servicii.

Ca regulă generală, statele membre ale UE trebuie să se asigure că deciziile luate de autoritățile contractante pot fi revizuite eficient și cât mai rapid posibil, în cazul în care astfel de decizii încalcă dreptul comunitar în domeniul achizițiilor publice sau normele interne de aplicare a acestui drept. Noțiunea de „eficacitate” a sistemului de revizuire și căi de atac a fost clarificată prin jurisprudența CEJ (a se vedea de exemplu, cazul C-92/00, punctul 67 și Cazul C-390/98 Autoritatea Bancilor v Cărbunelui și Secretarul de Stat pentru Comerț și Industrie [2001], p. I-6117, punctul 121, Cazul C-453/99 Courage și Crehan [2001], p. I-6297, punctul 29). Mai concret, se pare că sistemul trebuie să cuprindă organisme operaționale de revizuire, normele privind situarea în organismele de revizuire, costuri, norme cu privire la efectul depunerii unui protest, domeniul de aplicare, posibilitatea de a seta anularea deciziilor individuale ale achizițiilor publice, inclusiv decizia de atribuire, daune, și măsuri provizorii. Mai mult decât atât, aspectele legate de

⁶ Propunerea Comisiei pentru o directivă de modificare a Directivelor 89/665/CEE și 92/13/CEE în ceea ce privește ameliorarea eficacității căilor de atac privind atribuirea contractelor de achiziții publice [COM (2006) 195 final/2] din 4 mai 2006: a se vedea http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/remedies/remedies_en.htm.

eficacitate includ chestiuni de acces și de satisfacție a ofertanților cu sistemul (frecvența procedurilor, recursurile împotriva deciziilor în primă instanță, etc), și, eventual, transparența generală și chiar simplitatea sistemului.

Mai mult decât atât, noțiunea interdependentă de „rapiditate” cere ca acțiunea să se decidă și să se desfășoare rapid. În afară de a fi eficiente și rapide, căile de atac nu trebuie să facă discriminări, ca rezultat al distincției făcute de Directivele între normele naționale care pun în aplicare Legislația Comunitară și alte reglementări naționale. Procedurile de revizuire prevăzute în ambele directive privind căile de atac includ următoarele competențe: să ia măsuri provizorii prin intermediul unor proceduri provizorii, să seteze fie anularea, fie asigurarea anulării deciziilor luate în mod ilegal, și să acorde despăgubiri persoanelor lezate de o anume încălcare. Statele membre pot decide să folosească organele de revizuire, care nu sunt de natură judiciară, dar ele trebuie să se asigure că deciziile acestor organisme sunt supuse controlului jurisdicțional. Această revizuire judiciară trebuie să fie efectuată de către o instanță de drept sau de către un organism care este în mod necesar independent atât de organismul de revizuire inițială și autoritatea contractantă, iar acest organism trebuie să adere la standarde care sunt aproape identice cu cele ale unei instanțe de drept .

Directivele privind căile de atac nu reglementează în mod cuprinzător sistemele de revizuire a achizițiilor publice și căile de atac ale statelor membre. De exemplu, nu există cerințe pentru a stabili dacă revizuirea trebuie să fie efectuată prin intermediul instanțelor judecătorești ordinare, speciale, sau administrative sau cu privire la tipul de lege în care sistemele de revizuire și căile de atac trebuie consacrate. Mai mult decât atât, directivele privind căile de atac conțin, de asemenea, „opțiuni”, oferind astfel statelor membre posibilitatea de manevră atunci când are loc punerea în aplicare a măsurilor corective. De exemplu, în cadrul Directivei căile de atac ale Utilităților, statele membre pot alege între a acorda organelor de revizuire puterea să anuleze deciziile de achiziții publice și a le oferi puterea de a impune plata unor penalități. Prin urmare, există loc pentru variații considerabile în sistemele de revizuire și căile de atac din cele 24 de țări incluse în acest studiu.

Cu toate acestea, pentru a fi mai preciși cu privire la interpretarea Directivelor, în conformitate cu articolul 2 alineatul (1) din Directiva 92/13/CEE, statele membre au puterea de a 1) lua măsuri provizorii și 2) să anuleze decizii sau 3) să ia alte măsuri decât cele indicate în 1) și 2), în special plata unei anumite sume. Astfel, o asemenea plată este singura măsură care poate fi luată.

1.2 Tratatul CE și jurisprudența Curții Europene de Justiție

Principiul de bază derivat direct din Tratatul CE, cu care sistemele de căi de atac și revizuire ale statelor membre UE trebuie să se conformeze este cel al non-discriminării pe motiv de naționalitate (Articolul 12 din Tratatul CE). În timp ce Directivele CE privind achizițiile publice prevăd în mod expres anumite aspecte ale acestui principiu, principiul general mai larg se aplică pentru toate cazurile care nu sunt specificate în aceste instrumente juridice. Alte principii relevante din Tratatul CE sunt transparența și proporționalitatea. Foarte des aplicarea în practică a acestor principii a fost clarificată în hotărârile Curții Europene de Justiție.

Deși nu există nici o doctrină expresă a precedentului juridic în dreptul comunitar, ca atare, care ar solicita Curții Europene de Justiție să urmeze jurisprudența anterioară, jurisprudența Curții este de o importanță considerabilă. Curtea urmează deciziile sale anterioare, în aproape toate cazurile, și foarte adesea citează din propriile sale sentințe anterioare. În plus, autoritatea Curții ca interpret suprem al dreptului comunitar îi permite să clarifice legea și, dacă este necesar, chiar să umple golurile lăsate inevitabil de legislator.

Cele mai multe hotărâri ale Curții cu privire la legea privind achizițiile publice clarifică legislația CE în lumina obiectivelor sale declarate. Astfel, hotărârile relevante ale Curții pentru revizuire și căi de atac trebuie să fie adăugate la cadrul legal cu care căile de atac și sistemele de revizuire ale statelor membre trebuie să se conformeze. În plus, ar trebui remarcat că un număr de hotărâri ale Curții au privit aspecte generale ale căilor de atac care nu au fost acoperite în mod specific prin Directivele 89/665/CEE și 92/13/CEE.

Drepturile procedurale prevăzute în articolul 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului au un efect considerabil asupra sistemelor de revizuire a achizițiilor publice și a sistemelor de căi de atac.

1.3 Alte practici naționale

Cum s-a menționat mai sus, Directivele CE 89/665/CEE și 92/13/CEE privind căile de atac nu reglementează în mod cuprinzător sistemele de revizuire și căi de atac ale achizițiilor publice ale statelor membre.

Nici jurisprudența Curții Europene de Justiție nu acoperă toate întrebările care apar în acest context. Anumite practici cu privire la revizuire și căi de atac, care au evoluat în multe țări nu sunt abordate în mod specific în directivele privind căile de atac. Cu toate acestea, linia de demarcație între aceste „practici naționale” și principiile generale ale atacului eficient și rapid cerute de directivele privind căile de atac și jurisprudența Curții Europene de Justiție nu este întotdeauna clară.

Cu toate acestea, anumite practici, cum ar fi acordarea motivelor atunci când se decide în privința plângerilor, audierea părților implicate, sau confirmarea primirii de plângeri, pot fi clasificate ca bune practici, fără a fi în mod specific și în mod explicit prevăzute de legislația comunitară în alt mod decât în termeni generali.

2. Cadrul instituțional: modul în care statele membre și-au organizat sistemele de revizuire și de căi de atac

Studiul nu face nici o distincție în funcție de natura contractelor (contracte de achiziții publice sau concesiune), care ar putea avea un impact asupra concluziilor trase în prezenta secțiune. Acest lucru este relevant în special cu privire la statele membre în care responsabilitățile pentru căile de atac în zona de concesiuni sunt manipulate într-un mod diferit decât cele pentru contractele de achiziții publice.

Această secțiune se referă la diverse instituții (instanțele de judecată, organele cvasi-judiciare de revizuire, și alte organisme de revizuire), care se ocupă cu evaluarea și căile de atac ale achizițiilor publice în statele membre ale UE. Puncte substanțiale comune pot fi găsite între aceste instituții publice de revizuire a achizițiilor, dar ele afișează, de asemenea, diferențe considerabile. Pentru informații detaliate cu privire la set-up-urile instituționale ale statelor membre individuale, vă rugăm să consultați rapoartele de țară prevăzute în anexă.

2.1 Reclamații la autoritățile contractante

În primul rând, este necesar să se clarifice diferența dintre o plângere administrativă prealabilă, prin care un ofertant, prin depunerea unei plângeri direct la o autoritate contractantă, solicită o rezoluție a unui litigiu, precum și notificarea prealabilă a intenției de a căuta o cale de atac în conformitate cu articolul 1 (3) din directivele privind căile de atac. Obligația notificării prealabile, care este opțională în directivele privind căile de atac, este doar o informare a autorității contractante potrivit căreia o revizuire va fi depusă înaintea organismului competent în primă instanță.

Studiul a relevat faptul că un element comun al sistemelor de revizuire și căi de atac ale achizițiilor publice ale statelor membre este posibilitatea de a se plânde direct la autoritatea sau entitatea contractantă respectiv, și anume atribuirea contractului instituțiilor superioare cu privire la pretinsa încălcare a legii privind achizițiile publice. Cu toate acestea, există diferențe considerabile în ceea ce privește utilizarea acestei opțiuni, în practică, referitoare la dacă este o condiție prealabilă pentru control jurisdicțional și din punct de vedere al regulamentului său detaliat. O plângere anterioară la entitatea contractantă însăși este o etapă obligatorie de prima revizuire în unele țări, precum Cipru și Germania. În Portugalia, o astfel de plângere prealabilă nu este o cerință, dar cu toate acestea, este modul cel mai frecvent de soluționare a litigiilor, în cazurile de achiziții publice, și cele mai multe plângeri nu merg mai departe. În Letonia, o plângere prealabilă este o pre-condiție pentru controlul judiciar numai în cazul documentelor contractuale neregulate. O plângere depusă la autoritatea contractantă poate oferi avantaje clare, în special în cazurile în care o greșeală reală și evidentă, mai degrabă decât o încălcare deliberată a dreptului achizițiilor publice, este motivul litigiului sau atunci când cazul implică interpretări „delicate” ale legii. Acesta este un motiv pentru care unele state membre, cum ar fi Finlanda și Ungaria, solicită ofertanților care doresc reexaminarea cvasi-judiciară sau judiciară pentru a trimite o copie a plângerii sau procesului lor la autoritatea contractantă în cauză. În plus, entitatea contractantă ar avea astfel șansa de a corecta o greșeală reală (în cazul în care acest lucru poate fi realizat fără a aduce prejudicii nimănui). Ofertantul poate evita confruntarea cu autoritatea contractantă implicată atunci când se utilizează o revizuire cvasi-judiciară sau judiciară. Mai mult decât atât, acesta ar putea fi cel mai rapid mod de a corecta încălcarea. În cele din urmă, costurile implicate în procedurile căilor de atac pot fi evitate. Pe de altă parte, procedurile îndelungate ale plângerilor pot prelungi procedura de revizuire de ansamblu, dacă aceasta este doar preludiul revizuirii cvasi-judiciare sau judiciare. Într-o astfel de situație, timp prețios ar putea fi pierdut așteptând ca o entitate contractantă să decidă asupra unei plângeri. În contextul unei plângeri directe la entitatea contractantă ca o condiție prealabilă pentru revizuirea cvasi-judiciară sau judiciară, cerința căilor de atac „rapide”, așa cum este prevăzut în directivele CE privind căile de atac, trebuie să fie luată în considerare, în special atunci când reglementează rapiditatea cu care entitățile trebuie să decidă cu privire la o astfel de plângere. În multe state membre, autoritățile contractante trebuie să decidă asupra reclamațiilor în termen de câteva zile. Cu toate acestea, în cazul în care o notificare prealabilă veritabilă a fost emisă în paralel, nu există nici o obligație pentru a aștepta decizia autorității contractante.

În Irlanda, necesitatea plângerilor și controlul jurisdicțional este redus prin practica de debriefing în care entitățile contractante explică și discută punctele tari și punctele slabe ale ofertelor individuale cu ofertantul în cauză. Aceste debriefing-uri nu sunt necesare, dar sunt încurajate ca modalitate de a promova un dialog constructiv și transparent între entitățile contractante și ofertanți.

2.2 Clasificarea sistemelor de revizuire în sistemele duale și singulare

Cadrele instituționale din cele 24 de state incluse în acest studiu pot fi împărțite în două mari categorii: sisteme duale și sisteme singulare, care, la rândul lor, pot fi divizate în câte două subgrupuri. Aceste subgrupuri vor fi explicate mai jos.

Foarte des, dar nu întotdeauna, statele membre, cu o separare clară între dreptul public și dreptul civil, au un sistem dual de control al achizițiilor publice. Majoritatea statelor membre (a se vedea tabelul 1) au un astfel de sistem dual de revizuire. Într-o țară cu un sistem dual, anumite remedii (în mod normal, despăgubiri) pot fi solicitate numai în instanțele de drept comun sau civil. Mai mult decât atât, acest remediu este de obicei

disponibil numai după încheierea contractului. Prin urmare, încheierea contractului este adesea un eveniment crucial care separă jurisdicțiile a două organisme de revizuire, fiecare cu un maxim de trei instanțe. Alte căi de atac în afara daunelor, în special, suspendarea și anularea deciziilor de achiziții publice, sunt revizuite de către un set separat de organe de revizuire. Acestea pot fi instanțele administrative normale, cum ar fi în Suedia. În mod alternativ, organismele specializate de revizuire a achizițiilor publice revizuiesc cazurile în primă instanță, care constituie obiectul unui recurs la cea mai înaltă instanță administrativă, cum ar fi în Austria, Cipru și Republica Cehă. În Franța și Luxemburg, separarea clară a dreptului public de dreptul civil este deosebit de importantă. Autoritățile contractante și utilitățile publice deținute în Franța pot căuta o cale de atac în instanțele administrative, în timp ce în Luxemburg, aceasta se aplică numai pentru autoritățile contractante. În Franța, instanțele de drept comun sau civil revizuiesc deciziile de achiziții publice a utilităților în proprietate privată, în timp ce în Luxemburg își revizuiesc toate utilitățile.

Alte state membre se încadrează în categoria organismelor singulare de revizuire a achizițiilor publice care atribuie toate căile de atac disponibile (a se vedea tabelul 1), care includ, printre altele, Bulgaria, Irlanda, Letonia și Regatul Unit. Danemarca este un caz special, deoarece daunele pot fi acordate atât de către instanțele de drept comun, cât și de către un organism specializat de revizuire a achizițiilor publice. Tipul de organism de revizuire și numărul de cazuri variază considerabil în acest tip de sistem. În ceea ce privește sistemul de revizuire dual, grupul sistemului singular poate fi împărțit în două subgrupe, în funcție de faptul dacă prima instanță este un organism specializat de revizuire a achizițiilor publice sau o instanță mai generală. Mai mult decât atât, în unele state membre, aceste instanțe sunt instanțele civile generale, în timp ce în altele sunt instanțele administrative. O altă diferență substanțială se referă la nivelul de primă instanță al organismului de revizuire. În Portugalia, de exemplu, organismele de revizuire de primă instanță sunt cele mai mici instanțe (regionale) ale instanțelor administrative, în timp ce în alte țări, precum Irlanda sau Regatul Unit, instanța supremă este organul de revizuire de primă instanță. Nivelul primei instanțe poate avea implicații asupra costurilor, vitezei, și apropierea părților. Procedurile unei instanțe superioare pot fi costisitoare, consumatoare de timp, și desprinse din regiunea contractului de achiziție. Acest lucru poate descuraja ofertanții în a exercita acțiunea. În schimb, acțiunile din instanțele aflate la un nivel inferior pot fi mai ieftine, mai rapide, și mai aproape de regiunea contractului de achiziție. Pe de altă parte, aceste organisme pot duce lipsa de experiență și expertiză.

Tabelul 1. Rezumatul sistemelor de revizuire în statele membre

Sistem/Instanță	Instanțe ordinare	Organisme de revizuire specializate
Sistem singular	Irlanda, Lituania, Olanda, Portugalia, Marea Britanie	Bulgaria, Letonia, Malta, România, Slovacia
Sistem dual	Belgia, Franța, Suedia	Austria, Cipru, Republica Cehă, Danemarca, Estonia, Finlanda, Germania, Ungaria, Luxemburg, Polonia, România, Slovenia

2.3 Instanțe generale și organisme de revizuire specializate

Majoritatea statelor membre, indiferent dacă acestea au sau nu un sistem singular sau dual, au stabilit organisme specializate de revizuire a achizițiilor publice pentru a gestiona procedurile de revizuire:

- Austria: Birouri publice federale de achiziții și instituții regionale
- Bulgaria : Comisia cu privire la protecția concurenței
- Cipru: Autoritatea de revizuire a ofertelor
- Republica Cehă: Oficiul pentru Protecția Concurenței
- Danemarca: Camera de Recurs pentru Achiziții Publice
- Estonia: Comisia de Achiziții publice
- Germania: 17 Camere de achiziții publice
- Ungaria: Consiliul de Achiziții Publice cu ramurile sale specializate, Comitetul de judecată
- Letonia: Biroul de monitorizare a achizițiilor
- Malta: Consiliul pentru apeluri la Departamentul de Contracte
- Polonia: Biroul de Achiziții Publice (administrarea sistemului de judecatori)
- România: Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor
- Slovacia: Biroul de Achiziții Publice
- Slovenia: Comisia Națională pentru revizuirea procedurilor de atribuire a achizițiilor publice

Aceste organe de revizuire sunt formate în mod normal din comisii de experți în achiziții prezidate de un avocat calificat, cum ar fi în Austria, Bulgaria sau Germania. Membrii grupului sunt adesea numiți în aceleași condiții sau printr-o procedură comparabilă cu cea a judecătorilor. Mai mult, ei trebuie să îndeplinească aceleași cerințe, cum ar fi să fie cetățeni ai statului membru în cauză, să vorbească limba sa națională, și să nu fi fost condamnați pentru o infracțiune penală. Mai mult, ei nu își pot asuma o altă activitate profesională plătită, cu excepția instituțiilor de învățământ superior, și nu pot beneficia, sub orice formă, de resurse de la întreprinderi private. Cu toate acestea, aceste comisii pot include experți în achiziții publice cu pregătire în economie, transport, construcții sau inginerie, precum și părți interesate care nu sunt avocați.

Studiul relevă faptul că deciziile de specialitate ale organelor de revizuire a achizițiilor publice sunt obligatorii, supuse în mod normal la o cale de atac în instanțele de drept comun sau administrativ, dar există și excepții. În unele state membre, cum ar fi Malta, Polonia sau Slovacia, organismele specializate de revizuire a achizițiilor publice sunt o parte independentă a unui birou de achiziții publice, care se ocupă, de asemenea, cu alte probleme de achiziții publice, cum ar fi elaborarea legislației, publicarea anunțurilor de licitație, sau politica de dezvoltare. O cale de atac împotriva deciziilor camerelor de revizuire ale acestor birouri la președintele lor respectiv poate fi o etapă distinctă în cadrul procedurii de revizuire. Acesta este cazul în Republica Cehă și Polonia. Legea procedurală este adesea reglementată în legea achizițiilor publice sau a unui act, mai degrabă decât în codurile generale de procedură civilă sau administrativă. Avantajul organelor specializate în revizuirea achizițiilor publice este că experiența în achizițiile publice poate fi concentrată și implicațiile sale juridice, tehnologice, economice și practice sunt tratate de către experți în aceste domenii. Un număr de state membre nu au deloc organisme specializate în revizuirea achizițiilor publice, dar se bazează pe instanțele administrative sau civile (a se vedea tabelul 2). În Belgia, Franța, Irlanda, Lituania, Suedia, Olanda, Portugalia, și Marea Britanie, revizuirea deciziilor de achiziții publice este sarcina exclusivă a instanțelor ordinare. În Portugalia, instanțele administrative se ocupa de litigiile privind achizițiile publice; în Irlanda, Lituania, Olanda, Suedia și Regatul Unit cele care efectuează acest lucru sunt instanțele civile; și în Franța și Luxemburg, de aceasta se ocupă și instanțele administrative, și cele civile. Curtea de piață din Finlanda este specializată în achiziții publice, dar se ocupă și cu alte domenii ale dreptului economic.

În majoritatea statelor membre cu mecanisme specializate de revizuire a achizițiilor publice, instanțele administrative și civile au încă un rol important, deoarece deciziile acestor organisme specializate de revizuire a achizițiilor publice sunt supuse unei

căi de atac la Curtea Administrativă Supremă sau chiar la Curtea Supremă. În Slovacia, apelurile sunt făcute la două instanțe de drept comun, în Germania și Danemarca la Curțile Superioare de stat, și în Ungaria și Polonia la instanțe inferioare ordinare. În multe state membre, compensațiile pentru daune sunt excluse din competența organelor specializate de revizuire a achizițiilor publice și sunt supuse examinării de către instanțele civile sau ordinare.

Tabelul 2. Revizuirea Primei Instanțe înainte și după încheierea contractului

	Organisme specializate de revizuire	Instanțe civile sau ordinare	Instanțe administrative
Înainte de încheierea contractului	Austria, Bulgaria, Cipru, Republica Cehă, Danemarca, Estonia, Finlanda, Germania, Ungaria, Letonia, Malta, Polonia, România, Slovacia, Slovenia	Belgia (utilitate), Danemarca, Franța (utilitate privată), Irlanda, Lituania, Luxemburg (utilitate), Olanda, Marea Britanie	Belgia (publice), Estonia, Franța (publice), Luxemburg (publice), Portugalia, Suedia
După încheierea contractului (pagube)	Danemarca	Belgia (utilitate), Cipru, Republica Cehă, Danemarca, Estonia, Finlanda, Franța (utilitate privată), Germania, Ungaria, Irlanda, Letonia, Lituania, Luxemburg (utilitate), Malta, Olanda, Polonia, Slovacia, Slovenia, Suedia, Marea Britanie	Belgia (publice), Franța (publice), Luxemburg (publice), Portugalia, România

2.4 Apeluri

Majoritatea statelor membre permit o cale de atac împotriva unei decizii de revizuire în primă instanță, cu alte cuvinte, acestea permit o a doua instanță care poate anula sau modifica decizia organelor de revizuire ale primei instanțe, așa cum s-a discutat mai sus, la ultima rubrică. Doar Belgia, Malta și Slovenia nu par să permită o cale de atac în ceea ce privește revizuirea deciziilor luate înainte de încheierea contractului.

Instanțele de pe cea de-a doua poziție diferă în funcție, *inter alia*, de faptul dacă statul membru are un sistem unic sau dual de revizuire. În multe state membre, unde daunele, după încheierea contractului, trebuie să fie căutate în instanțele civile, instanțele civile de apel sunt disponibile pentru ofertanții care nu sunt mulțumiți cu decizia în urma procesului de revizuire.

Instanțele civile de apel sunt, de asemenea, instanțe secundare în statele membre cu un sistem de revizuire unic, cum ar fi curțile supreme sau curțile de apel. În Cipru, Irlanda, și Danemarca, instanțele supreme sunt instanțele secundare și ultimele. În Austria, Bulgaria, Republica Cehă, Finlanda și Portugalia, ofertanții recurg direct la Curtea Administrativă Supremă, în Austria, de asemenea, la Curtea Constituțională, în timp ce în Franța și Suedia sunt instanțe secundare de contencios administrativ înainte de instanțele administrative supreme terțe.

Țările cu un organism public specializat de revizuire a achizițiilor ca primă instanță au, în mod normal, o instanță de drept ca instanță secundară de apel. În contrast cu această normă, în Republica Cehă și Polonia, președinții Oficiului pentru Protecția

Concurenței și ai Oficiului Achizițiilor Publice acționează ca „instanțe secundare separate” de atac împotriva deciziilor instanțelor primare ale propriilor lor comisii.

În România și Germania, organismele specializate de revizuire a achizițiilor publice sunt responsabile de revizuirea în instanțe primare. Cu toate acestea, ca instanță secundară, apelul la o instanță generală este deschis ofertanților. În România, Curtea de Apel are o comisie specială de achiziții publice și în Germania, Instanțele Statale Superioare au senate speciale de achiziții publice care se ocupă cu aceste recursuri.

2.5 Organisme de revizuire în instanțe ultime

Există puncte comune între sistemele de revizuire și căi de atac ale achizițiilor publice ale tuturor țărilor incluse în acest studiu cu privire la organismele de revizuire de ultima instanță. Cea mai mare și ultima revizuire a achizițiilor publice, atât înainte cât și după încheierea contractului, are loc într-o instanță administrativă sau de drept comun. Cu unele excepții, cum ar fi Malta și Slovenia, comisiile de revizuire de specialitate sunt ultima instanță pentru litigii înainte de încheierea contractului, în timp ce disputele după încheierea contractului sunt audiate de către instanțele judecătorești ordinare. Toate aceste instanțe au fost stabilite pe baza constituțiilor și Actelor Parlamentului, și îndeplinesc cerința pentru o instanță de drept prevăzută în hotărârile Dorsch și Salzmann ale Curții Europene de Justiție. Acestea sunt fondate pe baza unei legi sau printr-o lege, sunt permanente, deciziile lor sunt obligatorii, procedura lor este o procedură *inter partes*, și iau decizii pe baza unor norme juridice. Toate instanțele judecătorești sunt independente de puterea executivă, de administrare, sau de orice altă parte a guvernului, iar deciziile lor sunt de natură jurisdicțională. Judecătorii lor trebuie să fie avocați experimentați și recunoscuți. Ei sunt în mod normal, judecătorii cu cel mai înalt rang din sistemele lor de instanțe. Judecătorii sunt numiți în conformitate cu o procedură generală. Legislațiile naționale ale statelor membre impun ca judecătorii să fie independenți, iar ei nu pot fi concediați sau numai în cazuri foarte speciale și în condiții strict definite. Președinții tuturor instanțelor judecătorești sunt numiți de către guvern, parlament, sau de un comitet de numire specific, sau aleși de către instanțele judecătorești însele. Ar trebui să fie subliniat, totuși, că, de asemenea, diferitele organisme de revizuire de instanță primară și secundară ale statelor membre descrise mai sus în ultimele două poziții, îndeplinesc condițiile pentru o instanță de drept.

Diferențele se aplică în ceea ce privește numărul de cazuri deschise pentru ofertanți. În ceea ce privește revizuirea deciziilor înainte de încheierea contractului, o instanță este prevăzută pentru ofertanții din Belgia, Malta, Slovenia și, în timp ce colegii lor din Lituania, Olanda, Slovacia și Marea Britanie pot trece prin trei instanțe. Toate celelalte state membre au o revizuire în instanță secundară a deciziilor în domeniul achizițiilor publice înainte de încheierea contractului. Utilizarea efectivă în practică a posibilităților de apel până la organele de revizuire de ultima instanță va fi discutată mai jos în contextul culturii de revizuire.

Tabelul 3. Cazurile de revizuire a deciziilor de achiziții înainte de atribuirea contractului

Instanța	Organism special de revizuire	Instanțe administrative	Instanțe ordinare
Instanță primară	Austria, Bulgaria, Cipru, Cehia, Danemarca, Estonia, Finlanda, Germania, Ungaria, Letonia, Malta, Polonia,	Belgia, Estonia, Franța (publice), Luxemburg (publice), Suedia	Danemarca, Franța (utilitate privată), Irlanda, Lituania, Luxemburg (utilitate), Olanda, Marea Britanie

	România, Slovacia, Slovenia		
Instanță secundară		Austria, Bulgaria, Republica Cehă, Estonia, Finlanda, Franța (publice), Letonia, Luxemburg (publice), Portugalia, Suedia	Cipru, Danemarca, Franța (utilitate privată), Germania, Ungaria, Irlanda, Lituania, Luxemburg (utilitate), Olanda, Polonia, România, Slovacia, Marea Britanie
Instanță terță		Letonia, Portugalia, Suedia	Estonia, Franța (utilitate privată), Ungaria, Lituania, Olanda, Slovacia, Marea Britanie

2.6 Atestare și conciliere

În conformitate cu Directiva CE 92/13/CEE, mecanismele de atestare și conciliere sunt disponibile pentru sectorul de utilități în statele membre. Cu toate acestea, studiul relevă faptul că aceste mecanisme sunt rareori utilizate în practică. Se pare că eliminarea acestor instrumente este luată în considerare în cadrul revizuirii actuale a directivelor privind căile de atac.

2.7 Ombudsman-ul și organismele consultative

În unele state membre, de exemplu, Olanda, ombudsman-ul național poate juca un rol în litigiile achizițiilor publice. Această instituție independentă, cu acces la toate ramurile guvernului poate fi capabilă să rezolve disputele dintre ofertanți și autoritățile contractante, evitându-se astfel legislația costisitoare și îndelungată.

În Germania, ofertanții au dreptul de a contesta deciziile de achiziție înainte de board-urile de revizuire a achizițiilor publice. Astfel de board-uri pot fi stabilite la nivelul statelor federale și federațiilor și au competența de a dispune de autoritățile contractante, fie la cerere sau *ex officio*, să anuleze o decizie ilegală sau să ia o măsură legală. Board-urile nu au puterea de a suspenda o procedură de licitație. O cale de atac înaintea unui astfel de board nu este o condiție prealabilă pentru depunerea unei cereri de reexaminare la Camerele de Achiziții Publice.

În mod similar, Autoritatea daneză pentru concurență și Comisia pentru licitații de la Luxembourg sunt organisme consultative, iar deciziile lor nu sunt obligatorii pentru autoritățile contractante și nici nu pot fi contestate în procedurile judiciare. Oportunitățile tranzacțiilor din afara instanțelor pot permite o alternativă mai puțin conflictuală, constructivă, chiar și mai puțin costisitoare și consumatoare de timp pentru litigiile clasice.

2.8 Forumurile principale de opinie

Având în vedere principalul forum de revizuire a achizițiilor publice în practică, există diferențe mari între statele membre în ceea ce privește inițierea instituțională a sistemelor lor de revizuire și căi de atac, și orice clasificare în grupuri majore, prin urmare, devine mai dificilă. Noțiunea de „forum principal” descrie instituția de revizuire sau tipul de organism unde marea majoritate a litigiilor achizițiilor publice sunt rezolvate în practică. Acest lucru poate fi realizat de autoritățile contractante și entitățile însele, superioarele lor în administrație (Portugalia), board-urile independente de revizuire a achizițiilor publice (Danemarca, Estonia, Germania, Ungaria, Letonia și Polonia),

autoritatea de concurență (Republica Cehă), instanțe administrative primare și secundare (Franța și Suedia), instanțe ordinare primare și secundare (Lituania și Olanda), sau instanțe superioare (Irlanda și Marea Britanie).

3. Căile de atac disponibile

Studiul nu face nici o distincție în funcție de natura contractelor (contracte de achiziții publice sau de concesiune), care ar putea avea un impact asupra concluziilor trase în prezenta secțiune. Acest lucru este relevant în special cu privire la statele membre în care responsabilitățile pentru căile de atac în zona de concesiuni sunt manipulate într-un mod diferit de cel pentru contractele publice.

O altă chestiune importantă se referă la căile de atac pe care organele de revizuire și instanțele de judecată le pot atribui ofertantului vătămat dacă cererea sa se dovedește a fi justificată. Căile de atac disponibile, care pot fi acordate de către organele de revizuire respective în mod normal, în majoritatea jurisdicțiilor includ (i) anularea unei decizii individuale de achiziții publice, inclusiv decizia de atribuire, (ii) măsuri provizorii, (iii) anularea unui contract încheiat (în unele jurisdicții), și (iv) daune. Plățile periodice ale penalităților în Utilități sunt un remediu care nu este disponibil în toate statele membre.

3.1 Anularea deciziilor din domeniul achizițiilor publice

Anularea unei decizii individuale privind achizițiile publice, care a fost luată în cursul unei proceduri de achiziții publice înainte de încheierea contractului este un remediu comun disponibil în toate statele membre. Decizii individuale de atribuire care urmează să fie retrase se pot referi la o notificare de contract ilegal, specificări discriminatorii sau documente de licitație, o decizie ilegală de calificare, decizii ilegale de preselectie, și chiar decizia de atribuire a contractului însuși. Mai mult, organele de revizuire pot, de exemplu, să elimine sau să modifice o specificare și alte documente de licitație sau reluarea procedurii de achiziții publice în total sau de la un anumit moment în timp. Acest tip de cale de atac este disponibil în toate statele membre. Protecția juridică este admisibilă împotriva deciziilor luate înainte de încheierea contractului, iar în unele state membre această protecție juridică este admisibilă, de asemenea, după încheierea contractului, deși este mai puțin eficientă în practică. În mod normal, acest lucru necesită o încălcare a legii achizițiilor publice sau a altor reglementări referitoare la decizia pe care solicitantul dorește să o anuleze. Există diverse încălcări posibile, cum ar fi discriminarea ofertanților, încălcarea principiilor egalității de tratament, lipsa de transparență, sau criteriul discriminatorii de atribuire. Responsabilitatea probei cade în mod normal în sarcina reclamantului -, dar în câteva jurisdicții, ofertanții pretind doar o astfel de încălcare și autoritatea contractantă sau entitatea trebuie să dovedească faptul că de fapt nu a avut loc nici o violare sau organismul trebuie să ofere unele dovezi (sistem inquisitorial de strângere de dovezi).

În țările cu un organism public specializat de revizuire a achizițiilor publice, este normal acel organism să poată retrage sau suspenda decizii individuale de achiziții publice, dar, de exemplu, în Danemarca, instanțele de drept comun, de asemenea, pot face acest lucru. În țările fără un astfel de organism de specialitate, acest remediu este în mod normal disponibil în primă instanță. Anularea unei decizii individuale de achiziții publice poate determina începerea întregii proceduri sau a unei părți a acesteia. În unele jurisdicții, un contract încheiat în ciuda și împotriva statului de un organism de revizuire privind decizia de atribuire a contractului sau o altă decizie luată în cursul procedurii face contractul să devină nul și neavenit și poate duce la acordarea de daune. Acesta este cazul în Bulgaria, Estonia, Polonia și România.

Temeiul juridic pentru această cale de atac poate fi adesea găsit în legea achizițiilor publice sau în însuși actul. Cu toate acestea, în unele state membre acesta poate fi găsit în Codul civil, Codul de procedură civilă, și jurisprudența (Olanda), în special atunci când statul membru nu are un organism public specializat în achizițiile publice.

3.2 Măsuri interimare

În majoritatea statelor membre, depunerea unei plângeri sau a unui proces împotriva unei decizii de achiziții publice nu suspendă automat continuarea procedurii de achiziții publice. Doar o mică parte a sistemelor de revizuire ale statelor membre - de exemplu, în Estonia, Germania, Polonia, România și Slovenia - prevăd un astfel de efect suspensiv automat al unei proceduri de atac. Disponibilitatea măsurilor provizorii este o condiție pentru eficiența sistemului de revizuire și căi de atac, deoarece fără un efect suspensiv procedura de achiziții publice poate continua până la încheierea contractului, fără a oferi corectarea vreunei acțiuni sau decizii ilegale. După cum s-a subliniat mai sus, la titlul anterior, încheierea contractului poate fi anulată doar în cazuri foarte limitate și strict definite, dacă este cazul. Daunele, după încheierea contractului, sunt de multe ori singurul remediu rămas disponibil. Este interesant de notat că, în Estonia, noua Lege privind achizițiile publice din 2006 desființează efectul de suspendare automata. Prin urmare, în majoritatea statelor membre, un ofertant care consideră că interesele sale ar fi lezate prin continuarea unei proceduri de achiziții publice trebuie să aplice în mod specific la organismul de revizuire pentru măsuri provizorii, prin care se dispune, de exemplu, întreruperea procedurii. Apoi, organismul de revizuire poate dispune măsuri provizorii în așteptarea unei decizii definitive, ținând seama de efectele probabile ale măsurilor provizorii pentru toate interesele susceptibile de a fi prejudiciate, inclusiv interesul public, și decide împotriva atribuirii unor astfel de măsuri acolo unde efectele lor negative le-ar putea depăși beneficiile. În principiu, toate căile de atac pot fi acordate, de asemenea, ca măsuri provizorii. Cerințele pentru o astfel de „regula preliminară” sau „ordin” în toate jurisdicțiile sunt: un interes bine fondat al reclamantului, și o suspiciune de încălcare a legii. Cerințele suplimentare se pot aplica în fiecare stat membru.

Termenul suspensiv care cuprinde de obicei în jur de 10 zile între decizia de atribuire a contractului și încheierea contractului, subliniat mai sus în conformitate cu titlul anterior, este conectat la efectul suspensiv. Dacă nu există nici un efect automat de suspendare sau în cazul în care suspendarea procedurii de achiziții publice nu poate fi ușor de comandat de către judecători sau de membrii comisiei de revizuire, termenul suspensiv și termenele de redare a unei decizii trebuie să fie sincronizate pentru a asigura eficacitatea revizuirii. De exemplu, în cazul în care perioada de așteptare este de 10 zile, dar judecătorul are la dispoziție 20 de zile pentru a decide în privința unui proces adus în perioada de așteptare, ar putea fi prea târziu atunci când el/ea redă decizia, deoarece contractul poate fi încheiat în mod legal încă de atunci.

În Germania și Slovenia, așa cum s-a subliniat mai sus, depunerea unei plângeri are un efect automat de suspendare. Prin urmare, situația este inversă celei din majoritatea celorlalte state membre, deoarece în Germania, autoritatea contractantă sau entitatea poate solicita organismului de revizuire permisiunea de a intra în contract în timpul procedurii de revizuire. Camera poate acorda permisiunea, după o perioadă de două săptămâni de la anunțarea deciziei, în cazul în care consideră că – după ce a luat în considerare toate interesele susceptibile de a fi prejudiciate, inclusiv interesul public - consecințele negative cu privire la suspendare depășesc beneficiile. În Slovenia, Comisia națională de revizuire poate decide permiterea continuării procedurii de achiziție, cu excepția încheierii contractului.

3.3 Anularea unui contract încheiat

Anularea unui contract deja încheiat sau a unei declarații conform căreia contractul este nul, făcută de către o terță parte la contract este un remediu disponibil în unele state membre, care este aplicat cel puțin în cazul în care contractul este încheiat în timpul perioadei suspensive. Posibilitatea de a anula un contract încheiat este un remediu crucial, deoarece în jurisdicții, fără această posibilitate, daunele rămân singurul remediu disponibil după acest eveniment. Parțial în vederea acestui fapt, multe state membre au urmat Curtea Europeană de Justiție în hotărârea Alcatel și au introdus un termen suspensiv de aproximativ zece zile între decizia de atribuire a contractului și încheierea contractului (a se vedea tabelul 4 de mai jos). Acest termen suspensiv le permite ofertanților să inițieze o cale de atac, care încearcă să anuleze decizia de atribuire a contractului. Înainte de introducerea acestei perioade, atribuirea și încheierea contractului au constituit un singur act sau cel puțin au avut loc în același timp, făcând astfel imposibilă contestarea deciziei de atribuire a contractului și limitând căile de atac disponibile pentru daune. Cel mai important motiv pentru anularea unui contract încheiat este, prin urmare, acela că o autoritate contractantă a încheiat contractul în perioada suspensivă, deși acest lucru nu pare să se petreacă în toate statele membre. În toate cazurile, altceva decât o concluzie în perioada suspensivă, este dificil să se obțină anularea unui contract încheiat, dacă acest lucru este posibil. De exemplu, în Cipru, Republica Cehă și Letonia o astfel de anulare poate fi obținută numai într-o instanță de drept, în timp ce anularea altor decizii de achiziții publice este disponibilă în organele de revizuire de specialitate. Conform dreptului administrativ francez, numai prefectul poate solicita anularea unui contract încheiat. Părțile dintr-un contract pot solicita instanței judecătorești competente să declare contractul nul și neavenit. Terții nu pot face acest lucru, dar în cazul în care obțin anularea unui act cu privire la atribuirea contractului, aceștia pot solicita instanței să dispună entității contractante să solicite o declarație de nulitate a unui contract încheiat pe baza unui act anulat. În Lituania, anularea nu este posibilă decât în cazul în care clauzele contractului stabilesc condiții ilegale. În Austria, anularea este teoretic posibilă, dar niciodată nu a avut loc în practică, în timp ce în Belgia, o anulare poate dura patru-cinci ani. În Olanda, încheierea contractului poate fi anulată de către instanța de judecată numai în cazul în care există o încălcare a ordinii publice (ordre public). În Suedia și Marea Britanie, anularea este posibilă numai în caz de fraudă sau circumstanțe ilegale. În Irlanda, ea este posibilă teoretic, pentru Curte, care poate să declare neavenit un contract de achiziții publice în cazul în care a fost acordat cu încălcarea legilor naționale care transpun directivele privind achizițiile publice. Cu toate acestea, în practică, aceasta nu s-a întâmplat niciodată.

Tabelul 4. Perioadele suspensive între decizia de atribuire și încheierea contractului (în zile)

Austria	7 sau 14	Lituania	10
Bulgaria	10	Luxembourg	15
Republica Cehă	15	Malta	10
Danemarca	7-10	Olanda	15
Estonia	14	Polonia	7
Finlanda	21 sau 28	Portugalia	10
Franța	10	Romania	15
Germania	14	Slovacia	14
Ungaria	8	Slovenia	20

Irlanda	14	Suedia	10
Italia	30		

3.4 Daune

În multe cazuri, ofertantul poate să fi suferit un dezavantaj, ca urmare a încălcării normelor privind achizițiile publice de către autoritatea contractantă sau entitate, fapt care a fost descoperit de către ofertant doar după ce contractul a fost încheiat, într-o etapă în cazul în care nu s-au evidențiat remedii disponibile în ceea ce privește anularea sau suspendarea unei decizii de achiziții publice sau chiar anularea unui contract. În aceste cazuri, pierderea poate fi transformată într-un aspect pozitiv, prin acordarea de despăgubiri. O astfel de compensație este disponibilă în majoritatea statelor membre.

Cerințele pentru acordarea de despăgubiri pentru daune, comune pentru cele mai multe jurisdicții, sunt după cum urmează: o pierdere (pecuniară sau de altă natură) suferită de către reclamant, o încălcare a legii de către autoritatea contractantă sau entitate, cauzalitatea (cauza și efect - pierderea trebuie să fi cauzată de o încălcare a legii). Cerințele suplimentare se aplică pentru jurisdicții individuale. De exemplu, în Danemarca, Finlanda, Franța, Germania și Suedia, reclamantul trebuie să dovedească faptul că el/ea ar fi avut o șansă reală de a câștiga contractul, dacă procedura ar fi fost efectuată în mod legal. Temeiul juridic pentru daune poate cel mai frecvent fi găsit în dreptul civil general (Codul civil, Codul de procedură civilă, dreptul obligațiilor, jurisprudență) sau, în cazul Franței și al României, în dreptul administrativ. Legea sau actul specific achizițiilor publice este sursa în Finlanda și Ungaria. Legea sau actul specific achizițiilor publice este sursa în Danemarca, unde Camera de Recurs pentru Achiziții Publice decide cazul, în timp ce instanțele ordinare atribuie daune pe baza legii ordinare a obligațiilor. În caz contrar, în mod normal, instanțele civile, și, în unele jurisdicții - cum ar fi în Franța și România - de asemenea, instanțele administrative au competența de a acorda daune, nu organele specializate în revizuirea achizițiilor publice. În majoritatea statelor membre, nu este necesar ca decizia atacată să fie anulată înainte ca daunele să fie solicitate.

În ceea ce privește calcularea daunelor, cheltuielile de licitație (*damnum emergens*) pot fi rambursate în toate statele membre. Diferențele se aplică la profitul pierdut (*lucrum cessans*). Cel puțin în Danemarca, Finlanda, Germania, Ungaria, Letonia, Lituania, Olanda, Portugalia, Suedia și Marea Britanie, profitul pierdut poate fi acordat, iar în Franța reclamantul avea o șansă reală de a câștiga contractul (mai mult decât o simplă șansă). După cum s-a menționat mai sus, de obicei, ofertantul trebuie să dovedească faptul că el/ea ar fi avut o șansă reală să câștige contractul, care a fost afectată de decizii ilegale. În cazul în care reclamantul nu îndeplinește această condiție, ei au dreptul doar la rambursarea costurilor de licitație. În Letonia, daunele depășesc foarte rar costurile de licitație, și în majoritatea statelor membre este foarte dificilă furnizarea dovezilor necesare pentru despăgubiri pentru pierderile de profit. În consecință, numărul de cereri de despăgubiri este relativ scăzut în majoritatea țărilor, deoarece hotărârile judecătorești sunt în favoarea reclamantilor.

3.5 Sancțiuni pecuniare și daune cominatorii

Potrivit 92/13/CEE, articolul 2 alin. 1c), în scopul de a forța autoritățile contractante și entitățile să se conformeze hotărârilor lor, instanțele de drept și alte organisme de atac pot să impună penalități cu titlu cominatoriu de interdicere a autorității contractante sau a entității de a continua cu procedura de atribuire până când se rectifică încălcarea. Această posibilitate este prevăzută cel puțin în Cipru, Danemarca și Luxemburg; în Franța, este prevăzută în raport cu utilitățile. Mai mult decât atât, în

Republica Cehă, Ungaria, Olanda, Polonia și Slovenia, diverse plăți de penalizare și taxe pot fi impuse autorităților contractante și unităților. Aceste plăți nu sunt o cale de atac disponibilă pentru ofertanții lezați, dar fac parte din sistemele publice de revizuire de achiziții publice ale acestor state membre.

4. Cadrele juridice care reglementează Sistemele de revizuire ale statelor membre

Cadrul legislativ al sistemelor de revizuire și căi de atac este un alt punct de referință al acestui studiu. Noțiunea de "cadru legislativ" descrie un concept larg care acoperă fundamentul juridic pentru crearea de organele de revizuire, de acoperire a sistemului, și de drept procedural. Dreptul procedural reglementează, printre altele, întrebări cum ar fi cine are permisiunea de a intenta o acțiune (cu temei legal), cât de repede trebuie să o inițieze (limitele de timp), efectele aplicării procedurilor la procedura de achiziție (efect suspensiv, termen suspensiv), și cât de costisitoare sunt aceste proceduri. Conformitatea cu cerințele generale și specifice ale directivelor privind căile de atac 89/665/CEE și 92/13/CEE și cu legislația comunitară în general, vor fi un aspect important în acest context, deoarece ar trebui să ofere teren comun pentru toate sistemele naționale. Aceasta include întrebarea dacă și în ce măsură sistemul de revizuire și căi de atac se extinde la contractele care nu intră în domeniul de aplicare al directivelor privind achizițiile publice și dacă același sistem se aplică autorităților publice și utilităților.

4.1 Domeniul de aplicare al sistemului de revizuire și de căile de atac

Atâta timp cât se face trimitere numai la prevederile directivelor privind căile de atac, legislația națională privind achizițiile publice, în general, precum și sistemul de revizuire și căi de atac, în special, ar putea să se aplice tuturor contractelor atribuite de autoritățile contractante și de utilitățile publice și private.

Alternativ, s-ar putea aplica numai deasupra pragurilor directivelor privind achizițiile publice CE sau doar pentru contractele atribuite de către autoritățile publice, cu un sistem separat pentru cele acordate de utilități și de către organismele de drept public cu statut de companie privată. În cele din urmă, sistemelor de revizuire și căi de atac ale unor state membre au fost extinse, de asemenea, pentru a se putea aplica contractelor din afara domeniului de aplicare a directivelor CE privind achizițiile publice, de exemplu, a concesiunilor de servicii.

4.1.1 Acoperirea contractului – peste și sub pragurile directivelor privind achizițiile publice CE

În esență, există trei răspunsuri diferite la întrebarea dacă reexaminarea achizițiilor publice și a sistemului de căi de atac se aplică în mod egal la contractele de deasupra și de sub pragurile directivelor privind achizițiile publice CE. În primul rând, în cel mai mare grup de state membre, sistemul de revizuire și de căi de atac se aplică în mod egal la contractele de peste și de sub limite. Acest grup este format cel puțin din Cipru, Estonia, Franța, Ungaria, Lituania, Olanda, Portugalia, România, Slovenia și Suedia. În al doilea rând, într-un grup mic de state membre, sistemul de revizuire și de căi de atac se aplică numai pentru contracte care depășesc limitele. Acest grup constă cel puțin din Germania, Irlanda și Marea Britanie. În al treilea rând, într-un număr mic de state membre, există diferențe substanțiale ale sistemului de revizuire și căi de atac în ceea ce privește contractele de sub limite. De exemplu, în Republica Cehă, cerințele suplimentare trebuie să fie îndeplinite cu privire la anumite căi de atac, în Danemarca, în unele situații, nu este

un fundament juridic diferit pentru căile de atac, și în Finlanda există o cale complet diferită de control judiciar.

4.1.2 Diferențele în acoperirea organizatorică – Autorități contractante versus Utilități

Diferențele în sistemele de revizuire și căi de atac ale statelor membre pot apărea în funcție de faptul dacă un contract este atribuit de către o autoritate publică sau de către o utilitate. În plus, pot exista reguli diferite aplicabile la utilitățile publice și private. Cu toate acestea, în multe state membre, cum ar fi Bulgaria, Estonia, Lituania și Olanda, sistemul de revizuire și căi de atac se aplică în mod egal pentru toate autoritățile și entitățile contractante. În Franța există baze juridice diferite și diferite organisme de revizuire, în funcție de faptul dacă contractul a fost atribuit de către o entitate publică sau de către un organism privat în temeiul dreptului francez; în Luxemburg, acestea depind de faptul dacă entitatea contractantă este un organism public sau o utilitate privată. În Letonia, revizuirea și căile de atac efectuate de Biroul de Monitorizare a Achizițiilor nu sunt disponibile pentru contractele sub pragurile acordate de utilități. În mod similar, în Polonia nu există nici o cale de atac pentru contractele de sub pragurile acordate de utilități.

4.2 Legea procedurală

Legile procedurale reglementează procedurile în instanțele de drept și în alte organe de revizuire. Acestea acoperă aspecte cum ar fi calitatea procesuală - adică dreptul de a iniția o cale de atac, limitele de timp - de exemplu, termenele pentru inițierea procedurilor, taxelor și costurilor, publicarea hotărârilor judecătorești, și contestațiilor. În cele din urmă, dreptul procesual determină chestiuni cruciale, cum ar fi accesul la procedurile de revizuire (cu temei legal) și viteza lor (limitele de timp). Locul pentru reglementarea dreptului procedural al organismului depinde de caracterul său instituțional. În general, dreptul procesual pentru instanțele de drept comun sau civile este reglementat în (i) codurile procedurilor instanțelor civile naționale, în timp ce dreptul procesual pentru instanțele administrative este reglementat în (ii) codurile procedurilor instanțelor administrative naționale, și dreptul procedural al organismelor de specialitate de revizuire a achizițiilor publice este reglementat în (iii) legea achizițiilor publice sau de un cod procedural specific. În multe state membre, există adesea o combinație a diferitelor surse legale, cum ar fi:

- În Bulgaria, Republica Cehă, Estonia, Letonia, Portugalia și România, legislația procedurală relevantă este reglementată în legea achizițiilor publice sau de o combinație între reglementare cu codul regule de procedură administrativă care reglementează procedura în fața instanțelor administrative.

- În Germania, Lituania, Olanda, Polonia și Marea Britanie, legea sau reglementarea achizițiilor publice, precum și codul de procedură civilă reglementează dreptul de procedură relevant.

- În Franța, Ungaria, Luxemburg și Suedia, atât codurile administrative, cât și cele de procedură civilă reglementează procedurile.

- În cele din urmă, Slovenia are un cod special al procedurilor de revizuire a achizițiilor publice, care reglementează procedurile de revizuire în toate cazurile de procese.

4.2.1 Calitate procesuală

În mod normal, nu oricine are voie să perturbe procedurile de achiziții publice provocându-le în căi de atac. Regulile privind *locus standi* sau calitatea procesuală reglementează cine poate iniția procedurile. Aceste reguli pot fi complexe și diferă în funcție de tipul de măsură corectivă solicitată, în organismul de revizuire, și în punctul din procedura de achiziții publice în care sunt inițiate procedurile, mai ales înainte sau după încheierea contractului. Se poate face trimitere la articolul 1, alineatul (3) din directivele privind căile de atac, care stabilește cerințele admisibile în ceea ce privește calitatea procesuală activă (*locus standi*).

În majoritatea statelor membre, ofertanții care doresc să conteste procedurile de licitație prin inițierea unei căi de atac trebuie să arate un interes deosebit în cadrul contractului în cauză. Altfel, ei nu vor fi autorizați să inițieze proceduri. În mod normal, ofertanții pot dovedi un astfel de interes în procedura, dar în unele cazuri, operatorii economici care nu sunt ofertanți pot avea calitate procesuală (de exemplu, a se vedea cazul C-230/02 Grossmann). Prin urmare, se pare că, de exemplu, în Estonia, numai ofertanții pentru contractul în cauză pot introduce o acțiune. Fiind ofertant, va fi nevoie în mod normal să fi depus o ofertă pentru contractul care urmează să fie contestat. În Bulgaria, Cipru, Germania, Ungaria, Irlanda, Letonia și Polonia, solicitanții de control jurisdicțional trebuie să manifeste interes în procedura de licitație, în timp ce în Olanda, trebuie să fie un „interes bine întemeiat” și în România un „interes legitim”. Orice furnizor sau prestator care are un interes în atribuirea contractului, chiar dacă el/ea nu a depus o ofertă, poate iniția un caz în Suedia. În Germania, în cazul în care un solicitant nu a depus efectiv o ofertă, trebuie să se demonstreze că el/ea a fost împiedicat de la licitație ca urmare a comportamentului autorității contractante. În Luxemburg, orice persoană care a îndeplinit cerințele de participare la o procedură de atribuire și consideră că a fost lezată de o încălcare poate iniția procedurile. În cele din urmă, în Slovenia, solicitantul trebuie să demonstreze un interes autentic în atribuirea contractului și să dea dovadă de o probabilitate reală potrivit căreia a suferit o pierdere.

În Franța, calitatea procesuală depinde de tipul de procedură. În cadrul procedurilor pre-contractuale sumare, numai candidații reali și ofertanții, sau cei care au fost împiedicați în mod ilegal să participe la licitație, de exemplu, printr-o lipsă de publicitate, au calitate procesuală. Cu toate acestea, în cererile obișnuite de anulare, alte părți pot avea calitate procesuală, cum ar fi membri ai consiliului local sau chiar contribuabili locali.

Mai mult decât atât, într-o serie de state membre, părțile terțe, altele decât ofertanții reali sau probabili sau entitățile contractante au calitate procesuală în cadrul procedurilor de revizuire. De exemplu, Oficiul Slovac pentru Achiziții Publice poate iniția proceduri, la discreție și acționează în consecință. Reclamații comisii daneză pentru reclamații privind Achizițiile Publice pot fi depuse în scris de către orice persoană care are un interes juridic și de Autoritatea de Concurență daneză, de Ministrul Locuințelor și Afacerilor Urbane, și organizații (profesionale) și autorități publice carora li s-a acordat acces la proceduri în fața comisiei de ministrul economiei și afacerilor. Accesul acestor organizații și autorități publice la aceste proceduri a fost introdus pentru a permite revizuirea deciziilor privind achizițiile în cazul în care nici un ofertant individual nu a dorit să depună o plângere. Procesele la Tribunalul din Finlanda pot fi inițiate de către partea în cauză, Ministerul Comerțului și Industriei și Ministerul Finanțelor în materie de muncă contractată sau într-o serie de alte aspecte, și autoritatea publică care a acordat ajutor specific în materie de contractare pentru punerea în aplicare a contractului de lucrări în cauză. Principalul avantaj de a acorda calitate procesuală multora dintre acești actanți este că rezolvă problema cu care se confruntă mulți ofertanți, care se tem că o plângere sau un proces le-ar putea compromite șansele pentru un contract ulterior.

4.2.2 Limite de timp

În unele state membre, procedurile de revizuire a achizițiilor publice nu pot fi executate oricând. În alte state membre nu există limite de timp sau ele sunt interpretate într-o manieră flexibilă încât orice decizie luată în cursul procedurii de atribuire poate fi contestată după ce decizia de atribuire a fost notificată. Solicitanții reexaminării, în mod normal, trebuie să inițieze proceduri în anumite termene, din momentul în care au aflat despre presupusele încălcări ale legislației de achiziții publice. În ceea ce privește alte remedii decât compensațiile pentru daune, aceste limite de timp servesc pentru a realiza un echilibru între interesele private ale ofertanților, pe de o parte, și interesul public în certitudinea juridică necesară pentru a începe executarea contractului, pe de altă parte. Plângerile directe la autoritățile contractante sau la entități trebuie să fie executate într-un timp foarte scurt, în termen de 10 zile, de exemplu. În multe state membre, există o limită de timp generală de 10-15 de zile pentru depunerea unei plângeri la organismul în cauză. În conformitate cu normele generale de drept civil și datorită faptului că acest tip de cale de atac în mod normal, nu afectează valabilitatea și executarea contractului, termenele pentru plata unor despăgubiri pentru daune sunt adesea foarte generoase, de exemplu, un an în Suedia, cinci ani în Olanda, și 30 de ani în Luxemburg.

O problemă aflată în legătură cu aceasta sunt termenele în care instanțele de drept și organismele de revizuire trebuie să ia o hotărâre sau o decizie. În multe state membre, termenele pentru autoritățile contractante și entitățile care se ocupă de o plângere împotriva uneia dintre deciziile lor de achiziții publice, sunt foarte strânse. Spre exemplu, în Slovenia este de 15 zile, în Polonia de 10 zile, în Lituania cinci zile, și în Letonia numai două zile lucrătoare.

Organismele specializate în revizuirea achizițiilor publice, în mod normal, trebuie să ia decizii destul de rapid: de exemplu, PPO din Estonia în termen de 10 zile, colegii lor bulgari în termen de 14 zile, și autoritatea cipriotă de revizuire a ofertelor în termen de 30 de zile. Consiliul maghiar de Achiziții Publice decide în termen de 15 zile dacă nu există nici o audiere și în termen de 30 de zile dacă este necesară o audiere. În Polonia, birourile de revizuire a Achizițiilor Publice au la dispoziție 15 zile, iar președintele PPO o lună pentru a lua o decizie; complexitatea cauzei poate permite o prelungire a acestor termene. Oficiul ceh pentru Protecția Concurenței decide, în termen 30 de zile și în cazuri complexe, în termen de 60 de zile, Consiliul Național Român pentru rezolvarea disputelor juridice decide în termen de 10 zile și în cazuri complexe, în termen de 20 de zile, iar camerele germane de achiziții publice, în mod normal, decid cu privire la toate cazurile în termen de cinci săptămâni.

Instanțele de judecată, în mod normal, necesită timp considerabil mai mult pentru a emite o hotărâre judecătorească. De exemplu, Curtea Supremă cipriotă are la dispoziție 75 de zile, instanțele poloneze regionale 2-3 luni, toate cele trei instanțe ale sistemului leton de contencios administrativ doi ani, Curtea finlandeză o medie de 6.2 luni, dar în cazuri complexe aproximativ un an. Instanțele civile și administrative suedeze sunt deosebit de rapide, deoarece au nevoie de aproximativ trei până la patru săptămâni pentru a decide. În mod similar, Înalta Curte irlandeză decide în mod normal în termen de câteva săptămâni.

Este de remarcat că în unele țări, cum ar fi Finlanda, Suedia și Marea Britanie nu există limite de timp obligatorii pentru organismele competente, pentru a lua decizii, dacă decizia se referă la procesul de dinainte de atribuire a contractelor sau după încheierea acestora (cerere de daune).

4.2.3 Efectul înaintării unei reclamații sau unui proces

Sistemele de revizuire a achizițiilor publice incluse în acest studiu pot fi împărțite în două grupe, în funcție de faptul dacă inițierea procedurilor într-un organism public de revizuire a achizițiilor are un efect automat de suspendare sau nu. În Estonia, Germania, Polonia, România și Slovenia, inițierea procedurii are un efect automat de suspendare a contractului. În alte state membre, ofertantul trebuie să aplice o hotărâre preliminară, așa cum s-a discutat mai sus, în secțiunea 3.2.

4.2.4 Perioada suspensivă

După cum s-a subliniat mai sus, multe state membre au introdus un termen suspensiv între decizia de atribuire a contractului și încheierea efectivă a contractului, după care ofertantul are de cele mai multe ori acces doar la despăgubiri pentru daune. În această perioadă de între 8 și 28 zile, în statele membre, ofertanții au posibilitatea de a contesta decizia de atribuire a contractului prin căi de atac. Dacă acest termen suspensiv este eficient depinde de inițierea procedurii, dacă aceasta are un efect suspensiv (a se vedea mai sus, pct. 4.2.3.) Și dacă încheierea unui contract în cursul termenului suspensiv face ca un anumit contract să devină nul, și în termenele în care judecătorii trebuie să decidă. Dacă, de exemplu, perioada de așteptare este de 10 zile, nu există nici un efect suspensiv de inițiere a procedurilor, un contract nu este declarat nul dacă este încheiat în perioada de așteptare, și hotărârile sunt pronunțate, în mod normal, în termen de 20 zile (vezi mai sus, pct. 4.2. 2.), atunci perioada de așteptare nu este eficientă.

4.2.5 Comunicarea hotărârilor

Ofertanții care depun o plângere sau un proces, și, de asemenea, autoritățile și entitățile contractante trebuie să fie informate cu privire la rezultatul procedurilor de revizuire. Modul cel mai frecvent de informare a părților despre un proces sau o plângere împotriva unei decizii de achiziții publice într-un organism de control de specialitate sau o instanță de lege în statele membre se face prin poștă. Mai mult decât atât, multe organisme de revizuire publică deciziile și hotărârile pe propriile site-uri. Mai mult, se obișnuiește să se publice deciziile cele mai importante, mai ales deciziile instanțelor superioare, în anuare, reviste, buletine oficiale și presa juridică. Această practică se poate aplica tuturor hotărârilor relevante sau doar celor mai importante decizii. În ceea ce privește instanțele inferioare în Lituania, părțile trebuie să ceară o copie a deciziei, care face obiectul unei taxe speciale. Cu toate acestea, în general, părțile din procedura de revizuire a achizițiilor publice afla mai multe despre hotărâri și decizii prin e-mail și prin site-urile web, și cele mai importante decizii de interes mai general sunt deseori publicate în buletinele oficiale sau în presa juridică.

4.2.6 Costuri, taxe și depozite

În multe state membre, ofertanții care inițiază proceduri de revizuire trebuie să plătească taxele judiciare, depozitele, și onorariile experților și reprezentanților juridici. Normele privind aceste implicații financiare de revizuire variază considerabil în statele membre. În plus, acestea pot varia în funcție de organism, de calea de atac în cauză, de valoarea contractului, dacă valoarea contractului este mai mare sau mai mică decât pragurile directivelor privind achizițiile publice CE, și dacă acțiunea se referă la o furnizare, servicii, sau contract de muncă. Singura trăsătură comună este că în majoritatea statelor membre plângerea depusă la autoritatea contractantă sau la entitatea în sine este gratuită. Într-un număr de state membre nu se percep taxe judiciare în organele de revizuire și instanțele relevante. Ofertanții întâmpină doar riscul de a trebui să plătească

costurile suplimentare, cum ar fi taxele de reprezentare juridică sau pentru experți. În unele state membre, există „taxe fixe” pentru toate procedurile, indiferent de tipul sau valoarea contractului, și anume în Danemarca (500 € pentru Consiliul de Creanțe), Finlanda (204 €) și Lituania (30 €). În Slovenia există o taxă fixă de aproximativ 420 € pentru bunuri și contracte de servicii și o taxă fixă de aproximativ 840 € pentru contractele de muncă aflate sub pragurile directivelor CE privind achizițiile publice. Aceste sume sunt dublate cu privire la contractele care depășesc limitele. Există, de asemenea, diferite taxe în Ungaria, pentru contractele de deasupra și de sub pragurile Directivelor. Cu toate acestea, în alte state membre, există un depozit al unui anumit procent din valoarea contractului care urmează să fie plătit cu titlu de taxă, de exemplu, 3% în Estonia, 5% în Instanțele statale superioare din Germania, 1% în Republica Cehă, sau 1% pentru o dispoziție în Bulgaria. În cele din urmă, în multe state membre, taxa poate depinde, în general, de valoarea contractului, de exemplu în Cipru sau în Marea Britanie. Biroul Polonez de Achiziții Publice percepe o taxa de înregistrare care depinde de valoarea contractului, dacă aceasta este mai mare sau mai mică decât pragurile directivelor CE privind achizițiile publice, și dacă este un contract de servicii, bunuri sau de muncă. În ceea ce privește onorariile și alte costuri (reprezentare juridică, de călătorie, experți, etc), multe state membre au o regulă prin care partea care pierde trebuie să suporte toate sau o parte din costurile părții câștigătoare.

4.2.7 Formulare-tip

Organele de revizuire trebuie să dețină unele informații minime, cum ar fi numele și adresa solicitantului, obiectul litigiului, obiectul procedurii de licitație, motivele de fapt și de drept și dovezi. Prin urmare, legislația de achiziții publice din multe state membre prevede că sunt obligatorii informațiile minime care urmează să fie furnizate în plângeri și procese. Mai mult decât atât, există argumente pentru modelele de formulare obligatorii sau opționale pentru procese și plângeri. Există puține informații disponibile pe un formular-tip obligatoriu sau facultativ utilizat în cadrul procedurilor de revizuire a achizițiilor publice. Cu toate acestea, formularele-tip obligatorii nu sunt necesare într-un număr mare de state membre. În Olanda și Marea Britanie nu există nici un formular specific pentru procedurile de achiziții publice, dar formularele generale pentru toate tipurile de litigii, de asemenea, sunt folosite pentru cazurile de achiziții publice. În Olanda există, de asemenea, un formular-tip pentru informarea autorității contractante despre faptul că un proces a fost depus împotriva sa, deși, din nou, acesta este un formular general, mai degrabă decât un document conceput în mod special pentru achizițiile publice. În Cipru, formularele model specifice pentru procedurile de achiziții publice sunt în uz.

4.2.8 Problema Confidențialității – o privire de ansamblu

Deși este nevoie de deschidere și transparență în ceea ce privește revizuirea procedurilor în instanțele de drept și în alte organisme de revizuire a achizițiilor publice, acest lucru trebuie să fie echilibrat cu cerințele de confidențialitate în ceea ce privește secretele personalului, stării, și afacerilor. Prin urmare, multe state membre găzduiesc nevoia de confidențialitate, în cadrul sistemelor lor de revizuire și de căi de atac. În mod normal, un principiu general de căi de atac deschise și transparente va face obiectul unor excepții prevăzute în mod clar și strict limitate. În domeniul de aplicare al acestor excepții, dreptul procesual poate permite proceduri *in camera* (sesiuni care nu includ public), limitarea accesului la documente, sau plasarea participanților la proceduri într-o zonă a obligației confidențialității. Chesiunea de confidențialitate poate avea implicații mai largi.

De exemplu, într-un sistem de revizuire care nu solicită confidențialitate, un ofertant ar putea decide să nu inițieze procedura în cazul în care el/ea ar trebui să dezvăluie secrete de afaceri.

Oficiul federal austriac de achiziții poate lua orice măsură adecvată pentru a proteja interesele de confidențialitate a părților implicate într-o procedură de achiziții publice, inclusiv restricționarea sau suprimarea accesului la dosarele și documentele relevante, precum și discutarea unui caz în ședință închisă. În Belgia nu există posibilități procedurale specifice pentru a ține seama de necesitatea de a proteja informațiile confidențiale de afaceri, dar prin sfatul unui auditor la Conseil d'Etat cu toate acestea, s-a recunoscut că necesitatea de a proteja confidențialitatea informațiilor de afaceri ar putea fi luată în considerare. În astfel de cazuri, probele pot fi depuse numai la Conseil d'Etat nu și nu la concurenți. Personalul și experții externi ai Oficiului ceh pentru Protecția Concurenței sunt obligați să păstreze confidențialitatea tuturor problemelor care apar în cursul procedurii. Această obligație nu se aplică în cazul în care aceste persoane sunt invitate să depună mărturie în fața unei instanțe de drept sau la autoritățile statale de anchetă sau să furnizeze dovezi în scris la aceste autorități în temeiul Codului penal. În cazul în care Oficiul află de existența unui fapt care intră sub incidența secretului comercial, trebuie să adopte orice măsură corespunzătoare care va evita o încălcare. Dreptul ofertantului de a inspecta documentația contractului este supus obținerii acordului tuturor ofertanților implicați. Există, de asemenea, posibilități de proceduri *in camera* în Slovenia, dar nu și în Estonia și Polonia. În Franța, ele sunt posibile în împrejurări excepționale, în cazul în care acestea sunt necesare pentru menținerea legii și ordinii, intimității vieții private sau secretelor protejate prin lege (acest lucru s-ar putea aplica în contextul contractelor militare). Cu toate acestea, procedurile *in camera* sunt o posibilitate foarte recentă în instanțele administrative și nu ar fi ușor de aplicat în practică. În Finlanda, instanța poate decide că audierea va avea loc, atunci când este necesar, fără prezența publicului ori de câte ori este prezentat un document confidențial sau atunci când informațiile care intră sub incidența obligației de nedivulgare sunt dezvăluite în timpul ședinței. Camerele germane de achiziții trebuie să refuze accesul la dosarele de caz în scopul de a proteja secretele comerciale sau pentru a păstra secretul profesional. Ca o chestiune de principiu, audierile de la Consiliul maghiar pentru Achiziții Publice sunt ținute într-o sesiune deschisă, dar Consiliul poate decide să efectueze proceduri în camera dacă acest lucru este necesar din motive de secret de stat sau secret profesional sau de afaceri. Sub rezerva câtorva excepții, în principal din cauza secretelor de afaceri, accesul la dosarul de achiziții publice este pe deplin garantat tuturor părților implicate în procedură.

Conform Legii lituaniene privind achizițiile publice, toate informațiile sunt considerate confidențiale dacă sunt identificate ca atare de către autoritatea contractantă și ofertant sau nu pot fi dezvăluite niciunei terțe părți fără consimțământul lor, sub rezerva unor excepții, în special în ceea ce privește activitățile penale. Procedurile "din spatele ușilor închise", sunt posibile, dacă acest lucru este necesar pentru a proteja afacerile confidențiale în Țările de Jos. Instanța de judecată poate interzice, de asemenea, părților să ofere orice informații cu privire la procedurile pentru public în timpul și după această procedură. În Slovacia supravegherea este o procedură care nu este deschisă publicului, și funcționarii publici sunt obligați să păstreze secrete orice informații pe care le obțin în cursul procedurii. Cu toate acestea, decizia finală este accesibilă publicului, deși datele de identificare sunt șterse. Principii similare se aplică pentru a protesta împotriva procedurilor, de asemenea. În Slovenia, posibilitățile procedurale, de asemenea, iau în considerare nevoia de a proteja informațiile confidențiale de afaceri, de exemplu, în cadrul unei proceduri *in camera*. Cu toate acestea, principiul transparenței este esențial, și posibilitățile de procedură se supun legislației privind accesul public la informație. În Marea Britanie, un solicitant poate cere să obțină acces la dosarul de achiziții în cadrul

procedurii normale aplicabile pentru divulgarea acțiunilor în justiție în Anglia și Țara Galilor. Cu toate acestea, o cerere poate fi făcută la instanța de judecată pentru ca informațiile confidențiale să nu fie divulgate în afara procedurilor judiciare. Decizia este luată de judecător. În mod alternativ, solicitantul poate aplica pentru informații din cadrul Actului pentru libertatea informației din 2000. Autoritatea contractantă, cu toate acestea, poate refuza accesul în temeiul Actului, în cazul în care informațiile din dosarul de achiziții publice au fost primite cu instrucțiuni specifice pentru a păstra natura confidențială a acestor informații, astfel încât divulgarea de informații relevante ar constitui o încălcare a încrederii ofertantului în cauză sau că divulgarea dosarului de achiziții publice ar prejudicia interesul comercial al altei persoane.

4.2.9 Implicarea experților în procedurile căilor de atac

În toate statele membre, judecătorii, inclusiv cei din cadrul organismelor de revizuire a achizițiilor publice, sunt în mod normal avocați. Cu toate acestea, pentru cel puțin unele dintre cazuri este nevoie de o expertiză specială dincolo de educația juridică și experiența necesare pentru procedurile de revizuire a achizițiilor publice. Această expertiză include finanțare, inginerie, administrarea afacerilor și tehnologie. O modalitate de a asigura această nevoie este de a include acești experți ca judecători în instanțe sau senate sau în comisii de revizuire. O altă posibilitate este audierea experților independenți în cursul procedurii de revizuire ca probă. Cu toate acestea, pentru includerea experților, trebuie să se acorde timp suplimentar și costuri implicate.

În Germania, de exemplu, experții tehnici și alți experți sunt implicați în procedurile de căi de atac ca membri ai Camerelor privind achizițiile publice. În special, unul dintre cei trei membri ai Camerei este întotdeauna membru de onoare asociat cu mai mulți ani de experiență constatați în domeniul achizițiilor publice. În conformitate cu Legea austriacă privind achizițiile publice, laicii din senatul de revizuire a Oficiului Federal de achiziții sunt experți în domeniul achizițiilor publice și sunt numiți de către ofertanți și entitățile contractante.

Experții pot fi consultați, printre altele, în organele de revizuire austriece, estone, franceze și maghiare. În instanțele belgiene judecătorul este cel care poate numi întotdeauna experți. Costurile sunt avansate de către partea interesată, dar în cele din urmă, sunt plătite de către partea care pierde. Aceasta este, de asemenea, principiul pentru costurile experților în procedurile din fața Comisiei bulgare pentru Protecția Concurenței, instanțele olandeze, organismele de revizuire române, și instanțele din Marea Britanie. În cadrul procedurilor din fața Oficiului ceh pentru Protecția Concurenței, implicarea experților (cum ar fi avocații sau interpreții) poate fi decisă de către Secțiunea de Achiziții în colaborare cu Secția economică, dacă acest lucru se dovedește a fi necesar. Onorariile experților sunt plătite printr-un buget special al Oficiului. Același lucru se întâmplă și în cazul procedurilor din fața Consiliului Danez pentru Plângeri în domeniul Achizițiilor Publice, Comisia de Apel a Departamentului maltez pentru contracte, și Oficiul Slovac pentru Achiziții Publice.

5. Mediul și cultura revizuirii achizițiilor publice

Noțiunea de „mediul și cultura de revizuire și căi de atac ale achizițiilor publice” din statul membru include diverse aspecte legate de funcționarea sistemului în practică. În primul rând, această noțiune se referă la personalul implicat în efectuarea procedurilor de revizuire. Aceste aspecte includ nivelul general de cunoștințe ale judecătorilor și ale judecătorilor laici (asesorilor) privind legea achizițiilor publice în special și a dreptului comunitar în general, cunoștințele lor privind procesul de achiziții publice, precum și

considerațiile tehnice și financiare implicate. Mai mult decât atât, atitudinea față de interesul public pe de o parte, și interesele private ale ofertanților pe de altă parte, și modul în care cele două sunt echilibrate, sunt puncte importante care influențează rezultatul procedurilor de revizuire.

În al doilea rând, se referă la ofertanții care doresc reexaminarea deciziilor în domeniul achizițiilor publice. Aspectele relevante includ cunoașterea cadrului juridic, financiar și administrativ al procesului de achiziții publice. Mai mult, atitudinea generală față de căile de atac este importantă aici. Acest lucru poate varia de la o abordare „nu mușca mâna care te hrănește” la o atitudine „să dăm în judecată pentru a fi în siguranță”. Această atitudine generală va avea un impact asupra numărului de cereri de succes.

În al treilea rând, cultura de revizuire și căi de atac se referă la autoritățile contractante și entitățile care se confruntă cu o cale de atac. Aceste aspecte includ cunoștințele lor legate de cadrul legal al achizițiilor publice și atitudinea lor față de ofertanții care depun plângeri sau doresc revizuirea jurisdicțională asupra deciziilor de achiziții publice.

În al patrulea rând, această noțiune se referă la consultanți juridici, avocați, juriști și avocați pledanți care consiliază și reprezintă ofertanții, autoritățile contractante și entitățile în cadrul procedurilor de revizuire. Aspecte includ, în special, cunoașterea legislației CE și a legislației privind achizițiile publice.

În al cincilea rând, se referă la factorii de decizie politică în guverne și legislaturi. Aceste aspecte includ politicile guvernamentale care determină creșterea gradului de conștientizare a sistemului de revizuire și de căi de atac sau aceste proceduri constituie un subiect în dezbaterile parlamentare.

În al șaselea rând, această noțiune se referă la monitorizarea și lobby-ul efectuat asupra altor jucători de către societatea civilă. Problema aici este dacă există asociații sau organizații care au un interes specific în sistemele de revizuire și căi de atac. Acest interes ar putea avea un efect imediat asupra eficienței sistemului. De exemplu, o asociație ar putea să plătească taxele și alte costuri de procedură sau să adopte procedurile în scopul de a crea precedente. Jucătorii posibile sunt ONG-urile, cum ar fi camerele de comerț, asociațiile din industria de construcții, sau mișcări anti-corupție.

5.1. Formare

Un aspect crucial cu privire la cunoștințele judecătorilor și membrilor comisiei de evaluare care decid cazurile de reexaminare a achizițiilor publice, ofertanții care caută o cale de atac, ofițerii contractanți în autoritățile și entitățile contractante, și avocații care le consiliază și care le reprezintă în căile de atac este dacă formarea este disponibilă în statele membre - privind cerințele CE, cadrul juridic pentru sistemele naționale de revizuire și căi de atac, și medii economice, financiare și tehnice pentru achizițiile publice. Mai mult decât atât, întrebarea este dacă aceste surse de formare și informare sunt utilizate în practică. Sursele relevante de formare și de informare sunt economia, dreptul și alte facultăți din universități și colegii; formarea furnizată de birourile de achiziții publice, ministerele individuale, și academiile naționale administrative; cursuri de formare oferite de către sectorul privat, UE și alte organizații internaționale; și informațiile obținute de la seminarii și conferințe, asociațiile naționale de achiziții publice sau de la alte asociații comerciale, reviste academice și practice, și site-uri web.

O gamă foarte largă de posibilități de formare pentru judecători, avocați, ofertanți, și ofițeri de contractare este oferită în toate statele membre, deși cu diferențe semnificative în ceea ce privește amploarea și modul în care formarea este organizată de la țară la țară. În unele state membre, studiile juridice la nivel universitar cuprind legea achizițiilor publice, ca parte a educației în drept administrativ și drept CE; există cărți,

site-uri și reviste de specialitate în achizițiile publice, asociații naționale privind achizițiile publice, și cercetarea în domeniu. În Franța, Germania, și Marea Britanie programele de studii postuniversitare sunt oferite de legea achizițiilor publice, și institutele de cercetare economice și politice sunt dedicate în mod specific achizițiilor publice. O parte a formării în achizițiile publice este oferită de instituții private, în colaborare cu universități și instituții guvernamentale, și conferințele și seminariile sunt organizate de către asociațiile naționale sau regionale de achiziții publice.

În unele state membre nu există cursuri universitare sau centre private de formare pentru achizițiile publice, și nu există nici o revistă sau asociații naționale în domeniu. Cu toate acestea, unele seminarii și conferințe sunt organizate pe probleme de achiziții publice. Este interesant de observat că avocații și autoritățile contractante din Luxembourg profită de oportunitățile de formare în Belgia, Franța și Germania.

În alte state membre, biroul central de achiziții publice joacă un rol considerabil în furnizarea de formare profesională în domeniul achizițiilor publice.

Cu toate acestea, toate statele membre au raportat că majoritatea judecătorilor, ofertanților, și ofițerilor de contractare – care reprezintă principala sursă de competență în domeniu – dobândesc cunoștințele necesare în domeniul achizițiilor publice prin experiența „la locul de muncă”, adică prin „învățare prin practică”.

5.2 Atitudini și credibilitate în raport cu procedurile de revizuire

O altă chestiune care trebuie abordată în contextul culturilor de revizuire și căi de atac în statele membre este atitudinea ofertanților, ofițerilor de contractare și judecătorilor față de o cale de atac.

În multe jurisdicții, ofertanții văd o cale de atac numai ca o chestiune de ultimă instanță. Acest lucru a fost raportat din Austria, Republica Cehă, Danemarca, Finlanda, Germania, Luxemburg și România. Acesta se aplică la cel puțin anumiți ofertanți în Ungaria, Portugalia și Slovacia.

Cu toate acestea, pentru unii ofertanți alte considerente influențează decizia lor de a iniția o cale de atac sau abținerea de la a face acest lucru. De exemplu, unii ofertanți nu doresc să inițieze o cale de atac, deoarece nu doresc să-și compromită șansele pentru următorul contract.

Mai mult decât atât, a fost raportat de către un număr destul de mare de state membre că, în mod frecvent, ca scopul ofertantului în depunerea unei plângeri a fost numai acela de a obstrucționa achizițiile publice prin proceduri de revizuire. În Slovacia, unii ofertanți „nu ezită să întreprindă toate demersurile legale disponibile pentru a reuși în procedura de atribuire a contractului, chiar și cu prețul posibilei deteriorări a relațiilor de afaceri cu autoritatea contractantă implicată.”

În plus, anumiți ofertanți caută câștiguri financiare prin intermediul căilor de atac, în încercarea de a face profit dintr-un contract care nu le-a fost acordat. Acest lucru a fost raportat a avea loc la număr mic de ofertanți din Germania, Portugalia și Slovacia.

Nivelurile exacte ale costurilor nu sunt disponibile în studiu, cu toate acestea, unii ofertanți au fost raportați ca fiind descurajați de la căutarea revizuirii juridice a taxelor Înaltei Curți și a costurilor ridicate, în general (inclusiv reprezentarea juridică) sau, în unele cazuri, a duratei lungi a procedurii.

Atitudinea judecătorilor și a membrilor comisiei organelor de revizuire față de interesele private ale ofertanților, care doresc reexaminarea pe de o parte, și interesul public pe de altă parte, este descrisă ca fiind echitabilă și echilibrată.

Atitudinea autorităților contractante variază considerabil în statele membre. În Austria există o anumită rezervă față de o cale de atac, deoarece acestea întârzie executarea contractului, dar există și o acceptare generală, deoarece acestea sunt

considerate a crea certitudine juridică. În Belgia se presupune că ofițerii de contractare sunt înclinați împotriva procedurilor, iar în Polonia „nu sunt încurajați.” În alte state membre este raportată o imagine mai pozitivă: atitudinea lor este considerată ca fiind „corectă” în Republica Cehă, „echitabilă” în Suedia, „neutră”, în Estonia și Letonia, „echilibrată” în Germania, și „pozitivă” în Franța. Ofițerii contractanți irlandezi și superiorii lor care se ocupă cu reclamațiile ofertanților care depun plângeri sau doresc revizuirea jurisdicțională a deciziilor de achiziții publice au fost descriși ca fiind, în general, foarte încrezători în procedurile lor și dispuși să le apere. Există „un sentiment general de respect și conștientizare a drepturilor legale cu privire la plângerile și corectitudinea procedurilor ofertanților” în Portugalia. În Slovenia, ofițerii contractanți și superiorii lor au fost descriși ca fiind conștienți de posibilitatea tot mai prezentă de protecție a contractantului judiciar. În general, ei nu poartă pică unui reclamant, dar sunt totuși potriviți în ceea ce privește revizuirea deciziilor de achiziții publice. Ca exemplu, Marea Britanie raportează faptul că ofițerii contractanți au datorat să acționeze în conformitate cu normele privind achizițiile publice și să acționeze corect și rezonabil, cu respectarea principiilor ordinare de drept public. Orice reclamație trebuie să fie tratată în conformitate cu aceste reguli și principii.

5.3 Funcționarea sistemelor de revizuire și căi de atac în practică

O problema crucială în contextul culturii de revizuire și de căi de atac ale statelor membre este modul în care sistemul funcționează în practică. Aceasta include întrebări, precum ar fi cât de frecvent este folosit sistemul de revizuire și căi de atac de către ofertanți, dacă deciziile în primă instanță sunt atacate într-o a doua instanță sau chiar a treia, dacă ofertanții au succes și sunt mulțumiți de rezultatul procedurii generale, și care sunt căile de atac atribuite în practică. Multe dintre aceste aspecte sunt dificil de estimat. Cu toate acestea, numărul de plângeri, procese, și apeluri poate fi interpretat ca o indicație de încredere în sistemul de revizuire și căi de atac. Un număr foarte redus de cazuri examinate de către organele de revizuire respective ar putea fi un indiciu al lipsei de încredere sau de credibilitate, costurile fiind prea ridicate, judecătorii considerați a fi părtinitori față de interesul public, sau alte defecte în sistemul de revizuire, cum ar fi limitele stricte de timp și/sau termene impuse să adauge creanțe, auto-restricția ofertanților pentru motive de afaceri, sau lipsa unei culturi provocatoare. Pe de altă parte, s-ar putea indica, de asemenea, faptul că majoritatea contractelor de achiziții publice sunt efectuate în mod legal și că procedurile de atac nu sunt, prin urmare, necesare. Un număr foarte mare de proceduri ar putea indica mai multe contracte de achiziții publice ilegale, dar ar putea reflecta pur și simplu o societate foarte litigioasă sau interese de afaceri [care rezultă din investiții mari (finanțate prin fonduri UE) care sunt lansate în noile state membre după data de aderare]. Aproximativ jumătate din cele 24 de state membre care au returnat chestionarul, au furnizat, de asemenea, cifre privind funcționarea sistemului, în practică, și anume Austria, Republica Cehă, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Ungaria, Irlanda, Letonia, Polonia, România, Slovacia și Suedia. Aceste cifre variază cu privire la detalii și concentrare, dar oferă o imagine de ansamblu limitată a unui număr reprezentativ de state membre.

Pentru informații suplimentare cu privire la cifrele sistemului aplicat în practică în statele membre, se poate face trimitere la raportul de evaluare a impactului pentru anul 2002 elaborat de către Comisie. Acest raport (SEC (2006) 557) este disponibil pe Internet: http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/remedies/remedies_en.htm. Ca organism principal de control la nivel federal, Oficiul federal austriac de achiziții (BVA) include aproximativ 200 de cereri pe an (un total de aproximativ 1.100 între 1 septembrie 2002 și 31 decembrie 2005). Din cele 723 de decizii în această perioadă, 52 au

fost contestate la Curtea Constituțională Federală și 30 la Curtea Administrativă Supremă. Doar nouă din cele din urmă nu au fost pe deplin confirmate.

Oficiul ceh pentru Protecția Concurenței a înregistrat 334 acțiuni în 2005, 184 la petiția ofertanților și 152 la inițiativa Oficiului. Au existat 228 decizii, cu 104 proceduri încheiate și 64 încheiate cu sancțiuni pentru entitățile contractante în cauză.

Un total de 281 de proteste au fost prezentate la Oficiul public estonian privind achizițiile (PPO) în 2005, dintr-un total de 7569 de proceduri de atribuire. Dintre acestea, 65 nu au fost decise, 67 au satisfăcut cerințele procedurale, 52 nu au îndeplinit cerințele procedurale, 66 au fost admise de către autoritatea contractantă, 28 au fost retrase, și în doar în patru cazuri PPO a decis să anuleze procedura de atribuire. Frecvența de revizuire a deciziilor de achiziții publice prin intermediul Oficiului ca principal organism de control este de 4%.

În 2005, aproximativ 500 de plângeri au fost făcute împotriva deciziilor de achiziții publice ale entităților contractante finlandeze și Curtea s-a pronunțat asupra unui număr de 206 cazuri. Dintre aceste cazuri, 26% au fost aprobate, 33% respinse, 8% îndepărtate, iar 33% scăzute sau expirate.

Numărul de cazuri de achiziții publice (inclusiv disputele contractuale legate de performanță) în fața instanțelor administrative franceze a fost în creștere din 2001: în primă instanță, 4365 de cazuri în 2001, 4627 în 2002, 4743 în 2003 și 5048 în 2004; în a doua instanță, 499 de cazuri în 2001, 683 în 2002, 724 în 2003 și 755 în 2004; în fața Consiliului de Stat ca ultimă instanță administrativă, 165 de cazuri în 2001, 128 în 2002, 180 în 2003 și 133 în 2004. Cu toate acestea, trebuie subliniat faptul că marea majoritate a acestor cazuri se referă la executarea contractului, care sunt aspecte reglementate de legislația franceză și care nu sunt legate de procedurile de atribuire.

În ceea ce privește deciziile luate înainte de încheierea contractului, numărul de decizii emise, în totalitate sau parțial, în favoarea reclamantului este semnificativ mai mare decât cel al deciziilor de respingere a cererilor. În 2004, 2538 de decizii favorabile au fost emise de către instanțele judecătorești de primă instanță administrativă în vreme ce 1515 cereri au fost respinse. Apelurile în fața instanțelor administrative de apel și Consiliului de Stat au, în mod normal, un rezultat negativ. Motivul pentru confirmarea de către instanțele administrative ale instanței superioare a deciziilor pronunțate în instanță inferioară este o atenție specială acordată de către judecătorii administrativi obligațiilor de licitație și contractuale ale autorităților contractante. Numărul de cereri în cadrul procedurilor sumare pre-contractuale în fața instanțelor de primă instanță administrativă a fost de asemenea în creștere începând cu anul 2000: 149 de cereri în 2000, 173 în 2001, 265 în 2002, 290 în 2003, 474 în 2004. Această creștere arată că atribuiri neregulate pot fi corectate rapid și ușor și că punerea în aplicare a hotărârii Alcatel în ceea ce privește termenul suspensiv a determinat mai multe remedii eficiente. În 2004, 139 de decizii ale instanțelor administrative au acordat parțial sau total căile de atac căutate și 174 de decizii au respins cererile. Mai mult, cifra 139 include, de asemenea, decizii parțiale favorabile de obligare a entității contractante la plata unor sume foarte limitate.

În 2004, au existat 1493 de cereri depuse la Camera germană de Achiziții Publice și 314 de plângeri imediate la instanțele statale superioare. Deciziile Consiliului maghiar privind achizițiile publice sunt în cea mai mare necontestate în instanțe. Se pare că în Irlanda sunt cele mai multe plângeri scăzute înainte de a putea fi decise, iar autoritățile contractante sunt în mod normal pregătite să-și apere procedurile lor.

Au existat mai mult de 200 de reclamații pe an la Biroul leton pentru monitorizarea achizițiilor de-a lungul ultimilor ani, din care 70% s-au dovedit a fi nefondate. În 30% din plângeri, Biroul interzice încheierea contractului în cazul în care acesta a stabilit că încălcările sunt semnificative și pot influența decizia cu privire la acordarea drepturilor de achiziții publice. Motivele pentru rezultatul reclamațiilor includ

mai ales o atitudine părtinitoare a autorităților contractante față de ofertanți și specificații tehnice restrictive. Aproximativ 10-18 dintre deciziile Biroului sunt atacate în instanțele judecătorești în fiecare an. În timp ce majoritatea cazurilor sunt încă indecise, rezultatul corespunde aproape întotdeauna cu decizia anterioară a Biroului.

Aproximativ 60 până la 70 de cazuri au fost decise de către organele de revizuire din Luxemburg, între 1997 și 2005. În 2005, un total de 4094 de recursuri au fost depuse la Biroul polonez privind achizițiile publice (PPO), din care 308 au fost retrase, 1714 admise, 1226 înlăturate, 440 respinse și 406 nu au fost examinate din cauza omisiunii plății taxei de înregistrare. În 2005, 506 petiții au fost depuse la instanțele poloneze regionale. Doar 12,5% din hotărâri au dus la anularea deciziilor luate de PPO.

Instanțele administrative sunt principalul forum de revizuire a achizițiilor publice în Suedia. În general, 1280 cazuri au fost inițiate în 2005 - marea majoritate în instanțele administrative. Foarte puține cazuri au fost aduse de către ofertanți din alte state membre, dar cele mai multe companii internaționale au o filială în Suedia. Mai puțin de 1% din toate contractele de achiziții publice au dus la plângeri. Aproximativ 30% din ordinul hotărârilor luate de autoritatea sau entitatea contractantă pentru a corecta (13%) sau reîncepe (17%) procedura. Multe cazuri nu sunt judecate, deoarece autoritatea sau entitatea a reziliat sau corectat procedura sau a încheiat deja contractul. Majoritatea cazurilor de revizuire se referă la procesul de evaluare.

În anul 2005 au existat 1089 proteste la Oficiul slovac de achiziții publice (OPP), inclusiv 83 din străinătate și 108 proteste referitoare la contractele aflate peste pragurile CE (până la 50% în comparație cu 2004). Oficiul a emis 500 decizii *in merito* referitoare la proteste înainte de încheierea contractului și nouă decizii după încheierea contractului (în conformitate cu Actul de achiziții publice din 2006, o acțiune de protest după încheierea contractului nu mai este admisibilă). Din aceste decizii, 44% au fost în favoarea reclamantilor și 56% au fost respinse ca fiind neîntemeiate. Pentru cele 578 de proteste depuse procedura a fost întreruptă. Un total de 18 decizii ale OPP cu privire la proteste au fost contestate în instanță. Supravegherea s-a axat în principal pe utilizarea ilegală a procedurii de negociere fără vreo notificare prealabilă. Dintr-un total de 856 de proceduri de atribuire a contractului, au fost înregistrate 489 de diverse încălcări ale legii. În 2005, au fost aplicate amenzi împotriva a 21 de autorități contractante și o singură entitate contractantă. În 2005, audierile în cele mai multe dintre cazurile din instanță începuseră în 2004. Treizeci de hotărâri ale instanței de judecată în primă instanță au fost trimise la Oficiu, iar în 25 dintre cazuri acțiunea (acuzarea) a fost respinsă sau procedurile judiciare au încetat. În trei cazuri din cele cinci care în care nu s-a decis în favoarea sa, Oficiul apelat la cea de-a doua instanță. În cazurile decise de către prima instanță în favoarea Oficiului, 11 recursuri au fost inițiate la cea de-a doua instanță, dintre care 10 s-au decis în favoarea Oficiului.

Deși nu toate statele membre au trimis date privind funcționarea sistemelor lor naționale de revizuire și căi de atac, datele trimise de către unele dintre statele membre sunt incomplete, și piețele de achiziții, tradițiile juridice, și dimensiunile statelor membre diferă considerabil, un număr de puncte generale poate fi totuși făcut cu privire la funcționarea sistemelor de revizuire a achizițiilor publice și de căi de atac în practică.

Numai într-un număr limitat de cazuri, ofertanții și alți actanți recurg la decizia luată de organele de revizuire de primă instanță în instanțe secundare sau terțe.

5.4 Societatea civilă

Implicarea societății civile sub formă de grupuri de lobby sau ONG-uri în sistemele de revizuire a achizițiilor publice și a de căi de atac pare a fi relativ limitată în majoritatea statelor membre. Multe state membre au raportat că nu au o asociație specială

de achiziții publice. Asociațiile de achiziții publice există, cel puțin în Franța, Germania, Ungaria, Irlanda și Olanda. Mai mult decât atât, în multe state membre Camerele de Comerț acoperă achizițiile publice.

Secțiunile naționale respective de Transparency International au fost menționate de către Bulgaria, Republica Cehă, Lituania, Slovacia și Marea Britanie. Alte organizații relevante includ federații industriale, asociații de specialitate din industria construcțiilor, arhitecți, organizații de întreprinderi mici, asociații specifice sectorului, grupuri de mediu, și asociații ale autorităților locale. În timp ce obiectivul principal al acestor asociații este de a influența legislația privind achizițiile publice, acestea organizează de multe ori conferințe de formare. Ele recomandă, de asemenea, componentele acestora privind achizițiile publice, în general, și oferă consiliere privind inițierea procedurilor.

Presă și televiziunea acoperă proceduri de revizuire a achizițiilor publice în mod regulat în Bulgaria, Republica Cehă și Slovenia și, ocazional, în Franța și Marea Britanie. Există un interes din ce în ce mai crescut al mass-media în Danemarca, dar atenția mass-media în Finlanda nu este deosebită.

6. Concluzii

Majoritatea țărilor incluse în acest studiu par să aibă un sistem operațional de sisteme de revizuire a achizițiilor publice și de căi de atac format din organe de revizuire specializate, instanțe de drept comun, instanțe civile sau administrative, sau o combinație a celor două. Majoritatea statelor membre oferă posibilități de recurs în instanțe secundare și terțe. În mod normal, nu numai organele de revizuire de ultima instanță, ci toate instanțele instituțiilor de revizuire îndeplinesc cerințele unei instanțe de drept stabilite de Curtea Europeană de Justiție. Există sisteme singulare cu o singură cale de revizuire și sisteme duale cu revizuirea disponibilă în două tipuri distincte de instanțe de judecată; în mod normal, daunele trebuie să fie susținute în cadrul unui forum diferit de cel pentru toate celelalte măsuri. Ofertanții vătămați au posibilitatea sau obligația să se plângă la entitatea contractantă direct, înainte sau simultan cu solicitarea revizuirii judiciare sau cvasi-judiciare.

Domeniul de aplicare al sistemelor de revizuire a achizițiilor publice și de căi de atac ale statelor membre incluse în acest studiu se referă întotdeauna la contracte care depășesc limitele directivelor CE privind achizițiile publice. În multe țări, sistemul se aplică în mod egal la contractele de sub praguri. Cu toate acestea, unele state membre au o cale de revizuire diferită și, adesea, limitată pentru aceste contracte de achiziții publice. Multe țări nu fac deosebirea între autoritățile contractante și utilitățile publice, în timp ce în altele există organisme diferite de revizuire, cerințe procedurale, și căi de atac pentru acestea din urmă. Mai mult decât atât, caracterul public sau privat al utilității poate implica diferențe.

Sistemele naționale permit anularea deciziilor individuale diferite luate în cursul unei proceduri de achiziții publice, inclusiv decizia de atribuire a contractului. Anularea unui contract încheiat este posibilă numai în conformitate cu cerințele strict definite, care sunt dificil de îndeplinit. Prin urmare, în scopul de a permite ofertanților să conteste atribuirea unui contract, ca urmare a jurisprudenței Alcatel, majoritatea statelor membre au introdus un termen suspensiv între momentul atribuirii și încheierea contractului. Statele membre prevăd, de asemenea, măsuri provizorii până la adoptarea unei decizii finale, iar în unele țări procesele au un efect automat de suspendare cu privire la continuarea procedurii de achiziție. Toate statele membre par să ofere despăgubiri. Căile de atac sunt disponibile în cerințele comparabile.

Întrucât atitudinea judecătorilor și a altor membri ai comisiei de revizuire spre interesele implicate în proceduri, acțiunea este descrisă ca fiind echitabilă și echilibrată,

atitudinea ofertanților care caută căi de atac variază considerabil în jurisdicțiile incluse în acest studiu. În multe țări, ofertanții văd o cale de atac ca o chestiune de ultimă instanță pentru impunerea intereselor lor legitime sau ca pe o soluție echitabilă și pentru remedierea greșelilor. Cu toate acestea, în unele jurisdicții se pretinde că unii ofertanți abuzează de sistem pentru a împiedica procedurile de achiziții publice sau pentru a forța concurența să renunțe la contract. Multe din sistemele respective de revizuire încearcă să prevină acest abuz prin limite de timp, limitări ale calității procesuale, cheltuieli de judecată și depozite, și uneori chiar și prin sancțiuni pentru creanțe frivole.

Dreptul CE impune sisteme de revizuire a achizițiilor publice și de căi de atac în statele membre pentru a oferi remedii rapide și eficiente. În timp ce în majoritatea țărilor incluse în acest studiu toate căile de atac, inclusiv compensațiile pentru daune, sunt disponibile în termene rezonabile, în unele state membre, anumite căi de atac, cum ar fi compensarea prejudiciilor sau anularea unui contract încheiat, poate dura ani de zile. Acest lucru se întâmplă rareori datorită limitelor de timp, dar la volumul de muncă al organismului în cauză și uneori la comportamentul părților, de exemplu atunci când fac schimb de rezumate pentru luni sau chiar ani. Eficacitatea este o problemă mult mai complexă. Aceasta include chestiuni de acces al ofertanților la sistem, satisfacția ofertanților în privința sistemului, disponibilitatea căilor de atac adecvate pentru dezavantajele suferite ca urmare a încălcării legii, și, eventual, chiar transparența generală și simplitatea sistemului. Eficacitatea sistemelor de revizuire și de căi de atac este îmbunătățită, *inter alia*, prin domeniul său larg de aplicare, o atribuire clară a cazurilor între organele de revizuire și normele privind calitatea procesuală, taxe și depozite rezonabile (sau nu), accesul la măsuri provizorii sau un efect suspensiv automat de depunere a unui proces, posibilitățile de apel la deciziile luate în primă instanță, judecători și membri ai comisiei de revizuire corecți, o diseminare deschisă a deciziilor, posibilitatea de a păstra confidențialitatea, precum și implicarea experților. Sistemele de revizuire a achizițiilor publice și de căi de atac ale majorității statelor incluse în acest studiu dețin toate elementele sau multe dintre acestea.

ANEXA: RAPOARTELE INDIVIDUALE PE ȚARĂ ALE SISTEMELOR DE REVIZUIRE ȘI CĂI DE ATAC ALE ACHIZIȚIILOR PUBLICE DIN STATELE MEMBRE

1. Austria

Sistemul austriac de revizuire și căi de atac ale achizițiilor publice se bazează pe un sistem dual de control judiciar printr-un organism specializat în revizuirea achizițiilor publice supus unui recurs la Curtea Administrativă Supremă sau Curtea Constituțională pe de o parte, și cererile de despăgubiri civile prin instanțe, pe de altă parte. Sistemul se aplică autorităților și utilităților publice și contractelor de peste și sub pragurile CE. Cele mai importante modificări recente includ punerea în aplicare a legislației de achiziții publice (1993), introducerea legislației uniforme referitoare la achiziții (2002), extinderea sistemului specific de revizuire a achizițiilor publice care trebuie contractat sub pragurile CE și reglementarea unor limite de timp pentru depunerea de plângeri. O versiune mai veche a legii în cauză poate fi găsită la www.ris.bka.gv.at.

1.1 Plângerile efectuate la Autoritatea Contractantă

Manipularea protestelor și plângerilor împotriva deciziilor de achiziții publice face parte din organizarea internă a autorității contractante respective și, prin urmare, nu este reglementată în actul federal de achiziții publice (BVerG). Nu există nici o cerință legală de a informa autoritatea contractantă înainte de lansarea unei proceduri de revizuire și nici un instrument juridic nu reglementează reclamațiile la autoritățile contractante și entitățile din Austria.

1.2. Revizuirea judiciară

În cadrul sistemului federal stabilit în Constituția federală austriacă, există zece organisme diferite de revizuire pentru apeluri împotriva entităților de achiziții publice. Prin urmare, procedurile care trebuie urmate sunt stabilite în nouă legi federale diferite (Länder), privind revizuirea achizițiilor la nivel regional sau municipal (Landesvergabekontrollgesetze), pe de o parte și BVerG pe de altă parte. Deoarece legile din landuri sunt armonizate cu BVerG într-o mare măsură, descrierea următoare se va concentra asupra reglementărilor la nivel federal. Faptul că sistemul federal se împarte în zece organisme diferite de revizuire care aplică același BVerG este considerat un dezavantaj principal al sistemului austriac. BVerG prevede un sistem unic de revizuire formală la nivel federal, condus de un tribunal administrativ special independent care îndeplinește cerințele directivelor CE privind căile de atac și Articolul 6 CEDO. Biroul Federal de achiziții (Bundesvergabeamt - BVA, Praterstraße 31, 1020 Wien, www.bva.gv.at) face parte din sistemul de control jurisdicțional prevăzut în Constituția federală și este alcătuit din judecători independenți administrativi (nominalizați prima dată pentru o perioadă de trei ani, după care, cu posibilitatea de nominalizare pe viață) și laici, care sunt nominalizați în condiții de egalitate pentru o anumită perioadă, la sugestia autorităților contractante și ofertanților. Deciziile BVA sunt, în general, prestate în tribunale numite senat, formate din câte un judecător administrativ și doi laici. BVA are competențe legale în conformitate cu directivele (anularea deciziilor autorităților contractante, acordarea de măsuri provizorii). Potrivit BVerG, BVA este competentă pentru protecția juridică a ofertanților în faza pre-contractuală (de exemplu, timpul dinainte de atribuirea propriu-zisă a contractului) a unei proceduri de achiziții publice, și

ar trebui să decidă în termen de șase săptămâni. După ce un contract a fost atribuit, competența BVA este limitată la declarații cu privire la conformitatea sau neconformitatea unei proceduri de achiziții publice cu BVergG. Această declarație reprezintă o cerință esențială și, prin urmare, baza pentru cererile de despăgubire în fața instanțelor civile. Deciziile BVA sunt publicate pe internet (a se vedea <http://www.bva.gv.at>) și pot fi contestate în fața Curții Supreme Administrative și Curții Constituționale, atât în Viena (a se vedea <http://www.vwgh.gv> și la <http://www.vfgh.gv.at>, Judenplatz 11, 1010 Viena). BVergG reglementează organizarea și structura internă a BVA în conformitate cu articolul 6 din CEDO. Independența judecătorilor administrativi (membri permanenți - Senatsvorsitzende) este garantată prin lege constituțională. Membrii permanenți sunt numiți de președintele federal al Austriei, președintele și adjuncții sunt numiți pe viață. Există cerințe de calificare profesională pentru o programare la BVA (cunoștințe specifice de achizițiilor publice și experiență juridică). Președintele, adjunctul și membrii permanenți trebuie să fie avocați calificați cu cel puțin cinci ani de experiență profesională ca avocați, sau cel puțin cinci ani de experiență profesională în domeniul achizițiilor publice. BVA, Curtea Administrativă Supremă și Curtea Constituțională a îndeplinesc cerințele hotărârilor Dorsch și Salzmann. BVA a hotărât 208 din 285 de cereri de revizuire în 2003, 195 din 266 în 2004, și 183 din 257 în 2005. Între 1 septembrie 2002 și 31 decembrie 2005, BVA a tratat 1092 din 1126 cereri. Din cele 723 de decizii din această perioadă, 52 au fost contestate la Curtea Constituțională Federală și 30 la Curtea Administrativă Supremă. Doar nouă dintre cele din urmă nu au fost pe deplin confirmate. În cadrul sistemului federal stabilit în Constituția austriacă, există zece organisme diferite de revizuire, fie în tribunale administrative (Unabhängige Verwaltungssenaten în șapte Länder) sau instanțe specifice de revizuire a achizițiilor publice (în două Länder și la nivel federal). Organismele sunt enumerate la <http://www.bka.gv.at/DesktopDefault.aspx?TabID=5100&Alias=bka>. Organele de revizuire sunt stabilite pe baza Constituției federale (Bundes-Verfassungsgesetz), unui act al Parlamentului (Bundesvergabegesetz), și pe constituții (Landesverfassungen) și legi (Landesvergabekontrollgesetze) ale statelor individuale din Austria.

1.3 Alternative de soluționare a litigiilor

Două landuri, și anume Carinthia (Kärnten) și Austria Inferioară (Niederösterreich) au stabilit organisme alternative de soluționare a litigiilor. Regulile sunt stabilite, respectiv, în Kärntner Vergaberechtsschutzgesetz (Actul de protecție a achizițiilor Carinthian <http://www.bka.gv.at/2004/4/20/kaernten-vergabe.doc>) și NO Vergabe-Nachprüfungsgesetz (Actul inferior austriac de revizuire a achizițiilor <http://www.bka.gv.at/2004/4/20/noe-vergabe.pdf>).

1.4. Căi de atac

Orice decizie de achiziții publice prevăzută în articolul 2 § 16 BVergG prestată înainte de încheierea unui contract poate fi contestată în fața BVA („decizie contestabilă separat”). Orice altă decizie înainte de încheierea unui contract care nu este enumerată în acest articol poate fi contestată în combinație cu o decizie anterioară, care este listată și, prin urmare, contestabilă. Gama de decizii contestabile în mod separat acoperă toate deciziile de bază pe care o entitate contractantă le poate lua înainte de încheierea contractului (anunțul de participare, documentele contractului, lista scurtă, eliminarea ofertei, decizia de atribuire, etc). BVA are puterea de a anula deciziile autorităților contractante și de a acorda măsuri provizorii în faza pre-contractuală. După ce un

contract a fost atribuit, competența BVA se limitează la declarații cu privire la conformitatea sau neconformitatea unei proceduri de achiziții publice ale unei autorități contractante cu BVergG. Această declarație reprezintă o cerință esențială și, prin urmare, baza pentru cererile de despăgubire în fața instanțelor civile. Într-o singură situație specială - atunci când o autoritate contractantă atribuie un contract direct, cu încălcarea evidentă a legii - BVA poate anula contractul în sine. Competențele BVA sunt reglementate în articolul 312 din BVergG, și anume procedurile menționate la articolele 320 - 327 (anularea deciziilor), articolele 328 - 330 (măsuri provizorii) și articolele 331 - 334 (declarație privind conformitatea). Anularea sau suspendarea unui contract atribuit se poate face numai de către instanțele civile, pe baza condițiilor generale stabilite de dreptul civil. Până în prezent, nici un astfel de caz nu a avut loc în practică. Depunerea unei plângeri nu are, în principiu, nici un efect suspensiv. Reclamantul trebuie să solicite măsuri provizorii. Numai în anumite cazuri (enumerare în BVergG) cererea de măsuri provizorii are un efect suspensiv (deschiderea ofertelor, atribuirea unui contract și retragerea procedurii). BVA poate acorda orice măsură provizorie solicitată de către un operator economic, atât timp cât este adecvată și necesară pentru a preveni deteriorarea în curs (a se vedea articolul 328 BVergG). Instanța de judecată sau alt organism poate lua în considerare consecințele probabile ale măsurilor provizorii pentru toate interesele susceptibile de a fi prejudiciate, inclusiv interesul public, și decide să nu atribuie astfel de măsuri în cazul în care consecințele negative ale acestora ar depăși beneficiile lor. Acordarea de daune este reglementată în Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch (ABGB, Codul civil). După ce un contract a fost atribuit, competența BVA se limitează la declarații cu privire la conformitatea sau neconformitatea unei proceduri de achiziții publice a unei autorități contractante. Această declarație reprezintă o cerință esențială și, prin urmare, baza pentru cererile de despăgubire în fața instanțelor civile. Daunele nu sunt limitate la costurile de licitație, acestea pot, în anumite cazuri, să includă interesul contractului sau al profitului. Nu există dispoziții pentru penalități cu titlu cominatoriu. Jurisprudența este limitată, dar are o importanță considerabilă, datorită unui sistem format din codificare și jurisprudență.

1.5.Procedura

Chestiunile procedurale sunt reglementate în BVergG și legile statale federale sus-menționate (Landesvergabekontrollgesetze). În cazul în care BVergG nu prevede un regulament, Allgemeines Verwaltungsverfahrensgesetz - AVG (Actul general de proceduri administrative, a se vedea <http://www.ris.bka.gv.at/englische-rv/>) este aplicabil. Cazurile pot fi introduse de către ofertanți și operatorii economici, cu condiția ca aceștia să menționeze un interes în încheierea contractului în cauză, și că petiționarii suferă sau sunt în pericol de a suferi daune din cauza pretinsei încălcări a legii (de achiziții publice). Ofertanții trebuie să depună plângeri la BVA în termen de 14 zile. În cazuri speciale (proceduri de sub praguri, proceduri de urgență, etc), aceste limite de timp sunt reduse la șapte zile. În conformitate cu BVergG, laicii din senatul de revizuire sunt experți în domeniul achizițiilor. Experți speciali pot fi implicați la cererea BVA. Rambursarea costurilor este reglementată în AVG (a se vedea articolul 52 și urm.) în funcție de Actul asupra Taxelor. Pentru fiecare reclamație depusă la BVA, **taxele forfetare** trebuie să fie plătite în conformitate cu Anexa XIX BVergG. Taxa minimă este de 200 € pentru atribuire directă și 5000 € pentru contractele de muncă aflate peste pragurile CE. Nici o altă taxă legală nu trebuie să fie plătită înainte de BVA. Va exista o schimbare minoră în regulamentele privind taxele forfetare pentru reexaminare ca urmare a unei hotărâri a Curții Constituționale. Taxele administrative suplimentare trebuie să fie plătite în fața organelor federale de revizuire. Ofertanții sunt liberi să caute o reprezentare juridică, dar

trebuie să suporte costurile ei înșiși. Un ofertant de succes are dreptul la restituirea taxelor sumelor forfetare. BVA decide cu privire la aceste costuri. BVA poate lua orice măsură adecvată pentru a proteja interesele de confidențialitate ale părților implicate într-o procedură de achiziții publice, inclusiv restricționarea sau suprimarea accesului la dosarele și documentele relevante, precum și discutarea unui caz în ședință închisă. Deciziile sunt difuzate fie în formă scrisă, prin fax sau e-mail pentru părți, și sunt în continuare publicate pe internet (a se vedea <http://www.bva.gv.at>). BVA trebuie să decidă în cazuri de anulare în termen de șase săptămâni, precum și măsurile provizorii în termen de o săptămână. Viteza relativă a BVA în comparație cu un sistem de instanțe civile, când vine vorba de decizii de randare este văzută ca principalul avantaj al sistemului de revizuire austriac. Nu există formulare model obligatorii sau alte documente obligatorii pentru procedurile de revizuire.

1.6.Cultura de revizuire

Nu există nici o formare oficială (gubernamentală) pentru probleme de achiziții publice sau drept CE. Studiile universitare juridice includ legea achizițiilor publice, ca parte a unei educații în drept administrativ și drept CE. Cea mai mare parte a formării în materie de achiziții este oferită de instituții private, în colaborare cu universități (Vergaberechtslehrgänge) și programe speciale de formare profesională (cu privire la utilizarea acordurilor-cadru, parteneriatele publice-private, etc). Atitudinea judecătorilor și a membrilor comisiei privind organismele de revizuire a achizițiilor publice față de interesul public pe de o parte, și interesele private ale ofertanților pe de altă parte este considerată ca fiind în general echilibrată, cu o tendință ușoară față de interesele ofertanților. Unii ofertanți nu doresc să inițieze o cale de atac, deoarece nu doresc să-și compromită șansele pentru următorul contract (acest lucru este valabil în special pentru contractele cu valoare scăzută). Unii ofertanți intenționează să obstrucționeze achizițiile publice prin intermediul căilor de atac, în timp ce unii sunt descurajați să solicite controlul jurisdicțional din cauza costurilor ridicate (inclusiv reprezentarea juridică, etc). Cunoștințele ofițerilor contractanți a cadrului juridic și al achizițiilor publice diferă în funcție de autoritatea contractantă respectivă. Întrucât, la nivel federal autoritățile contractante importante pot permite o instruire adecvată, există probleme la nivel municipal/local în a se asigura personalul instruit. În general, ofițerii contractanți se opun să revizuiască procedurile, deoarece întârzie atribuirea contractului în cauză. Cu toate acestea, există o acceptare generală a căilor de atac, deoarece acestea oferă certitudine juridică. Există două reviste juridice care se ocupă cu probleme de achiziții publice: Zeitschrift für Vergaberecht und Beschaffungspraxis (ZVB, a se vedea www.manz.at) și Recht und Praxis der öffentlichen Auftragsvergabe (RPA, a se vedea www.verlagoesterreich.at). Dreptul public de achiziții publice este discutat la conferințe academice și profesionale și seminarii în Austria. Cea mai importantă conferință este Vergabeforum, care este organizată pe o bază anuală de către un institut privat de formare profesională, și Vergaberechtstag, de asemenea, organizată anual de către BVA; aceasta din urmă în principal, servește ca un forum pentru judecători și judecători administrativi care se ocupă cu cazuri de achiziții publice. Există o asociație națională privind legea și politica achizițiilor publice numită Tender Club Austria (a se vedea www.tenderclub.at). Nu există nici o organizație de lobby specifică pentru problemele de achiziții, dar Camera de Comerț (a se vedea www.wko.at) și Federația Industriei austriace (a se vedea www.iv-net.at) fac lobby, printre altele, pentru interesele generale ale ofertanților în domeniul achizițiilor publice. În general, hotărârile CEJ au un impact direct asupra procedurilor de achiziții publice, deoarece modul de redactare a BVergG este în mare parte aliniat cu textul directivelor CE, prin urmare, aproape fiecare

interpretare a directivelor de către CEJ constituie o interpretare a BVergG, de asemenea. Hotărârile sunt puse în aplicare în legislația națională privind achizițiile, de asemenea (de exemplu, BVergG și Landesvergabekontrollgesetze). În practică, părțile fac adesea referire la hotărârile respective. Un raport actual privind cele mai multe dintre aceste aspecte este inclus în raportul anual de activitate - Tätigkeitsbericht din BVA (a se vedea www.bva.gv.at, în limba germană).

2. Belgia

Deciziile administrative individuale, cum ar fi o decizie de achiziții publice, pot fi contestate atât în fața instanțelor civile și a tribunalelor și în fața unui tribunal administrativ, și anume, Consiliul de Stat. O distincție trebuie să se facă între posibilitățile de atac la nivel național înainte și după ce decizia de achiziție a fost notificată ofertantului selectat (încheierea contractului). Înainte de notificarea deciziei, un ofertant lezat poate contesta decizia, fie în fața Consiliului de Stat prin intermediul unei cereri de suspendare de necesitate urgentă, sau în fața instanțelor civile și tribunalelor prin apel de urgență. Mulțumită acestor proceduri sumare pre-contractuale, ofertantul are posibilitatea de a împiedica semnarea contractului. După notificarea deciziei, un ofertant lezat poate contesta decizia în fața Consiliului de Stat numai printr-o cerere de anulare (care poate dura patru-cinci ani sau chiar mai mult) sau în fața instanțelor civile și tribunalelor. Ultimele proceduri pot fi, de asemenea, utilizate pentru a compensa un ofertant respins în mod greșit, dacă el sau ea dovedește că a fost lipsit de o șansă reală de a câștiga contractul și, în anumite cazuri, să suspende sau să declare nul și neavenit orice contract atribuit în mod ilegal. Consiliul de Stat este competent să judece numai deciziile autorităților administrative. Unele autorități contractante nu pot fi calificate ca autorități administrative. În astfel de cazuri, un ofertant nedreptățit poate contesta o decizie de achiziții publice numai în fața instanțelor civile și tribunalelor. Nu există nici o diferență între contractele la care directivele se aplică și contractele pentru care acestea nu se aplică. De asemenea, nu există nicio diferență în sistemul de utilități.

2.1 Plângeri depuse la autoritatea contractantă

În Belgia, nu este obligatoriu pentru ofertanți de a obiecte/protesta/reclama în mod formal către autoritatea contractantă direct, ca o condiție prealabilă pentru o cale de atac. Nu există norme specifice. Un ofertant poate depune o plângere direct la autoritatea contractantă. Fiecare autoritate contractantă poate decide, totuși, cum să se ocupe de astfel de plângeri. Nu există instrumente juridice specifice care reglementează plângerile oficiale ale ofertanților.

2.2 Revizuirea judiciară

Organismele belgiene de revizuire au fost stabilite pe baza articolelor 144-161 din Constituție. Există o ultimă instanță de judecată generală/ordinară de revizuire a deciziilor de achiziții publice, Cour de cassation (Palais de Justice, Place Poelaert 1, 1000 Bruxelles; Telefon 32 508 61 11, site: <http://www.cass.be>). În conformitate cu articolul 152 din Constituția belgiană, judecătorii sunt inamovibili. În Cour de cassation, care este instanța de recurs de ultimă instanță, există cinci Cours d'appel (detalii pe <http://www.cass.be>), care sunt la nivel de apel, și 27 Tribunaux de premier instance, care sunt instanțe superioare. Există o instanță de judecată administrativă ultimă de revizuire a deciziilor de achiziții publice, Conseil d'Etat (Rue de la Science 37, 1040 Bruxelles; Telefon +32 2 234 96 11, site: <http://www.raadvst-consetat.fgov.be>). În conformitate cu

articolul 70, § 4 din legele coordonate cu privire la Consiliul de Stat din 12 ianuarie 1973, judecătorii administrativi ai Conseil d'Etat sunt, de asemenea, inamovibili. Nu există instanțe administrative sub nivelul de ultimă instanță (Conseil d'Etat). Președinții și ceilalți membri ai organelor de revizuire de ultima instanță, atât în instanțele administrative, cât și în cele obișnuite, au o experiență juridică calificată și trebuie să treacă examenele organizate de Hoge Raad voor Justitie (ordinară) sau de către Conseil d'Etat (administrativ). Toate aceste instanțele menționate îndeplinesc cerințele hotărârilor Dorsch și Salzmann. Nu există organisme generale alternative de soluționare a litigiilor însărcinate cu revizuirea deciziilor de achiziții publice în Belgia. Cu toate acestea, în ceea ce privește sectorul utilităților, Belgia a transpus mecanismul de atestare (art. 3-7 din Directiva 92/13/CEE) și mecanismul de conciliere (art. 9-11 din Directiva 92/13/CEE) cu articolele 113 -121 din Decretul regal din 10 ianuarie 1996.

2.3 Căi de atac

Fiecare decizie cu efect juridic legată de achizițiile publice poate fi contestată de către ofertanți (specificații, atribuire, etc). Cu toate acestea, doar deciziile care pot fi calificate drept acte administrative juridice executorii pot fi contestate în fața Consiliului de Stat. Atât judecătorii ordinari (tribunale și instanțe de drept comun), precum și judecătorii administrativi, și anume Consiliul de Stat, sunt responsabili pentru punerea în aplicare a dispozițiilor din directivele CE privind căile de atac. Organizarea și funcționarea Consiliului de Stat sunt reglementate prin legi organice cu privire la Consiliul de Stat, coordonat prin Decretul regal din 12 ianuarie 1973 (http://raadvt-consetat.fgov.be/En/whatwedo_en.htm) și decretele sale de punere în aplicare. Expertiza Consiliului este considerată un avantaj major al sistemului belgian. Consiliul de Stat are puterea de a anula deciziile administrației, inclusiv autoritățile contractante. Datorită supraîncărcării Consiliului de Stat, termenul de decizie în cazul unei cereri de anulare este adesea de patru-cinci ani. Această perioadă lungă de timp este considerată un punct slab major al sistemului belgian. Pe lângă un recurs în anulare, un apel pentru suspendare, eventual chiar de necesitate urgentă, poate fi introdus în fața Consiliului de Stat. Pentru a obține o suspendare, reclamantul trebuie să dovedească motive serioase și leziuni grave, care sunt greu de reparat. În caz de suspendare de necesitate urgentă, necesitatea urgentă de asemenea, trebuie să fie dovedită. Consiliul de Stat poate impune, de asemenea, daune cominatorii. Un ofertant vătămat nu poate obține despăgubiri financiare de la Consiliul de Stat. Acesta este considerat un alt punct slab al sistemului belgian. Despăgubirile pot fi obținute numai în instanțele de drept comun și tribunale. Căile de atac care pot fi comandate de către instanțele de drept comun și tribunale sunt citate în Codul judiciar. Numai instanțele și tribunalele de drept comun au competența de a trata acțiunile de prejudiciu. Despăgubirile financiare pot fi obținute numai în instanțe și tribunale ordinare. Nu există un sistem juridic special pentru evaluarea daunelor cu privire la achizițiile publice. Art. 1382 și următoarele din Codul civil prezintă principiile generale de drept delictual, și sunt, de asemenea, aplicabile la acordarea de daune în domeniul achizițiilor publice. Acest concept juridic este dezvoltat pe larg în jurisprudență și doctrină. În conformitate cu art. 1382 din Codul civil, daunele pot fi invocate atunci când sunt îndeplinite trei condiții: existența unui defect, existența unor despăgubiri și existența unei legături de cauzalitate dintre defect și daunele solicitate. În temeiul legislației belgiene, căile de atac care se aplică pentru daune sunt independente de cererile de suspendare sau anulare a deciziilor administrative „pre-contractuale” privind achizițiile publice. Cu toate acestea, o cerere de anulare a deciziei în ceea ce privește achizițiile publice de către Consiliul de Stat dovedește ipso facto vina autorității contractante în fața instanțelor și tribunalelor. În acest caz, reclamantul va trebui doar să dovedească

despăgubirile și legătura de cauzalitate dintre defecte și despăgubiri. Reclamantul nu trebuie să aștepte decizia privind cererea de anulare a Consiliului de Stat, în scopul de a cere despăgubiri în fața instanței și tribunalelor, dar în acest caz, reclamantul este obligat să dovedească vina autorității contractante, în plus față de daune și legătura de cauzalitate. În ceea ce privește calcularea daunelor, reclamantul trebuie să evalueze și să justifice valoarea daunelor solicitate, și judecătorii o cântăresc, în funcție de caz. În cea mai mare valoare, atribuirea daunelor care sunt acordate pe baza plângerilor privind contractele de achiziții publice sunt doar pentru compensarea pierderii șansei. Cu toate acestea, art. 15 din Legea din 24 decembrie 1993 stabilește un sistem de compensare fix de 10% din prețul de licitație pentru cererile introduse de către un ofertant calificat a cărui ofertă are "prețul cel mai scăzut", atunci când această bază de atribuire este obligatorie ("aanbesteding"). În plus, trebuie să se constate că, întrucât acordurile nu pot fi considerate acte unilaterale, acestea nu se încadrează în domeniul de aplicare al Consiliului din jurisdicția statului. Numai instanțele ordinare pot comanda căi de atac în acest context. Posibilități de a suspenda și/sau anula contracte încheiate sunt în discuție. Mai mult decât atât, un apel urgent (art. 584, Codul judiciar) introdus în fața instanțelor și tribunalelor poate fi folosit pentru a cere un ordin de interdicție sau de prohibiție către autoritatea contractantă. În acest fel, autoritatea contractantă poate fi comandată să acționeze, să nu acționeze sau să ia o anumită decizie. Astfel, instanța de judecată poate dispune anumite măsuri în așteptarea deciziei judecătorului pe fond sau a Consiliului de Stat cu privire la cererea de suspendare. Conformitatea cu acest ordin poate fi asigurată prin intermediul unor penalități cu titlu cominatoriu.

Recent, a fost adoptată o nouă Lege privind achizițiile publice (04 mai 2006), care introduce unele inovații. În ceea ce privește căile de atac, a fost subliniat impasul juridic. În timpul acestei întârzieri fixe, reclamantul poate cere suspendarea (la Consiliul de Stat, filiala instanțelor de drept comun și tribunalelor) atribuirii contractului, fără o vătămare gravă, care este greu de reparat. Interesul public poate fi luat în considerare, deși nu există nici o cerință legală pentru acest lucru. Noua lege publicată privind achizițiile publice menționează în mod explicit această posibilitate, cu toate acestea. În cazul în care contractul a fost atribuit înainte ca termenul suspensiv să expire, reclamantul poate cere președintelui tribunalului ordinar să anuleze contractul. Această posibilitate este considerată un avantaj important al sistemului belgian și inovația sa cea mai importantă din ultimii ani. Odată ce contractul a fost atribuit, aceasta nu poate fi anulat sau suspendat din cauza unei nereguli în procedura de atribuire (imunitate a contractului). Penalitățile cu titlu cominatoriu pot fi impuse atât de către judecătorul judiciar (instanțele și tribunalele de drept comun), cât și de judecătorul administrativ (Consiliul de Stat). Conceptul juridic al penalității cu titlu cominatoriu care poate fi impusă de către instanțele judecătorești și tribunale a fost specificat în Codul judiciar (art. 1385 bis și urm.). Condițiile penalităților cu titlu cominatoriu ordonate de către Consiliul de Stat sunt citate în Decretul regal din 02 aprilie 1991, privind procedura judiciară a Consiliului de administrație de stat în secțiunea privind penalitățile cu titlu cominatoriu.

2.4 Procedura

Instrumentele juridice care reglementează dreptul procesual al organismelor de revizuire a achizițiilor publice sunt Codul judiciar ("code judiciaire"), precum și legile organice cu privire la Consiliul de Stat, coordonat prin Decretul regal din 12 ianuarie 1973 și decretele punerii sale în aplicare (traducere : <http://www.raadvst-consetat.be/En>). Numai părțile care au un interes eficient în a încheia contracte și care pot fi lezate prin pretinsul viciu, precum și autoritățile contractante în sine, au calitate procesuală activă de a remedia neregulile pre-contractuale. Părțile contractului, ofertanții potențiali sau demiși,

iar unele terțe părți se pot adresa pentru anularea oricărei decizii preliminare la încheierea contractului. Este necesar să se constate că aceasta este contestată în cazul în care terții solicită anularea contractului de la judecător (cf. supra, de exemplu, noua Lege privind achizițiile publice stabilește imunitatea contractului, în unele cazuri). Părțile din contract pot cere, în cea mai mare parte, numai daune în astfel de cazuri. O petiție pentru anulare sau suspendare (de necesitate urgentă) trebuie să fie prezentată în fața Consiliului de Stat în termen de 60 zile de la comunicarea deciziei executorii. Pentru o cerere în fața instanțelor și tribunalelor, condițiile generale de prescripție sunt aplicabile. În unele cazuri, termenul suspensiv, care prevede termenul în care ofertanții trebuie să inițieze o cale de atac este definit prin lege (10 zile, extensibile, conform Actului pentru achiziții publice). Depunerea unei acțiuni nu are efect suspensiv. Nu există dispoziții specifice referitoare la termenele obligatorii pentru luarea deciziilor cu privire la achizițiile publice. Reglementările aplicabile stabilesc limite de timp diferite, dar niciunul dintre acestea nu este obligatoriu (în cazul în care judecătorul depășește limita de timp, decizia emisă rămâne în vigoare). Datorită întârzierilor judiciare la Consiliul de Stat, termenul unei decizii în cazul unei cereri de anulare va fi de patru-cinci ani. Termenul pentru o decizie privind o cerere obișnuită de suspendare este de aproximativ două până la zece luni. Judecătorul este întotdeauna cel care consideră oportunitatea de a numi un expert. Costurile sunt avansate de către partea interesată, dar partea care a pierdut le suportă în cele din urmă. Condițiile Consiliului de Stat sunt citate în Decretul Prințului Regent din 21 august 1948, în special articolele 20-25. Dispozițiile care se aplică experților desemnați de către instanțe și tribunale sunt stabilite în Codul judiciar, în special articolele 962-991. Costurile legate de emiterea unei citații și procedura de despăgubire (instanțe și tribunale), taxele de timbru (Consiliul de Stat) și taxele de studiu trebuie să fie plătite de solicitanți. Nu există alte costuri suplimentare specifice decât în controlul judiciar comun pentru ofertanții care doresc reexaminarea judiciară în contextul cazurilor de achiziții publice. Când reprezentarea juridică este necesară, fiecare parte din căile de atac trebuie să plătească propriii săi avocați, dar alte costuri judiciare, în principiu, sunt suportate de partea care pierde. Cu toate acestea, în anumite circumstanțe, onorariile avocaților, de asemenea, sunt suportate de partea care pierde. Nu există posibilități procedurale specifice pentru a ține seama de necesitatea de a proteja informațiile confidențiale de afaceri; cu toate acestea, este recunoscut prin opinia unui auditor ("auditoriaatsverslag") la Conseil d'Etat că necesitatea de a proteja informațiile comerciale confidențiale poate fi luată în considerare. În astfel de cazuri, probele pot fi depuse numai la Conseil d'Etat, și nu la concurenți. Nu există formulare model obligatorii și documentele folosite pentru revizuirea și căile de atac ale achizițiilor publice, dar unele mențiuni obligatorii și reguli formale trebuie să fie respectate în orice petiție. Deciziile organelor de revizuire sunt notificate părților prin poștă. Deciziile Consiliului de Stat sunt disponibile pe site-ul său oficial (<http://www.raadvst-consetat.be>). Pentru deciziile instanțelor, nu există nici o publicație sistematică. Jurisprudența este limitată, dar are o importanță considerabilă datorită unui sistem format din codificare și jurisprudență.

2.5 Cultura de revizuire

Judecătorii și membrii comisiei privind organismele publice de revizuire a achizițiilor publice, și avocații în domeniul achizițiilor publice care reprezintă ofertanții sau entitățile contractante în cadrul procedurilor de reexaminare, își dobândesc cunoștințele de drept al achizițiilor publice în special și de drept comunitar, în general, și modul în care achizițiile publice funcționează în practică, precum și implicațiile tehnice și financiare implicate, prin studii universitare sau educație continuă, cărți și articole privind achizițiile publice, experiență în avocatură, cursuri oferite de către Ministerul de Justiție

sau de către organizații private, și site-uri cum ar fi <http://www.simap.eu.int/>, <http://www.jepp.be>, <http://www.binnenland.vlaanderen.be/overheidsopdrachten/index.htm>. Același lucru este valabil pentru ofertanți, care primesc, de asemenea, informații prin avocați, consultanți sau organizații profesionale. Tijdschrift voor Aannemingsrecht (T. Aann.) este o revistă ce se ocupă în mod special cu legea achizițiilor publice. Legea achizițiilor publice este discutată la multe conferințe academice și profesionale și seminarii. Aanbestedingsrecht voor Vlaamse vereniging (<http://www.vva-vzw.be>) și Esimap, Centre d'études, de services et d'information en matière de marchés publics et domaines connexes (www.esimap.be) sunt asociații naționale privind legea și politica achizițiilor publice. O societate civilă privind monitorizarea achizițiilor publice, și lobby pentru alți jucători care se implică în orice alt mod constă, de exemplu, în Nationale Confederatie van het Bouwbedrijf și Vlaamse Confederatie Bouw, care organizează conferințe privind achizițiile publice, de informare și consiliere. Ofițerii achizițiilor publice, de exemplu, pot urmări unele programe de formare ale Vlaamse vereniging voor aanbestedingsrecht.

3. Bulgaria

Cu legea modificată privind achizițiile publice (PPL), care a intrat în vigoare la 1 iulie 2006, sistemul public de revizuire a achizițiilor constă într-o audiere în primă instanță în fața Comisiei cu privire la protecția concurenței (CPC) și o revizuire într-o instanță secundară și ultimă în fața Curții Supreme Administrative (SAC). O gamă largă de remedii pot fi acordate în ceea ce privește contractele de deasupra și de sub praguri. Deoarece aceste măsuri sunt destul de noi, există puțină experiență operațională până în prezent.

3.1 Plângeri depuse la autoritatea sau entitatea contractantă

O plângere depusă la autoritatea sau entitatea contractantă în sine nu este o etapă obligatorie a sistemului de căi de atac. Singura obligație a solicitantului este de a trimite o copie a cererii către autoritate sau entitate.

3.2 Revizuire cvasi-judiciară

CPC-ul este un tip special de organism de primă instanță de revizuire a achizițiilor publice care este independent de guvern. Fiecare decizie, acțiune sau lipsă de acțiune din partea entităților contractante în procedura de atribuire publice înainte de încheierea contractului de achiziții publice sau acordul-cadru trebuie să fie supuse unei revizuirii juridice în fața CPC. CPC nu are competență după încheierea contractului. Membrii săi nu au un statut comparabil cu cel al judecătorilor. În conformitate cu Legea pentru Protecția Concurenței, entitatea este formată din șapte persoane alese și evacuate de către Adunarea Natională pentru o perioadă de cinci ani. Ei pot fi realeși pentru încă cinci ani. Președintele trebuie să fie un avocat calificat, care specialitate în domeniu de cel puțin zece ani. Toți membrii CPC-ului trebuie să fie cetățeni bulgari, cu o diplomă în drept sau economie, și în serviciu de cel puțin cinci ani, cu un grad ridicat al calităților profesionale etice care nu au fost condamnați pentru o infracțiune premeditată cu caracter general. Ei nu își pot asuma o altă activitate profesională plătită, decât o activitate științifică și nici nu pot avea beneficii de nici un fel de la întreprinderi.

3.3 Revizuire juridică

SAC este o instanța de judecată de drept administrativ ultimă care se ocupă cu revizuirea deciziilor de achiziții publice. Înainte de 1 iulie 2006, instanțele civile aveau jurisdicție asupra contractelor de achiziții publice. Deciziile luate de CPC sunt supuse recursului în fața unui comitet de trei membri ai SAC. SAC garantează independența prin determinarea numirii, mandatului, calificărilor membrilor, finanțării etc. SAC a fost stabilit pe baza Constituției și a actelor Parlamentului și îndeplinește cerințele pentru o instanță de drept stabilită în hotărârile judecătorești Dorsch și Salzmann. Este independent de puterea executivă, de administrare sau orice altă parte a guvernului, iar deciziile sale sunt de natură jurisdicțională. Judecătorii săi trebuie să fie avocați experimentați și recunoscuți. Judecătorii sunt numiți în conformitate cu o procedură generală. Președintele SAC este numit pentru o perioadă de șapte ani prin ordinul prevăzut de Legea pentru sistemul judiciar (LSJ), fără drept de re-alegere. Împreună cu funcțiile lor de conducere, judecătorii efectuează capacități juridice legate de punerea în aplicare a autorității judiciare, care le sunt atribuite prin Constituție și legi (art. 125a, punctul 4 LJS). Președintele trebuie să aibă experiență de cel puțin opt ani în practica juridică.

3.4 Căi de atac

Toate căile de atac disponibile sunt stipulate în PPL. În conformitate cu articolul 120, orice decizie, acțiune sau lipsă de acțiune din partea entităților contractante în procedura de atribuire publică înainte de încheierea contractului de achiziții publice sau acordul-cadru trebuie să fie supuse unei revizuirii juridice în fața CPC. Nu există nici un efect automat de suspendare de la inițierea procedurii al CPC. Cu toate acestea, potrivit articolului 121A, alineatul 1, în conformitate cu o cerere rezonabilă a unui reclamant și, în caz de pericol real de prejudicii grave ale interesului public sau ale intereselor părților, și având în vedere consecințele nefavorabile ale întârzierii procedurii de atribuire publică, CPC-ul poate impune suspendarea procedurii de atribuire publică ca măsură provizorie. O cale de atac împotriva unei decizii a CPC în SAC trebuie să fie depusă în termen de 14 zile de la comunicarea deciziei către părți, iar revizuirea nu suspendă executarea. În conformitate cu articolul 120a, alineatele 1 și 2, din PPL, orice persoană care are sau a avut un interes în obținerea unui anumit contract poate face o cerere pentru a declara nul și neavenit un contract de achiziții publice și poate cere despăgubiri în cazul în care el sau ea a fost lezat(ă) ca urmare a încălcării PPL în conformitate cu normele din Codul de procedură civilă. Un contract de achiziții publice este declarat nul și neavenit în cazul în care contractul de achiziții publice se încheie fără ca părțile să urmeze procedura prevăzută. Bulgaria are un sistem juridic codificat, dar jurisprudența are o importanță limitată datorită interpretării legislației prevăzute în hotărârile judecătorești. Impactul hotărârilor Curții Europene de Justiție privind achizițiile publice este limitat, dar va crește ca urmare a aderării Bulgariei la UE.

3.5 Drept procesual

Dreptul procesual este reglementat în PPL, Legea pentru SAC și Procedurile Codului Instanțelor Administrative. Dovezi scrise, explicații verbale și avize ale experților sunt permise în cadrul procedurii în fața CPC. Atunci când opiniile experților sunt prezentate în cadrul procedurii în fața CPC, resursele pentru plata experților trebuie să fie prevăzute în avans de către partea care a solicitat expertiza. În cazul în care expertiza este inițiată de către CPC, costurile pentru onorariile experților vor fi acordate reclamantului, în cazul în care cererea nu se acordă sau procedurile au fost suspendate, și vor fi acordate entității contractante. Deci, cererea poate fi depusă de către orice persoană care are sau a

avut un interes în obținerea unui anumit contract într-o perioadă de zece zile de la notificarea sa cu privire la o decizie sau o acțiune, care este obiectul unei revizuiri, sau, în cazul în care persoana nu a fost notificată, de la data la care el sau ea a aflat de decizie sau de la data la care termenul limită pentru o anumită acțiune a expirat. PPL prevede că pentru impunerea de măsuri provizorii, solicitantul trebuie să prezinte un depozit de 1% din valoarea contactului public, dar nu mai mult de 50.000 de leva ca depozit monetar într-un cont bancar al CPC sau ca garanție bancară. CPC stabilește suma de depozit până la 50.000 de leva atunci când valoarea contractelor de achiziții publice nu poate fi determinată. În cazul în care părțile (reclamanții) decid să fie reprezentați legal (de către avocați), acestea trebuie să plătească taxa necesară, dar această reprezentare este opțională. CPC exprimă o opinie asupra cererii în termen de două luni de la inițierea procedurii. Decizia, însoțită de motivație, este întocmită și anunțată în termen de 14 zile de la exprimarea unei opinii asupra cererii. Deciziile organelor de revizuire sunt anunțate și publicate pe site-ul organismului respectiv. SAC diseminează deciziile sale în conformitate cu normele Legii pentru SAC.

3.6 Cultura de revizuire

Judecătorii, membrii CPC și ai administrației sale, și avocații specializați în achiziții publice care reprezintă ofertanții sau autoritățile/entitățile contractante în cadrul procedurilor de revizuire își dobândesc cunoștințele de drept al achizițiilor publice în special și de drept comunitar, în general, ca parte a studiilor lor universitare, dar și prin cursuri organizate de UE sau de organizații internaționale sau de PPA, precum și „la locul de muncă”/ „învățare prin practică”. Ei dobândesc cunoștințele în ceea ce privește modul în care achizițiile publice funcționează în practică, în plus față de considerațiile tehnice și financiare implicate, prin intermediul cursurilor oferite de UE sau de organizațiile internaționale, cu învățare prin practică; unii dintre ei participă la cursurile oferite de către guvern și PPA. Atitudinea judecătorilor și reprezentanților organismelor de revizuire a achizițiilor publice față de interesul public pe de o parte, și interesele private ale ofertanților pe de altă parte, sunt considerate echilibrate însă, uneori, părtinitoare față de interesul public sau interesele ofertanților. Ofertanții care doresc o revizuire a deciziilor de achiziții publice dobândesc cunoștințe juridice, financiare și administrative asupra modului în care funcționează achizițiile publice, în practică, prin intermediul cursurilor oferite de către guvern și de UE sau de organizațiile internaționale și prin intermediul organizațiilor lor profesionale, de exemplu, camerele de comerț. În cadrul sistemului anterior, până în iulie 2006, unii ofertanți nu au dorit să inițieze o cale de atac, deoarece nu doresc să-și compromită șansele pentru următorul contract, iar unii au fost descurajați în a solicita controlul jurisdicțional de durată lungă a procedurii.

Nu există nici o revistă specifică pentru publicații în domeniul achizițiilor publice. Dreptul achizițiilor publice este discutat la conferințe academice și profesionale și seminarii. Nu există asociații naționale privind achizițiile publice în Bulgaria, dar și alte grupuri relevante de interes național, cum ar fi camerele de comerț, asociațiile din industria de construcții națională, Confederația Industriilor din Bulgaria, Camera de Industrie din Bulgaria, Asociația Afacerilor Internaționale din Bulgaria, Camera de Comerț și Industrie din Bulgaria și ONG-uri - cum ar fi secțiunea națională a Transparency International – fac lobby, informează, învață și/sau consiliază cu privire la litigiile în achiziții publice. Presa și televiziunea acoperă procedurile de revizuire a achizițiilor publice în cazul în care există un interes public accentuat.

4. Cipru

Sistemul de revizuire și de căi de atac ale achizițiilor publice din Cipru poate fi divizat în trei elemente: plângeri la autoritatea contractantă, revizuirea non-judiciară prin intermediul Autorității de revizuire a licitațiilor (TRA) și controlul jurisdicțional prin Curtea Supremă din Cipru.

4.1 Plângeri depuse la autoritatea contractantă

Legislația cipriotă susține, în mod explicit, că, înainte de depunerea unei cereri de revizuire la TRA (descrisă mai jos), orice persoană interesată trebuie, în termen de cinci zile de la data la care un astfel de act sau decizie a ajuns la cunoștința sa, să notifice în scris autoritatea contractantă și să trimită o copie a notificării către autoritatea competentă (Trezoreria Republicii), în ceea ce privește presupusa încălcare și intenția sa de a depune o cerere de reexaminare. Autoritatea contractantă trebuie să examineze afirmația și să emită o decizie motivată în termen de cinci zile de la primirea notificării. Dacă acuzațiile se dovedesc a fi justificate, autoritatea trebuie să ia măsurile corespunzătoare. În cazul în care TRA nu întreprinde nici o acțiune în termen de cinci zile, se va presupune că autoritatea a respins acuzația. O cerere de revizuire se depune în termen de zece zile de la data la care decizia vine la cunoștința solicitantului sau la expirarea perioadei de cinci zile menționate mai sus. Legea nu specifică cine dintre autoritățile contractante se ocupă la cererile de revizuire la asistența comercială. Cu toate acestea, practica a stabilit că ofițerii de contractare a ofertei în cauză, care sunt familiarizați cu problema, se ocupă cu examinarea internă a acuzațiilor.

4.2. Revizuire non-judiciară

Un organism de control non-judiciar, TRA, a fost înființat la 1 decembrie 2003, pe baza unei decizii a Consiliului de Miniștri, cu puterea de a revizui orice decizie luată de autoritățile contractante, înainte de încheierea unui contract de achiziții publice pentru o presupusă încălcare a legii. Prin urmare, există un anumit organism de revizuire a achizițiilor publice, independent de guvern. Cu toate acestea, membrii acestui organism nu au un statut care este comparabil cu cel al judecătorilor. TRA are cinci membri, inclusiv președintele.

4.3 Revizuire judiciară

În plus, legislația cipriotă prevede că orice persoană vătămată printr-o decizie a TRA sau prin orice decizie luată de o autoritate contractantă, înainte sau după încheierea contractului, poate contesta decizia în fața Curții Supreme din Cipru. Despăgubirile pot fi acordate doar de către instanța de judecată. Aceste aspecte sunt reglementate de Constituția Republicii. Orice persoană interesată își poate exercita dreptul de a depune o cerere la Curtea Supremă din Cipru în loc de cererea de reexaminare la TRA, cu condiția ca aceste două proceduri să nu ruleze în mod simultan. Membrii Curții Supreme și președintele sunt judecători, iar statutul lor este reglementat de Constituție. Curtea îndeplinește cerința unei instanțe de drept prevăzute în hotărârile Dorsch și Salzman.

4.4 Căi de atac

TRA poate anula o decizie luată în mod ilegal înainte de încheierea contractului de achiziții publice și solicita eliminarea unui amendament de specificații discriminatorii tehnice, economice sau financiare în documentele din contract sau din orice alte documente legate de procedura de atribuire a contractului. În plus, TRA poate, la

depunerea unei cereri de revizuire și la cererea solicitantului, dispune măsuri provizorii, în scopul de a preveni deteriorarea în continuare a intereselor respective, inclusiv măsuri de suspendare sau care să asigure suspendarea procedurii care conduce la atribuirea unui contract de achiziții publice sau punerea în aplicare a oricărei decizii luate de către autoritatea contractantă, până se ajunge la o decizie finală. În contextul măsurilor provizorii, TRA poate lua în considerare consecințele lor probabile la interesele părților susceptibile de a fi prejudiciate, inclusiv interesul public, și decide să nu atribuie astfel de măsuri în cazul în care consecințele negative ale acestora ar depăși beneficiile. Curtea Supremă poate lua decizii, ca orice instanță, inclusiv măsuri provizorii, daune, anularea cererii de ofertă, anularea deciziei de atribuire a contractului, anularea contractului sau a daunelor cominatorii, acordarea de daune. Încheierea unui contract poate fi anulată doar printr-o hotărâre judecătorească.

4.5 Procedură

Orice persoană care are sau a avut un interes în obținerea unui anumit contract public și care a fost sau riscă să fie prejudiciată de o presupusă încălcare printr-un act sau o decizie a autorității contractante poate, înainte de încheierea unui contract de achiziții publice, să aplice pentru revizuire la TRA. Aceasta nu aduce atingere dreptului persoanei interesate de a depune o cerere de control jurisdicțional la Curtea Supremă din Cipru în loc de cererea de reexaminare la TRA. Nu există nici o diferență între contractele la care se aplică directivele și contractele pentru care acestea nu se aplică. Pentru TRA, părțile legilor privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice (partea a IV-a a legilor N11(I)/2006 și N12(I)/2006) reglementează procedura de revizuire. Regulamentul nr. 745/2003, privind înființarea și funcționarea TRA, de asemenea, trebuie să fie menționat în acest context. Taxele prescrise se bazează pe valoarea ofertei care a fost selectată. Mai precis, de la CYP £ 1 - 100 000 £, taxa este de 500 £, de la CYP £ 100 001 - 500 000 £ taxa este de 1 500 £, de la CYP £ 500 001 - 1 000 000 £ taxa este de 2 000 £, de la CYP £ 1 000 001 - 5 000 000 £ taxa este de 3 000 £ și de la CYP £ 5 000 001 și mai sus, taxa este de 4 000 £. Costurile pentru o cerere de măsuri provizorii sunt de 1000 £. În cazul în care cererea de revizuire precede depunerea ofertelor, taxa este de 1 000 £. TRA poate solicita oricărui solicitant ale cărui creanțe sunt respinse la plata cheltuielilor de judecată, în plus, o amendă pe care o consideră adecvată, având în vedere circumstanțele cazului. Taxele TRA nu sunt rambursabile. TRA trebuie să ia o decizie în termen de 30 de zile de la depunerea cererii de revizuire. În conformitate cu secțiunea 146 din Constituție, orice persoană interesată poate depune o petiție pentru control jurisdicțional la Curtea Supremă din Cipru în termen de 75 de zile de la data la care acțiunea sau decizia a fost publicată sau persoana ia cunoștință de aceasta în cazul în care nu a avut loc o astfel de publicare. Deciziile TRA sunt diseminate părților și publicului prin publicarea pe site-ul (www.tra.gov.cy) și în scris, către autoritățile contractante, ofertant și a autoritatea competentă (Trezoreria Republicii). Deciziile Curții Supreme sunt emise în volumele legate care pot fi cumpărate de la Oficiul Imprimeriei Guvernului. În plus, există o firmă, Leginet Ltd. (www.leginet.com), care este gazda a două baze mari de date pe bază de abonament a legislației și a cazurilor din Republica Cipru. Cu toate acestea, toate cazurile recente sunt disponibile doar în limba greacă, cu excepția cazurilor mai vechi lansate în 1883-1989, care sunt disponibile în limba engleză. În plus, în timp de aproximativ doi ani, Curtea Supremă de Justiție va avea propria bază de date electronică care conține, printre altele, cazurile/deciziile sale. O nouă lege privind coordonarea procedurilor de revizuire este în curs de elaborare.

4.6 Cultura revizuirii

Formularele-tip pentru revizuirea achizițiilor publice la TRA sunt disponibile la www.tra.gov.cy. Cunoștințele ofițerilor de contractare privind cadrul juridic al achizițiilor publice sunt descrise ca fiind foarte temeinice. Legea de achiziții publice este discutată în cadrul conferințelor academice și profesionale și seminariilor. Există formare profesională pe legea achizițiilor publice, și politica pentru ofițerii de achiziții publice este învățată prin training la locul de muncă și cu ocazia unor seminarii și conferințe relevante. Hotărârile Curții Europene de Justiție sunt folosite ca un instrument pentru a găsi soluții la probleme complicate.

5. Republica Cehă

Achizițiile publice (PP) în Republica Cehă au fost reglementate prin Legea 40/2004 Coll. privind contractele de achiziții publice (traducere în engleză pe <http://www.compet.cz/English/VZ/Zakony/Rozcesti.htm>), dar noile directive CE privind achizițiile au fost deja puse în aplicare prin Legea 137/2006 Coll. (Zákon veřejných zakázkách o), care a intrat în vigoare la 1 iulie 2006. Actul 139/2006 Coll. reglementează atribuirea concesiunilor. Sistemul ceh de revizuire și de căi de atac se bazează pe un sistem mixt de control administrativ, cvasi-judiciar și judiciar. Actorul principal este Oficiul pentru Protecția Concurenței (úrad Pro Ochranu Hospodarske Soutěže, Joštova 8, 601 56 Brno; Telefon 420 542 161233; Fax 420 542 210023, E-mail: posta@compet.cz, Website: www.compet.cz), care este fostul Minister pentru concurență și a fost stabilit ca autoritate independentă de guvern de Legea 273/1996 Coll. (Traducere engleză pe http://www.compet.cz/English/LEGI/Zakon273_en.htm). Controlul extrajudiciar este, de asemenea, disponibil în sectorul utilităților din moment ce atât Actele curente PP, cât și cele anterioare au implementat mecanismul de conciliere introdus prin Directiva 92/13 CE (§ 124 din Legea din 2006 PP). Nu există nici un organism de arbitraj specific încredințat cu o misiune alternativă de soluționare a litigiilor în domeniul achizițiilor publice.

5.1 Revizuirea deciziilor în domeniul achizițiilor

În conformitate cu Legea 2004, există patru etape de revizuire a deciziilor în legătură cu o procedură de licitație. În prima etapă, înainte de încheierea contractului, orice ofertant are dreptul de a depune o plângere în scris către autoritatea contractantă în termen de 15 zile de la notificarea atribuirii contractului sau a deciziei de excludere de la procedură. Sub pragurile CE, dreptul ofertantului de a depune o plângere este supus dovedirii unui interes real în obținerea contractului și a faptului că el sau ea a fost sau este probabil să fie lezat(ă) de pretinsa încălcare a Actului din 2004. În ambele cazuri, depunerea unei plângeri prelabile de către autoritatea contractantă este o pre-condiție pentru cei care doresc reexaminarea pretinsei încălcări în fața Oficiului pentru Protecția Concurenței. Această obligație nu se aplică în cazul în care contractul a fost deja încheiat. În termen de 10 zile de la primirea plângerii, autoritatea contractantă informează reclamantul cu privire la o decizie motivată. Autoritatea contractantă poate să susțină sau să respingă plângerea, sau să sugereze o soluție diferită decât cea susținută de către reclamant. Dacă autoritatea contractantă respinge plângerea sau nu reușește să adopte măsurile solicitate de către reclamant, contractul nu se încheie în termen de 30 de zile de la primirea plângerii. Un contract încheiat cu încălcarea obligației de mai sus este considerat a fi nul. Dispozițiile referitoare la prima etapă au fost ușor modificate prin Legea din 2006: De acum înainte, orice ofertant are dreptul să sesizeze oficial autoritatea contractantă, indiferent de valoarea estimată a contractului, iar perioada de 60 de zile a

fost modificată la 45 de zile. În cea de-a doua etapă, dacă rezultatul plângerii prelabile nu este favorabil reclamantului, litigiile pot fi aduse în fața Oficiului pentru Protecția Concurenței. Biroul este stabilit ca o autoritate de stat independentă, al cărei președinte este numit pentru un mandat de șase ani de către președintele Republicii Cehe pe baza unei propuneri a guvernului. În plus, președintele nu poate fi membru al nici unui partid politic și nu trebuie neapărat să fie un avocat calificat. Ofertanții pot contesta orice act al autorității contractante de natură să încalce obligațiile de transparență și non-discriminare, cum ar fi condițiile de atribuire, contractul de anunțuri/invitații de participare la licitație, tipul procedurii de licitație, decizia de excludere și de atribuire a contractului (§ 97.3 din Actul din 2004). Petiția trebuie să fie depusă în termen de zece zile de la decizia autorității contractante o dată ce plângerea prelabilă a fost notificată reclamantului. În orice caz, cererea se depune în termen de cel mult 25 zile de la depunerea plângerii prelabile a autorității contractante. Legea din 2004 permite, de asemenea, ca biroul să inițieze o procedură din proprie inițiativă, în termen de cel mult trei ani de la încălcarea Legii. În 2005, 334 proceduri au fost inițiate, din care 184 la cerere și 152 la inițiativa biroului. După ce procedurile au fost inițiate și autoritatea contractantă a fost obligată să furnizeze documentele necesare (cum ar fi dosarul de achiziții publice), biroul are 30 de zile la dispoziție (în cazuri dificile, 60 de zile) pentru a emite o decizie cu privire la petiție. În conformitate cu Legea 2006, această limită de timp începe de la inițierea procedurii în fața biroului. Petiția este tratată de către biroul de achiziții, care este prezidat de un avocat. În cea de-a treia etapă, decizia secțiunii de achiziții publice poate fi atacată cu recurs la președintele biroului, care emite o decizie pe baza unei propuneri făcute de către „Comitetul de Apel”, un consiliu consultativ stabilit în cadrul biroului și format din funcționari, precum și din experți externi. Nu există prevederi specifice în Actul din 2004 care se ocupă cu acest stadiu, dar dispozițiile generale din Legea 500/2004 Coll. - Codul de procedură administrativă - sunt aplicabile. Nu există nici o cale de atac în continuare împotriva deciziilor pronunțate de către birou, ci o măsură corectivă excepțională este disponibilă la un al patrulea stadiu. În special, Curtea Supremă de Administrație poate, la cererea de revizuire (casare), reexamina deciziile biroului. Curtea Administrativă Supremă este un organ independent și permanent constituțional, precum și organism de control de ultimă instanță în cazurile administrative (Nejvyšší správní soud, Masarykova 31, 657 40 Brno; Telefon 420 542 532 311; Fax 420 542 532 361, E- mail: podatelna@nssoud.cz, Website: <http://www.nssoud.cz/en/index.php>).

5.2 Căi de atac

În conformitate cu Legea din 2004 și, indiferent de valoarea estimată a contractului, căile de atac împotriva actelor autorităților contractante pot fi acordate înainte sau după încheierea contractului, fie de către Oficiul pentru Protecția Concurenței (suspendarea măsurilor provizorii și corective, contract de executare, penalități) sau de instanțele de drept comun (daune). Înainte de încheierea procedurii și în măsura necesară pentru menținerea scopului acesteia, Oficiul este abilitat să acorde măsuri provizorii, fie la cererea petiționarului sau din proprie inițiativă, în scopul de a preveni deteriorarea în continuare sau un risc imediat pentru interesele petiționarului. În special, biroul poate, pentru o perioadă specificată în ordinul relevant, dar nu mai târziu de data de emitere a unei decizii finale, 1) solicita autorității contractante să nu încheie contractul după ce o procedură de licitație a avut loc; 2) suspenda procedura de licitație și 3) suspenda executarea unui contract încheiat. Biroul poate lua în considerare efectele probabile ale măsurilor provizorii pentru toate interesele susceptibile de a fi lezate, inclusiv interesul public, și decide să nu acorde astfel de măsuri în cazul în care consecințele negative ale acestora ar depăși beneficiile lor. Ca o chestiune de principiu, depunerea cererii nu are

efect suspensiv privind procedura de cerere de ofertă în curs de desfășurare, dar în cazul în care rezultatul primei etape (plângerea prealabilă a autorității contractante) nu este favorabil reclamantului, contractul nu se încheie pentru o perioadă de 30 de zile (în conformitate cu Legea din 2006: 45 de zile) de la data primirii plângerii. În plus, Legea din 2004 prevede că în cazul în care autoritatea contractantă încalcă în mod deliberat obligațiile de licitație cu rea-credință, procedura este considerată nulă de la bun început. Apelurile împotriva ordinelor de acordare a măsurilor provizorii nu au efect suspensiv asupra executării de astfel de ordine. Prin decizia sa finală și înainte de încheierea contractului, biroul, după ce a confirmat în scris că o încălcare a Legii PP a avut loc, se impune o măsură corectivă pentru autoritatea contractantă, și anume, anularea deciziei de atribuire a contractului, în cazul în care o astfel de încălcare a afectat de fapt, sau a fost de natură să afecteze evaluarea ofertelor. După încheierea contractului și pentru aceleași motive ca cele menționate în cazul prezentat mai sus, biroul are dreptul de a interzice executarea unui contract încheiat și de a impune o sancțiune în cadrul unei proceduri comune de încălcare a unei obligații prevăzute în § 102 din Actul din 2004 (de exemplu: nerespectarea obligațiilor de cerere de ofertă, încheierea unui contract cu încălcarea Legii din 2004; abandonarea nejustificată a unei proceduri de licitație; eșec în a înregistra procedura de licitație sau în a expedia informații cu privire la atribuirea contractelor). Șaizeci și patru de sancțiuni în valoare totală de 2 569 000 CZK au fost impuse în 2005. Anularea unui contract încheiat trebuie, totuși, să fie pronunțată de o instanță ordinară, la propunerea uneia dintre părțile contractante. Daunele pot fi acordate numai de către o instanță ordinară în condițiile prevăzute în Codul Comercial. Ca o chestiune de principiu, trebuie să existe o legătură corespunzătoare între pretinsa încălcare a Legii PP și daunele (reale sau potențiale) pentru interesele reclamantului. Acordarea de daune nu este, totuși, sub rezerva unei decizii prealabile a biroului de care anulează actul presupus al autorității contractante. În cele din urmă, există măsuri disciplinare (cum ar fi amenzi periodice), care pot fi luate împotriva autorității contractante sau funcționarilor de achiziții de către organismul administrativ competent, (§ 104 din Legea din 2004).

5.3 Procedura

Procedura în fața Oficiului pentru Protecția Concurenței este reglementată de Legea din 2004 (de la 1 iulie 2006: Actul din 2006), precum și Codul de procedură administrativă (Legea 500/2004 Coll.). Inițierea procedurii este condiționată de prezentarea prealabilă a unui depozit în contul biroului, precum și de plata unei taxe administrative de 30 000 CZK (aproximativ 1 000 €). Depozitul se ridică la 1% din prețul ofertei, dar nu trebuie să depășească 1 000 000 CZK. În cazul în care petiția este admisă, depozitul este restituit petiționarului (împreună cu interesele). În caz de respingere/concediere, depozitul este considerat ca venit al bugetului de stat. Taxa administrativă nu se restituie. În conformitate cu Legea din 2006, nu există nici o obligație de a plăti o taxă administrativă, dar suma depozitului este acum 1% din prețul ofertei și nu trebuie să depășească 2 000 000 CZK. Inițierea procedurii în fața instanțelor nu necesită implicarea unui profesionist (de exemplu, reprezentarea legală), dar este condiționată de plata unei taxe de judecată. În cazul cererilor de despăgubire, sumele taxelor pentru instanță de la 1% din valoarea calculată a prejudiciului. În cazul procedurilor din fața Curții Administrative Supreme, taxa pentru instanță este de 2000 CZK. În acest ultim caz, se aplică Codul Justiției Administrative. Taxele judiciare, precum și alte costuri relevante, pot fi rambursate de către partea perdantă la decizia instanțelor. În cadrul procedurii în fața Oficiului, implicarea experților (cum ar fi avocații sau interpreții) poate fi decisă de către Secțiunea privind achizițiile publice în colaborare cu Secția economică dacă acest lucru se dovedește necesar. Onorariile experților sunt plătite

printr-un buget special al biroului. Personalului Oficiului, precum și experții externi, sunt obligați să păstreze confidențialitatea tuturor problemelor care apar în cursul procedurii. Această obligație nu se aplică dacă aceste persoane sunt invitate să depună mărturie în fața unei instanțe de judecată sau a organelor statale de urmărire, sau prin furnizarea de dovezi în scris la autoritățile menționate anterior în temeiul Codului penal. Dacă biroul ia cunoștință de un fapt care intră în sfera de aplicare a secretului comercial, aceasta adoptă orice măsură adecvată pentru a evita o încălcare a secretului comercial. Dreptul ofertantului de a inspecta documentația contractului este condiționat de obținerea de către birou a acordului tuturor ofertanților implicați. Deciziile Oficiului sunt diseminate părților în procedurile trimise prin poștă și sunt publicate într-o colecție anuală de decizii ale biroului, precum și pe site-ul biroului.

5.4 Cultura căilor de atac

Funcționarii Oficiului pentru Protecția Concurenței au studiat legea achizițiilor publice, ca parte a curriculei lor universitare, sau în seminarii organizate de către autoritățile guvernamentale (cum ar fi Ministerul pentru Dezvoltare Regională) sau UE (în special în contextul proiectelor de înfrățire). Atitudinea funcționarilor, precum și a membrilor sistemului judiciar, este considerată a fi corectă. Jurisprudența este limitată, dar are o importanță considerabilă datorită unui sistem format din codificare și jurisprudență. Ofertanții s-au familiarizat cu politica de achiziții prin cursuri oferite de către autoritățile guvernamentale, biroul în sine, UE, avocați sau consultanți, precum și instituții private de formare. Cei mai mulți ofertanți sunt dispuși să inițieze o cale de atac, în scopul de a obține o soluție echitabilă, dar unii dintre ei pur și simplu doresc să obstrucționeze procedura de licitație. Alții par a fi reticenți în a accepta o protecție jurisdicțională fie pentru că nu doresc să-și compromită șansele pentru următorul contract sau, deoarece consideră taxele aplicabile prea mari. Alții intenționează să obstrucționeze achizițiile publice prin proceduri de revizuire. Chiar dacă nu există o formare profesională specială, cunoștințele generale ale ofițerilor contractanți sunt considerate a fi adecvate. În general, revizuirea procedurilor de licitație este văzută ca o metodă eficientă de monitorizare a legalității deciziilor de atribuire. Există o revistă de specialitate în domeniul PP, precum și o asociație înființată recent la nivel național. Societatea civilă are, de asemenea, un rol mai activ în evoluția normelor privind achizițiile publice. De exemplu, modificările recente din Legea PP își au originea în discuțiile lansate de către asociația industriei de construcții naționale și secțiunea națională de Transparency International. Mass-media reflectă în mod regulat căile de atac ale PP. Impactul hotărârilor CEJ este foarte important și este reflectat în petiții depuse de către ofertanți. Sistemul de revizuire și de căi de atac a evoluat în mod semnificativ ca urmare a aderării Republicii Cehe la UE.

6. Danemarca

Achizițiile publice în Danemarca sunt reglementate prin două ordonanțe guvernamentale din 16 septembrie 2004 care aplică noile achiziții ale Directivelor CE și care au intrat în vigoare la 1 ianuarie 2005 (a se vedea în general: <http://www.ks.dk/english/procurement/legislation/pro/>). Sub pragurile CE, achizițiile publice sunt reglementate de Legea 2005 privind procedurile de licitație pentru lucrări publice, precum și printr-o circulară ministerială din 2002 în legătură cu bunuri și servicii. Sistemul danez de revizuire și de căi de atac se bazează pe controlul judiciar și pe cel extrajudiciar. Principalii actori sunt Camera de Recurs pentru achizițiile publice (Klagenævnet pentru Udbud, Sekretariatet, Kampmannsgade 1, DK-1780 Copenhaga V;

Telefon 3330 45 7621; Fax 3330 45 7799, Website: <http://www.klfu.dk>), un organism independent cvasi-judiciar administrativ, si Autoritatea de Concurență (Konkurrencestyrelsen, Nyropsgade 30, DK-1780 Copenhaga V; Telefon 7226 45 8000; Fax 3332 45 6144, E-mail: ks@ks.dk, Website: <http://www.ks.dk/english>), o agenție plasată în subordinea Ministerului pentru afaceri economice. Instanțele de drept comun, de asemenea, au jurisdicție asupra cazurilor de achiziții publice, dar acestea intervin foarte rar în practică.

6.1 Control extrajudiciar

Autoritatea daneză de concurență (DCA) operează un sistem informal „de rezolvare a problemelor”. Chiar dacă DCA nu este împuternicită să emită decizii legale cu caracter obligatoriu sau să suspende/corecteze o procedură de licitație, mulți ofertanți preferă să raporteze un caz la DCA, mai degrabă decât la Camera de Recurs. Sistemul „informal” pare a fi avantajos, deoarece este considerat a fi pe picior de egalitate cu sistemul formal (emitere de recomandări, care sunt în mare parte respectate), asigură soluționarea rapidă și mai puțin birocratică a litigiilor (aproximativ două luni per caz), este mai flexibil (cazurile pot fi introduse de orice persoană/corporație sau la inițiativa DCA în sine; nu este nevoie de reprezentare juridică) și este gratuit. Ca o consecință, DCA se ocupă de achiziții, având aproape 30 de cazuri anual. Autoritatea contractantă poate fi solicitată pentru a răspunde acuzațiilor și acordarea accesului la dosarul de achiziții publice, sub rezerva excepțiilor prevăzute de legea administrativă generală (secrete de afaceri, etc). Recomandarea este decisă de către experții juridici ai DCA. În cazul în care o autoritate contractantă nu reușește sau refuză să se conformeze cu recomandarea emisă de DCA, aceasta din urmă are puterea de a deferi cazul Camerei de Recurs. Autoritatea contractantă poate contesta recomandarea în fața instanțelor de drept comun. În plus față de acest sistem, mecanismul de conciliere instituit prin Directiva 92/13 CE a fost pus în aplicare în dreptul intern, dar nu este niciodată folosit în practică. Ofertanții pot depune, de asemenea, un protest direct la autoritatea contractantă, dar nu există dispoziții specifice cu privire la cine din cadrul autorității are dreptul de a trata astfel de proteste. Protestul direct nu este o condiție prealabilă pentru o cale de atac judiciară. În cele din urmă, rezolvarea problemelor care apar în domeniul achizițiilor transfrontaliere este posibilă în contextul rețelei de achiziții publice (PPN, <http://www.ks.dk/english/procurement/network>).

6.2 Control judiciar

Indiferent de valoarea estimată a contractului, deciziile autorităților contractante în legătură cu o procedură de licitație, atât în sectoarele clasice, cât și în cele de utilități pot fi contestate în fața instanțelor ordinare sau Camerei de Recurs pentru Achiziții Publice. Prima opțiune rareori se aplică în practică. Consiliul a fost înființat în 1991 și este în prezent reglementat de Legea nr 415 din 31 mai 2000, modificată (denumită în continuare Legea din 2000, traducere în engleză pe <http://www.ks.dk/english/procurement/legislation/act/>), precum și un ordin executiv emis pentru punerea în aplicare a actului, traducere în engleză pe <http://www.ks.dk/english/procurement/legislation/415/>). Consiliul nu are competență asupra cauzelor de achiziții publice care implică utilizarea unei zone geografice în scopul prospectării sau extracției de petrol, gaze, cărbune sau alți combustibili solizi (secțiunea 3.2 din Actul din 2000) și trebuie să respingă plângerile aduse în această privință (astfel de plângeri trebuie să fie aduse în fața Tribunalului Maritim și Comercial). Board-ul este alcătuit dintr-un președinte, trei vice-președinți și un număr de membri experți cu

calificare constatată în domeniile construcțiilor, achizițiilor publice, transportului și altor activități conexe. Toți membrii sunt numiți de ministrul pentru afaceri economice pentru un mandat (care se poate reînnoi), de patru ani. Președintele și vice-președinții trebuie să fie membri ai sistemului judiciar. Președintele poate autoriza un vice să acționeze în locul lui sau al ei și trebuie să definească modul în care deciziile trebuie să fie publicate. Deciziile consiliului (cu excepția celor care resping reclamațiile în mod automat conform secțiunii 3.2 din Actul din 2000) pot fi atacate în fața instanțelor de drept comun într-un termen de opt săptămâni, de la notificarea acestora către părți. Dacă nu a fost depus nici un recurs după ce acest termen limită a expirat, decizia consiliului nu mai poate fi atacată. În ultimă instanță, Curtea Supremă de Justiție (Højesteret) poate avea jurisdicție asupra cazurilor de achiziții publice, fapt care se întâmplă foarte rar în practică, deoarece deciziile consiliului sunt în general respectate. Curtea Supremă de Justiție este un organism permanent, independent cu putere executivă (secțiunea 64 din Constituția Danemarcei), ale cărui decizii, emise după ce a avut loc o procedură inter partes, sunt obligatorii. O decizie a consiliului nu poate fi contestată în fața unei alte autorități administrative (punctul 8.1 din Actul din 2000).

6.3 Căi de atac

În conformitate cu punctul 6.1 din Actul din 2000, Camera de recurs este împuternicită să respingă o plângere sau să o stabilească în totalitate sau parțial pe fond. În special, înainte de semnarea contactului, consiliul poate 1) să suspende procedura de cerere de ofertă; 2) să anuleze o decizie ilegală, 3) să solicite autorității contractante să se conformeze obligațiilor sale de cerere de ofertă, și anume, să corecteze o procedură ilegală, și 4) să plătească daune morale. Acordarea de daune este considerată a fi o inovație majoră a sistemului danez; înainte de adoptarea legii din 2000, ofertanții au avut dreptul de a solicita despăgubiri în fața instanțelor de drept comun. Consiliul nu are puterea de a anula un contract încheiat. O astfel de acțiune trebuie să fie introdusă în fața instanțelor de drept comun, fapt care nu se întâmplă în practică. Începând din octombrie 2006, cu toate acestea, legislația a fost modificată pentru a permite introducerea unei perioade obligatorii suspensive între atribuire și încheierea contractului (determinată de legea „Alcatel”). Plângerile nu au un efect automat de suspendare, dar consiliul poate dispune ad-hoc suspendarea procedurii de licitație dacă acest lucru se dovedește a fi necesar. Principiile generale ale dreptului danez rămân aplicabile. Consiliul poate, totuși, să țină seama de consecințele probabile ale suspensiei pentru toate interesele susceptibile de a fi prejudiciat, inclusiv interesul public, și decide să nu emită un ordin în cazul în care consecințele sale negative ar putea depăși beneficiile sale. Acordarea de daune face obiectul unei decizii prealabile cu privire la fondul cauzei, de exemplu, o decizie de constatare a plângerii împotriva unei încălcări a normelor aplicabile achizițiilor publice. Cererile de despăgubire sunt decise în conformitate cu principiile generale ale legilor daneze. În funcție de circumstanțele cazului, daunele se pot ridica la costuri de licitație (damnum emergens) sau profituri pierdute (lucrum cessans). Board-ul poate solicita părților să furnizeze toate informațiile necesare pentru emiterea deciziei. Nerespectarea unui astfel de ordin determină consiliul să aplice amenzi zilnice, care pot fi colectate în conformitate cu normele privind perceperea impozitelor personale.

6.4 Procedura

Procedurile în fața Camerei de Recurs sunt guvernate de legea din 2000 și de Ordinul Executiv din 2000. Plângerile pot fi înaintate în scris de către 1) orice persoană care are un interes legal în țara respectivă; 2) Autoritatea de Concurență daneză; 3)

Ministrul Locuințelor și Afacerilor Urbane și 4) organizațiile (profesionale) și autoritățile publice pentru care ministrul economiei și afacerilor acordă acces la procedura în fața camerei (aceste entități sunt enumerate într-o anexă a Ordinului Executiv). A patra categorie a fost introdusă pentru a permite revizuirea deciziilor de achiziții, în cazul în care nici un ofertant individual nu dorește să depună o plângere. Nu este obligatoriu pentru ofertanți să depună înainte un protest formal la autoritatea contractantă, dar există o obligație de a o informa, simultan cu depunerea unei plângeri, că procedurile legale au fost inițiate. Nu există limite obligatorii de timp pentru depunerea unei plângeri în fața camerei, și nici nu există nici un formular model. Plângerea trebuie să fie adusă la cunoștința pârâtului, care, într-un termen specificat de board, trebuie să prezinte o declarație cu privire la aspectele de fapt și juridice ale cazului. Board-ul sau președintele care acționează în numele său ar putea permite o parte terță sau o autoritate publică la care cazul este considerat a fi de o importanță considerabilă să intervină în sprijinul reclamantului sau a pârâtului. Board-ul sau președintele are puterea de a solicita reclamantului, pârâtului sau terței părți să producă toate informațiile necesare în legătură cu acest caz. Reclamantului și oricăror alte părți care intervin în procedura li se acordă acces la declarația menționată mai sus, precum și la alte materiale, cu excepția cazului în care accesul la documente este interzis prin lege. Acestora trebuie să le fie acordată posibilitatea de a răspunde. Părțile din procedură trebuie să fie notificate cu privire la locul și ora audierilor și au dreptul să fie însoțite de un avocat, contabil sau de un alt reprezentant expert. Audiurile nu trebuie să fie deschise publicului, cu excepția cazului în care părțile decid altfel. În cazul în care audierea trebuie să fie deschisă publicului, Autoritatea daneză pentru Concurență este informată în consecință. Cazurile care nu au fost susținute oral vor fi conduse de board pe baza deliberării scrise, eventual, la o întâlnire. Consiliul este compus din cel puțin doi membri experți, pe care îi numește președintele dintr-o listă oficială. Ordinul Executiv din 2000, de asemenea, prevede că „în cazul în care o decizie necesită cunoștințe de lucru atestate, certificare de persoane, sisteme sau produse, sau control, cel puțin unul dintre membrii experți trebuie să aibă cunoștințe speciale în domeniul respectiv” (secțiunea 5.3). Onorariile experților sunt acoperite de la bugetul board-ului. Există o taxă de 4000 DKK (aproximativ 500 €). Onorariile avocaților, dacă este cazul, sunt suportate de partea reprezentată. Nu există nici un principiu general de succes. În conformitate cu Legea din 2000, în cazul în care plângerea este admisă în totalitate sau parțial, board-ul poate ordona autorității contractante să ramburseze costurile suportate de reclamant în legătură cu inițierea procedurii. Nu există limite de timp obligatorii pentru emiterea de decizii. Board-ul, de obicei, decide în termen de cinci până la șase luni. Deciziile sunt notificate direct părților și sunt publicate pe site-ul board-ului (www.klfu.dk, versiunea daneză). Unele dintre ele pot fi găsite în reviste juridice.

6.5 Cultura remediilor

Membrii Camerei de Recurs au studiat legea achizițiilor publice, ca parte a curriculei universitare sau în cadrul unor seminarii și conferințe internaționale organizate de către instituțiile publice și private. Practica profesională este, de asemenea, un factor important. Același lucru este valabil pentru ofertanți, care, în plus, pot fi asistați de organizația lor profesională respectivă. Ca o chestiune de principiu, mulți ofertanți privesc procedurile judiciare ca pe un caz de ultimă instanță și preferă să protesteze direct la DCA. Chiar dacă sistemul de achiziții danez este structurat pe un model descentralizat și practicile de achiziție pot varia de la entitate la entitate, cunoștințele generale ale funcționarilor în materie de achiziții publice sunt considerate a fi pozitive. Cazurile analizate de DCA au demonstrat un grad ridicat de profesionalizare în domeniul

achizițiilor publice. În plus, seminarii profesionale sunt organizate de DCA (de exemplu, noile Directive CE privind Achizițiile), precum și de alte organizații. Totuși, nu există nici o asociație națională sau publicații de specialitate cu privire la achizițiile publice. Atitudinea membrilor organelor de revizuire față de cazurile de achiziții publice este considerată a fi echilibrată. Jurisprudența este de o importanță considerabilă, dar este limitată din cauza unui sistem care constă atât în codificare, cât și în interpretare judiciară. Hotărârile CEJ au un impact considerabil și, de obicei, sunt menționate în deciziile Camerei de recurs, precum și în recomandările DCA. În cele din urmă există un interes tot mai mare în cazurile de achiziții publice în rândul mai multor grupuri de interese, ONG-uri și mass-media.

7. Estonia

Sistemul de revizuire și căi de atac ale achizițiilor publice din Estonia include revizuirea judiciară independentă și revizuirea dependentă de executiv. O reformă în curs de desfășurare va introduce o combinație de revizuire executivă independentă și de control judiciar. Sistemul poate fi împărțit în căi de atac înainte și după ce un contract a fost încheiat. Totuși, nu există diferențe cu privire la revizuirea contractelor din sectorul public sau contractelor de utilități sau cu privire la revizuirea contractelor de peste sau de sub pragurile CE.

7.1 Plângeri adresate către autoritățile contractante

Autoritățile contractante nu tratează plângeri, cu excepția cazului în care o plângere este tratată în mod specific de ele mai degrabă decât de Oficiul de achiziții publice (PPO). Cu toate acestea, nu este obligatoriu să se depună plângerea la autoritatea contractantă, și, de obicei, ofertanții prezintă protestele direct la PPO. Nu există reguli specifice în domeniul achizițiilor publice, care reglementează reclamațiile către autoritatea contractantă. Cu toate acestea, în conformitate cu procedurile de gestionare a documentelor (de stat și locale, agenții guvernamentale și persoane juridice), toate scrisorile trebuie să primească răspuns în termen de 30 de zile de la data primirii.

7.2 Revizuirea non-judiciară

Înainte de încheierea contractului, ofertanții pot contesta o decizie de achiziții publice prin depunerea unei protest la PPO în termen de 10 zile lucrătoare de la data aflării deciziei în cauză. PPO a fost stabilit prin Legea achizițiilor publice (PPA), și este un birou de stat executiv. Membrii acestui organism nu au un statut comparabil cu cel al judecătorilor. Procedurile de reexaminare în PPO trebuie să fie finalizate în termen de 10 zile lucrătoare. În această perioadă, procedura de achiziție este suspendată. Autoritatea contractantă are posibilitatea de a alege între proceduri scrise, pe baza documentelor prezentate sau o sesiune publică unde cel puțin un reprezentant al PPO, persoana care a depus protestul și autoritatea contractantă sunt prezente. PPO poate anula decizia contestată de achiziții publice. Ofertanții pot contesta decizia PPO la o instanță administrativă, așa cum s-a subliniat mai jos. Aceștia pot contesta, de asemenea, o decizie prin proceduri paralele la PPO și instanțele de contencios administrativ. Procedura de revizuire pentru PPO este menționată în PPA (Capitolul 9, punctele 61-67). În prezent, PPO este organismul principal: 281 proteste au fost prezentate la PPO în anul 2005, dintr-un total de 7569 proceduri de atribuire. Șaizeci și cinci dintre acestea nu s-au decis, 67 au satisfăcut cerințele procedurale, 52 nu îndeplineau cerințele procedurale, 66 au fost admise de către autoritatea contractantă, 28 au fost retrase și, în cele din urmă, în patru

cazuri PPO a decis să anuleze procedura de atribuire. Frecvența de revizuire a deciziilor de achiziții publice prin intermediul PPO este de 4%. Cu toate acestea, PPO are, de asemenea, funcțiile de supraveghere și de consiliere a autorităților contractante. Prin urmare, există un potențial conflict de interese. Cu toate acestea, procedura de reexaminare în PPO este relativ rapidă și ieftină (cum s-a discutat mai jos), astfel încât cei care sunt cu adevărat interesați în contestarea unei decizii ilegale pot face acest lucru fără a întârzia procedura de atribuire. Proiectul PPA din 2006 prevede că plângerile vor fi tratate de o Comisie nou-creată de achiziții publice (PPC), independentă de PPO, deci nu va exista nici un conflict de interese între mai multe funcții executive și de revizuire.

7.3 Revizuirea judiciară

Ofertanții pot depune, de asemenea, un proces la instanța de contencios administrativ împotriva unei decizii luate de către o autoritate contractantă în legătură cu o procedură de licitație sau ca o cale de atac împotriva unei decizii a PPO. Instanța poate atribui măsuri provizorii, inclusiv suspendarea procedurii de atribuire. Ca instanță următoare, o cale de atac poate fi lansată împotriva hotărârii pronunțate de instanța de contencios administrativ în Tribunalul Regional estonian - Curtea de Apel. În cele din urmă, hotărârile Curții de Apel pot fi anulate de către Curtea Națională a Estoniei în Tartu. Această revizuire executată de trei instanțe de judecată poate fi inițiată simultan cu un protest la PPO. Cu toate acestea, în cadrul noului Proiect PPA din 2006, un protest la PPC-ul nou creat va deveni o condiție prealabilă pentru controlul jurisdicțional. Mai mult decât atât, eventual instanța de contencios administrativ nu va mai fi în măsură să ia măsuri provizorii de atribuire, cum ar fi o suspendare a procedurilor de atribuire. Dreptul procedural pentru Curtea Administrativă este reglementat în Codul de procedură al tribunalelor administrative. Organismul de control de ultima instanță pentru deciziile în domeniul achizițiilor publice este Curtea Națională a Estoniei, care a fost instituită în temeiul Constituției și îndeplinește cerințele unei instanțe de drept prevăzute în hotărârile Dorsch și Salzmann. Judecătorii ei trebuie să fie avocați experimentați și recunoscuți. Daunele pot fi solicitate numai prin instanța de judecată după ce contractul a fost încheiat pe baza Actului de răspundere statală sau al Actului obligațiilor legale. Pe baza PPA, un ofertant poate solicita compensarea cheltuielilor pentru pregătirea licitației, în cazul în care el sau ea poate demonstra că dacă autoritatea contractantă nu încălca legea, contractul i-ar fi fost atribuit. Proiectul PPA din 2006 stipulează că despăgubirea poate fi solicitată în instanța de contencios administrativ și poate fi compensată numai în cazul în care ofertantul poate dovedi că lui sau ei i-ar fi fost atribuit contractul dacă autoritatea contractantă nu ar fi încălcat legea. Decizia atacată trebuie să fie declarată ilegală, dar acest lucru nu afectează valabilitatea contractului deja încheiat. Independența sistemului judiciar estonian (tribunalele județene și administrative, Curtea Regională, Curtea Națională) se bazează pe Constituție. Judecătorii sunt numiți pe viață și pot fi revocați din funcție doar printr-o hotărâre judecătorească. Ei trebuie să fi îndeplinit un curriculum de drept acreditat, de studii academice, să fie de o înaltă ținută morală și să aibă abilitățile și caracterul personal necesare pentru un judecător. Până în prezent, CEJ nu a fost implicată în sistemele naționale de revizuire și de căi de atac, și nu au existat cazuri care fac obiectul unei proceduri privind încălcarea dreptului comunitar formulată de Comisia Europeană. O curte de judecată care se ocupă cu reclamațiile la PPO a fost desființată în 2001 și a fost înlocuită de controlul jurisdicțional subliniat mai sus.

7.4 Căi de atac

Toate căile de soluționare, cu excepția celor disponibile după încheierea contractului se bazează pe PPA și pot fi acordate de către instanțele judecătorești și PPO. Procedura de atribuire poate fi suspendată sau retrasă, iar deciziile specifice ale autorității contractante pot fi anulate. Temeiul juridic pentru anularea sau suspendarea unei proceduri de atribuire este PPA. În cadrul actualului PPA, procedura de atribuire va fi întotdeauna suspendată în timpul procedurilor din PPO sau din instanța de judecată. PPO sau instanța poate lua în considerare efectele probabile ale măsurilor provizorii pentru toate interesele susceptibile de a fi prejudiciate, inclusiv interesul public, și decid să nu atribuie astfel de măsuri în cazul în care consecințele negative ale acestora ar depăși beneficiile lor. Cu toate acestea, acest lucru se întâmplă foarte rar. Proiectul din 2006 al PPA elimină acest efect automat. În schimb, autoritatea contractantă este împiedicată de la încheierea contractului înainte ca procedura în noua Comisie să fie finalizată. În cazul în care autoritatea contractantă nu respectă această regulă, contractul devine în mod automat nul și neavenit. Contractul în sine nu poate fi anulat pe baza PPA, în toate celelalte cazuri. Cu toate acestea, acest lucru poate fi făcut pe baza dreptului contractual (Legea Actului de Obligații). După ce contractul este încheiat, măsurile provizorii nu sunt disponibile. Nu există nici o bază legală pentru a ordona daune cominatorii periodice.

7.5 Procedură

Legea procedurală permite experților să fie implicați în procedurile PPO și de instanță. Experții își exprimă, de obicei, opinia, în scris; uneori oral, de asemenea, în timpul audierilor de revizuire. Oricine pierde procesul suportă cheltuielile. În prezent, protestele pot fi depuse de un ofertant sau orice persoană care este interesată în a lua parte la procedura de licitație. Potrivit Proiectului PPA din 2006, protestele pot fi depuse de un ofertant, un candidat sau de orice persoană care este interesată în a lua parte și are o oportunitate de a lua parte la procedura de licitație. Taxele pentru depunerea unui protest sunt reglementate în Legea privind taxa de stat. În prezent, taxa pentru depunerea unui protest la PPO este de aproximativ 192 € atunci când decizia atacată a fost o decizie de atribuire și 6 €, în toate celelalte cazuri. La depunerea unei plângeri în instanța de contencios administrativ, în cazul unei oferte prezentate de către persoana care depune recurs, taxa este de 3% din valoarea ofertei, dar nu mai puțin de 6 € și nu mai mult de 320 €. În lipsa unei oferte prezentate de către persoana care depune plângerea, taxa este de 6 €. În Proiectul PPA din 2006, taxa atunci când se prezintă un protest la PPO este de aproximativ 639 € în cazul în care valoarea estimată a contractului de achiziții publice este mai mică decât pragurile CE și aproximativ 1 278 € în cazul în care valoarea estimată a contractului de achiziții publice este egală sau mai mare decât pragurile. La depunerea unei plângeri în instanța de contencios administrativ, în cazul unei oferte prezentate de către persoana care depune recurs, suma este de 1% din valoarea ofertei, dar nu mai puțin de 959 € și nu mai mult de aproximativ 12 782 €. În lipsa unei oferte prezentate de către persoana care depune plângerea, taxa este mai mică. Reprezentarea juridică nu este necesară, deși este favorizată, în special în instanțele de judecată. Costul pentru angajarea de avocați variază foarte mult. Partea care pierde suportă costurile și rambursează părții câștigătoare toate costurile: onorarii, reprezentare juridică și experți. Protestele la PPO se depun în termen de zece zile, plângerile în instanțele de judecată, în termen de 30 de zile de la data la care persoana care depune protestul devine sau ar fi trebuit să devină conștientă de încălcarea drepturilor sau de deteriorarea intereselor persoanei, dar nu după introducerea unui contract de achiziții publice. Un protest referitor la documentele legate de licitație se depune înainte ca autoritatea contractantă să deschidă ofertele. Nu există

posibilități pentru proceduri *in camera* în domeniul achizițiilor publice. Toate hotărârile PPO și hotărârile judecătorești sunt trimise părților prin poștă și sunt publicate pe site-urile respective. Cu toate acestea, instanța poate declara ședința cu ușile închise în cazul în care interesele unui partid o cer, dar numai în cazuri excepționale, cum ar fi protecția secretului de stat sau a ordinii publice. Hotărârile Curții Naționale a Estoniei sunt, de asemenea, publicate pe site-ul instanței, precum și în Jurnalul Oficial pentru acte legislative și hotărâri judecătorești ale instanței naționale. Ofertanții pot contesta cererile de ofertă, documentele de licitație și toate deciziile luate în cadrul procedurii de atribuire, inclusiv deciziile de calificare și deciziile de atribuire a contractului. Proiectul PPA din 2006, eventual, va adăuga, de asemenea, toate operațiunile efectuate în cadrul procedurii de atribuire de către autoritatea contractantă – de exemplu, deschiderea ofertelor - la această listă. Contractele deja încheiate nu pot fi contestate pe baza de PPA. Cu toate acestea, daunele pot fi decontate pe baza Actului Legii de Obligație. Există limite obligatorii de timp pentru PPO și instanțele de judecată să emită o decizie. PPO urmează, de obicei, limitele, cu excepția cazului în care trebuie să se solicite avizul unui expert. Instanțele de judecată urmează rareori limitele din cauza volumului mare de muncă al instanțelor judecătorești, în general. Nu există consecințe legale care derivă din nerespectarea limitelor de timp. Nu sunt folosite modele obligatorii de formulare. Jurisprudența este de o importanță limitată datorită interpretării legislației prevăzute în hotărârile judecătorești.

7.6 Cultura de revizuire

Judecătorii, membrii grupului PPO, și avocații care reprezintă ofertanții sau entitățile contractante în cadrul procedurilor de revizuire dobândesc cunoștințele de drept în achizițiile publice și legislația CE, în principal, ca parte a studiilor lor universitare. Mai mult, judecătorii au obligația de a continua pregătirea, iar cursurile sunt oferite de Ministerul de Finanțe și de un număr de entități private. Atitudinea judecătorilor și a membrilor comisiei PPO privind organismele publice de revizuire a achizițiilor față de interesul public pe de o parte, și interesele private ale ofertanților pe de altă parte este considerată echitabilă și echilibrată. Ofertanții care solicită revizuirea deciziilor de achiziții publice dobândesc cunoștințe juridice, financiare și administrative în domeniul achizițiilor publice în principal la locul de muncă. Instruirea este asigurată de Ministerul Finanțelor, și avocații sunt, de asemenea, consultați. Ofertanții sunt foarte bine informați cu privire la posibilitățile lor de a contesta o procedură de atribuire. Unii intenționează să obstrucționeze achizițiile publice prin proceduri de revizuire. Cadrul juridic național trebuie să facă dificilă contestarea deciziilor de achiziții publice pentru cei care nu acționează cu bună-credință și încearcă să-și afecteze concurenții. Ofițerii contractanți caută să se pregătească în continuu și să participe frecvent la cursuri. Accentul acestor cursuri are adesea un caracter teoretic, astfel cadrul legal este bine cunoscut. Atitudinea ofițerilor de contractare și a superiorilor lor care se ocupă cu reclamațiile față de ofertanții care depun reclamații sau a care solicită o revizuire judiciară judiciară este neutră. Nu sunt disponibile reviste specifice privind achizițiile publice. Ocazional, articole privind dreptul în achizițiile publice sunt publicate în revista juridică „Juridica” (www.juridica.ee). Dreptul achizițiilor publice nu este discutat de foarte multe ori la conferințe academice și profesionale sau la seminarii în Estonia. Nu există nici o asociație națională cu privire la legea și politica achizițiilor publice. Grupurile de interes național nu se implică într-o procedură de revizuire. Formarea profesională în domeniul dreptului și politicii achizițiilor publice pentru ofițerii în achiziții publice este asigurată de Ministerul Finanțelor și de către anumite entități private. Hotărârile Curții Europene de Justiție sunt luate în considerare, dar sunt rareori menționate.

8. Finlanda

Sistemul de revizuire și căi de atac al achizițiilor publice din Finlanda se bazează pe controlul jurisdicțional independent. Sistemul poate fi împărțit în căi de atac, înainte și după ce contractul a fost încheiat: Există două căi separate, cu dublă instanță de control judiciar pentru contractele de peste și sub pragurile CE.

8.1 Autoritatea contractantă

Nu este obligatoriu ca plângerile să fie depuse la autoritatea sau entitatea contractantă. Nu există reguli specifice în domeniul achizițiilor publice, care reglementează reclamațiile către autoritatea contractantă. Cu toate acestea, este posibil să se încerce să se stabilească obiecțiile, în acest fel. Aceeași legislație se aplică la utilitățile publice și privatizate atunci când se iau decizii de achiziții publice. Conform legii privind achizițiile publice (<http://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/1992/en19921505.pdf>), petiționarul, înainte de a depune o petiție la Curtea de piață (discutată mai jos), informează entitatea contractantă în scris asupra acestei intenții.

8.2 Revizuire juridică

Începând cu anul 2002, Curtea de piață de la Helsinki a fost principalul forum de revizuire a achizițiilor publice în Finlanda. Cinci sute opt reclamații au fost aduse în fața Curții de piață împotriva deciziilor de achiziții publice în 2005, și 206 hotărâri au fost livrate. Douăzeci și șase la sută dintre petiții au fost aprobate, 33% au fost respinse, 8% au fost eliminate și 33% au expirat sau au fost retrase. Între 1994 și 2002, Consiliul Concurenței a avut competență să se pronunțe în cazurile de achiziții publice. În cazul în care noua legislație va intra în vigoare, Curtea de piață nu va mai avea competența pentru cazurile aflate sub pragurile naționale. În a doua instanță și ultima, un recurs poate fi formulat împotriva deciziilor instanțelor de primă instanță în Curtea Supremă de Administrație de la Helsinki. Cererile de despăgubiri pot fi prezentate la instanțele generale de primă instanță. Aceste instanțe sunt independente de executiv, administrație sau orice altă parte a guvernului, iar deciziile lor sunt de natură jurisdicțională. Toate instanțele finlandeze exercită puterea judecătorească. Ele sunt independente și condiționate doar de lege. Nici o parte din afară nu poate interveni în luarea de decizii de către instanțe; această independență este garantată prin Constituție. Președintele și membrii organismului de ultima instanță trebuie să aibă cunoștințe vaste și expertiză în domeniul dreptului administrativ. Instanțele au fost stabilite pe baza Constituției, legislația specială asupra instanțelor generale și Actul Instanțelor de piață (<http://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/2001/en20011527.pdf>). Toți judecătorii trebuie să fie avocați experimentați și recunoscuți. Judecătorii sunt numiți în conformitate cu o procedură generală.

8.3 Căi de atac

Protecția legală este admisibilă împotriva oricărei decizii de achiziții publice, de exemplu, alegerea unei proceduri speciale de atribuire, preselectarea deciziilor sau decizii de calificare. În conformitate cu secțiunea 9 PPL, Curtea de piață poate (1), anula total sau parțial o decizie a entității contractante; (2) interzice entității contractante să aplice o secțiune într-un document referitoare la contract sau să exercite o procedură incorectă; (3) impune entității contractante să corecteze procedura incorectă sau (4) să solicite entității

contractante să plătească o despăgubire părții care ar fi avut o șansă reală de a câștiga contractul în cazul în care procedura ar fi fost efectuată corect.

Curtea de piață poate, în scopul de a sublinia importanța respectării interdicției prevăzute la secțiunea 9 (1) (2), și cu obligația prevăzută la secțiunea 9 (1) (3), impune o amendă condiționată, în conformitate cu Legea privind Amenzile Condiționate (1113/1990). Depunerea unei acțiuni nu are un efect automat de suspendare. După ce o cerere a fost prezentată, Curtea de piață poate, ca o măsură intermediară, interzice sau suspenda punerea în aplicare a unui ordin de decizie sau să solicite ca procedura de atribuire a contractului să se suspende pentru perioada în care problema este luată în considerare. Interdicția menționată mai sus în secțiunea 9 alineatul (1) (2) și obligația prevăzută în secțiunea 9 (1) (3) pot fi impuse, de asemenea, ca măsuri provizorii pentru perioada în care subiectul este abordat la Curtea de piață. Atunci când o decizie a fost luată pentru a adopta o măsură prevăzută în subsecțiunea 2, Curtea de piață trebuie să se asigure că măsura nu cauzează un prejudiciu părții opuse sau drepturile altor părți, sau interesului public, mai mare decât avantajele pe care le aduce. Judecătorul-șef sau un alt judecător al Curții de piață poate, în cazuri urgente, să decidă cu privire la o măsură provizorie.

În conformitate cu secțiunea 8 subsecțiunea 1 PPL, o persoană care a prilejuit un prejudiciu unui candidat, ofertant sau contractant, printr-o procedură contrară legii este obligată să plătească despăgubiri. În conformitate cu subsecțiunea 2, se afirmă că în cazul în care este făcută o cerere pentru daune ce reprezintă cheltuielile de participare la procedura de atribuire, candidatul sau ofertantul trebuie, în scopul de a fi acordate despăgubiri, să dovedească doar o procedură incorectă, în conformitate cu Subsecțiunea 1 și să dovedească că el sau ea ar fi avut o șansă reală de a câștiga contractul, dacă procedura ar fi fost corectă. Despăgubirile în conformitate cu subsecțiunea 1 nu sunt limitate la costurile ofertantului de a participa la procedura de atribuire, și pot fi acordate pentru pierderea contractului. Nu este necesar ca decizia atacată să fie anulată înainte ca daunele să fie solicitate. Finlanda a introdus procedura de conciliere descrisă în capitolul 4 din Directiva 92/13/CEE.

Jurisprudența este de o importanță limitată datorită interpretării legislației prevăzute în hotărâri. Hotărârile ECJ au un impact mare asupra procedurilor de revizuire a achizițiilor publice, și sunt adesea invocate în acțiune ca reguli de interpretare. În ultimii cinci ani, Curtea de piață nu a făcut nici o cerere pentru hotărâri preliminare pentru ECJ. În ultimii doi ani, Comisia Europeană a emis cinci avize motivate împotriva Finlandei cu privire la probleme de achiziții publice.

8.4 Procedura

Dispozițiile din Legea privind procedura judiciară administrativă (<http://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/1996/en19960586.pdf>) cuprind în principal procesul de recurs în cazurile de achiziții publice. În conformitate cu secțiunea 9 b PPL, dreptul inițierii unei acțiuni aparține, și procedurile pot fi inițiate de către partea în cauză, Ministerul Comerțului și Industrii și Ministerul Finanțelor în chestiunile referitoare la lucrarea contractată sau în problemele menționate la punctul 5 (4), și autoritatea publică care a acordat ajutor specific pentru punerea în aplicare a contractului de lucrări în cauză. Cererea trebuie să fie făcută în termen de 14 zile de la data la care ofertantul a fost notificat în scris de decizia în cauză și a primit instrucțiuni scrise pentru sesizarea Curții de piață (instrucțiuni ale petițiilor). Inițiatorul unui caz trebuie să plătească o taxă generală de 204 € pentru audierea cazului la Curtea de piață. PPL conține, de asemenea, o dispoziție care plasează autoritățile, și anume, instanțele administrative, sub obligația de a asigura o examinare corespunzătoare a cazului. Astfel, părțile din procedură sunt de

obicei în măsură să dea curs cazurilor lor fără ajutor juridic profesional, fapt care facilitează depunerea recursurilor și accesul la căile de atac. Există un principiu de succes în ceea ce privește costurile. Principiul rar se aplică, totuși, pentru autoritățile publice. În conformitate cu secțiunea 74 subsecțiunea 3 Actul de procedură judiciară administrativă, o persoană fizică nu va fi trasă la răspundere pentru costurile unei autorități publice dacă individul nu a depus o cerere nefondată în mod vădit. Deciziile Curții Supreme de Administrație sunt trimise la părțile implicate în caz prin poștă. Deciziile care mai târziu au relevanță pentru punerea în aplicare a legii în cazuri identice sau similare sau sunt de interes public sunt publicate în Anuarul Curții Supreme de Administrație. În primul rând, părțile implicate sunt cele care decid cu privire la implicarea tehnicienilor și a altor experți în proceduri de căi de atac. În aceste cazuri, părțile însele suportă costurile pentru implicarea lor. În anumite cazuri, instanța poate implica *ex officio* experți în cadrul procedurilor de revizuire. Instanța poate decide că audierea va avea loc, atunci când este necesar, în special atunci când un document confidențial este prezentat sau informații care intră sub incidența taxei de non-divulgare sunt descoperite în cursul ședinței. Informațiile confidențiale de afaceri sunt protejate prin Legea privind Deschiderea de activități guvernamentale. Documentele trebuie să fie secrete dacă nu se prevede altfel în cazul în care conțin informații despre o afacere privată sau secrete profesionale, la fel ca alte documente care conțin informații comparabile în afaceri private, în cazul în care accesul la ele ar provoca pierderi economice pentru afacerile private, dacă informațiile nu sunt relevante pentru protejarea sănătății consumatorilor sau pentru protecția mediului sau pentru promovarea intereselor celor ce au de suferit din cauza desfășurării activității, și dacă nu sunt relevante pentru atribuțiile de afaceri și performanța acestor sarcini. Nu există limite de timp obligatorii pentru instanțele judecătorești de a emite o decizie; în 2005, Curtea de piață a oferit deciziile la aproximativ 6,2 luni după ce acțiunile au fost introduse. Timpul poate varia în funcție de complexitatea cazului.

8.5 Cultura revizuirii

Judecătorii și avocații de achiziții publice care reprezintă ofertanții sau entitățile contractante în cadrul procedurilor de revizuire dobândesc cunoștințe de drept al achizițiilor publice în special și de drept comunitar, în general, ca parte a studiilor lor universitare, de formare profesională, formare continuă, prin intermediul cursurilor oferite de către unitățile publice și private și studiul jurisprudenței, precum și la locul de muncă. Atitudinea judecătorilor și a membrilor comisiei privind organismele publice de revizuire a achizițiilor față de interesul public pe de o parte, și interesele private ale ofertanților pe de altă parte este descrisă ca fiind corectă. Ofertanții care solicită revizuirea deciziilor de achiziții publice dobândesc cunoștințe juridice, financiare și administrative ale lucrărilor de achiziții publice asupra modului în care funcționează în practică prin intermediul avocaților, consultanților și organizațiilor lor profesionale. Majoritatea ofertanților percep o cale de atac ca pe o chestiune de ultimă instanță. Cunoștințele ofițerilor de contractare a cadrului juridic și a altor achiziții publice sunt descrise ca fiind „în general bune”. Atitudinea ofițerilor de contractare și a superiorilor lor care se ocupă cu reclamațiile ofertanților care depun plângeri sau doresc controlului jurisdicțional al deciziilor de achiziții publice este descrisă ca fiind „în principal pozitivă”. Nu există publicații sau reviste academice care se ocupă în special cu probleme de achiziții publice, inclusiv cu revizuirea și căile de atac al achizițiilor publice. Dreptul achizițiilor publice este destul de frecvent discutat la seminarii. Nu există nici o asociație națională pentru legea și politica achizițiilor publice, și probleme de achiziții publice nu primesc o atenție specială din partea mass-media. În mod normal, de exemplu, diferite grupuri de consumatori sau de interes în industrie comentează asupra problemelor care

privesc domeniul lor de interes, fapt care se întâmplă, de asemenea, atunci când vine vorba de probleme de achiziții publice. Nu există o formare profesională specifică în legea și politica achizițiilor publice pentru ofițerii de achiziții publice. Punctul forte al sistemului este acela că aproape nu există bariere pentru ofertanții pentru revizuirea cazului lor de către Curtea de piață, care are un nivel foarte bun de cunoștințe în probleme referitoare la legea achizițiilor publice. Durata lungă a procedurii va deveni probabil un punct slab în viitor, deoarece numărul de cazuri aduse în fața Curții de piață va crește. Sistemul de revizuire și de căi de atac nu este considerat eficace în cazul în care durata procedurii este la fel de lungă ca perioada de achiziție din sectorul public (de obicei un an).

9. Franța

Sistemul de revizuire și de căi de atac al achizițiilor publice în Franța se bazează pe control jurisdicțional independent. Divizarea dreptului francez în drept public și privat joacă un rol major. Contractele atribuite de către stat, organismele publice de stat cu caracter administrativ, autoritățile locale și organismele publice locale sunt supuse Codului de Achiziții Publice („Code des marchés publics” - CMP, Decretul nr 2006-975, 1 august 2006, disponibil pe site-ul oficial: <http://www.legifrance.gouv.fr>). Astfel de contracte au întotdeauna un caracter de drept public („contrats administratifs”). Litigiile ce decurg din aceste contracte intră în competența instanțelor administrative. În schimb, contractele atribuite de către organisme publice, altele decât cele acoperite de CMP, organisme de drept privat care îndeplinesc criteriile „organismelor de drept public” în sensul directivelor CE privind achizițiile, precum și anumite entități de natura specifică (cum ar fi Banque de France) și operatorii de utilități sunt supuse Ordonanței Guvernului 2005-649 din 6 iunie 2005. Două decrete pun în aplicare ordonanța menționată mai sus (Decretul nr 2005-1742 din 30 decembrie 2005, pentru autoritățile contractante în sectorul clasic; Decretul nr 2005-1308 din 20 octombrie 2005, pentru operatorii de utilități). În funcție de natura de drept public sau privat al organismelor, aceste contracte au un caracter de drept public sau de drept privat. Litigiile care decurg din aceste contracte intră în competența administrativă sau jurisdicția comună (civilă) din instanțele judecătorești. În ambele cazuri, ofertanții nedreptățiți pot iniția procedurile pre-contractuale sumare pentru a obține măsuri provizorii de la judecător. În principiu, nici o plângere prealabilă nu trebuie să fie notificată autorității contractante. Proceduri generale pot fi de asemenea folosite pentru a suspenda procedura de atribuire sau pentru a declara nul și neavenit un contract atribuit în mod ilegal. Acordarea de daune poate fi solicitată în mod independent în acțiunile menționate anterior, cu excepția procedurii pre-contractuale sumare, și depinde de dovada potrivit căreia ofertantul respins a fost privat de o șansă reală de a câștiga contractul.

9.1 Control extrajudiciar

Orice ofertant poate apela la organismele contractante, în scopul de a solicita o examinare administrativă a procedurii de achiziții publice. În plus, Rețeaua de achiziții publice (PPN) poate ajuta ofertanții cu privire la achizițiile transfrontaliere: În cazul în care o companie cu sediul într-o țară PPN și participă la o procedură de achiziții publice, lansată într-o altă țară PPN întâmpină dificultăți, punctul național de contact PPN poate oferi asistență înainte de atribuirea și semnarea contractului. Mai mult decât atât, în conformitate cu Directiva CE 92/13/CEE, mecanismele de atestare (circulara din 24 septembrie 2001) și conciliere (ordinul din 20 septembrie 2001) sunt mecanismele

disponibile în sectorul utilităților. Aceste mecanisme sunt rareori utilizate în practică, cu toate acestea.

9.2 Revizuirea judiciară

Înainte de încheierea contractului, ofertanții pot contesta orice decizie în ceea ce privește procedura de licitație, precum și decizia de respingere a ofertei lor. Ei pot solicita, de asemenea, despăgubiri în cazul în care autoritatea contractantă a renunțat la procedura de licitație. După ce contractul a fost încheiat, ofertanții respinși pot solicita anularea actelor referitoare la procedura de atribuire (de exemplu, decizia de respingere, decizia de autorizare a semnării contractului). Ofertantul câștigător poate contesta orice act al autorității contractante în ceea ce privește punerea în aplicare, modificarea sau abandonarea contractului. În ceea ce privește natura (public sau privat) contractului și indiferent de valoarea estimată a contractului, oricare dintre deciziile menționate anterior de autoritățile contractante pot fi contestate în fața instanțelor administrative și de drept comun. Rețeaua justiției administrative este reglementată de Codul de Justiție Administrativă („Codul de justiție administrativă” - CJA). Aceasta presupune 37 tribunale administrative (de primă instanță), opt instanțe administrative de apel (de instanță secundară) și Conseil d'État (ultima instanță, Palais Royal, 75100 Paris 01 SP; Telefon: +33 1 40 20 80 00; Website, <http://www.conseil-etat.fr>). Numărul de cazuri de achiziții publice discutate în fața instanțelor administrative a fost în creștere începând cu anul 2001 (cifrele includ litigiile referitoare la executarea contractului): în prima instanță, 4365 de cazuri în 2001, 4,627 în 2002, 4,743 în 2003 și 5048 în 2004; în a doua instanță, 499 de cazuri în 2001, 683 în 2002, 724 în 2003 și 755 în 2004, în fața Conseil d'État, 165 de cazuri în 2001, 128 în 2002, 180 în 2003 și 133 în 2004. Numărul deciziilor emise, în totalitate sau parțial, în favoarea reclamantului este semnificativ mai mare decât cel al deciziilor de respingere a cererilor (în ceea ce privește deciziile de dinainte de încheierea contractului). În 2004, 2538 decizii favorabile au fost emise de către tribunale administrative în timp ce 1515 cereri au fost respinse. Apelurile în fața instanțelor administrative de apel și, în ultimă instanță, în fața Conseil d'État au de obicei un rezultat negativ. Judecătorii administrativi acordă o atenție deosebită obligațiilor contractuale de licitație și autorităților contractante; astfel instanțele de contencios administrativ ale instanței superioare tind să confirme deciziile pronunțate în instanțele inferioare. Rețeaua de justiție ordinară este reglementată de Codul de Organizare Judiciară („Code de l'organisation judiciaire” - COJ). Aceasta presupune 473 *tribunaux d'instance* (de primă instanță pentru litigiile cu o valoare mai mică de 7600 €) și 181 *tribunaux de grande instance* (de primă instanță pentru litigiile cu o valoare mai mare de 7600 €), 35 curți de apel (de instanță secundară) și *Cour de Cassation* (de ultimă instanță, 5, Quai de l'Horloge, 75055 Paris 01 SP; Telefon: +33 1 44 32 50 50; Website: <http://www.courdecassation.fr>). *Conseil d'État* și *Cour de cassation* sunt fondate de lege, sunt permanente și sunt independente de executiv, administrație sau orice altă parte din guvern. Procedura în fața lor este *inter partes*. Judecătorii de ultimă instanță, din organele de revizuire sunt inamovibili. Președinții și alți membri sunt avocați calificați și funcționari publici recrutați fie de la *Ecole Nationale de la Magistrature* (judecători din instanțele de drept comun) sau de la *Ecole Nationale d'Administration* (judecătorii din cadrul instanțelor administrative). Aceștia sunt numiți de către executiv (președinte sau guvernul Republicii Franceze). Organele de revizuire sub nivelul deciziilor acordate de ultima instanță au natură jurisdicțională.

Deciziile de acordare pot fi, de asemenea, revizuite de către instanțele penale (de exemplu, cu unele excepții, instanțele de drept comun în funcția lor de drept penal), în cazul în care aceste decizii se referă la infracțiunile prevăzute în Codul Penal. În special,

articolul 432-14 din cod pedepsește „délit de favoritisme” (delict minor de favoritism), care este furnizarea unui avantaj ilegal care aduce atingere transparenței și egalității în cadrul unei proceduri de atribuire a contractului. În cele din urmă, instanțele disciplinare fiscale și financiare, cu jurisdicție pentru toate organismele de stat care fac obiectul controlului Oficiului statal de audit, pot impune sancțiuni asupra funcționarilor publici responsabili pentru nereguli în cadrul unei proceduri de atribuire a contractului.

9.3 Căi de atac

În conformitate cu normele naționale de punere în aplicare a directivelor CE privind căile de atac, procedurile sumare pre-contractuale pot fi inițiate de către persoanele care au un interes în obținerea unui contract și sunt susceptibile de a fi lezate de către o atribuire ilegală, prejudiciind transparența și egalitatea, printr-o autoritate sau o entitate contractantă. Ofertanții vătămați au zece zile la dispoziție pentru a iniția procedura respingerii oficiale a ofertei lor (perioada de așteptare), dar ofertanții pot solicita o procedură sumară pre-contractuală de la data publicării până în a zecea zi după respingerea oficială a ofertei lor. Competența Curții depinde de natura (publică sau privată) a contractului. În cazul contractelor de drept public, nici o plângere prealabilă nu trebuie să fie notificată autorității contractante. Prevederile relevante sunt următoarele:

În sectorul clasic (Directiva CE 89/665/CEE): Articolul L. 551-1 din Codul Justiției Administrative (procedurile sumare pre-contractuale în fața tribunalului administrativ în cazul în care contractul este public); Articolul 24 § 1° din Ordonanța nr 2005-649 din 6 iunie 2005 (proceduri sumare pre-contractuale în fața judecătorului ordinar în cazul în care contractul este privat).

În sectorul utilităților (Directiva CE 92/13/CEE): Articolul L. 551-2 din Codul Justiției Administrative (procedurile sumare pre-contractuale în fața tribunalului administrativ în cazul în care contractul este public); Articolul 33 § 1° din Ordonanța nr 2005-649 din 6 iunie 2005 (proceduri sumare pre-contractuale în fața judecătorului ordinar în cazul în care contractul este privat).

Aceste norme prevăd trimiterea la un singur judecător, respectiv, președintele tribunalului administrativ/judiciar ordinar competent sau reprezentantul său. Cererile nu au un efect suspensiv. Judecătorul decide, înainte de semnarea contractului, dacă acesta din urmă a fost atribuit în conformitate cu obligațiile de publicitate și de licitație competitivă. În cazul în care contractul este semnat înainte ca decizia să fie pronunțată, cazul este considerat eliminat de judecător. Această regulă este considerată a fi principalul punct slab al sistemului francez. Prin urmare, articolele L. 551-1 și 551-2 din Codul de procedură administrativă autorizează judecătorul să amâne semnarea contractului la trimiterea cauzei, pentru o perioadă maximă de 20 de zile; această opțiune este utilizată în mod sistematic și vizează remedierea slăbiciunilor. Pentru a ajunge la o decizie, judecătorul examinează o mare varietate de motive (de exemplu, motivele din spatele excluderii unui ofertant, legalitatea cu privire la componența comisiei de licitație). Judecătorul nu are, totuși, dreptul să se pronunțe cu privire la meritele respective ale ofertanților sau capacitatea lor statutară de a licita pentru un contract. În sectorul clasic, judecătorul poate dispune ca autoritatea contractantă să se conformeze obligațiilor sale și să suspende procedura de atribuire sau executarea oricărei decizii cu privire la această procedură. El sau ea poate anula, de asemenea, orice astfel de decizie și anula termenii și condițiile destinate a fi încorporate în contract, în cazul în care acestea sunt contrare obligațiilor. În sectorul utilităților, judecătorul poate dispune entității contractante să se conformeze obligațiilor sale într-un termen special. El sau ea poate, de asemenea, impune o amendă provizorie zilnică de la expirarea termenului specificat. Judecătorul se asigură, totuși, să țină seama de posibilul impact al acestei măsuri din urmă asupra intereselor

implicate, inclusiv interesului public, și se abține de la acordarea de ordine, atunci când consecințele negative sunt susceptibile de a depăși beneficiile. În cazul în care încălcarea nu a fost remediată în momentul în care amenda provizorie zilnică devin exigibilă, judecătorul poate impune o amendă definitivă. Amenda, indiferent că este provizorie sau definitivă, este independentă de acordarea de daune. Amenda provizorie sau definitivă este ridicată în totalitate sau parțial, dacă se stabilește că nerespectarea sau respectarea tardivă a ordinului judecătorului s-a produs în întregime sau parțial din motive imputabile în afara influenței entității contractante. În ambele sectoare, judecătorul decide în cadrul unei proceduri sumare, de exemplu, accelerate, astfel încât să submineze progresul negocierilor, înainte de atribuirea contractului. Decizia trebuie să fie luată în termen de 20 de zile de la trimiterea cazului. Orice exces față de această limită de timp permite organismului contractant să semneze contractul, astfel că acest caz este considerat eliminat de judecător. În ceea ce privește tribunalele administrative, deciziile sunt prestate în limita de timp (în medie cu 24 de zile în 2001, 20 în 2002, 23 în 2003 și 19 în 2004). Decizia poate fi atacată la organismul de examinare competent de ultimă instanță (*Conseil d'État* pentru contractele de drept public sau *Cour de cassation* pentru contractele de drept privat). Numărul de cereri în cadrul procedurilor sumare pre-contractuale în fața tribunalelor administrative a fost în creștere începând cu anul 2000: 149 cereri în 2000, 173 în 2001, 265 în 2002, 290 în 2003 și 474 în 2004. Acest lucru arată că, în cadrul sistemului francez, atribuirile ilegale pot fi corectate rapid și ușor. Se pare, totuși, că o astfel de procedură este adesea inițiată ca un mijloc de blocare a procedurii de atribuire. Acesta este probabil motivul pentru care rezultatul nu este de obicei favorabil reclamantului (în 2004, 139 decizii ale tribunalelor administrative care au acordat parțial sau total remediile solicitate; 174 decizii de respingere a cererilor).

Procedurile generale pot fi, de asemenea, inițiate de către părțile contractante pentru ca un contract atribuit în mod ilegal să fie declarat nul și neavenit. În plus, părțile contractante, precum și părțile terțe care au un interes în contract (cum ar fi ofertanții respinși), au dreptul de a cere suspendarea și anularea actelor referitoare la atribuirea contractului (de exemplu, măsuri de publicitate, decizia de autorizare a semnării contractului) sau punerea sa în aplicare. Cererile de anulare trebuie să fie depuse în termen de două luni de la publicarea sau notificarea actelor pretinse. Această limită de timp se aplică numai în fața judecătorului administrativ. Cererile de anulare nu au un efect suspensiv (articolul L. 4 din Codul de Justiție Administrativă). Deciziile trebuie să fie luate într-un „termen rezonabil”. În caz de exces nejustificat, daunele pot fi solicitate. În principiu, anularea de acte sau decizii legate de contract este de natură să acorde dreptul reclamantului de a solicita compensații financiare. În fața instanțelor ordinare, terții pot introduce acțiuni numai în cazul în care acestia justifică un interes în contract și o motivație a ordinii publice (*motif d'ordre public*, motivația care derivă din norme cu caracter obligatoriu) pentru anulare. Principalul avantaj al procedurii generale este că acestea pot fi utilizate în cazul în care inițierea unei proceduri sumare pre-contractuale a devenit imposibilă din cauza semnării contractului.

Conform Legii franceze, cererile de daune ca urmare a unei decizii ilegale sunt independente de aplicarea în cadrul procedurilor sumare pre-contractuale și pot fi independente de cererile pentru anularea actelor legate de contract. În ceea ce privește natura contractului și instanța competentă, acordarea de daune este reglementată fie de dreptul comun (Codul civil) sau de jurisprudența administrativă. Este nevoie de o plângere oficială la autoritatea contractantă. Actul sau decizia pretinsă trebuie să fie, în principiu, declarată ilegală înainte de acordarea daunelor. Ofertanții care se consideră respinși în mod greșit pot obține despăgubiri cu condiția ca acestea să dovedească:

- faptul că autoritatea contractantă a comis o infracțiune, și

- că au avut o șansă reală să câștige contractul. Solicitanții care nu îndeplinesc această condiție au dreptul doar la rambursarea costurilor de cerere de ofertă.

Solicitanții trebuie să evalueze și să justifice valoarea daunelor solicitate. Judecătorii controlează ad-hoc această evaluare.

9.4 Procedura

În procedurile în fața instanțelor administrative, Codul de Justiție Administrativă („Code de justice administrative” - CJA) este aplicabil. În procedura din cadrul instanțelor civile de judecată, noul Cod de procedură civilă („Nouveau Code de procedure civile - NCPC Traducere în limba engleză pe site-ul oficial: <http://www.legifrance.gouv.fr>) și Codul Organizației judiciare („Code de l'organisation judiciaire” - COJ) sunt aplicabile. Nu există formulare obligatorii model/documente în legătură cu căile de atac al achizițiilor publice. Solicitanții trebuie, totuși, să respecte anumite mențiuni și reguli formale. Implicarea experților este posibilă în condițiile prevăzute la articolele R.621-1 la R.621-14 din CJA și Articolele 232 și 284-1 din NCPC. Nu există posibilități procedurale specifice pentru a lua în considerare necesitatea de a proteja informațiile comerciale confidențiale, cum ar fi proceduri *in camera* (Huis Clos), cu excepția cazurilor contractelor militare. Nu se percep taxe de judecată. Nu există costuri suplimentare în raport cu căile de atac pentru achizițiile publice. Ca și în controlul judiciar comun, atunci când reprezentarea juridică este necesară, solicitanții trebuie să plătească un avocat. De asemenea, ei trebuie să plătească costurile pentru actele de procedură efectuate de către avocați [avocat, solicitor (*avoué*), executor judecătoresc (*huissier*)], precum și cheltuielile de călătorie, dacă este cazul, ale avocatului, onorariile experților, despăgubirea martorilor, etc. Fiecare parte trebuie să plătească un avocat de sine stătător. Partea care pierde, cu toate acestea, plătește celelalte costuri („dépenses”, cum ar fi onorariile experților) și cheltuielile de judecată. Deciziile Curții, inclusiv cele emise de către organele de revizuire de ultima instanță, sunt notificate părților prin poștă. Cele mai importante decizii sunt publicate fie pe online (<http://www.legifrance.gouv.fr>) sau în buletinele oficiale („Recueil Lebon” pentru *Conseil d'État*, „Buletinul civil” pentru *Cour de cassation*). Mai mult decât atât, oricine poate cere o copie a unei decizii de la biroul instanței competente.

9.5 Cultura căilor de atac

Judecătorii și avocații au studiat achizițiile publice și legislația comunitară, ca parte a curriculei lor universitare. Alții trebuie să solicite instruire, cursuri și seminarii organizate de firme de drept privat, autorități guvernamentale, cum ar fi Ministerul Justiției, sau instituții internaționale, cum ar fi UE. În ultimii ani, a existat o specializare în creștere în legislația de achiziții publice (diplome de master, conferințe universitare). Multe legi periodice au o secțiune de achiziții publice. Trei revizuirii juridice se ocupă exclusiv cu problemele de legi în achizițiile publice: revizuirea lunară „Contrats publics - Actualité de la Commande et des Contrats Publics” (CP-ACCP), publicat de Moniteur Publications; lunarul „Contrats et Marchés publics”, publicat de Juris-Classeur Publications; și revizuirea bilunară „Bulletin juridique des contrats publics” (BJCP), publicat de Publicații EFE. Companiile pot să se familiarizeze cu legislația de achiziții publice, fie prin formare și conferințe sau prin asistența oferită de către organizațiile profesionale (cum ar fi camerele de comerț). Formarea funcționarilor de achiziții publice este asigurată în principal de către Institutul pentru Management Public și Dezvoltare Economică (IGPDE), care este o parte a Ministerului francez al Finanțelor, precum și de către Asociația pentru aprovizionare în sectorul public („Association pour l'achat dans les

Services Publics” - APASP, <http://www.apasp.com>), care este asociația națională cea mai importantă în achiziții publice în Franța și UE. APASP organizează, de asemenea, conferințe internaționale și publică ghiduri și recomandări de bune practici. Majoritatea oficialilor din achizițiile publice sunt membri ai asociațiilor, cum ar fi APASP. Există, de asemenea, numeroase forumuri privind aspectele referitoare la achizițiile publice: Confederația franceză pentru afaceri („Mouvement des entrepreneurs de France”), Federația Națională pentru companii publice și private („Fédération nationale des sociétés d'économie mixte”), Adunarea Camerelor Franceze de Comerț și Industrie („Assemblée des Chambres Françaises de commerce et d'industrie”), Confederația Industriei de mână și a întreprinderilor mici de construcții („Confédération de l'artisanat et des petites entreprises du bâtiment”), Confederația Generală pentru IMM-uri („Confédération générale des petites et moyennes entreprises”), Consiliul Național al Arhitecților („Conseil national de l'ordre des architectes”), Federația Franceză de construcții („Fédération française du bâtiment”), Federația Franceză a Lucrărilor Publice („Fédération nationale des travaux publics”), Sindicatul Presei Locale Cotidiene („Syndicat de la presse quotidienne régionale”), Asociația Consultanților în Comunicare („Association des agences conseils en communication”), etc. Opiniile organizațiilor menționate mai sus sunt solicitate pentru efectuarea normelor privind achizițiile publice. Presa și televiziunea acoperă ocazional procedurile căilor de atac ale achizițiilor publice. Impactul hotărârilor CEJ este considerabil. Oficialii în achiziții publice trebuie să le respecte, și solicitanții le pot invoca în fața instanțelor. Jurisprudența națională este de asemenea importantă din cauza structurii sistemului juridic francez, constând atât în codificare, cât și în jurisprudență.

10. Germania

Achizițiile publice (Vergaberecht) în Germania sunt reglementate printr-un set de reguli structurat pe trei niveluri: a patra parte din Legea federală împotriva restricțiilor asupra concurenței, cunoscută sub numele de GWB (nivel legislativ, traducere engleză pe http://www.bundeskartellamt.de/wEnglisch/download/pdf/GWB_7_e.pdf); regulamentul achizițiilor publice din 2001, modificat, cunoscut sub numele de VgV (traducere în engleză la nivel infra-legislativ a unei versiuni anterioare a VgV în: Lutz Horn, *Public Procurement in Germany*, C.H. Beck, Bruylant, Giuffrè Editore, Ant N. Sakkoulas, Stämpfi, 2001, pp. 79 și următoarele); și trei seturi de reguli în ceea ce privește atribuirea contractelor de lucrări (VOB/A 2006), bunuri și servicii (VOL/A 2006) și servicii profesionale (VOF 2006) (traducere în engleză la nivel infra-reglementar a unei versiuni anterioare a VOB/A, VOL/A și VOF în: Lutz Horn, *Public Procurement in Germany*, CH Beck, Bruylant, Giuffrè Editore, Ant Sakkoulas N., Stämpfi, 2001, pp. 91 și urm.). Normele menționate anterior pun în aplicare dispozițiile relevante ale directivelor CE privind achizițiile și sunt astfel aplicabile exclusiv peste pragurile CE. Sub praguri, achizițiile publice sunt reglementate prin legile bugetare federale și municipale, precum și de unele prevederi din VOB/A și VOL/A. Structura complicată a sistemului german este atribuită evoluției istorice a normelor privind achizițiile pe piața internă și structura federală a Republicii Federale Germania. Sistemul de revizuire și căile de atac se bazează pe control cvasi-judiciar și judiciar. (Vezi în general: http://www.bundeskartellamt.de/wDeutsch/download/pdf/Merkblaetter/Merkblaetter_englisch/06Informationsblatt__E.pdf). Deasupra pragurilor CE și în temeiul GWB (§ 97 VII), ofertanților le sunt acordate drepturi subiective pentru o procedură transparentă, concurențială și nediscriminatorie de cerere de ofertă. Aceste drepturi pot fi executate de către o jurisdicție specială, Camerele pentru achiziții publice (Vergabekammern, VK) și, la recurs (sofortige Beschwerde), de către instanțele ordinare de atac (Oberlandesgerichte,

OLG). Sub praguri, ofertanții nu au drepturi speciale și pot solicita despăgubiri numai în fața instanțelor civile de drept comun. Există, totuși, o discuție controversată privind stabilirea dacă deciziile cu privire la contractele care nu intră în sfera de aplicare a GWB pot fi contestate în fața instanțelor administrative. În unele state (Länder), instanțele administrative de consideră deja competente să se pronunțe asupra litigiilor de acest fel.

10.1 Revizuire extrajudiciară

În sectorul utilităților, VgV pune în aplicare mecanisme de atestare, de conciliere și mecanisme corective stabilite prin Directiva CE 92/13. Nu există organisme speciale de judecată, dar GWB permite ofertanților să conteste deciziile de achiziții înainte de Camerele de revizuire a achizițiilor publice (Vergabeprüfstellen). Astfel de board-uri pot fi stabilite la nivelul landurilor și al Federației și au puterea de a ordona, la cerere sau din oficiu, autorităților contractante de a anula o decizie ilegală sau de a lua o altă măsură legală. Board-urile nu au puterea de a suspenda o procedură de licitație. O cale de atac în fața unui board de revizuire a achizițiilor publice nu este o condiție prealabilă pentru a depune o cerere de reexaminare în fața Camerelor de Achiziții Publice. În schimb, este obligatoriu ca ofertanții să proteste oficial la autoritatea care stabilește contactul ca o condiție prealabilă pentru a solicita o cale de atac în fața camerelor (§ 107 III GWB). Fiecare autoritate contractantă este responsabilă pentru definirea unității de care se ocupă cu astfel de proteste.

10.2 Revizuire juridică

Înainte de încheierea contractului și în cazul în care valoarea estimată a contractului atinge sau depășește pragurile CE, ofertanții pot contesta orice decizie a autorității contractante în fața unei Camere de Achiziții Publice. O atribuire deja efectuată nu poate fi anulată (§ 114 II GWB). Există 29 de camere de Achiziții Publice. Camera trebuie să emită o decizie în termen de cinci săptămâni de la depunerea cererii. În cazuri justificate în mod corespunzător, acest termen poate fi prelungit; această posibilitate a fost folosită în aproape 27% din căi de atac în cursul anului 2005. În cazul în care camera nu reușește să respecte acest termen, se consideră că cererea a fost respinsă. Decizia camerei poate fi atacată prin intermediul unei plângeri imediate (sofortige Beschwerde) în fața Senatului de achiziții a Curții de Apel regionale competente (OLG), în termen de două săptămâni de la serviciul de decizie a părților, sau de la expirarea termenului (cinci săptămâni) interval în care camera ar trebui să ia o decizie. Nu există nici o limită de timp obligatorie pentru ca un OLG să ia o decizie. Astfel, nu există un organism unic de revizuire de ultimă instanță care se ocupă de cazurile de achiziții publice: OLG din fiecare land este responsabil să se ocupe cu deciziile de achiziții publice ale autorităților contractante situate în interiorul statului. În plus, OLG Düsseldorf are jurisdicție asupra cazurilor de achiziții publice care implică autoritățile federale contractante (cum ar fi ministerele federale). OLG sunt organisme permanente stabilite prin lege, ale căror decizii sunt obligatorii și ai căror membri sunt independenți de executiv sau de orice altă parte a guvernului (Articolul 97 I din Constituția germană, Grundgesetz). Judecătorii sunt numiți din rândul avocaților calificați care au reușit la un examen de stat în două etape. În cazul în care un OLG dorește să se abată de la deciziile altor OLG-uri sau ale Curții Federale Supreme de Justiție (Bundesgerichtshof, BGH), acest este obligat să trimită cauza la Curtea Federală Supremă, care emite o decizie în locul OLG. În anul 2004, au fost depuse 1493 cereri la Camere și 314 plângeri imediat la OLG.

10.3 Căi de atac

Ca o chestiune de principiu, dreptul german distinge între protecția juridică primară (asigurată de Camerele de Achiziții Publice) și protecția juridică secundară (daune). Dacă o Cameră de Achiziții Publice decide că drepturile reclamantului au fost încălcate, aceasta trebuie să ia orice măsură adecvată pentru a corecta încălcarea (de exemplu, anularea unei decizii a autorității contractante) și să prevină orice deteriorare în continuare a intereselor afectate. Nu există nici o prevedere cu privire la măsurile provizorii. În conformitate cu § 115 I GWB, după ce camera a trimis cererea de revizuire la autoritatea contractantă, aceasta din urmă nu este autorizată să intre în contract înainte de decizia camerei sau înainte ca data limită pentru depunerea unei plângeri imediate la OLG a expirat (efect automat de suspendare). O cerere de revizuire nu va fi tratată în cazul în care este în mod evident inadmisibilă sau nefondată (§ 110 II și II 115 GWB). Autoritatea contractantă poate solicita permisiunea de a intra în contract în timpul procedurii de revizuire. Camera poate acorda permisiunea după două săptămâni de la anunțarea deciziei, în cazul în care după ce a luat în considerare toate interesele susceptibile de a fi prejudiciate, inclusiv interesul public, consideră că consecințele negative ale suspendării depășesc beneficiile. În cazul în care permisiunea este acordată, solicitantul poate cere o reinnoire de suspendare a procedurii de licitație de la OLG. În cazul în care nu se acordă permisiunea, autoritatea contractantă poate solicita OLG să pună capăt suspendării procedurii de cerere de ofertă. În conformitate cu § 115 III GWB, camera poate interveni în cadrul procedurii de cerere de ofertă în cazul în care drepturile solicitantului sunt susceptibile de a fi lezate din cauza unei decizii, alta decât cea referitoare la încheierea contractului (de exemplu, decizia de a abandona sau de a anula procedura de licitație). Daunele pot fi acordate de către instanțele civile de drept comun. Există mai multe temeuri juridice pentru daune legate de atribuire, dintre care cele mai importante sunt § 126 GWB și § § 311 II, în legătură cu 280 I din Codul civil german (Bürgerliches Gesetzbuch, BGB) referitoare la răspunderea pre-contractuală (culpa in contrahendo, CIC). § 126 GWB se aplică pentru contractele care intră în domeniul de aplicare al GWB, de exemplu contracte a căror valoare estimată atinge sau depășește pragurile CE. Potrivit acestei dispoziții, „în cazul în care autoritatea contractantă încalcă o dispoziție destinată să protejeze acțiunile, și dacă acțiunea a avut, la evaluarea ofertelor și fără această încălcare, o șansă reală de a-i fi acordat contractul, care, ca o consecință a încălcării, a fost afectată negativ, deponentul acțiunii poate să ceară compensații pentru costurile de pregătire a ofertei sau de participare la procedura de atribuire. Alte pretenții de daune trebuie să rămână neafectate”. Prevederile Codului civil în ceea ce privește CIC se aplică contractelor de achiziții publice, indiferent de valoarea lor. Ca o chestiune de principiu, despăgubirile acordate pe baza de CIC pot acoperi fie profitul pierdut (lucrum cessans), dacă reclamantul dovedește faptul că el sau ea ar fi câștigat cu siguranță contractul și în cazul în care contractul a fost, de fapt, introdus, sau costurile de cerere de ofertă (damnum emergens), în cazul în care contractul nu a fost încă înscris. În ambele cazuri (§ 126 GWB și CIC), nu este necesar ca decizia presupusă a autorității contractante să fie retrasă printr-o decizie a unei instanțe judecătorești sau a unei Camere de achiziții publice. În caz de CIC, cu toate acestea, este posibil ca lipsa de cereri de protecție juridică primară poate fi văzută ca o culpă în conformitate cu § 254 III din Codul civil. În cele din urmă, nu există nici o dispoziție în legătură cu penalitățile cu titlu cominatoriu.

10.4 Procedura

Procedurile în fața Camerelor de Achiziții Publice și Instanțelor regionale de Apel (OLG) sunt reglementate în principal de a patra parte din Legea federală împotriva

restricțiilor concurenței (GWB). Alte prevederi ale GWB sau ale Codului de procedură civilă (ZPO) rămân aplicabile. Orice parte care are un interes în contract și afirmă că drepturile sale în conformitate cu § 97 VII GWB au fost încălcate de non-conformitatea cu normele de atribuire a contractelor de achiziții publice are dreptul de a depune o cerere în fața unei Camere de Achiziții Publice. Solicitantul trebuie să demonstreze că el sau ea a suferit sau riscă să suporte o pierdere ca urmare a încălcării invocate din normele de atribuire. Un solicitant care nu a prezentat de fapt o ofertă trebuie să demonstreze că el sau ea a fost împiedicat să liciteze din cauza comportamentului autorității contractante (de exemplu, atribuirii ilegale de facto). Este obligatoriu pentru părți să protesteze oficial la autoritatea contractantă ca o condiție prealabilă pentru a solicita atacul în fața Camerei de Achiziții Publice (§ 107 III GWB). Această obligație se aplică contractelor atribuite de către utilități privatizate. Nu există nici o limită de timp obligatorie pentru depunerea unei protest pentru autoritatea contractantă sau depunerea unei cereri în fața Camerei. GWB precizează că protestul și cererea trebuie depuse fără întârziere (§ 108 I). În plus, articolul 13 din Regulamentul privind achizițiile publice (VgV) stabilește un termen suspensiv de 14 zile între notificarea cu privire la rezultatele procedurii de licitație a ofertanților respinși și încheierea formală a contractului. Un contract încheiat cu încălcarea obligației de mai sus este considerat a fi nul. Obligația de statu quo permite ofertanților respinși să protesteze oficial la autoritatea contractantă și să depună o cerere la camera înainte de încheierea contractului. Protestul și cererea pot fi depuse în același timp (nu există obligația de a aștepta decizia autorității contractante). După ce perioada de așteptare a trecut și nu a fost depusă cererea, contractul poate fi introdus legal în: Ofertanții vătămați nu mai au dreptul de a contesta deciziile de achiziție de la camere. Nu există formulare model în ceea ce privește cazurile de achiziții publice. GWB prevede că cererea se depune în scris, împreună cu motivele cererii. Procedurile în fața Camerei de achiziții publice sunt supuse la plata unei taxe, al cărei quantum depinde de cheltuielile de personal și material ale camerei, ținând seama de valoarea estimată a contractului. Taxa minimă este de 2500 € (§ 128 II GWB). Procedurile în fața unui OLG sunt supuse la plata taxelor judiciare, a căror valoare este de 5% din valoarea contractului brut. În procedura în fața unei camere, costurile de reprezentare juridică sunt rambursate de către partea care pierde dacă Camera ia în considerare faptul că este necesară reprezentarea juridică în cazul discutat. În procedura în fața OLG, reprezentarea juridică este obligatorie, iar costurile aferente sunt rambursate de către partea care pierde. Camerele și OLG-urile pot decide dacă ar trebui să fie angajat un expert în timpul procedurii de revizuire. Onorariile experților urmează să fie plătite în conformitate cu decizia camerei sau a OLG-ului. Tehnicienii și alți experți sunt, de asemenea, implicați în căile de atac ca membri ai Camerelor privind achizițiile publice. În special, unul dintre cei trei membri ai camerei este un membru de onoare asociat cu mai mulți ani de experiență constatată în domeniul achizițiilor publice (§ 105 III GWB). În ceea ce privește confidențialitatea, camerele trebuie să refuze accesul la dosarele de caz în scopul de a proteja secretele comerciale sau pentru a păstra secretul profesional (§ 111 II GWB). Camerele emit o decizie în termen de cinci săptămâni de la depunerea cererii. După ce hotărârea a fost notificată părților sau în cazul în care nici o decizie nu a fost emisă în termenul prevăzut, oricare dintre părți poate depune o plângere imediată împotriva deciziei (explicită sau implicită) a camerei înainte de OLG-urile competente. Plângerea imediată va avea un efect suspensiv asupra deciziei Camerei. Durata acestui efect este de două săptămâni după ce termenul limită pentru depunerea unei plângeri imediate a expirat. În cazul în care camera respinge cererea de revizuire, OLG poate, la cererea reclamantului, să extindă efectul suspensiv până când este emisă o decizie cu privire la plângerea imediată. În cazul în care camera susține cererea de reexaminare prin interzicerea atribuirii, contractul nu va fi implementat atâta timp cât OLG nu anulează decizia Camerei în conformitate cu §§ 121 sau 123 GWB. Deciziile

camerelor și OLG-urilor sunt diseminate părților de către un serviciu al procesului pentru care părțile sunt prezente la tribunal. Unele decizii sunt publicate pe site-urile din aceste jurisdicții.

10.5 Cultura căilor de atac

A existat un interes din ce în ce mai mare în legea privind achizițiile publice, în urma adoptării Legii din 1998 de modificare a Legii federale împotriva Restricțiilor concurenței (GWB). O gamă largă de conferințe sunt organizate la nivel academic (Școala de Vară „Vergaberecht” la Universitatea din Bochum: <http://www.ruhr-uni-bochum.de/fvv/summerschool/frmset.html>; Düsseldorf Vergaberechtstag: <http://www.ruhr-uni-bochum.de/burgi/vergaberechtstag/frmset.html>). Sectorul privat joacă, de asemenea, un rol deosebit de activ în formarea în achiziții publice. Există cel puțin trei reviste de specialitate juridică în domeniul dreptului achizițiilor: Vergaberecht (VergabeR: Werner Verlag), Neue Zeitschrift für Bau-und Vergaberecht (NZBau: CH Beck) și Zeitschrift für Deutsches und internationales Bau-und Vergaberecht (ZfBR: Bau Verlag). Există, de asemenea, numeroase reviste periodice de informații, cum ar fi Vergabespezial (<http://www.vergabespezial.com>) și Vergabenews (publicat de Bundesanzeiger Verlag). Nu există nici o asociație oficială națională de achiziții publice, dar cea mai importantă instituție privată este Vergabe Forumul eV (Breite Straße 29, 10178 Berlin; Telefon: +49 (0) 30 2028-1631, Fax: + 49 (0) 30 2028 - 2631, E-mail: info@forum-vergabe.de, Website: <http://www.forum-vergabe.de>). Principalii actori ai sistemului de revizuire și de căi de atac au studiat dreptul de achiziții publice, ca parte a curriculei lor universitare. Mai mult, atitudinea judecătorilor față de conflictele de interes este considerată a fi echilibrată. Cu toate acestea, importanța jurisprudenței este limitată din cauza interpretărilor divergente ale legii statutului existent. Ofițerii de contractante au cunoștințe adecvate, dar încă relativ perfectibile ale normelor privind achizițiile publice, și tratează protestele depuse de către ofertanți într-un mod echilibrat. Ofertanții pot să se familiarizeze cu practicile de achiziții publice, prin experiența de muncă sau prin asistența furnizată de consultanți privați sau organizații profesionale. În ceea ce privește atitudinea ofertanților față de căile de atac, unii dintre ei nu doresc să inițieze o cale de atac, deoarece nu doresc să-și compromită șansele pentru următorul contract. Alții văd o cale de atac ca o chestiune de ultimă instanță sau intenționează să obstrucționeze achizițiile publice prin proceduri de revizuire. În cele din urmă, un număr mic caută câștiguri financiare prin intermediul căilor de atac. Societatea civilă are, de asemenea, un rol mai activ în pregătirea și adoptarea normelor privind achizițiile publice. Impactul hotărârilor CEJ este considerabil. Mai mult de 170 din 700 de decizii exemplare pronunțate în cursul anului 2005 s-au bazat pe hotărârile Curții de la Luxemburg.

11. Ungaria

Achizițiile publice în Ungaria sunt reglementate de Legea CXXIX/2003 (în continuare: Legea din 2003, care a intrat în vigoare la 1 mai 2004). Traducerea neoficială în limba engleză a actului într-o compoziție unică, cu modificările și completările ulterioare este disponibilă pe site-ul web al Consiliului Achizițiilor Publice (<http://www.kozbeszerzes.hu>). Actorul cheie este Consiliul Achizițiilor Publice (Közbeszerzések Tanácsa, 1024 Budapesta, Margit krt. 85; Telefon: 0036 1 336 7748, <http://www.kozbeszerzes.hu>), stabilit ca o autoritate publică independentă responsabilă de diverse aspecte ale politicii de achiziții publice (comentează proiectul de acte normative, operează sistemul de căi de atac, publică anunțuri, educație, help-desk, etc), care are un buget autonom și răspunde în fața parlamentului. Consiliul este constituit din

19 membri. Revizuirea procedurilor de achiziții publice se bazează pe un sistem mixt de control cvasi-judiciar și judiciar (Partea 7 din Legea din 2003). Acest sistem nu diferă substanțial de cele stabilite de fosta Lege privind achizițiile publice din 1995. Controlul extrajudiciar este de asemenea disponibil. Despăgubirile trebuie să fie solicitate numai în fața unei instanțe obișnuite. În Ungaria, justiția este administrată într-un sistem pe patru nivele de Curtea Supremă de Justiție, instanțele regionale de apel, tribunalele județene (inclusiv Curtea Municipală din Budapesta) și instanțele locale. În toate cazurile, protecția ofertanților nu depinde de valoarea estimată a contractului. Chiar dacă ofertanții trebuie să informeze autoritatea contractantă cu privire la intenția lor de solicita o cale de atac judiciar, omisiunea notificării nu implică respingerea unei cereri.

11.1 Revizuire extrajudiciară

În conformitate cu Legea din 2003, două tipuri de proceduri de conciliere sunt disponibile. Procedura de conciliere specială se aplică în sectorul de utilități și pune în aplicare dispozițiile relevante din Directiva 92/13/CEE (art. 369-371). Acest tip de conciliere se aplică numai peste pragurile CE. În schimb, procedura de conciliere generală (art. 352-368) se aplică atât în sectorul clasic, cât și în sectoarele de utilități, indiferent de valoarea estimată a contractului. Recurgerea la acest tip de conciliere nu este nici obligatorie, nici o condiție prealabilă pentru o cale de atac judiciară, dar necesită acordul reciproc al părților implicate într-un proces de achiziții publice. Părțile care participă la procedura de conciliere nu pot solicita control jurisdicțional înainte ca procedura de conciliere să fie finalizată. Concilierea generală este încredințată experților independenți cu calificare constatată (în cazul absolvenților facultăților de drept, calitatea de membru în barou este necesară). Acestea sunt enumerate la aplicarea lor într-un registru ținut de Consiliul de Achiziții Publice în conformitate cu condițiile prevăzute în Legea din 2003. Deciziile Consiliului cu privire la includerea sau excluderea din registru pot fi contestate în fața instanțelor. Cererile de conciliere generală se prezintă Consiliului în termen de cinci zile de la începutul termenului de introducere a controlului jurisdicțional și notificate către autoritatea contractantă, precum și către ofertanții concurenți. Ca o chestiune de principiu, un grup de trei experți se pronunță asupra litigiului. Pârâul și respectiv reclamantul numește un membru al comisiei și cel de-al treilea este decis printr-o decizie comună. Părțile pot, printr-o decizie comună, să desemneze un singur expert pentru a se pronunța asupra litigiului. După ce procedura de conciliere a fost lansată, autoritatea contractantă poate suspenda procedura de atribuire sau poate amâna semnarea contractului. Procedurile sunt înregistrate în procesul-verbal. Procedura de conciliere ajunge la capăt, fie după ce s-a ajuns la un acord, fie în cazul în care nu este posibil nici un acord sau dacă oricare dintre părți decide astfel. În orice caz, procedura nu trebuie să depășească opt zile de la depunerea cererii. Controlul jurisdicțional al litigiului rămâne posibil. Cu excepția cazului în care s-a convenit altfel, părțile trebuie să suporte costurile procedurii de conciliere într-o proporție egală. Membrii grupului au dreptul la o remunerație, precum și la rambursarea altor costuri relevante.

11.2 Revizuire juridică

Ofertanții vătămați pot aduce litigiile care decurg din procedura de atribuire în fața Consiliului de Judecată a Achizițiilor Publice, stabilit ca un organism independent de evaluare alături de Consiliul Achizițiilor Publice. În domeniul achizițiilor publice, prima instanță de cale de atac este judecata; controlul jurisdicțional în fața instanței este posibil numai în cazul în care revizuirea Consiliului de judecată a avut loc. Ofertanții pot contesta orice act cu privire la procedura de atribuire, înainte și după ce contractul a fost

încheiat, cu toate acestea, comisia de judecată nu poate anula deciziile autorității contractante după ce contractul a fost semnat. Consiliul de Judecată este finanțat de la bugetul consiliului și are jurisdicție asupra teritoriului întregului stat. Membrii consiliului de judecată („comisarii achizițiilor publice”) sunt funcționari publici care sunt numiți (și care pot fi numiți din nou) de către Consiliu în conformitate cu condițiile stabilite la articolele 398 și urm. din Legea din 2003. Consiliul stabilește numărul de comisari și numește președintele, precum și vice-președintele consiliului de judecată pentru un mandat (regenerabil) de cinci ani. Comisarii trebuie să acționeze într-un mod independent și imparțial. Ei nu sunt supuși nici unui fel de instrucțiuni, ci numai legilor. Deciziile consiliului de judecată sunt executorii și sunt supuse unui sistem centralizat cu două niveluri de revizuire. Legea din 2003 face distincție între deciziile pronunțate în cursul procedurii, cum ar fi acordarea de măsuri provizorii, amenzi de procedură, alăturarea de cazuri, inițierea hotărârilor preliminare ale ECJ, etc, și deciziile pronunțate concludente cu privire la fondul cauzei. Primele pot fi atacate în fața Tribunalului Municipal din Budapesta (1055 Budapest, Markó utca 27), cu condiția ca Legea din 2003 să facă posibil acest lucru în mod expres; nu există posibilitatea de a contesta decizia instanței într-o instanță superioară. Aceasta din urmă poate fi contestată, după cum urmează: Orice persoană al cărui drept sau interes legitim a fost prejudiciat prin decizia concludentă a comisiei de arbitraj, precum și instituția care a inițiat procedurile în fața comisiei de judecată va avea dreptul de a solicita protecție jurisdicțională în fața Tribunalului Municipal din Budapesta (art. 346 § 1). În acest caz, instanța poate decide să o) respingă cererea ca fiind nefondată; b) ordona Consiliului de judecată să inițieze o procedură nouă; sau c) să modifice decizia pronunțată de către Consiliul de judecată, în conformitate cu Codul de procedură civilă și cu normele speciale de accelerare din Legea din 2003. Decizia instanței poate fi contestată în a doua instanță în fața Curții de Apel din Budapesta (Fővárosi Ítéltábla, Budapesta 1027, Fekete Sas u. 3). În ambele cazuri, recursurile sunt examinate de secțiunile de lege administrativă ale instanțelor menționate anterior. În mod excepțional, o decizie a Curții de Apel poate fi sesizată la Curtea Supremă în contextul unei revizuirii extraordinare, în condițiile prevăzute la articolele 270-275, 324 și 340 A din Codul de procedură civilă. Curtea Supremă asigură uniformitatea jurisprudenței prin hotărâri care sunt obligatorii pentru instanțele individuale. Curtea de Apel din Budapesta este, prin urmare, organismul de revizuire de ultimă instanță în cazurile de achiziții publice. Independența justiției este garantată de capitolul X al Constituției din 1949, LXVII/1997 Legea privind statutul juridic și remunerația judecătorilor, și Legea III/1952 (Codul de procedură civilă). Aceste norme prevăd, de asemenea, numirea și revocarea din funcție a judecătorilor, calificările necesare, remunerarea, bugetul justiției și forma hotărârilor. Orice cetățean maghiar cu o diplomă în drept, fără antecedente penale, care are drept de vot, și care a trecut un examen de drept și care are experiență profesională constatată poate deveni judecător în cazul în care nu există motive de excludere sau de incompatibilitate.

11.3 Căi de atac

Căile de atac pot fi împărțite în două categorii: cele acordate de către Consiliul de Judecată în Achizițiile Publice și cele acordate de către instanțele judecătorești. Prima categorie include decizii luate în cursul procedurii (măsuri provizorii: Articolul 332, sau amenzi de procedură, alăturarea de cazuri, inițierea hotărârilor preliminare ale CEJ, etc), precum și căile de atac acordate prin decizia concludentă a consiliului de judecată (art. 340). Cererile în fața camerei de judecată nu au un efect suspensiv, măsurile provizorii pot fi comandate la cerere sau din oficiu înainte încheierea contractului, dacă există suficiente dovezi de încălcare (actuale sau potențiale) ale obligațiilor de licitație. Chiar

dacă nici o dispoziție relevantă nu este inclusă în Legea din 2003, comisia de judecată poate lua în considerare consecințele probabile ale măsurilor solicitate pentru toate interesele susceptibile de a fi prejudiciate, inclusiv interesul public, și decide să nu acorde astfel de măsuri în cazul în care consecințele lor negative ar fi mai mari decât beneficiile lor. Consiliul de judecată poate 1) să suspende procedura de atribuire; 2) să interzică încheierea contractului (dar nu să declare nulitatea contractului în sine; numai o instanță poate pronunța nulitatea unui contract încheiat) și 3) să oblige autoritatea contractantă să invite solicitantul să participe la procedura de cerere de ofertă. Autoritatea contractantă poate, de asemenea, din proprie inițiativă să suspende procedura de atribuire, după ce o cerere a fost depusă sau să amâne semnarea contractului până când Consiliul de Judecată ajunge la o decizie concludentă. Prin decizia sa concludentă, comisia de judecată poate 1) să stabilească numai dacă o încălcare a avut loc sau nu; 2) atunci când o încălcare a fost stabilită, să ordone autorității contractante să se conformeze obligațiilor sale de licitație sau să respecte o anumită conduită, 3) să declare nul orice act al autorității contractante cu privire la procedura de atribuire sau actul de declarare a procedurii, cu condiția ca nici un contract să nu fi fost semnat (autoritatea contractantă este, totuși, singurul responsabil pentru a declara nulă întreaga procedură de licitație); și 4) să impună o sancțiune pecuniară în cazul atribuirii directe ilegale, omisiunea de a notifica un rezumat statistic anual, menționat la articolul 16 din Legea din 2003, sau modificarea ilegală sau punerea în aplicare a unui contract încheiat pe baza unei proceduri de licitație (art. 303-306). În cazul în care Consiliul de judecată invalidează decizia care declară procedura de licitație finalizată, autoritatea contractantă va lua o nouă decizie în termen de 30 de zile de la data la care decizia consiliului de judecată a devenit executorie, sau poate declara procedura de atribuire ca fiind incompletă (și începe o alta una sau renunță la achizițiile sale). În cazul în care Consiliul de judecată stabilește o încălcare a obligațiilor de cerere de ofertă, autoritatea contractantă sau ofertantul declarat câștigător poate determina contractul încheiat în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei consiliului de judecată. În plus, comisia de judecată are dreptul de a impune sancțiuni ofertanților (excluderea de la proceduri de licitație sau liste de precalificare), în cazul în care aceștia se dovedesc a fi responsabili de încălcările repetate ale legii privind achizițiile publice (art. 341). În general, sancțiunile pecuniare pot fi impuse cu privire la orice persoană (funcționari ai autorității contractante, precum și ofertanți), responsabilă pentru o încălcare a Legii din 2003. Călea de atac împotriva unei decizii concludente ale Consiliului de judecată privind achizițiile publice nu are un efect suspensiv asupra executării prezentei decizii. Curtea Municipală din Budapesta poate, totuși, să suspende executarea în orice moment, la cerere sau din oficiu. Acordarea de daune poate fi solicitată doar în fața unei instanțe și este condiționată de constituirea prealabilă a unei încălcări a dreptului achizițiilor publice prin decizia consiliului de judecată sau în cazul unui recurs împotriva acestei decizii, instanța de judecată (art. 350). În conformitate cu articolul 351, ofertanții vătămați pot solicita rambursarea costurilor lor de licitație dacă dovedesc faptul că 1) autoritatea contractantă a încălcat legislația de achiziții publice; 2) au avut o șansă reală să câștige contractul și 3) încălcarea le-a compromis șansa de a câștiga contractul. De asemenea, pot solicita despăgubiri pentru pierderile de profit, dacă oferă suficiente dovezi în acest sens, sub rezerva dispozițiilor din Codul Civil din 1959 (art. 339: „O persoană care provoacă în mod ilegal daune către o altă persoană va repara prejudiciul. Răspunderea este exclusă dacă se demonstrează că acțiunea a fost una de așteptat în condițiile date”).

11.4 Procedura

Procedurile în fața Consiliului de Judecată a Achizițiilor Publice, în sectorul clasic și în sectoarele de utilități sunt reglementate de capitolul IX din Legea din 2003, precum

și de Legea CXL/2004 privind regulile generale pentru procedurile administrative. Cererile pot fi depuse 1) de către autoritatea contractantă, precum și de orice ofertant, candidat sau de orice alta persoană interesată, al cărei drept sau interes legitim a fost sau este probabil să fie prejudiciat printr-un act sau o omisiune în conflict cu Legea din 2003, în cazul din urmă, autoritatea contractantă trebuie să fie informată cu privire la intenția de a iniția o procedură. Nerespectarea acestei obligații nu are nici un efect asupra admisibilității cererii; 2) *ex officio*, și anume, la cererea oricăreia dintre următoarele persoane/instituții care au cunoștință, în exercitarea atribuțiilor lor, de o încălcare împotriva Actului din 2003: un membru sau președinte al Consiliului de Achiziții Publice; Oficiul de Stat pentru Audit, Oficiul de Control al Guvernului; biroul administrativ al județului sau orașului Budapesta; Trezoreria Statului; comisarul parlamentar pentru drepturile civile, comisarul parlamentar pentru drepturile minorităților naționale și etnice, precum și comisarul pentru protecția datelor; entitatea care acordă subvenție pentru o achiziție, sau entitatea care a participat în temeiul unei dispoziții legale în utilizarea de astfel de subvenții, și organismul central de achiziție. Orice act în legătură cu procedura de atribuire poate fi contestat (cel mai frecvent, în practică: condiții ale anunțului de participare ca criterii de calificare și de evaluare, specificații tehnice, și desemnarea câștigătorului sau încetarea fără succes a procedurii de licitație). Cererile se depun în termen de 15 zile de la producerea încălcării, și, în cazul deciziilor care declară procedura de licitație finalizată, în termen de opt zile de la anunțarea rezultatelor. În cazul în care încălcarea a devenit cunoscută la o dată ulterioară, termenul începe la acea dată și, în orice caz, nu trebuie să depășească 90 de zile de la data la care încălcarea a avut loc de fapt. Nerespectarea limitelor de timp menționate mai sus implică privarea de dreptul la procedură. În ceea ce privește Oficiul de Stat pentru Audit, Departamentul de Control al Guvernului, Trezoreria de Stat, entitatea care subvenționează sau entitatea care participă la utilizarea subvenției, procedura va fi inițiată în termen de un an sau, în cazul atribuirii directe ilegale, în termen de trei ani de la data încălcării de fapt. Nu există formulare model pentru cereri în fața camerei de judecată. Articolul 324 § 1 din Legea din 2003 se limitează să enumere elementele care trebuie să apară în cereri (numele reclamantului și pârâtului, data încălcării, etc). Ca o chestiune de principiu, audierile sunt organizate într-o sesiune deschisă, dar Consiliul de judecată poate decide să efectueze, procedurile *in camera* acest lucru ar fi necesar pentru motive de secrete de stat sau profesionale (art. 336 § 2). Cu unele excepții, în principal din cauza unor considerente de secrete de afaceri, accesul la dosarul de achiziții publice este pe deplin garantat tuturor părților implicate în acțiune (art. 337). La cerere sau din oficiu, comisia de judecată poate cere unui expert să dea un aviz independent cu privire la chestiuni tehnice sau juridice. Procedurile în fața consiliului de judecată sunt supuse unei taxe de serviciu administrativ, al cărei quantum depinde de valoarea achizițiilor publice și de tipul deciziei contestate (900 000 HUF, în cazul procedurilor de licitație aflate peste pragurile CE, cu excepția solicitării unei căi de atac împotriva conținutului cererii de ofertă; 150 000 HUF, în toate celelalte cazuri). Având în vedere faptele cauzei, comisia de judecată va decide care parte trebuie să suporte taxa, precum și alte costuri de procedură. În cazul procedurilor *ex officio*, în cazul în care încălcarea nu a fost stabilită, toate costurile vor fi suportate de către stat. Onorariile experților sunt avansate de către partea care a solicitat expertiza, dar în cele din urmă sunt plătite de către partea care pierde. În cazul în care Consiliul de judecată numește un expert *ex officio*, onorariile experților sunt plătite de către stat. Consiliul de judecată trebuie să ajungă la o decizie concludentă în următoarele termene: 1) în absența audierilor, 15 zile de la inițierea procedurilor; 2) dacă audierile au loc, 30 de zile de la inițierea procedurii. În cazuri justificate în mod corespunzător, aceste limite de timp pot fi prelungite cu până la zece zile. Decizia concludentă este notificată părților, precum și altor persoane/instituții interesate. Deciziile concludente sunt publicate în „Buletinul Achizițiilor Publice”, care

reprezintă sprijinul presei oficiale a Consiliului privind achizițiile publice (versiunea online pe www.kozbeszerzes.hu). Publicarea este, de asemenea, posibilă după ce procedurile în camera au avut loc sau o cale de atac împotriva deciziilor consiliului de judecată a fost depusă.

Procedurile în fața Tribunalului Municipal din Budapesta sunt reglementate de Capitolul XX din Codul de procedură civilă (art. 324-341), cu excepția unor dispoziții contrare prevăzute la articolele 347-349 din Legea din 2003. Recursurile împotriva deciziilor pronunțate de către Consiliul de Judecată PP în cadrul unei proceduri pot fi depuse în termen de opt zile de la emiterea unor astfel de decizii. Apelul de acest tip trebuie să fie depus la Consiliul de Judecată în sine, care este responsabil pentru transmiterea lor, împreună cu dosarul cauzei, în instanța de judecată fără întârziere (art. 345 § 2). Recursurile împotriva deciziilor concludente ale consiliului de judecată pot fi depuse de către orice persoană al cărei drept sau interes legitim a fost prejudiciat prin decizie, precum și instituția care a inițiat proceduri în fața comisiei de judecată, în termen de 15 zile de la notificarea deciziei concludente (art. 347 § 1). În acest caz, apelurile vor fi tratate ca având prioritate față de alte cazuri, dar nu există nici o prevedere cu privire la limitele de timp în care instanța trebuie să ia hotărârea. Procedurile *in camera* au loc în condițiile prevăzute în Codul de procedură civilă (secrete de stat sau de afaceri; confidențialitate). Hotărârea Curții Municipale din Budapesta poate fi atacată la Curtea de Apel din Budapesta de către partea interesată, părți terțe care intervin în cauză sau orice persoană afectată de o prevedere din hotărâre (art. 233 din Codul de procedură civilă). Reprezentarea juridică este necesară numai la Curtea de Apel. Expertiza este disponibilă în condiții similare celor care se aplică Consiliului de Judecată în Achiziții Publice. Hotărârile Curții sunt pronunțate în mod public, se comunică părților, în scris, în termen de 30 de zile de la emiterea lor, și sunt publicate în „Buletinul Achizițiilor Publice”. În conformitate cu Legea XCIII din 1990, taxa de timbru pentru toate procedurile instanței solicitate împotriva deciziilor administrative (cum ar fi rezoluția Consiliului de judecată) este de 16 500 HUF. În general, cheltuielile de judecată cuprind cheltuielile în ceea ce privește acțiunile raționale și „*bona fide*” (în special: onorariile martorilor, experților și interpreților, costurile de traducere, costurile de vizite la fața locului, costurile legate de accesul la documente, costurile de reprezentare juridică sau onorariile avocaților; costurile de călătorie și costurile poștale). Ca o chestiune de principiu, partea perdantă este obligată la plata cheltuielilor de judecată cu privire la inițierea procedurii, precum și la alte costuri de procedură.

11.5 Cultura căilor de atac

Judecătorii și ofițerii în achiziții publice au dobândit cunoștințe de drept al achizițiilor publice, ca parte a curriculei lor universitare sau prin seminarii organizate de instituții guvernamentale. Există o pregătire specială de 220 de ore (pentru „funcționarii publici din birourile de achiziții”), recunoscută de stat. Dreptul comunitar general este în mod obligatoriu predat studenților la drept. Examinările Baroului includ, de asemenea, acest domeniu. Consiliul Achizițiilor Publice oferă posibilitatea oficialilor, inclusiv comisarilor de achiziții publice, să participe la cursuri post-universitare de formare, precum și la conferințe cu participarea judecătorilor specializați în domeniul dreptului achizițiilor publice. Oficialii Consiliului de Achiziții Publice participă în mod regulat la seminarii organizate de către organizațiile internaționale, cum ar fi Institutul European de Administrație Publică (EIPA). Seminariile sunt, de asemenea, ținute de sectorul privat (consultanți, organizații de formare). Ofertanții s-au familiarizat cu achizițiile publice prin experiența de muncă și pot participa, de asemenea, la formarea și conferințele menționate mai sus. Ei sunt asistați de un birou de ajutor stabilit de către Consiliul de Achiziții

Publice. Atitudinea judecătorilor și comisarilor față de interese contradictorii este considerată a fi corectă și echilibrată. Oficialii achizițiilor sunt considerați a avea suficiente cunoștințe de drept de achiziții publice. Unii ofertanți văd o cale de atac ca pe o chestiune de ultimă instanță. Alții intenționează să obstrucționeze achizițiile publice prin proceduri de revizuire. În unele cazuri, ofertanții nu se întorc la Consiliul de Judecată în achiziții publice, dar cer delegatului organizației profesionale relevante, care este reprezentat la Consiliul de Achiziții Publice ca o procedură *ex officio* să fie depusă. Există numeroase publicații, inclusiv „Buletinul achizițiilor publice”, precum și alte revizuirii publicate de către organizații private (de exemplu, „scrisorile de achiziții publice”, emise de Societatea de Achiziții Publice). Numeroase manuale au fost, de asemenea, publicate. Există diverse asociații de achiziții publice care operează în mod independent (Fundația pentru Cultura Achizițiilor Publice, Asociația Consultanților Oficiali pentru Achiziții Publice), sau în cadrul unei organizații-mamă (cum ar fi Secțiunea de achiziții publice a Camerei de Avocați). Jurisprudența este de o importanță deosebită. Aproximativ 20% din deciziile consiliului de judecată sunt contestate într-o instanță superioară. Presa abordează ocazional cazuri de achiziții publice, în special în cazul în care interese financiare importante sunt în joc. Hotărârile CEJ sunt, de asemenea, luate în considerare de către Consiliul și instanțele de judecată.

12. Irlanda

Sistemul de revizuire și căi de atac ale achizițiilor publice al Irlandei se bazează pe control jurisdicțional independent. Există o cale de două instanțe de control judiciar pentru contracte, doar peste pragurile CE.

12.1 Plângeri către autoritatea contractantă

Nu este obligatoriu ca plângerile să fie depuse la autoritatea sau entitatea contractantă prima dată. Nu există reguli specifice în domeniul achizițiilor publice, care reglementează reclamațiile către autoritatea contractantă. Cu toate acestea, este posibil să se încerce să se stabilească obiecțiuni, în acest fel. Unitatea Națională de Achiziții Publice (NPPPU) încearcă să păstreze necesitatea de proceduri formale la un nivel minim prin încurajarea autorităților de a oferi un debriefing constructiv voluntar pentru candidați și ofertanți. Orientările privind divulgarea informațiilor și de informare a candidaților, care pot fi vizualizate pe site-ul național privind achizițiile publice (www.etenders.gov.ie), pe baza Ghidului general privind achizițiile publice promovează această practică.

12.2 Revizuire judiciară și căi de atac

În cazul în care nu este mulțumit cu decizia autorității contractante sau a entității, ofertantul poate căuta o cale de atac judiciară la Înalta Curte, o instanță generală sau ordinară, ale căror decizii sunt de natură jurisdicțională. În 2003, Înalta Curte a înființat o ramură specială pentru a trata rapid cauzele comerciale, inclusiv cazurile de achiziții publice. Această Curte comercială folosește metode mai rapide pentru a accelera procesul și își propune să ia o decizie care stabilește dacă există motive valide pentru revizuire în termen de câteva săptămâni, decât în mai multe luni, cum a fost cazul în trecut. În multe cazuri, reclamantul renunță la proceduri, ca urmare a unui răspuns primit de la o autoritate contractantă. Autoritățile contractante își apără în mod normal efectuarea procedurilor de achiziții publice. Înalta Curte poate anula sau modifica un contract de compensare și de atribuire de costuri, pierderi sau daune. Orice astfel de decizii de achiziții publice pot fi revizuite și anulate. Pe baza Statutory Instrument Nr. 309 din 1994,

chiar și un contract încheiat poate fi anulat. Toate aceste remedii pot fi acordate, de asemenea, ca măsuri provizorii, luând în considerare consecințele lor probabile asupra tuturor intereselor pasibile de fi prejudiciate, inclusiv interesul public; Înalta Curte poate decide să nu atribuie astfel de măsuri în cazul în care consecințele negative ale acestora ar depăși beneficiile lor. Acordarea de daune se bazează pe jurisprudență, și nu este necesar ca o decizie de atribuire să fie retrasă înainte ca daunele să fie plătite. În privința altor aspecte, instanțele judecătorești au putere de apreciere. Nu există dispoziții pentru penalități cu titlu cominatoriu. Tehnicienii și alți experți pot fi implicați de la caz la caz, la discreția părților participante la procedură. Costurile sunt determinate de către instanțele judecătorești. Orice parte care simte că drepturile sale au fost încălcate poate face o plângere. Nu se percep taxe. Onorariile avocaților variază considerabil, dar instanța poate dispune autorității contractante sau entității să plătească taxele avocatului ofertantului în cazul în care cea dintâi pierde cazul. Ofertanții au în mod normal trei luni de la aflarea presupusei încălcări pentru a formula o acțiune, dar această limită poate fi prelungită la discreția instanței. Nu există nici suspendare automată a procedurii de achiziții publice după ce o acțiune a fost prezentată la Înalta Curte, dar liniile directe recomandă ca autoritatea contractantă respectivă să fie prudentă înainte de a continua. Nu există nici o limită de timp pentru ca Înalta Curte să emită o decizie. Timpul scurs între depunerea unui proces de revizuire judiciară și decizia finală este în mod normal de câteva săptămâni. Nu există specificații pentru utilități care se abat de la cele pentru autoritățile contractante. Nu există formulare-tip care urmează să fie utilizate. Deciziile sunt publicate de către instanțele judecătorești însele. Sistemul de atac poate trata cazuri de încălcare clară și evidentă. Acestea sunt, în general, neintenționate și, atunci când sunt aduse la cunoștința autorității contractante, sunt corectate în general. Cauzele care efectuează complet sunt, în general încălcările tehnice care se referă la interpretarea normelor. Existența sistemului este considerată un factor de descurajare pentru ca autoritățile contractante să nu încalce regulile și, prin urmare, ar trebui să dea o anumită încredere ofertanților. Sistemului judiciar, cu toate acestea, este considerat scump de ofertanți. Dacă acesta nu este mulțumit cu rezultatul, o decizie a Înaltei Curți poate fi atacată la Curtea Supremă din Dublin. Independența Curții Supreme este garantată prin mandatul avocaților calificați care acționează ca judecători. Deciziile sale sunt citite în ședință publică și sunt publicate. Cele mai multe dintre cerințele hotărârilor Dorsch și Salzman sunt îndeplinite, dar se pare că procedura nu este una *inter partes*. Ofertantul poate solicita, de asemenea, Comisiei Europene să investigheze o procedură de licitație.

12.3 Cultura revizuirii

Judecătorii și avocații în achiziții publice care reprezintă ofertanții sau entitățile contractante în cadrul procedurilor de revizuire dobândesc cunoștințele de drept ale achizițiilor publice, în special de drept comunitar și, în general, ca parte a studiilor lor juridice și de formare profesională continuă. Atitudinea judecătorilor și a membrilor comisiei privind organismele de revizuire achizițiilor publice față de interesul public pe de o parte, și de interesele private ale ofertanților pe de altă parte este descrisă ca fiind echilibrată. Ofertanții care solicită revizuirea deciziilor de achiziții publice dobândesc cunoștințe juridice, financiare și administrative ale modului în care funcționează achizițiile publice, în practică, de la Unitatea Națională de Politici pentru Achizițiile Publice, în cadrul forurilor și rețelelor de achiziții publice, și la seminarii și alte evenimente similare organizate de către organizațiile profesionale comerciale. Cunoștințele ofițerilor de contractare în materie de cadru juridic al achizițiilor publice sunt descrise ca fiind bine puse la punct în această etapă. Ofițerii contractanți și superiorii lor care se ocupă cu reclamațiile față de ofertanții care depun plângeri sau doresc controlului jurisdicțional al

deciziilor de achiziții publice au fost descriși ca fiind, în general, foarte încrezători în procedurile lor și sunt dispuși să le apere. Din 1992, nu au existat publicații sau reviste academice care se ocupă în special cu probleme de achiziții publice, inclusiv revizuirea achizițiilor publice și căile de atac. Forumul Industriei Construcțiilor și Forumul privind achizițiile publice, în Irlanda se ocupă cu probleme de achiziții publice. Institutul de Administrație Publică oferă un curs cu acordare de diplomă în colaborare cu un organism din sectorul privat de consultanță în achiziții publice. Un curs profesionist de nivel trei a fost organizat de către Unitatea Națională pentru Achiziții Publice în septembrie 2006, și există cursuri scurte de instruire oferite de consultanța din sectorul privat și de organisme de formare. Cursuri trimestriale de două cursuri de zi de achiziții publice fac parte din programul de formare al Centrului de Instruire Governamentală. Hotărârile CEJ au impact asupra procedurilor de revizuire a achizițiilor publice. Părțile sau organele de revizuire face referire la acestea.

13. Letonia

Letonia are un sistem de control non-judiciar și judiciar. În primul rând, plângerile sunt revizuite de către Biroul de Monitorizare a Achizițiilor (PMB). PMB este o „instituție administrativă directă de stat”, subordonată Ministerului Finanțelor și care operează în conformitate cu legea letonă privind achizițiile publice (PPL). În scopul de a examina plângerile, PMB, care se ocupă, de asemenea, cu alte aspecte legate de achizițiile publice, a stabilit o comisie de examinare a reclamațiilor (CEC), compusă din cel puțin trei membri. În al doilea rând, ca o a doua instanță, părțile la procedura CEC pot contesta decizia în instanța de contencios administrativ. Un astfel de apel nu împiedică încheierea contractului. În ceea ce privește contractele atribuite de autorități contractante publice, nu există nici o diferență între contractele din interiorul sau din afara domeniului de aplicare a directivelor CE. În ceea ce privește utilitățile, numai contractele care depășesc pragurile CE sunt revizuite de către PMB; nu există nici un organism de control special cu privire la contractele de sub praguri. Sistemul leton de revizuire a achizițiilor publice a fost conform cu directivele privind căile de atac din anul 2002. Înainte de aceasta, anumite tipuri de decizii ale autorităților și entităților contractante nu puteau fi contestate, și anume decizia privind alegerea metodei de achiziții publice, alegerea atribuirii, criteriile de selecție și respingerea tuturor ofertelor. Înainte de 2002, CEC al PMB nu a fost operațional. Plângerile au fost revizuite de către un departament al Ministerului de Finanțe.

13.1 Plângeri la Autoritatea Contractantă

O plângere depusă la autoritatea contractantă în sine este obligatorie numai împotriva documentelor de achiziții ilegale. O astfel de plângere se depune la autoritatea contractantă nu mai târziu de șase zile lucrătoare înainte de data limită pentru depunerea ofertelor. În cazul în care în termen de două zile lucrătoare de la primirea plângerii, autoritatea contractantă nu a corectat încălcarea indicată în plângere sau nu a furnizat un răspuns în scris reclamantului, acesta din urmă poate, până la termenul limită de depunere a ofertelor, depune o plângere la PMB. Alte plângeri speciale pentru autoritățile contractante în sine nu sunt reglementate în mod specific.

13.2 Revizuire non-judiciară

Plângerile sunt revizuite de către CEC al PMB. PMB este o instituție administrativă directă de stat subordonată Ministerului de Finanțe. CEC format de către

PMB nu are un statut comparabil cu cel al judecătorilor. Cu toate acestea, după cum s-a discutat mai jos, deciziile PMB pot fi contestate în peste trei instanțe la curțile administrative. În scopul de a examina plângerile, PMB va invita specialiști în achiziții publice sau experți. Acești specialiști și experți participă la ședințele CEC fără drept de vot și își exprimă la comisia de examinare a plângerilor o opinie independentă cu privire la faptele profesionale determinate în timpul examinării plângerii. Mai mult, ei pot prezenta un aviz cu privire la problemele specifice ale CEC. Persoanele care au furnizat anterior consultări cu privire la achizițiile publice menționate în plângere, care sunt interesate în obținerea dreptului de a efectua achiziții publice, sau care sunt asociate cu autorul plângerii sau cu un alt ofertant nu pot fi membri ai CEC sau experți care participă la reuniunile sale. Există câteodată în dificultăți în identificarea experților potriviți pentru aceste proceduri. Înainte de examinarea plângerii, toți membrii CEC și experții semnează o declarație relevantă. Există mai mult de 200 de reclamații pe an. PMB permite încheierea unui contract în cazul în care plângerea este neîntemeiată (~ 70% cazuri în ultimii ani) sau interzice încheierea acestuia în cazul în care aceasta a stabilit că încălcările sunt semnificative și că pot influența decizia cu privire la acordarea drepturilor de achiziții publice (~ 30% din toate cazurile apărute în ultimii ani). Motivele pentru rezultatul plângerilor împotriva deciziilor de achiziții publice includ mai ales o atitudine inegală a autorităților contractante către ofertanți și specificații tehnice restrictive. Timpul scurs între depunerea unei plângeri sau a unui proces și decizia finală este în mod normal de o lună. Această perioadă relativ scurtă este văzută ca un punct forte al sistemului leton.

13.3 Revizuire juridică

Deciziile CEC al PMB pot fi atacate în instanța de contencios administrativ. Aceste instanțe nu sunt tribunale speciale pentru achizițiile publice, dar tratează toate aspectele de drept administrativ în general. O cale de atac împotriva deciziei CEC nu suspendă punerea sa în aplicare. Cu alte cuvinte, dacă, de exemplu, Comisia permite încheierea unui contract, încheierea contractului nu se suspendă în cazul unui recurs. Dar o instanță poate hotărâi că o autoritate contractantă nu poate încheia un contract, deși acest lucru nu s-a întâmplat niciodată în practică. Legea cu privire la Puterea Judiciară prevede că o putere judecătorească independentă există în Republica Letonia, alături de legislativ și puterea executivă și că judecătorii sunt independenți și se supun numai legii. Această prevedere se referă, de asemenea, la instanța de contencios administrativ de terță instanță (Curtea Supremă). Cererile pentru funcția de judecător la Curtea Supremă sunt deschise pentru judecătorii calificați ai unei instanțe sau tribunal regional al unui district (oraș), sau pentru o persoană care are cel puțin 15 ani vechime totală de serviciu într-o poziție ca academician într-un domeniu juridic la o instituție de învățământ superior, un avocat autorizat calificat sau a un procuror. Instanțele administrative îndeplinesc condițiile pentru tribunale, stabilite în hotărârile Dorsch și Salzmänn. Aproximativ 10-18 decizii PMB pe an sunt atacate în instanțele de judecată. În timp ce majoritatea cazurilor sunt încă indecise, rezultatul aproape întotdeauna corespunde cu decizia anterioară a PMB. Timpul scurs între depunerea unei plângeri sau a unui proces și decizia finală este în mod normal de o lună. Parcurgerea tuturor celor trei instanțe de contencios administrativ, de obicei, durează mai mult de doi ani.

13.4 Căi de atac

CEC al PMB interzice încheierea unui contract în cazul în care aceasta a determinat încălcări ale PPL care sunt semnificative și care pot influența decizia privind acordarea Drepturilor de achiziții publice. În astfel de cazuri, Comisia va emite o decizie

cu privire la măsurile care trebuie luate pentru corectarea încălcărilor. În cazul în care contractul a fost deja încheiat, numai instanța de judecată poate anula contractul și atribui despăgubiri în baza Legii cu privire la Puterea judiciară și procedura administrativă. Nu este necesară acordarea de despăgubiri pentru ca decizia atacată să fie anulată. Despăgubirile pot fi solicitate, de asemenea, după încheierea unui contract. Foarte rar pagubele depășesc costurile de licitație. Instanța de judecată (și PMB) ia în considerare efectele probabile ale măsurilor provizorii pentru toate interesele susceptibile de a fi lezate, inclusiv ale interesului public, și decide să nu atribuie astfel de măsuri în cazul în care consecințele negative ale acestora ar depăși beneficiile lor.

13.5 Procedura

Capitolele PPL XI și XII și Legea privind achizițiile pentru nevoile furnizorilor de servicii publice-capitolul XV reglementează dreptul procesual cu privire la PMB, în timp ce Legea procedurii de administrare-Partea C (disponibilă în engleză) este baza pentru procedurile în fața instanțelor administrative. O persoană care este sau a fost interesată în a-i fi atribuit un contract de achiziții publice, sau care pretinde dreptul la câștigarea procedurii de achiziții publice și care, în temeiul procedurii de achiziții publice specifice la care PPL și Legea privind achizițiile pentru nevoile furnizorilor de servicii publice se referă, susține că drepturile sale au fost încălcate sau că există o posibilă încălcare a acestor drepturi, din cauza unei posibile încălcări a legislației UE sau alte acte legislative, are dreptul de a face o reclamație cu privire la regulile de selecție a candidatului sau a ofertantului, specificațiile tehnice și alte cerințe referitoare la o anumită procedură de achiziție sau cu privire la activitățile autorității contractante sau ale comisiei de achiziții publice în timpul desfășurării procedurii de achiziții publice. Nu există taxe sau alte costuri ale PMB. În temeiul articolului 124 administrativ din Dreptul Procesual, numai atunci când o decizie a CEC este atacată în instanța de contencios administrativ, o taxă de stat de zece LVL va fi plătită pentru depunerea unei cereri în ceea ce privește inițierea unei chestiuni în instanță și o taxă de stat de cinci LVL va fi achitată pentru o plângere de apel. Nici o plată nu este solicitată în ceea ce privește plângerile de casare (a treia instanță) sau plângerile auxiliare. În plus, ofertanții care doresc reexaminarea judiciară în contextul cazurilor de achiziții publice trebuie să plătească onorariile avocaților, în special atunci când este necesară reprezentarea juridică în procedurile judiciare, în funcție de fiecare caz. Există un principiu de succes: partea câștigătoare primește costurile rambursate de către partea care pierde. Plângerile pot fi înaintate până la încheierea contractului de achiziție. După încheiere, reclamantul poate apela la deciziile luate de autoritatea contractantă în instanță într-o perioadă de o lună. CEC al PMB va examina o reclamație în termen de o lună de la primirea plângerii. În cazul în care, din motive obiective, nu este posibil să se respecte această perioadă de timp, Comisia o poate prelungi, notificând reclamantul și autoritatea contractantă, în același timp. Acțiunea în instanța de contencios administrativ, în toate cele trei cazuri, poate dura mai mult de un an. PMB examinează plângerile privind sectorul de utilități, de asemenea, după ce contractul a fost încheiat, dar nu mai târziu de două luni după încheierea acestuia. După acest termen, aceasta este supusă la instanțele de judecată. PPL stabilește că plângerea se depune în scris și trebuie să includă titlul și adresa reclamantului, titlul și adresa autorității contractante la care plângerea este depusă, și faptele care justifică depunerea plângerii, indicând încălcarea și declarația reclamantului. Deciziile CEC sunt publicate pe site-ul PMB: www.iub.gov.lv. În ceea ce privește procedurile judiciare, în cazul în care o problemă a fost soluționată prin intermediul unei proceduri scrise, părțile din procedură sunt notificate în timp util de la data la care o copie oficială a hotărârii poate fi ridicată de la biroul grefierului instanței de judecată. Pe baza unei cereri a participanților în cadrul procedurii, o copie oficială a

hotărârii poate fi trimisă prin poștă sau, dacă acest lucru nu este posibil, prin alte mijloace. O copie a unei hotărâri va fi trimisă părților din acțiunii instanței de contencios administrativ, care nu au participat la ședințele de judecată în termen de trei zile după ce hotărârea este pronunțată.

13.6 Cultura revizuirii

Nu există nici o instituție specială pentru instruirea membrilor CEC al PMB sau pentru judecătorii care se ocupă cu cazurile de achiziții publice, există doar seminarii la PMB și la Școala Administrației de Stat. Cu toate acestea, funcționarii publici din PMB participă frecvent la seminariile organizate de UE privind achizițiile publice. „La locul de muncă”/”învățare prin practicare” este baza de cunoștințe cea mai importantă. Atitudinea judecătorilor și a membrilor comisiei cu privire la CEC al PMB față de interesul public pe de o parte, și interesele private ale ofertanților pe de altă parte, este descrisă ca fiind echitabilă și echilibrată. Ofertanții care solicită revizuirea deciziilor de achiziții publice dobândesc cunoștințe juridice, financiare și administrative despre modul în care funcționează achizițiile publice în practică, în seminarii și consultări (în scris și prin telefon) furnizate de PMB și, de asemenea, prin intermediul avocaților și consultanților. Ofertanții sunt considerați a fi destul de activi. Doar o mică parte este ezitantă în a iniția o cale de atac, deoarece nu dorește să-și compromită șansele pentru următorul contract. Uneori, litigiul este folosit ca o posibilitate de a împiedica concurenții să încheie contracte. Cunoștințele ofițerilor de contractare depind de tipul de autoritate contractantă pentru care lucrează, de exemplu, un minister mare față de o grădiniță. Deoarece achizițiile publice în Letonia sunt descentralizate, multe autorități contractante (mai ales cele mici) au cunoștințe limitate privind chestiunile de achiziții publice. Atitudinea ofițerilor de contractare și a superiorilor lor care se ocupă cu reclamațiile față de ofertanții care depun plângeri sau doresc controlul jurisdicțional al deciziilor de achiziții publice este descrisă ca fiind neutră. Nu există publicații sau reviste academice care se ocupă în special cu probleme de achiziții publice. Ocazional, unele articole despre problemele de achiziții publice apar în reviste. Dreptul achizițiilor publice este discutat și furnizat de PMB și de unele organizații private. Nu există nici o asociație națională specifică referitoare la legea și politicile achizițiilor publice; PMB este singurul punct focal național. Unele organizații, cum ar fi Asociația letonă de construcții, Asociația letonă a autorităților locale și regionale, Asociația letonă a Dealerilor Autorizați de Automobile, Asociația Asiguratorilor din Letonia și organizația „Green Liberty” sunt interesate să participe la pregătirea documentelor de achiziție sau în procesul legislativ. Dreptul achizițiilor publice este discutat în cadrul seminariilor speciale de achiziții publice prevăzute de către PMB, Școala Administrației de stat și unele organizații private. Deoarece hotărârile CEJ sunt obligatorii, acestea au un rol foarte mare în dezvoltarea legislației letone de achiziții publice. Organele și părțile din revizuire fac referire la acestea. Nu au existat proceduri conform articolului 234 sau 226 din CE care implică Tratatul de achiziții publice din Letonia până în prezent.

14. Lituania

Sistemul de revizuire și căi de atac al achizițiilor publice din Lituania se bazează pe o cale independentă de trei instanțe de control judiciar. Acest lucru se aplică contractelor de peste și de sub pragurile CE. Există o plângere obligatorie pentru autoritatea contractantă sau entitatea însăși ca o condiție prealabilă pentru controlul jurisdicțional. Mai mult decât atât, există o procedură de conciliere pentru utilități. Rolul Oficiului privind achizițiile publice (PPO) este limitat la o eventuală decizie privind

suspendarea procedurii de achiziție în timp ce plângerea la entitatea contractantă este în curs.

14.1 Plângeri la Autoritatea Contractantă

Este obligatoriu ca plângerile să fie depuse la autoritatea sau entitatea contractantă. Fiecare furnizor de servicii sau care are un interes în contract și consideră că autoritatea sau entitatea contractantă a încălcat legea privind achizițiile publice (PPL) poate depune o astfel de plângere. Toate tipurile de decizii pot fi contestate, până la încheierea contractului. În conformitate cu articolul 121 PPL [...] la primirea cererii scrise a furnizorului, autoritatea contractantă trebuie să suspende procedurile de achiziții publice până când creanțele sunt pe deplin examinate și se ia o decizie. Procedurile de achiziții publice nu trebuie să fie suspendate la primirea autorizației de la PPO în cazul în care, la suspendarea procedurii de achiziție, furnizorul ar susține pierderi mult mai grele decât cele care ar putea fi susținute de către furnizorul care a depus cererea „Autoritatea contractantă trebuie să ia o decizie cu privire la plângere în termen de cinci zile de la data primirii și informează reclamantul cu privire la decizie în următoarea zi lucrătoare. Nu există informații dacă această limită de timp este de obicei respectată. Până în martie 2003, depunerea unei plângeri la o „Comisie Independentă pentru plângeri” a fost o condiție prealabilă pentru controlul judiciar, în loc de plângerile curente obligatorii la autoritatea sau entitatea contractantă.

14.2 Revizuirea judiciară

În cazul unei decizii negative sau parțial negative a autorității sau a entității contractante, sau, în lipsa unei astfel de decizii în limitele de timp, furnizorul de servicii poate introduce acțiunile în instanțele (civile) regionale comune în Vilnius, Kaunas, Klaipėda, Šiauliai, sau Panevėžys în primă instanță, care fac obiectul unui recurs la Curtea de Apel din Vilnius, ca a doua instanță. Ca instanță terță și ultima, Curtea Supremă din Lituania de la Vilnius este singura curte de casație. Toate instanțele de judecată au fost stabilite pe baza Constituției și a actelor Parlamentului și îndeplinesc cerințele pentru instanțele de judecată stabilite în hotărârile Dorsch și Salzmann, cu excepția faptului că procedurile lor nu sunt contradictorii. Toate instanțele judecătorești sunt independente de executiv, administrație sau orice altă parte a guvernului, iar deciziile lor sunt de natură jurisdicțională. Judecătorii trebuie să fie avocați experimentați și recunoscuți. Judecătorii sunt numiți în conformitate cu o procedură generală. Constituția, Legea instanțelor și alte legi garantează independența judecătorilor; aceștia pot fi demisi numai în cazuri foarte speciale. Judecătorii de la Curtea Supremă - precum și președintele său, care este ales din rândul lor - trebuie să fie avocați cu înaltă calificare, și sunt numiți (și pot fi demisi) de către Seimas (Parlament), la o propunere a președintelui Republicii Lituania. Furnizorii de servicii pot depune o cerere pentru reconciliere în cazul în care achizițiile publice se încadrează în cerința prevăzută de Directiva 2004/17/CE. Fiecare candidat sau ofertant care consideră că autoritatea contractantă nu a respectat cerințele PPL și a încălcat sau va viola interesele sale legale are dreptul să se apeleze, înainte de adoptarea deciziei asupra ofertei de succes, Comisia europeană și solicita reconciliere (așa cum este descris în Directiva 92/13/CEE). Cererea de reconciliere, de asemenea, poate fi depusă la PPO, care va transmite această cerere Comisiei Europene. Reconcilierea este o procedură suplimentară pentru controlul jurisdicțional.

14.3 Căi de atac

Căile de atac includ anularea oricărei decizii de achiziții publice, măsuri provizorii și daune. Un furnizor de servicii care a fost prejudiciat de o încălcare a PPL prin intermediul autorității sau a entității contractante poate primi despăgubiri în compensație pentru daunele dovedite. Aceasta va acoperi în mod normal costurile de ofertă, dar poate acoperi, de asemenea, profiturile pierdute în cazul în care solicitantul poate dovedi acest lucru. Încheierea contractului poate fi anulată în cazul în care clauzele contractului stabilesc condiții ilegale. În plus, în conformitate cu PPL, contractul nu poate fi încheiat până la expirarea termenelor pentru depunerea cererilor și reclamațiilor furnizorilor.

14.4 Procedura

În ceea ce privește autoritățile publice și utilitățile publice deținute, legea de procedură este reglementată în Codul de procedură civilă și, parțial, în capitolul V din PPL (de exemplu, limite de timp; http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=273790). Orice potențial ofertant poate introduce o acțiune. Taxele sunt reglementate în Codul de procedură civilă. Taxa de timbru este fixată la aproximativ 30 €. În litigiile de interese pecuniare, taxele sunt stabilite ca o sumă forfetară, în funcție de plângere. Partea care pierde rambursează apoi părții câștigătoare taxele și alte costuri conexe. Creanțele se depun la autoritatea contractantă, în scris, în termen de cinci zile de la data la care ofertantul a luat cunoștință sau ar fi trebuit să devină conștient de încălcarea intereselor sale legitime. Ofertantul trebuie să introducă acțiunea în termen de zece zile de la data la care el sau ea a luat cunoștință sau ar fi trebuit să devină conștient(ă) de decizia plângerii autorității sau a entității contractante. În cazul unei deficiențe a acestuia în revizuirea plângerii în termenul stabilit, ofertanții pot iniția acțiuni în instanță privind procedurile judiciare, în termen de zece zile din ziua în care cererea trebuia să fie revizuită. Potrivit LPP, toate informațiile sunt considerate confidențiale, dacă sunt identificate ca atare de către autoritatea contractantă și ofertant sau nu pot fi dezvăluite niciunei terțe părți fără consimțământul autorității contractante sau a ofertantului. Există câteva excepții care necesită informații confidențiale care sunt divulgate în cazurile descrise clar în legi, în special în ceea ce privește activitățile infracționale. PPL reglementează plângerile formale și informale cu privire la utilitățile privatizate. Nu există nici un efect automat de suspendare atunci când o parte inițiază o procedură; instanța decide acest lucru pe o bază de la caz la caz. Instanța trebuie să examineze cererea sau recursul în termen de 60 zile de la data instituirii procedurii sau acceptării recursului. Jurisprudența este de o importanță considerabilă, dar este limitată din cauza unui sistem format din codificare și jurisprudență. Deciziile Curții de Apel și ale Curții Supreme de Justiție sunt publicate în buletinul oficial și pe site. Cu toate acestea, accesul la aceste informații este supus unei taxe. Cu excepția părților în cauză, deciziile instanțelor regionale sunt disponibile la cerere, care constituie, de asemenea, obiectul unei taxe.

14.5 Cultura revizuirii

Judecătorii și avocații dobândesc cunoștințe despre legea privind achizițiile publice la locul de muncă. PPO publică un buletin trimestrial privind achizițiile publice și informează continuu toate părțile interesate despre noutăți în domeniul achizițiilor publice pe site-ul său oficial. Ocazional, sunt organizate seminarii internaționale în colaborare cu diferite organisme internaționale, de exemplu, OECD/SIGMA, TAIEX etc. Seminariile locale sunt organizate de PPO și sectorul privat. Nu există nici o asociație națională de achiziții publice. Secțiunea națională a Transparency International

monitorizează procedurile de achiziții publice. Mai precis, acest organism tratează problemele anti-corupție.

15. Luxemburg

Achizițiile publice în Luxemburg sunt reglementate în principal prin Actul din 30 iunie 2003 (cu modificările ulterioare), precum și de o serie de regulamente de punere în aplicare. Sistemul de revizuire și de căi de atac se bazează pe controlul jurisdicțional independent. Legea din 13 martie 1993 (cu modificările ulterioare), și Actul din 27 iulie 1997 pun în aplicare, respectiv, Directivele CE 89/665/CEE și 92/13/CEE. Controlul extrajudicial este de asemenea disponibil. Există un site oficial de achiziții publice în limba franceză (<http://www.marches.public.lu>).

15.1 Revizuire extrajudiciară

Ofertanții vătămați pot protesta împotriva unui act de procedură de atribuire direct la oficialul autorității contractante, precum și la superiorul lui/ei („recours gracieux”). Aceasta nu este o condiție prealabilă pentru a căuta căi de atac. Persoanele responsabile pentru reprezentarea juridică a autorității se ocupă de astfel de proteste. Mecanismele de atestare și conciliere din Directiva 92/13/CEE au fost, de asemenea puse în aplicare în dreptul intern cu privire la contracte care depășesc limitele prevăzute în Directiva CE 93/38/CEE. Ombudsman-ul poate, de asemenea, fi solicitat să se pronunțe în privința unui litigiu referitor la o procedură de atribuire (36, rue du Marché-aux-Herbes, L-1728 Luxemburg; Telefon: 352 26 27 01 01, Fax: 352 26 27 01 02, www.ombudsman.lu), în condițiile stabilite în Legea din 16 iulie 2003. Cea mai importantă instituție, cu toate acestea, este Comisia de Licitații, plasată în cadrul Ministerului Lucrărilor Publice (Commission des Soumissions, Ministère des travaux Publics, 4 Bd. FD Roosevelt, L-2450 Luxemburg; Telefon: Fax 352 478 3312 / 478 3315: 352 46 27 09, E-mail: commission.soumissions@tp.etat.lu). Comisia este compusă din nouă membri, dintre care cinci, inclusiv președintele, reprezintă autoritățile contractante și patru organizații profesionale. Sarcinile Comisiei includ controlul de conformitate a procedurilor de licitație cu prevederile legale, judecarea litigiilor aduse de către părțile implicate într-un proces de achiziții publice și activitățile consultative, la cererea autorității contractante sau din oficiu (în special în cazul în care comportamentul unei proceduri de negociere este avut în vedere sau în cazul în care autoritatea contractantă intenționează să renunțe la o procedură de licitație sau să se pronunțe asupra unui contract). Inițierea adjudecării nu are un efect suspensiv asupra procedurii de atribuire; autoritățile contractante, cu toate acestea, de obicei, nu trec la încheierea contractului până când Comisia nu emite o decizie. Procedura în fața Comisiei este reglementată de Legea din 30 iunie 2003 privind achizițiile publice. Autoritățile contractante care au încălcat legea de achiziții publice pot fi rugate să retragă actul pretins. Comisia, însă, este un organism consultativ și deciziile sale („avis”) nu sunt obligatorii pentru autoritățile contractante, nici atacabile în proceduri judiciare. Formulare-tip pentru depunerea de cereri sunt disponibile online (<http://www.marches.public.lu/commissionsoumissions/index.html>), dar acestea sunt rar folosite în practică. Nu se percep taxe pentru procedurile prezentate comisiei.

15.2 Revizuirea judiciară

Controlul jurisdicțional al deciziilor referitoare la procedurile de atribuire va avea loc în condiții normale (generale) de proceduri și în cadrul procedurilor simplificate, în

conformitate cu directivele CE privind căile de atac. În ceea ce privește natura juridică a autorității contractante, litigiile ce decurg din procedurile de atribuire pot fi introduse la instanțele judecătorești administrative sau comune (civile). În conformitate cu normele de punere în aplicare a două directive privind căile de atac, prima opțiune se aplică autorităților contractante clasice, precum și pentru operatorii de utilități într-o formă de drept public (1993 Act). A doua opțiune se aplică operatorilor de utilități într-o formă de drept privat (1997 Act). Următoarele evoluții se referă doar la procedurile în fața instanțelor administrative în conformitate cu regulile generale (1996 Legea privind justiția administrativă) și cele de punere în aplicare a Directivei 89/665/CEE (1993 Act). Înainte ca un contract să fie încheiat și, indiferent de valoarea estimată a acestuia, ofertanții nedreptățiți pot contesta orice decizie a autorității contractante care are un caracter definitiv (de exemplu, nu etapele intermediare înainte de luarea unei decizii definitive) în fața Tribunalului de administrație („tribunal administratif”, 1 rue du Fort Thüngen, L-1499 Luxembourg; Telefon: + 42 105 352 Fax 78 55; +352 42 105 72 78). În cadrul procedurilor Actului din 1993, Ordonanța președintelui Tribunalului nu poate fi atacată. În cadrul procedurilor normale, decizia Tribunalului poate fi contestată în instanță a doua și ultima în fața Curții Administrative de Apel (Cour administrative, 1 Rue du Fort Thüngen, L-1499 Luxembourg; Telefon: Fax + 42 352 105 78 50; 352 42 105 78 88 - după reforma din 1996, Conseil d'État nu mai are funcții judiciare). Curtea Administrativă de Apel este un tribunal permanent care se bucură de garanții de independență și imparțialitate, în sensul Constituției din 1868, și ia decizii obligatorii din punct de vedere legal. Judecătorii săi sunt avocați calificați numiți în condițiile din Legea din 1996 privind justiția administrativă.

15.3 Căi de atac

În contextul Actului din 1993, președintele Tribunalului de administrație poate dispune măsuri provizorii pentru a corecta încălcările cât mai curând posibil, precum și pentru a preveni deteriorarea în continuare a intereselor implicate. Președintele poate, în special, decide să suspende procedura de atribuire până când autoritatea care stabilește contactul respectă obligațiile sale de achiziții, precum și anularea specificațiilor tehnice sau financiare discriminatorii din documentele de licitație, specificațiile contractuale sau orice alt document relevant. Președintele poate lua în considerare consecințele probabile ale măsurilor solicitate pentru toate interesele susceptibile de a fi prejudiciate, inclusiv interesul public, și decide să nu acorde astfel de măsuri în cazul în care consecințele negative ale acestora ar depăși beneficiile lor. Măsurile provizorii sunt executorii, dar nu au un caracter definitiv. Tribunalul, în cadrul unei proceduri normale, este exclusiv competent să emită o decizie definitivă cu privire la anularea unui contract de atribuire. În cazul în care autoritatea contractantă nu-și respectă obligațiile de achiziții, tribunalul are dreptul de a impune sancțiuni pecuniare periodice pentru a asigura respectarea de către autorități a hotărârii. Daunele pot fi căutate doar în fața instanțelor civile, cu excepția cazului în care părțile ajung la un acord al instanței privind furnizarea de despăgubiri pentru încălcarea legislației privind achizițiile publice. Este suficient pentru ofertanții vătămați să furnizeze dovezi despre producerea efectivă a prejudiciului. În principiu, valoarea daunelor este evaluată de experți și se poate extinde la costurile de licitație, precum și la profitul pierdut.

15.4 Procedură

În contextul Actului din 1993, cererile în fața președintelui Tribunalului de administrație pot fi depuse înainte de încheierea contractului de către orice persoană care

îndeplinește cerințele de participare la o procedură de cerere de ofertă și luând în considerare încălcarea dreptului de achiziții publice. Cererile nu au un efect suspensiv asupra procedurii de atribuire, dar solicitantul poate depune o cerere specială în acest sens. În plus, autoritățile contractante trebuie să respecte un termen suspensiv de 15 zile între notificarea tuturor ofertanților în legătură cu decizia de atribuire și încheierea formală a contractului. Această regulă este considerată a fi una dintre cele mai importante evoluții recente. În procedurile normale, cererile trebuie să fie introduse în termen de trei luni de la notificarea deciziei de atribuire de către orice persoană care justifică un interes individual, direct și efectiv. Procedurile în acest caz sunt reglementate de Legea din 1996 privind justiția administrativă (precum și regulamentele de punere în aplicare a acestui act). În ceea ce privește acordarea de daune, procedurile sunt reglementate de Codul de procedură civilă și trebuie să fie inițiate în termen de 30 de ani de la notificarea deciziei de atribuire (termenul obișnuit pentru cazurile non-contractuale). În toate cazurile, implicarea unui expert, precum și costurile de expertiză, poate fi hotărâtă de către instanțele judecătorești. Nu există dispoziții în ceea ce privește limitele de timp în care instanțele emit o decizie. În ceea ce privește acțiunea în conformitate cu legea din 1993, deciziile președintelui Tribunalului de administrație sunt de obicei oferite în termen de două săptămâni. Nu se percep taxe de judecată. Părțile trebuie să suporte costurile de reprezentare juridică și pe cele ale executorului judecătoresc, cu toate acestea. În principiu, instanțele vor decide care dintre părți suportă costurile litigiilor; costurile de reprezentare juridică, pot fi parțial rambursate la ordinul instanței. Nu există formulare-tip pentru acțiunile în fața instanțelor în cazuri de achiziții publice. Părțile în cadrul procedurilor judiciare sunt informate cu privire la decizii de grefierul instanței. Deciziile instanțelor sunt disponibile on-line (Pagina de start a instanțelor administrative: <http://www.jurad.etat.lu>; nici o referire la numele părților), iar cele mai importante sunt enunțate în „Pasicrisie”, buletinul oficial al justiției administrative.

15.5 Cultura revizuirii

Judecătorii și avocații au dobândit cunoștințe de drept al achizițiilor publice, ca parte a curriculei lor universitare. De asemenea, ei pot participa la conferințe și cursuri de formare continuă organizate în țările vecine. Nu există cursuri speciale de formare în Luxemburg. Membrii Comisiilor de Licitatii și instanțele administrative sunt considerate a avea experiență vastă în acest domeniu. Ofertanții se pot familiariza cu achizițiile publice prin respectivele organizații profesionale (camere de comerț). Aceste organizații, de obicei, lucrează împreună cu delegați din ministere (lucrări publice, interior). Atitudinea judecătorilor față de conflictele de interese este considerată a fi corectă. Competența oficialilor din achiziții publice este suficientă, și este întărită de formarea profesională obligatorie organizată de Ministerul serviciului public și reforma administrativă. Majoritatea ofertanților solicită o cale de atac ca o chestiune de ultimă instanță. Alții intenționează să blocheze procedura de licitație. Nu există publicații de specialitate, nici vreo asociație națională privind achizițiile publice. Conferințe și seminarii sunt organizate de Ministerul Lucrărilor Publice (în special în caz de modificare a legii privind achizițiile publice), precum și de organizații profesionale. Impactul hotărârilor CEJ este foarte important.

16. Malta

Malta are un sistem dual de revizuire, cu posibilitatea de a solicita despăgubiri în instanțele civile, și toate celelalte proceduri de revizuire auditate de către organele specializate de revizuire a achizițiilor publice. Există o diferență între contractele de sub și

peste un prag în valoare de 20 000 Lm (aproximativ 47 000 €). Toate plângerile privind contractele de peste această cifră sunt audiate de către Consiliul de apel privind contractarea achizițiilor publice, în timp ce Comitetul General pentru Contracte tratează cererile privind contractele de sub pragul de 20 000 Lm (părțile IX și X din regulamentele publice pentru contracte din 2005 a stabilit componența și funcțiile Comitetului General pentru Contracte). Regulile se aplică autorităților contractante, cât și utilităților. Aceste organisme de revizuire au fost stabilite prin regulamentele publice pentru contracte din 2005 (Nota juridică 177/2005). Înainte de aprilie 2002, Comitetul General pentru Contracte atribuia contracte și audia, de asemenea, apeluri. Cea mai importantă modificare recentă a fost separarea taxelor din Comitetul General pentru Contracte (responsabil pentru atribuirea contractelor de achiziții) și Comisia de Apel privind Contractele Publice. În Malta, toate contractele de sub pragul de 20 000 Lm sunt atribuite de autoritățile contractante, în timp ce toate contractele de peste această cifră sunt acordate de Departamentul de Contracte, o instituție centrală a guvernului. Prin urmare, Comitetul General pentru Contracte acționează în calitate de autoritate contractantă pentru contractele de peste 20 000 Lm și ca organism de control pentru contractele aflate sub această cifră. Transparența și deschiderea procesului, care oferă acces deplin la deciziile pentru non-recomandare, etc, sunt considerate punctele forte ale sistemului de revizuire maltez.

16.1 Autoritatea Contractantă

Ofițerii din cadrul autorității contractante sunt responsabili pentru soluționarea reclamațiilor, și este obligatoriu pentru ofertanți să depună plângeri în mod oficial direct la autoritatea contractantă, pentru a o cale de atac (LN 177/2005 Clauza 83: Procedura de depunere a contestațiilor).

16.2 Revizuire non-judiciară

Atribuirea unui contract este dată publicității în fiecare miercuri și vineri la avizierul departamentului și pe site, și ofertanții pot obține, de asemenea, aceste informații prin fax. Un ofertant vătămat poate contesta atribuirea unui contract la Consiliul de apeluri privind contractele de achiziții publice în termen de zece zile calendaristice de la publicarea atribuirii prin intermediul unei scrisori motivate să evidențieze motivele provocării, plus un depozit (Consiliul de apeluri privind contractele de achiziții publice, Departamentul de Contracte, Notre Dame Ravelin, Floriana CMR02). Membrii Consiliului de apeluri privind contractele de achiziții publice sunt numiți de către prim-ministru, și îndatoririle lor sunt prezentate în partea XIV din regulamentele publice privind contractele din 2005. Nu există cerințe în ceea ce privește președintele și membrii Consiliului de apeluri privind contractele de achiziții publice menționați în regulamentele publice privind contractele din 2005, cu excepția ca aceștia să fie numiți de primul-ministru. (Vă rugăm să consultați anexa LN 177/2005, partea XIV). În contrast cu Comitetul General pentru Contracte, care este parte a Departamentului de contracte, Consiliul de apeluri privind achizițiile publice este un organism de control separat și independent.

16.3 Revizuire judiciară

Există o ultimă instanță de judecată de drept comun pentru revizuirea deciziilor de achiziții publice. Această instanță nu poate modifica rezultatul Comisiei publice pentru apeluri, dar poate acorda daune părților lezate. Instanțele judecătorești ordinare

îndeplinesc cerințele hotărârilor Dorsch și Salzman. Clauza 84 (19) din regulamentele publice pentru contracte din 2005 prevede: „Orice ofertant care depune o plângere și care nu este mulțumit cu decizia finală luată de Comisia de Apel apelează la prima sală de la Curtea Civilă, din cadrul tribunalului din Malta. Un astfel de recurs nu face ca directorul de contracte sau șeful unei autorități contractante să întârzie punerea în aplicare a deciziei finale a Comisiei de apel.

6.4 Judecată

Există o comisie de judecată, Centrul de Judecată din Malta (Adresa: Palazzo Laparelli, 33, South Street, Valletta; telefon 356 21222557; Fax 356 21230672; site: <http://www.mac.com.mt/>; Email: malta.arbitration@mac.com.mt) care soluționează problemele din timpul punerii în aplicare a contractului, dar nu din timpul procesului de atribuire. Centrul de Judecată din Malta a fost înființat pentru a promova și încuraja comportamentul judecăților interne și comerciale internaționale. Acesta este administrat de un consiliu de guvernatori numiți de către președintele Maltei, dar este independent de guvern. Acesta prevede, de asemenea formarea Camerelor de Judecată între maltezi și non-rezidenți din Malta, în scopul judecății internaționale.

16.5 Căi de atac

Ofertanții pot contesta deciziile de calificare din cadrul unei proceduri de revizuire la Consiliul de apel al contractelor de achiziții publice. Avizul Legal nr 177/2005 și nr 178/2005 sunt baza legală pentru Comisia de Apel de a suspenda atribuirea unui contract. Recomandarea de atribuire a contractului poate fi anulată. După ce contractul a fost atribuit, prima sală a instanțelor civile poate acorda daune pentru ofertanți nedreptățiți care pot merge dincolo de costurile de licitație. În contextul hotărârilor judecătorești civile, jurisprudența este de o importanță deosebită, deoarece nu există nici o legislație și toate principiile trebuie să fie stabilite în jurisprudență. Decizia Comisiei de Apel este definitivă.

16.6 Procedura

Există două proceduri distincte: una pentru contractele cu valori mai mari de pragul de 20 000 Lm, și un alta pentru contractele cu valori mai mici de pragul de 20 000 Lm. Pentru contractele de achiziții publice de peste 5 000 Lm și până la 20 000 Lm, procedura este după cum urmează. Ofertantul vătămat trebuie să plătească 100 Lm pentru a cere o reexaminare. Dacă recursul este admis, ofertantului vătămat îi este rambursată suma depusă. Ofertantul vătămat trebuie să depună obiecția în termen de trei zile de la notificarea atribuirii. După expirarea termenului acordat pentru depunerea unei plângeri, autoritatea contractantă emite scrisoarea de reclamație, primirea depozitului și toate documentele referitoare la contractul de achiziții publice în cauză la directorul de contracte. Directorul de Contracte apelează la Comitetul General pentru Contracte, care examinează problema într-un mod corect și echitabil și se pronunță asupra plângerii prin admiterea sau respingerea ei. Decizia scrisă a Comitetului General pentru Contracte se afișează la avizier de autoritatea contractantă, și copiile acesteia trebuie să fie transmise tuturor părților implicate. În cadrul unei deliberări, comisia trebuie să aibă autoritatea de a obține, în orice mod pe care îl consideră adecvat, orice altă informație care nu este deja prevăzută de către autoritatea contractantă. Decizia Comitetului General pentru Contracte va fi definitivă și obligatorie pentru autoritatea contractantă și operatorul

economic interesat, căruia nu i se va mai permite nici un alt recurs (LN 177/2005 clauza 20).

Pentru contractele de achiziții publice de peste pragul de 20 000 Lm, procedura este după cum urmează (LN 177/05 Partea XIII). Orice ofertant care se simte lezat de propunerea unei atribuirii a contractului și orice persoană care are sau a avut un interes în obținerea unui anumit serviciu public sau contract de lucrări publice și care a fost sau riscă să fie lezată de o presupusă încălcare poate, în termen de zece zile calendaristice de la publicarea deciziei, trimite o notificare de obiecție la Departamentul de Contracte sau la autoritatea contractantă în cauză, după caz. O astfel de notificare de obiecție este valabilă numai dacă este însoțită de un depozit echivalent cu 1% din valoarea ofertei estimate, cu condiția ca, în nici un caz depozitul să nu fie mai mic de 200 Lm sau mai mare de 25 000 Lm. Șeful autorității contractante notifică imediat directorului că o obiecție a fost depusă prin autoritatea sa, astfel se suspendă imediat procedura de atribuire. Departamentul de contracte sau autoritatea contractantă în cauză, după caz, este exclusă de la încheierea contractului în timpul perioadei de zece zile calendaristice, permisă pentru depunerea contestațiilor. Procesul de atribuire se suspendă în cazul în care o cale de atac este prezentată în cele din urmă. Prin urmare, există o suspendare automată a procedurii care are loc prin intermediul Consiliului de Apel (nu se suspendă contracte în cazul instanțelor civile). În termen de trei zile lucrătoare de la expirarea termenului de zece zile permis pentru depunerea unui anunț de contestare, orice alt ofertant și orice persoană care are sau a avut un interes implicat în cererea de ofertă poate înregistra un interes în cadrul procedurii. Înregistrarea interesului este valabilă numai dacă este însoțită de un depozit în valoarea depozitului plătit în temeiul sub-regulamentului (1). Ofertantul care a fost indicat în decizia de adjudecare a directorului sau a autorității contractante ca cel căruia i-a fost atribuit contractul, se consideră că a înregistrat un interes, dar nu trebuie să plătească un depozit. Numele ofertanților sau altor persoane care au sau au avut un interes în obținerea unui anumit contract public care înregistrează un interes vor fi făcute publice în prima zi lucrătoare după expirarea termenului specificat mai sus. În termen de trei zile lucrătoare după publicarea listei persoanelor care înregistrează un interes, ofertantul care depune actul de contestare va trimite o scrisoare de obiecție motivată în care va explica obiecția. Scrisoarea de obiecție trebuie să fie făcută publică și va fi transmisă tuturor persoanelor interesate. În termen de cinci zile lucrătoare de la data publicării scrisorii de obiecție, orice ofertant care a înregistrat un interes poate trimite un răspuns motivat la scrisoarea de obiecție. Răspunsul trebuie să fie făcut public și este transmis tuturor ofertanților, cu un interes social și tuturor ofertanților care au depus o reclamație. În termen de zece zile lucrătoare de la publicarea răspunsurilor, directorul sau șeful autorității contractante întocmește un raport (raportul de analiză) al scrisorii de contestare și a răspunsurilor la aceasta. Acest raport va fi transmis persoanelor care depun o obiecție și care au un interes înregistrat. După ce procesul de pregătire este completat în mod corespunzător, conducătorul autorității contractante transmite directorului de contracte toată documentația referitoare la cererea de ofertă în cauză, inclusiv fișierele, ofertele depuse, copii ale certificatelor de depozit, orice scrisoare motivată, rapoarte de analiză, etc. Directorul transmite toate documentele legate de caz la președintele Comisiei de Apel, care va proceda apoi cum se stipulează în partea XIII. Directorul sau șeful autorității contractante publică o copie a deciziei Comisiei de Apel la departamentul său sau la sediul autorității contractante în cauză, după caz. Copii ale deciziei se transmit ofertantului reclamant, oricăror persoane care au înregistrat sau au avut un interes implicit și, numai prin birou, la autoritatea contractantă în cauză atunci când aceasta este enumerată în lista 2 din LN 177/2005.

Comisia de Apel poate folosi experți pentru a ajuta la deliberare. Departamentul de Contracte suportă costurile pentru implicarea lor. Experții, ofertanții vătămați și

departamente/entitățile beneficiare sunt plătite de către partea lor. Orice decizie a departamentului general pentru contracte (sau Comitetul Special pentru Contracte), și a unei autorități contractante trebuie să fie făcută publică la Departamentul de Contracte sau la sediul autorității contractante înainte de atribuirea contractului. Anunțul de opoziție, completat în mod corespunzător în conformitate cu sub-regulamentul (1) se face public până cel târziu în ziua lucrătoare următoare depunerii acestuia. Nu există formulare-tip obligatorii sau documente folosite pentru evaluarea achizițiilor publice și a căilor de atac. Părțile sunt notificate prin fax. Deciziile sunt publicate pe site-ul Departamentului de contracte (<http://www.contracts.gov.mt>). Decizia finală luată de către Consiliul de Apel este difuzată la toate părțile interesate prin fax sau e-mail.

16.7 Cultura revizuirii

Judecătorii și membrii comisiei privind organismele de revizuire a achizițiilor publice, și avocații specializați în achiziții publice care reprezintă ofertanții sau entitățile contractante în cadrul procedurilor de reexaminare, dobândesc cunoștințele de drept al achizițiilor publice în special și a dreptului comunitar, în general, și cunoștințe despre modul în care funcționează achizițiile publice în practică - precum și considerațiile tehnice și financiare implicate - de „la locul de muncă”/”învățare prin practică” și prin legislație. Judecătorii și membrii comisiei acționează în mod echitabil și echilibrat. Ofertanții care solicită revizuirea deciziilor de achiziții publice dobândesc cunoștințe juridice, financiare și administrative ale lucrărilor de achiziții publice, prin intermediul avocaților și consultanților și prin organizațiile lor profesionale, cum ar fi Camera de Comerț. Unii ofertanți sunt descurajați să solicite controlul jurisdicțional de costurile ridicate (inclusiv reprezentarea juridică, costurile administrative, etc). În general, ofițerii de contractare sunt bine pregătiți în materie de proceduri și legislație. Cu toate acestea, în cele mai multe cazuri se solicită ajutorul procurorului general. Atitudinea ofițerilor de contractare în soluționarea reclamațiilor față de ofertanții care depun reclamații sau solicită o revizuire judiciară este descrisă ca fiind destul de normală și profesională, acordând o asistență cât mai performantă ofertanților nedreptățiți. Directorul de Contracte emite o publicare anuală a cazurilor auditate de Consiliul de apel al contractelor de achiziții publice și de Consiliul General pentru Contracte. Conferințele și seminariile organizate de Camera de Comerț și Industrie din Malta discută chestiuni legate de achiziții publice. Nu există nici o asociație națională pe legea achizițiilor publice. Majoritatea ofertanților utilizează Camera de Comerț și alte asociații naționale pentru a face lobby pentru discuții privind achizițiile publice. O sesiune de formare profesională pentru funcționarii din secțiunea de achiziții publice pe tema reglementărilor privind achizițiile publice a avut loc recent. Cu toate acestea, nici o pregătire specifică în domeniul dreptului sau politicii nu a avut loc până în prezent. Impactul hotărârilor Curții Europene de Justiție privind revizuirea procedurilor de achiziții publice este esențial. Cu toate acestea, au existat puține mențiuni ale hotărârilor judecătorești.

17. Olanda

Sistemul de revizuire și de căi de atac al achizițiilor publice se bazează pe controlul jurisdicțional a trei cazuri în instanțele civile. Sistemul se aplică contractelor de achiziții în interiorul și din afara domeniului de aplicare a directivelor CE și autorităților publice contractante, cât și utilităților. Mai mult decât atât, judecata și alte mecanisme alternative de soluționare a litigiilor sunt disponibile.

17.1 Reclamații la autoritățile și entitățile contractante

Sistemul olandez se bazează pe control jurisdicțional. Dacă, totuși, un ofertant dorește să se plângă doar de comportamentul autorității contractante, el sau ea poate depune o plângere oficială la autoritatea sau entitatea contractantă. În cazul în care autoritatea contractantă nu se tratează în mod satisfăcător plângerea oficială, atunci ofertantul poate apela la Ombudsman-ul Național („Nationale Ombudsman”).

17.2 Revizuire juridică

Un ofertant care solicită o compensație financiară (daune), sau ca executarea contractului sau a procedurii de licitație să fie suspendată, sau anularea contractului, trebuie să se adreseze unui tribunal civil. Suspendarea contractului sau a procedurii de licitație (măsurile provizorii) poate fi solicitată în cadrul unei proceduri speciale preliminare (sau proceduri privind măsurile provizorii), care se ocupă cu acest caz pe termen scurt și provizoriu (procedura „kortgeding” sau procedura „voorlopige voorzieningen”). În primă instanță, cazul va fi revizuit de către o instanță de primă instanță („rechtbank”). Decizia Rechtbank poate fi atacată la Curtea de Apel („Hof”). Decizia Hof pot fi atacată la Curtea Supremă de Justiție („Hoge Raad”). Sistemul judiciar olandez, în general, este reglementat printr-un act al Parlamentului, „Wet op de Rechterlijke Organisatie”. Cu Hoge Raad, există o ultima instanță de judecată generală a dreptului de revizuire a deciziilor de achiziții publice, care, ca și Rechtbank Hof, îndeplinește cerințele unei instanțe de drept prevăzute în hotărârile Dorsch și Salzman. Dispoziții care garantează independența judecătorilor din toate cele trei instanțe menționate mai sus a legii includ numirea pe viață, calificările judecătorilor (șase ani de formare trebuie să fie finalizați cu succes, sau o anumită experiență de lucru în profesia juridică), finanțarea reglementată prin lege (numai fonduri guvernamentale), și sarcinile și competențele care sunt reglementate prin lege.

17.3 Judecată

În prezent, este încă posibil ca părțile să aducă conflictele în fața unei comisii de judecată sau în fața altor organisme care tratează disputele. Cu toate acestea, o nouă legislație este discutată în parlament pentru a interzice judecata în conflicte cu privire la utilizarea sau aplicarea normelor privind contractele de achiziții publice, pentru a proteja drepturile ofertanților în procedurile de achiziții publice. În cazul în care această legislație este promulgată, atunci toate conflictele cu privire la utilizarea sau aplicarea normelor privind contractele de achiziții publice trebuie să fie tratate de către instanțele civile, așa cum se menționează mai sus.

17.4 Căi de atac

Există multe căi de atac disponibile, de exemplu, daune, suspendarea procedurii de licitație, încheierea procedurii de licitație, reluarea unei proceduri de licitație, calificarea unui ofertant pentru contract, suspendarea sau încetarea executării contractului, etc. Este la latitudinea ofertantului să redefinească remediul solicitat atunci când el sau ea depune procesul în instanța de judecată și oferă argumentele necesare pentru ca instanța să decidă. Toate deciziile și acțiunile autorității contractante (sau autoritatea de achiziții) pot fi atacate, chiar și atunci când contractul a fost deja încheiat. Temeiul juridic este articolul 162 „Boek 6, Burgerlijk Wetboek” (Codul Civil) și „Wetboek van burgerlijke Rechtsvordering” (Codul de procedură civilă) și jurisprudența. Legea codificată, în combinație cu jurisprudența, este temeiul juridic pentru autorizarea unei instanțe de drept

să anuleze sau să suspende o atribuire a contractului. Pentru suspendarea temporară sau anularea (preliminară) a atribuirii contractului, cerințele sunt: un interes bine întemeiat (point d'intérêt), urgență și o încălcare a legii. Instanța va anula atribuirea contractului (temporar sau altfel), numai dacă ajunge la concluzia că o încălcare a legii a avut loc și în cazul în care consideră că această încălcare ar trebui remediată prin anularea deciziei de atribuire. Încheierea contractului poate fi anulată de către instanța de judecată numai în cazul în care încălcarea legii este considerată a fi încălcarea unui ordin public („ordre public”). În alte împrejurări, instanța va ordona entității de achiziții publice să rezilieze contractul, nu să încheie contractul (cu o anumită parte sau, în general), să nu execute contractul, pentru a începe (altă) procedura de achiziții publice, să admită o întreprindere a procedurii, să accepte oferta unei întreprinderi ca fiind adecvată, etc. Legile codificate, în combinație cu jurisprudența, sunt temeiul juridic pentru daune. Daunele poate fi solicitate, chiar dacă decizia nu este anulată. Cerințele sunt: reclamantul a suferit o pierdere (pecuniară sau de altă natură), a existat o încălcare a dreptului, legătura de cauzalitate este prezentă (cauză și efect - ceea ce înseamnă că pierderile trebuie să fie cauzate de încălcarea dreptului), nu există responsabilitate („guilt”). Jurisprudența olandeză arată că aceste daune pot merge mult mai departe decât costurile de licitație. Legea codificată și jurisprudența sunt baza pentru măsurile provizorii. Instanța consiliului judecătoresc ia în considerare consecințele probabile ale măsurilor provizorii pentru toate interesele susceptibile de a fi lezate, inclusiv interesul public, și decide să nu atribuie astfel de măsuri în cazul în care consecințele negative ale acestora ar depăși beneficiile lor. Jurisprudența arată că instanța este probabil să ajungă la o astfel de decizie numai în cazul în care contractul este executat în întregime sau aproape complet atunci când este inițiată procedura în fața instanței. Plățile compensatorii sunt o posibilitate în Olanda pentru a se asigura că hotărârea este executată de către autoritatea sau entitatea de achiziții publice. Marea varietate de remedii posibile este văzută ca o piesă de rezistență importantă a sistemului olandez în materie de căi de atac.

17.5 Procedura

Codul de procedură civilă reglementează dreptul procesual al instanțelor civile. Oricine care solicită un point d'intérêt poate iniția procedurile. Astfel, nu este necesar ca un individ sau o companie să fi depus o ofertă, etc. Acțiunea poate fi inițiată fără a face apel la procedura de achiziții publice. O taxă de Tribunal care variază de la 26 € la 4563 € trebuie să fie plătită. Suma exactă variază în funcție de instanță și de interesul financiar al cazului. Nu se percep taxe în procedurile de plângere la entitatea contractantă. Taxele sunt reglementate prin lege. Costurile în plus față de cheltuielile de judecată includ onorariile avocaților, executorilor judecătorești și experților, și acestea pot varia considerabil. Rezultatul procedurii afectează costurile pentru părți. În cazul în care solicitantul câștigă toate argumentele, entitatea contractantă trebuie să plătească toate cheltuielile de judecată, inclusiv onorariile instanței și ale avocaților. În cazul în care hotărârea este în favoarea fiecărei părți, ambele trebuie să plătească o cotă mai mult sau mai puțin egală a costurilor. Instanța decide asupra cererilor cu privire la consultanța de specialitate făcută de părți și decide care parte ar trebui să plătească costurile aferente. Procedurile judiciare pentru despăgubiri pot fi pornite în orice moment în termen de cinci ani după ce încălcarea legii a avut loc sau se observă. Procedurile „în spatele ușilor închise” sunt o posibilitate, dacă acest lucru este necesar pentru a proteja afacerile confidențiale. De asemenea, instanța de judecată poate interzice părților să facă publice informații cu privire la proceduri în timpul și după acțiunea în spatele ușilor închise. (Art. 27 și 29 van Wetboek burgerlijke Rechtsvordering). Hotărârile sunt pronunțate în public. Hotărârile sunt de asemenea distribuite părților, puse la dispoziție pe un site (în măsura în

care acestea nu conțin informații confidențiale) și publicate în reviste de drept diferite (în cazul în care un punct interesant apare în hotărâre). Suspendarea unei proceduri de achiziții publice trebuie să fie solicitată în mod expres ca o măsură provizorie în fața instanței. Procedurile de ordin intermediar sunt decise în câteva zile. În cadrul procedurilor normale, va dura mai multe săptămâni pentru a începe procedurile, și procedurile însele pot dura mai multe luni (în funcție de argumente, de complexitatea cauzei, valoarea sau complexitatea consultanței de specialitate care este solicitată și de timpul suplimentar pe care părțile îl cer instanței pentru a oferi un anumit argument sau o probă). După ce procedura în sine este finalizată, instanța va avea nevoie de câteva săptămâni pentru a anunța decizia. Viteza procedurilor judiciare este văzută ca un punct forte al sistemului de revizuire și căi de atac din Olanda. Jurisprudența este de o importanță limitată, dar considerabilă, din cauza unui sistem care constă atât în codificare, cât și în jurisprudență. Instanța folosește un formular special pentru a începe procedura. Modelul este același pentru toate procedurile (achiziții publice sau alte subiecte). Există, de asemenea, un formular-tip pentru anunțul la entitatea de achiziții de către partea care a început procedura. Acesta este un model general pentru toate procedurile (de achiziții publice sau nu). În principiu, toate deciziile Curții sunt publice și disponibile pentru toată lumea. Hotărârile sunt pronunțate în public. Hotărârile sunt de asemenea distribuite părților, puse la dispoziție pe un site și publicate în diverse reviste juridice. Instanța poate face excepții pe motive de intimitate și confidențialitate. Versiunile electronice ale multor decizii sunt disponibile pe, de exemplu, www.rechtspraak.nl și www.jol.nl.

17.6 Cultura revizuirii

Judecătorii și avocații de achiziții publice reprezintă ofertanții sau entitățile contractante din cadrul procedurilor de revizuire dobândesc cunoștințe de drept în achizițiile publice, în special, și legislație comunitară în general și cunoașterea modului în care achizițiile de publice funcționează în practică, ca parte a studiilor lor universitare; formarea lor profesională; educație continuă, cu ajutorul cursurilor oferite de către guvern, de exemplu, Ministerul Justiției; prin intermediul cursurilor oferite de către UE sau organizații internaționale; și „la locul de muncă”/”învățare prin practică”. Atitudinea judecătorilor față de interesul public pe de o parte, și interesele private ale ofertanților pe de altă parte este descrisă ca fiind echitabilă și echilibrată. Ofertanții care solicită revizuirea deciziilor de achiziții publice dobândesc cunoștințe juridice, financiare și administrative asupra modului în care achizițiile publice funcționează în practică, în principal, prin avocați și consultanți. Pe parcursul ultimilor ani, numărul procedurilor în cazurile de achiziții publice a crescut. Există mai multe motive posibile pentru ca ofertanții să nu opteze pentru proceduri. Aceasta înseamnă că în mod normal, cazul lor nu este suficient de puternic (încălcarea normelor este incertă sau doar minoră). Unii ofertanți intenționează să obstrucționeze achizițiile publice, și cei mai mulți dintre ei caută câștiguri financiare prin intermediul căilor de atac. Unii sunt descurajați să solicite controlul jurisdicțional de costurile (inclusiv de reprezentare juridică, etc) sau de durata acestor proceduri. Publicațiile și revistele academice care se ocupă în special cu probleme de achiziții publice, inclusiv revizuirea achizițiilor publice și căile de atac, includă „Tijdschrift voor Aanbestedingsrecht”, „Tijdschrift voor Bouwrecht”, „Tijdschrift voor recht Europees”, diverse site-uri de internet (de exemplu, www.Ovia.nl), „IOEA Nieuwsbrieven” și „Europa Nieuwsbrieven Decentraal Kenniscentrum”. Mai multe seminarii și conferințe privind achizițiile publice sunt organizate de către sectorul privat. De asemenea, diferitele universități au cursuri care se ocupă cu achizițiile publice. Aceste cursuri sunt deschise pentru toată lumea (nu doar pentru studenții full-time). Există o asociație națională privind legea și politica achizițiilor publice, Nederlandse Vereniging

voor Aanbestedingsrecht. Grupurile naționale de interese, cum ar fi asociațiile agenților economici (VNO/NCW, MKB Nederland, Bouwend Nederland, etc), fac lobby și informează despre achizițiile publice. Organizațiile consultative formale și informale, precum Nederlandse voor Aanbestedingsrecht Vereniging, InnovatiePlatform, Regieraad Bouw, etc, există, de asemenea, în domeniu. Hotărârile CEJ au un impact asupra căilor de atac, deoarece acestea sunt parte a normelor privind achizițiile publice. Astfel, organele de revizuire fac referire la ele.

18. Polonia

Achizițiile publice în Polonia au fost reglementate prin Actul din 29 ianuarie 2004, cu modificările ulterioare (traducere în engleză: http://www.uzp.gov.pl/english/PPL_29_January_04.doc), dar noua directivă CE privind achizițiile a fost pusă în aplicare în legislația națională prin Actul din 7 aprilie 2006 (data intrării în vigoare: 25 mai 2006). Sistemul polonez de revizuire și căi de atac se bazează pe un sistem mixt de revizuire administrativă, judiciară și cvasi-judiciară. În sectorul utilităților, revizuirea deciziilor de achiziții publice este exclusiv disponibilă deasupra pragurilor CE. Actorul principal este Oficiul pentru Achiziții Publice (în continuare: PPO; Urząd Zamówień Publicznych, Al. Szucha 2/4, 00-582 Varșovia; Telefon +48 22 458 77 77; Fax: +48 22 458 77 00, E-mail: site: uzp@uzp.gov.pl; <http://www.uzp.gov.pl>), o autoritate guvernamentală independentă înființată în 1995, cu jurisdicție asupra politicilor și coordonare în domeniul achizițiilor publice. Biroul este de asemenea responsabil pentru publicarea Buletinului național de achiziții publice, și anume, instrumentul de publicitate pentru contractele aflate sub pragurile CE, monitorizarea și deciziile autorităților contractante în sectoarele clasice și sectoarele de utilități (în acest ultim caz, numai peste pragurile CE). Președintele PPO este numit pentru un mandat de cinci ani de către prim-ministru, după ce o invitație de a depune cereri a avut loc. PPO cuprinde un secretariat al președintelui, un departament juridic; un departament de control, un departament de formare și publicații; o cooperare internațională, un departament de studii și de analiză; un birou de apel și un birou de organizare și financiar. Controlul extrajudiciar este disponibil în sectorul utilităților (mecanismul de conciliere din Directiva CE 92/13). Nu există nici un organism de judecată însărcinat cu o misiune alternativă de soluționare a litigiilor în domeniul achizițiilor publice.

18.1 Revizuirea deciziilor de achiziții publice

Cu privire la valoarea estimată a contractului și înainte de încheierea contractului, pot exista trei etape de revizuire a deciziilor în legătură cu o procedură de licitație. În prima etapă, orice persoană care are un interes în obținerea contractului (oferant, candidat, participant la concurs), care a fost sau este probabil să fie lezat printr-un act sau omisiune a autorității contractante pe care el sau ea o consideră a fi contrară Legii privind achizițiile publice, are dreptul să depună o plângere (protest), în scris către autoritatea contractantă în termen de șapte zile de la data la care el sau ea a devenit conștient de presupusa încălcare. Există unele excepții de la această regulă: 1) plângerile împotriva anunțurilor de participare și/sau specificațiile contractului în cadrul procedurilor deschise se depun în termen de șapte zile, în cazul contractelor de sub pragurile CE, sau 14 zile, în cazul contractelor de peste pragurile CE, începând de la data la care anunțul de participare a fost publicat în Buletinul național de achiziții publice (pentru contractele de sub pragurile CE) sau în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (pentru contracte care depășesc limitele CE) sau/și specificațiile contractului au a fost publicate pe site-ul autorității contractante; 2) Plângerile împotriva specificațiilor contractului în alte proceduri decât

procedura de licitație deschisă se depun în termen de șapte zile de la data la care ofertantul a primit specificațiile, dar, în orice caz, nu mai târziu de a) trei zile înainte ca termenul limită de depunere a ofertelor să expire, în cazul contractelor de sub pragurile CE și b) șase zile înainte ca termenul limită de depunere a ofertelor să expire, în cazul contractelor care depășesc pragurile CE. Plângerea trebuie depusă înainte de încheierea contractului. Plângerile pot fi, de asemenea, depuse de mai multe organizații (cum ar fi camerele de comerț, organizațiile meșteșugărești, instituții independente din mai multe profesii [antreprenori, arhitecți, ingineri constructori, urbanisti], organizațiile patronale)] cel târziu la data finală pentru depunerea ofertelor. Lista respectivelor organizații poate fi modificată de către președintele PPO și se publică în Buletinul național al achizițiilor publice. Plângerile sunt tratate de către conducătorul autorității contractante sau de un funcționar autorizat în mod corespunzător. Autoritatea contractantă emite o decizie motivată cu privire la plângere în termen de 10 zile de la primirea acesteia. Imposibilitatea de a emite o decizie în acest termen este considerată a fi o respingere a plângerii. Prima etapă este singura procedura de revizuire care se aplică pentru contractele a căror valoare estimată nu depășește 60 000 €. În ceea ce privește contractele cu o valoare mai mare de 60 000 €, există o a doua etapă. Persoanele care au depus o plângere la autoritatea contractantă pot ataca decizia în fața PPO în termen de cinci zile de la pronunțarea respectivei decizii sau de la expirarea termenului în care autoritatea contractantă ar trebui să ia o decizie. Persoanele care nu au depus o plângere prealabilă nu sunt admisibile la procedurile care au loc în fața PPO. Examinarea unei contestații este supusă plății prealabile a unei taxe de înregistrare. Calea de atac este tratată la sediul biroului, de un grup de trei judecători numiți de către președintele PPO. Judecătorii sunt selectați de pe o listă stabilită pentru o perioadă de șase ani, prin intermediul unei proceduri electronice publice. Judecătorii nu sunt neapărat avocați sau experți juridici, unii sunt experți într-un anumit domeniu, cum ar fi construcții sau sistemele IT. O comisie separată de judecată este numită pentru fiecare procedură de revizuire. Acest lucru poate fi văzut ca o slăbiciune a sistemului de revizuire polonez, pentru că deciziile emise de judecată diferă de obicei între ele. Chiar dacă comisia aplică dispozițiile din Codul de procedură civilă în legătură cu judecata și judecătorii nu sunt responsabili pentru președintele PPO, procedura în fața comisiei nu este o metodă de soluționare a litigiilor alternative, ci o parte a sistemului de revizuire formal. Comisia nu va decide *ultra petita* și este obligată să emită o decizie în termen de 15 zile după ce recursul a fost depus la PPO. În 2005, 4094 recursuri au fost depuse la PPO, din care 308 au fost retrase, 1714 admise, 1226 eliminate, 440 respinse și 406 neexaminat din cauza omisiunii plății taxei de înregistrare. În medie, comisiile de judecată emit o decizie în termen de 13 zile (date din 2005). În a treia etapă, decizia finală a comisiei de judecată poate fi contestată în fața unei instanțe regionale sau de reclamantul primei etape sau de către autoritatea contractantă. Instanțele regionale sunt organele de revizuire de ultimă instanță în cazurile de achiziții publice. Competența instanței teritoriale depinde de sediul autorității contractante. Petiția trebuie să fie depusă prin președintele PPO în termen de șapte zile de la emiterea deciziei finale a comisiei de judecată către părți. Apoi, președintele trebuie să furnizeze părții adverse o copie a cererii și trimite dosarul de procedură, precum și petiția, la instanța competentă în termen de șapte zile de la depunerea cererii. După ce a primit petiția, instanța emite o decizie în timp util, dar nu mai târziu de o lună (în fosta Lege privind achizițiile publice: trei luni) de la data primirii cererii. O încălcare a termenului nu invalidează decizia. În medie, instanțele regionale emit o decizie în termen de 2.73 luni (date din 2005 din fosta Lege privind achizițiile publice). Există 45 instanțe regionale situate în mai multe orașe. Instanțele regionale sunt organe permanente, care emit decizii obligatorii și sunt formate din membri ai sistemului judiciar a cărui independență este garantată prin Constituție (art. 173 și 178). În special, orice cetățean polonez în vârstă de cel puțin 29 de ani, cu

experiență constatată în domeniul dreptului și care se bucură de drepturi civile depline poate fi numit judecător. În 2005, 506 petiții au fost depuse în instanțele regionale. Doar 12,5% din hotărârile emise au dus la anularea deciziilor luate de comisia de judecată.

18.2 Căi de atac

Inițierea unei căi de atac are un efect automat de suspendare a procedurii de cerere de ofertă în curs de desfășurare din prima etapă. Autoritatea contractantă nu va încheia contractul înainte ca toate mijloacele disponibile de protecție juridică să fie folosite, de exemplu, înainte ca o instanță regională să emită o decizie privind o petiție împotriva unei căi de atac a unei comisii de judecată. Un contract încheiat cu încălcarea obligației de mai sus este considerată a fi nul. Autoritatea contractantă poate, cu toate acestea, să încheie contractul dacă președintele PPO decide acest lucru la cererea autorității și după ce a luat în considerare consecințele probabile ale suspensiei pentru toate interesele susceptibile de a fi prejudiciate, inclusiv interesul public. Autoritatea contractantă are dreptul de a încheia contractul în cazul în care reclamantul nu intenționează un apel în timpul celei de-a doua sau celei de-a treia etape. Prin decizia sa finală, comisia de judecată poate 1) respinge recursul împotriva deciziei autorității contractante cu privire la plângerea prealabilă; 2) admite recursul și obligarea autoritatea contractantă să emită un act sau de a anula actul respectiv și 3) anula un act al autorității contractante. Circumstanțele care pot duce la anularea deciziei de atribuire a contractului trebuie să fie examinate de comisie *ex officio*. Instanța regională poate 1) respinge cazul dacă petiția este nejustificată; 2) întrerupe acțiunea - de exemplu, stopa căile de atac pe motive formale); și 3) menține petiția și inversa decizia comisiei de judecată. În al treilea scenariu, instanța de judecată va examina cazul de la bun început și va emite o decizie pe fond. Înainte de a pronunța decizia finală și în condițiile prevăzute în Legea achizițiilor publice, instanța poate, la cererea autorității contractante, permite acestora din urmă să încheie contractul. Căile de atac menționate mai sus vor fi acordate de către ambele organisme de reexaminare înainte de încheierea contractului. Anularea unui contract încheiat intră în competența instanțelor regionale. Sancțiunile financiare pot fi aplicate printr-o decizie administrativă a președintelui PPO în cazurile prevăzute la articolul 200 din Legea privind achizițiile publice (atribuire neregulamentară; eșecul de a publica un anunț de participare; abandonarea neregulamentară a procedurii de licitație; eliberarea anumitor acte, fără acordul prealabil al președintelui PPO; modificarea neregulamentară a unui contract încheiat). Daunele pot fi acordate în conformitate cu normele generale ale Codului civil.

18.3 Procedura

Procedura în fața comisiilor de judecată este reglementată de dispozițiile din Codul de procedură civilă în ceea ce privește judecata. Procedura în fața instanțelor regionale este reglementată de prevederile prezentului cod în legătură cu recursurile. Depunerea unei plângeri în prealabil la autoritatea contractantă nu este condiționată de plata unei taxe administrative. În schimb, inițierea procedurii în fața unei comisii de judecată este condiționată de plata unei taxe de înregistrare, al cărei quantum depinde de valoarea estimată a contractului (în medie: 3138 PLN în 2005). Înainte de Actul din 2006, taxa de înregistrare nu depindea de valoarea contractului, de exemplu, valoarea acesteia a fost aceeași pentru contractele mari și mici. În conformitate cu Legea din 2006, taxa de înregistrare, în cazul contractelor de peste pragurile CE este de 20 000 PLN pentru contractele de bunuri și servicii, și 40 000 PLN pentru contractele de lucrări. Taxa de înregistrare, în cazul contractelor de sub pragurile CE este de 10 000 PLN pentru contractele de bunuri și servicii, și 20 000 PLN pentru contractele de lucrări. În

conformitate cu Legea din 28 iulie 2005 privind cheltuielile de judecată în cauzele civile, inițierea procedurii în fața instanțelor regionale este condiționată de plata unei taxe în valoare de 3000 PLN. Valoarea relativ scăzută a taxelor aplicabile este considerată a fi un avantaj major al sistemului de revizuire polonez. Într-adevăr, taxele de recurs înregistrare au fost scăzute înainte de Actul din 2006, și ar putea apărea întrebarea dacă încă sunt prea mici - de fapt, ele au crescut semnificativ, în scopul de a limita abuzul de a recurge la măsuri de revizuire. Nu exista alte costuri obligatorii, dar părțile pot dori să recurgă la reprezentare juridică. În medie, costul de reprezentare juridică în fața comisiilor de judecată în 2005 a fost de aproximativ 694 PLN pentru autoritățile contractante și de 1776 PLN pentru ofertanți. Ca o chestiune de principiu, costurile în legătură cu procedurile din cadrul organelor de revizuire trebuie să fie rambursate de către partea care pierde. Nu există formulare-tip pentru depunerea de petiții, dar există o listă de elemente obligatorii (cum ar fi indicarea deciziei atacate, descrierea faptelor, măsurile solicitate) care trebuie să figureze în aceasta. În ceea ce privește procedura în fața instanțelor regionale, dispozițiile relevante din Codul de procedură civilă rămân aplicabile. În ceea ce privește expertiza, unde cunoștințele de specialitate sunt necesare pentru a evalua sau pentru a determina faptele cazului, comisiile de judecată pot numi un expert de pe o listă menținută în fața instanței regionale din Varșovia. Instanțele regionale pot numi un expert la cererea unei părți la procedură. În acest caz, onorariile expertului sunt plătite de către partea care pierde. Nu există dispoziții specifice în ceea ce privește procedura in camera. Deciziile de judecată și instanțele regionale trebuie să fie motivate și sunt anunțate într-o ședință publică. Deciziile instanțelor regionale sunt notificate părților, la cerere, în termen de șapte zile de la anunțarea deciziei. Deciziile comisiei de judecată sunt imediat comunicate părților. Cele mai importante decizii sunt publicate pe site-ul PPO.

18.4 Cultura remedierii

Cultura de formare pe termen lung și programele de educație sunt organizate de PPO. În plus, oficiul, singur sau împreună cu alte organizații (publice sau private), ține conferințe periodice de formare pentru judecători, precum și autorități contractante și alte entități interesate. Oficiul ține o conferință internațională majoră anual (deși nu toate dintre ele se concentrează pe obiectul unor măsuri corective). PPO, de asemenea, a fost responsabil pentru punerea în aplicare a proiectelor finanțate de CE în legătură cu achiziționările de către guvern, cum ar fi PHARE 2002/2003. Site-ul PPO este cea mai bună sursă de informații în domeniul politicii de achiziții naționale și ale UE. Ofertanții sau ofițerii contractanți pot consulta experți PPO prin intermediul biroului de informații al PPO pe o bază zilnică. Companiile private și consultanții oferă o gamă largă de seminarii de formare, precum și numeroase programe post-universitare care includ cursuri de achiziții publice. Experiența de lucru joacă un rol important în atitudinea judecătorilor și avocaților față de o cale de atac. În general, judecătorii sunt considerați a avea o viziune echilibrată a intereselor implicate într-un caz de achiziții publice. Jurisprudența, cu toate acestea, este de o importanță limitată datorită unui sistem constând în principal în interpretarea legii existente statute. Atitudinea ofertanților față de căile de atac depinde, de obicei, de valoarea estimată a contractului. Ofertanții pentru contractele de valoare mică sunt mai puțin familiarizați cu legislația de achiziții publice decât cei care depun cereri de oferte pentru proiecte la scară largă și care au deja experiență în achizițiile guvernamentale. În unele cazuri, aceștia din urmă inițiază proceduri cu scopul de a pune obstacole în calea procesului de licitație în curs de desfășurare. În general, familiarizarea cu legislația de achiziții publice este asigurată în principal de către sectorul privat. Agenția Poloneză pentru Dezvoltarea Intreprinderilor

(PAED), a pregătit, de asemenea, cursuri pe Internet pe care solicitanții le pot urma gratuit. Competența unui ofițer de contractare în domeniul dreptului achizițiilor publice depinde de măsura în care autoritatea contractantă achiziționează bunuri și servicii. Pentru a spori nivelul de responsabilizare și pentru a promova profesionalizarea, ofițerii participă la cursurile oferite de mai multe instituții, dar nu există nici un program public de formare în domeniul achizițiilor publice. Ofițerii de contractare trebuie să respecte Legea achizițiilor publice, dar nu par să încurajeze căile de atac. Există o gamă largă de publicații oficiale în legătură cu legislația de achiziții publice: comentarii oficiale cu privire la Legea privind achizițiile publice, liniile directoare și recomandări de bune practici emise de PPO, etc. Cele mai multe dintre ele sunt disponibile on-line (pe site-ul PPO). Există, de asemenea, numeroase reviste specialitate în drept, cum ar fi "Zamówienia Publiczne Doradca", "Monitor zamówień publicznych" și "Prawo Zamówień Publicznych". Nu există nici o asocierie oficială națională de achiziții publice, ci numeroase organizații comerciale, cum ar fi "Ogólnopolskie Stowarzyszenie Konsultantów Zamówień Publicznych" (Asociația Națională a Consultanților polonezi privind achizițiile publice), sau "Polski Związek Rzeczoznawców Zamówień Publicznych" (Uniunea poloneză a personalului Expert în Achiziții Publice), joacă adesea un rol consultativ în acest sens. Societatea civilă are un rol mai activ în evoluția normelor privind achizițiile publice, în special prin avizele emise de către mai multe organisme profesionale, cum ar fi "Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji" (Camera Poloneză de Tehnologie Informației și Telecomunicații), "Stowarzyszenie Architektów Polskich" (Uniunea Arhitecților din Polonia) și "Budowlanych Kosztorysantów Stowarzyszenie" (Asociația estimatorilor de construcții). Impactul hotărârilor CEJ este considerabil, în special de la aderarea Poloniei la UE. Polonia a transmis de două ori observații scrise în fața CEJ (C-220/05 cazuri, Jean Auroux și C-410/04, ANAV), dar nu au existat trimiteri emise de către instanțele judecătorești naționale în conformitate cu articolul 234 CE. Cinci cazuri poloneze au atras atenția Comisiei Europene (nepunerea în aplicare a directivelor CE privind achizițiile, comportament discriminatoriu în achiziționarea de calculatoare, nepunerea în aplicare a procedurii aplicabile de cerere de ofertă). Aceste cazuri sunt discutate într-o etapă oficială; nu au fost aduse proceduri la CEJ în temeiul articolului 226 CE. Guvernul polonez are în vedere o serie de propuneri de amendamente care vizează raționalizarea sistemului de revizuire în vigoare în prezent. În special, cele mai semnificative schimbări includ: 1) înființarea unui organism profesional unic de judecată pentru înlocuirea comisiilor de judecată existente; și 2) înființarea unui tribunal specializat de control care îndeplinește sarcina încredințată în prezent unui număr de 45 de instanțe regionale. Scopul modificărilor propuse este de a spori soluționarea omogenă a litigiilor, deoarece în cadrul sistemului prezent, deciziile organelor de revizuire diferă una de alta.

19. Portugalia

Sistemul de revizuire și de căi de atac al achizițiilor publice din Portugalia se bazează pe un control jurisdicțional format din două instanțe în instanțele administrative. Acest lucru se aplică contractelor de sub și de peste pragurile CE. Există o gamă largă de căi de atac disponibile. Cu toate acestea, cele mai multe probleme par a fi soluționate într-o etapă pre-judiciară. Portugalia are un sistem tradițional juridic care este considerat un mediu adecvat pentru accesul ofertanților la căile de atac, completat de un sistem administrativ modern. Cetățenii au acces la documentele și procedurile care îi afectează în mod direct, și sistemul oferă posibilitatea de a contesta orice decizie administrativă.

19.1 Reclamațiile la Autoritatea Contractantă

Ofertanții se pot plânde direct la autoritatea contractantă respectivă sau la superiorii lor (recurso hierárquico facultativo) în orice etapă a procedurii până la atribuire. Aceste două nivele (executive) de atac administrativ constituie principalul forum pentru revizuire în practică. Cu toate acestea, nu este o condiție obligatorie pentru control jurisdicțional descris mai jos. Ofertanții pot face o plângere direct și introduce o acțiune în același timp.

19.2 Revizuire juridică

Ofertanții pot declanșa o procedură de revizuire judiciară privind contractele de achiziții publice de sub sau de peste pragurile CE în instanțele administrative sau tribunalele de primă instanță. Există o instanță administrativă în fiecare district din Portugalia. Hotărârile instanțelor de contencios administrativ pot fi atacate la Curtea Administrativă Supremă la Lisabona în instanță a doua și ultima. Aceste instanțe administrative sunt independente de executiv, administrație sau orice altă parte a guvernului, iar deciziile lor sunt de natură jurisdicțională. Toate instanțele de judecată au fost stabilite pe baza Constituției și a actelor parlamentului, și îndeplinesc cerința pentru a constitui o instanță de drept prevăzută în hotărârile Dorsch și Salzmann, cu excepția faptului că procedura lor nu este contradictorie. Judecătorii trebuie să fie juriști experimentați și recunoscuți. Aceștia sunt numiți în conformitate cu o procedură generală. Constituția și alte legi garantează independența judecătorilor; aceștia pot fi demși numai în cazuri foarte speciale. Judecătorii Curții Supreme Administrative, precum și președintele său, care este ales din rândul lor, trebuie să fie avocați cu înaltă calificare. Există câteva cazuri de controlul jurisdicțional al deciziilor de achiziții publice în practică. O procedură de judecată efectuată de comisii care variază de la caz la caz, poate fi utilizată, cu condiția ca această opțiune să fie stabilită în documentele de licitație. Doi judecători sunt aleși de către părți, și un al treilea este ales de către ceilalți judecători. Decizia juriului este obligatorie numai pentru părți și face obiectul unei proceduri de plângere. Mai mult decât atât, decizia comisiei nu oprește un ofertant în a exercita o acțiune în instanța de contencios administrativ. Există o procedură de conciliere pentru utilități stabilită în DL nr 223/2001, pe 9 august, dar această procedură nu exclude dreptul de a iniția acțiunea în fața instanțelor administrative.

19.3 Căi de atac

Căile de atac includ anularea deciziilor de achiziții individuale, anularea întregii proceduri de achiziții publice, un ordin de a reîncepe procedura, și daune. Din 2003, a fost posibilă anularea contractelor încheiate. Deciziile individuale de achiziții publice pot fi contestate până la cinci zile după ce au fost luate. Decizia de atribuire poate fi contestată până la zece zile după ce a fost emisă; atunci contractul va fi încheiat. Acțiunile împotriva deciziei de atribuire în instanța de contencios administrativ previn încheierea contractului. Toate căile de atac sunt stabilite în dreptul administrativ. Pentru ca o procedură sau un contract să fie anulat, acesta trebuie să fie ilegal din cauza încălcărilor foarte grave ale legii, de exemplu, o încălcare a principiului legalității (atunci când o entitate decide *contra legem*). Instanța de contencios administrativ poate determina suspendarea deciziei sau a procedurii (Legea 15/2002, de 18/02/2003l - Código de processo nos Tribunais Administrativos), pe baza Decreto Lei 197/99, de 8/06, Codului pentru cadrul procedurii administrative, și a Codului de procedură în fața Curții Administrative. Cerințele sunt ca cererea ofertantului să poată fi recunoscută ca fiind valabilă și ca el sau ea să poată argumenta că interesele sale vor fi compromise dacă procedura nu este suspendată. În cazurile în care interesul public prevalează, instanța de

contencios administrativ nu va suspenda procedura. Principiul responsabilității statului pentru deciziile juridice stabilite în dreptul administrativ și în dreptul civil este baza pentru acordarea de daune. Ofertantul trebuie să dovedească încălcările grave. În mod normal, costurile de licitație pot fi rambursate, dar este dificil să se ofere dovezi de compensare a profitului pierdut.

19.4 Procedura

Legea de procedură relevantă este prevăzută în Codul de procedură a Curții Administrative (Código de processo nos Tribunais Administrativos). Instanța poate accepta cererea de participare a experților tehnici, care urmează să fie plătiți de către partea care a formulat cererea. Alternativ, instanța poate decide să implice experți și să acopere onorariile acestora. Orice parte interesată în procedură poate iniția procedurile, dar va trebui să-și demonstreze capacitatea: În mod normal, este necesar să fi fost candidat pentru contractul în cauză. Procedurile trebuie să fie prezentate în termen de o lună după ce ofertantul a luat cunoștință de decizia în cauză. Partea care pierde acoperă costurile de judecată și ale părții câștigătoare. Portugalia are un sistem juridic codificat și jurisprudența este folosită doar pentru interpretare, fără o regulă de prioritate. Nu sunt utilizate formulare-tip. Părțile sunt notificate în mod legal asupra hotărârilor judecătorești, care sunt, de asemenea, publicate, prin e-mail.

19.5 Cultura revizuirii

Judecătorii dobândesc cunoștințe de drept al achizițiilor publice, ca parte a studiilor lor universitare la cursuri de drept constituțional și de drept administrativ. Judecătorii urmează „*magistratura judicaria*”, o cale separată de formare juridică proiectată special pentru judecători și separată de curriculum-ul pentru avocați. Judecătorii, avocații și ofertanții achiziționează cunoștințe în materie de achiziții publice ca parte a studiilor lor universitare, formare profesională, educație continuă și prin intermediul cursurilor oferite de către guvern, UE sau organizații internaționale, precum și la locul de muncă/învățare prin practică. Atitudinea judecătorilor față de interesele implicate depinde de situație, caz și de fiecare judecător. Există experți foarte competenți și corecți, dar, de asemenea, oameni care nu sunt sensibili la interesul public implicat. Unii ofertanți nu doresc să inițieze o cale de atac, deoarece nu doresc să-și compromită șansele pentru următorul contract; unii văd o cale de atac ca pe o chestiune de ultimă instanță; alții intenționează să obstrucționeze achizițiile publice prin intermediul căilor de atac; alții caută câștiguri financiare prin intermediul căilor de atac; unii sunt descurajați să solicite controlul jurisdicțional de taxele judiciare ridicate, unii sunt descurajați să solicite controlul jurisdicțional de costurile ridicate (inclusiv reprezentarea juridică, etc); unii sunt descurajați de durata lungă a acestor proceduri; în cele din urmă, unii ofertanți nu cunosc posibilitățile de control jurisdicțional și de revizuire. Unii ofițeri contractanți dobândesc cunoștințe despre aspectele juridice și de alte achiziții publice la universitate; unii participă la seminarii interne și externe, de asemenea, experiența de zi cu zi transmisă de către colegii lor cu vechime este un instrument valoros. Există un sentiment general de respect și conștientizare a drepturilor legale cu privire la plângerile și corectitudinea procedurilor de către ofertanți. Nu există nici o revistă academică specifică, dar legea achizițiilor publice este discutată la conferințe academice și profesionale și seminarii. Nu există nici o asociație națională de achiziții publice. Instanțele sunt conștiente de importanța hotărârilor CEJ și folosesc aceste cunoștințe în deciziile lor în mod corespunzător.

20. România

Achizițiile publice în România sunt reglementate prin Ordonanța de Urgență nr. 34/2006, care a intrat în vigoare la 30 iunie 2006 (există, de asemenea, dispoziții suplimentare cu privire la licitații online: <http://www.e-licitatie.ro>). Sistemul de revizuire și căi de atac se bazează pe control cvasi-judiciar și judiciar. Acest sistem poate fi împărțit în căi de atac înainte și căi de atac după ce un contract a fost încheiat. Acordarea de daune este independentă și poate fi solicitată înainte sau după ce a fost încheiat contractul. În toate cazurile, protecția jurisdicțională nu depinde de valoarea estimată a contractului. Nu este obligatoriu ca ofertanții să protesteze oficial la autoritatea contractantă în mod direct ca o condiție prealabilă pentru solicitarea unei căi atac. Există aproximativ 700 de cereri pe an împotriva actelor autorităților contractante. Chiar dacă cererile au adesea un rezultat favorabil pentru ofertanții vătămați, doar 1% din actele de achiziții publice sunt revizuite anual.

20.1 Revizuire judiciară

Înainte ca un contract să fie încheiat, ofertanții pot recurge fie la Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor (denumit în continuare consiliu) sau la instanțele administrative de drept. Ofertanții pot contesta orice act, inclusiv eșecul sau refuzul de a emite un act, în ceea ce privește procedura de atribuire. Consiliul a fost instituit prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 34/2006 (Capitolul IX). Acesta are atât capacitate administrativă, cât și jurisdicțională. În special, consiliul este competent să soluționeze conflictele juridice înainte de încheierea unui contract, să emită opinii cu privire la legalitatea și respectarea procedurilor de atribuire lansate de către autoritățile contractante (o procedură similară cu mecanismul de atestare) și în cele din urmă să emită avize privind litigiile pe care ofertanții vătămați le-au adus în fața instanțelor administrative. Membrii Consiliului sunt funcționari publici cu statut special (independență, procedură de selecție și de numire, incompatibilități și interdicții, salarii), precum și cu experiență în domeniul dreptului de achiziții publice. Deciziile Consiliului sunt obligatorii pentru părți și pot fi atacate la Curtea de Apel situată în zona autorității contractante. Curtea de Apel este un organism permanent înființat prin lege și este independentă de puterea executivă, de administrare sau de orice altă parte din guvern. Deciziile sale sunt pronunțate pe baza normelor juridice și sunt obligatorii *inter partes*. Un juriu de specialitate din cadrul Curții de Apel este responsabil de a se pronunța asupra recursurilor împotriva deciziilor consiliului. Comisia revizuieste legalitatea și substanța deciziilor atacate. Hotărârile emise de către comisie nu pot fi contestate. După ce a fost încheiat un contract, ofertanții lezați pot depune o cerere numai în fața unei instanțe de drept, în conformitate cu Legea 544/2004 privind contenciosul administrativ. Cererile de despăgubiri pot fi introduse în fața unei instanțe de drept numai în conformitate cu Legea 544/2004 privind contenciosul administrativ, indiferent dacă litigiul a apărut înainte sau după ce a fost încheiat contractul.

20.2 Căi de atac

Cererile prezentate în fața consiliului au un efect suspensiv. În plus, Consiliul are puterea 1) de a anula total sau parțial actul autorității contractante; 2) de a obliga autoritatea contractantă să respecte o obligație sau să emită un act, 3) să ia orice altă măsură considerată necesară pentru a remedia o încălcare a legii privind achizițiile publice comisă de autoritatea contractantă; 4) să anuleze sau să reinițieze procedura de atribuire, în lumina faptelor unui anumit caz, 5), să impună o amendă împotriva înalților funcționari ai autorității contractante, astfel încât să aplice măsurile acordate sau decizia

emisă și 6) dacă cererea este respinsă din lipsă de motive, să reia procedura de atribuire. Deciziile Consiliului sunt obligatorii pentru părți și pot fi executate prin intermediul unei amenzi (a se vedea nr. 5 de mai sus). În cazul în care autoritatea contractantă nu ține seama de decizie și semnează contractul, contractul este considerat a fi nul și neavenit. Cererile la instanțele administrative de drept, înainte de încheierea contractului, nu au efect suspensiv. Solicitantul poate, cu toate acestea, solicita suspendarea procedurii de atribuire. Consiliul sau instanțele pot ține seama de consecințele probabile ale măsurilor solicitate pentru toate interesele susceptibile de a fi prejudiciate, inclusiv interesul public, și decid să nu acorde astfel de măsuri în cazul în care consecințele negative ale acestora ar depăși beneficiile lor. Înainte sau după încheierea contractului, daunele pot fi acordate de către o instanță administrativă de drept în următoarele condiții: 1) o dispoziție legală în ceea ce privește procedura de licitație a fost încălcată; 2) actul pretins este un act administrativ; și 3) reclamantul a suferit un prejudiciu material sau moral.

20.3 Procedura

În general, orice persoană care consideră că drepturile sale au fost lezate sau care are un interes legitim printr-un act al autorității contractante pe care îl consideră a fi neregular, este îndreptățită să solicite revizuirea, înaintea Consiliului sau a instanțelor judecătorești. În cazul cererilor de despăgubire, solicitantul trebuie să dovedească faptul că 1) dispozițiile legale relevante au fost încălcate; 2) a avut o șansă reală de a câștiga contractul; și 3) presupusa încălcare l-a privat de șansa de a câștiga contractul. Procedurile în fața consiliului și instanțelor sunt reglementate, respectiv, prin Ordonanța de Urgență nr 34/2006 și Legea 544/2004 privind contenciosul administrativ. O procedură în fața Consiliului începe cu o cerere trimisă de către ofertantul interesat. Cererea trebuie depusă în termen de zece zile de la momentul în care ofertantul a aflat de existența actului pe carede el sau ea îl consideră a fi neregular. Cererea trebuie să menționeze numele și adresa solicitantului, obiectul litigiului, obiectul procedurii de licitație, și motivele de fapt și de drept, precum și dovada (dacă este cazul). Aceasta trebuie să fie semnată și completată de documente suplimentare, dacă este cazul. O copie a cererii și documentele anexate trebuie să fie trimise autorității contractante. Cât despre notificare, procedura de atribuire este suspendată automat. Autoritatea contractantă trebuie să emită un aviz în scris cu privire la litigiu. Avizul este trimis la consiliu, iar solicitantul este notificat. Ulterior, Consiliul ordonă autorității contractante să trimită dosarul de achiziții publice. Acțiunea are loc în scris. Părțile pot fi audiate în cazul în care Consiliul decide acest lucru. Mai mult, Consiliul poate administra probe, și cere părților să furnizeze explicații cu privire la diferite aspecte, precum și informații suplimentare în vederea stabilirii faptelor. Acesta poate cere, de asemenea, un expert independent pentru a-și da cu părerea cu privire la caz (în special cu privire la aspectele tehnice și financiare). Durata expertizei nu trebuie să depășească limita de timp în care consiliul trebuie să ia o decizie. Onorariile experților sunt plătite de către partea care a solicitat expertiza. Procedura nu trebuie să depășească zece zile de la transmiterea dosarului de achiziții publice către consiliu. În cazuri justificate în mod corespunzător, acest termen poate fi prelungit pentru încă 20 de zile. Deciziile trebuie să fie motivate. Ele sunt notificate părților și sunt disponibile online. Nu se percep taxe. Dacă se solicită, Consiliul poate ordona părții care pierde să plătească cheltuielile procedurale părții câștigătoare.

20.4 Cultura remedierii

Judecătorii și avocați dobândesc cunoștințe în materie de dreptul achizițiilor publice prin experiență profesională sau prin intermediul seminariilor organizate de către

instituții guvernamentale. Atitudinea judecătorilor față de conflictele de interese este considerată a fi corectă. Ofertanții s-au familiarizat cu achizițiile publice prin experiența de muncă. În plus, aceștia pot fi asistați de avocați și consultanți sau de către organizații profesionale relevante. Ofertanții nu par dispuși, totuși, să inițieze o cale de atac, deoarece nu doresc să-și compromită șansele pentru alte contracte. Alții introduc acțiuni doar în scopul de a bloca procedura de atribuire. În general, procedurile de atac în fața instanțelor de drept sunt de lungă durată și sunt considerate o ultimă soluție. Acesta este motivul pentru care Consiliul Național de Soluționare a litigiilor juridice a fost instituit. Procedura în fața acestui organism gratuit este de așteptat să fie rapidă. În vederea creării sale recente, cu toate acestea, nu s-a stabilit dacă entitatea va respecta efectiv limitele de timp în care se consideră că poate ajunge la o decizie. Jurisprudența nu este dezvoltată. Există o mulțime de seminarii organizate atât de către sectorul public și de cel privat, și, ocazional, conferințe. Nu există nici o publicație de specialitate și nici o asociație națională privind achizițiile publice. Formarea funcționarilor de achiziții publice este asigurată de către Institutul Național de Administrație. Impactul hotărârilor CEJ nu poate fi evaluat pentru moment.

21. Republica Slovacă

Sistemul de revizuire și de căi de atac privind achizițiile publice din Republica Slovacă poate fi împărțit în trei etape: în primul rând, analiza prin intermediul autorității contractante sau a entității în cauză; în al doilea rând, revizuirea non-judiciară, prin divizia de revizuire a Oficiului de Achiziții Publice (OPP) și, în sfârșit, controlul judiciar prin intermediul instanțelor de drept comun. Sistemul este instituit în Titlul Patru din Actul slovac privind achizițiile publice (PPA), actul Parlamentului/Legea: 25/2006 Coll. www.uvo.gov.sk. Nu există dispoziții specifice pentru utilități. Există, în general, numai diferențe minore între contractele la care directivele CE se aplică și contractele pentru care acestea nu se aplică. În conformitate cu articolul 140 PPA, contracte de sub praguri sunt numite „sub limită”. În conformitate cu articolul 4, contractele PPA care sunt sub prag și contractele de mică valoare nu sunt supuse acțiunilor de protest în cadrul PPA, cu toate acestea, ele fac obiectul unui audit intern, fără a aduce atingere competențelor de supraveghere ale OPP.

21.1 Autoritatea Contractantă

În conformitate cu articolul 136 alineatul (1) PPA, procedurile de revizuire pot fi inițiate printr-o comunicare între ofertanți sau o altă persoană care crede că drepturile sale au fost sau ar fi fost afectate, iar autoritatea contractantă sau entitatea contractantă, sub forma unei „cereri de remediere”, referitoare la fapte sau la deciziile acesteia din urmă. Este obligatoriu pentru ofertanți să depună plângeri în mod oficial la autoritatea contractantă sau entitatea contractantă direct ca o condiție prealabilă pentru o cale de atac: articolul 138 alineatul (1) PPA.

21.2 Revizuire non-judiciară

În cazul în care cererea de remediere pentru autoritatea sau entitatea contractantă nu a fost acceptată de către aceasta din urmă, în termenul stabilit, ofertantul sau o altă persoană care crede că drepturile sale au fost sau ar fi putut fi afectate poate depune un protest la OPP, solicitând eliminarea neregulii din domeniul de aplicare menționat la articolul 138 alineatul (2) PPA. OPP este parte din ramura executivă a guvernului. Membrii săi nu au un statut comparabil cu cel al judecătorilor. Acesta a fost stabilit de

către PPA în anul 2000. În anul 2005 au existat 1089 proteste, inclusiv 83 din străinătate și 108 referitoare la contractele de peste pragurile CE (până la 50% în comparație cu 2004). Biroul a emis 500 decizii *in merito* pentru proteste înainte de încheierea contractelor și nouă decizii după încheierea acestora (în conformitate cu PPA 2006, protestele după încheierea contractului nu mai sunt admisibile). Patruzeci și patru la sută dintre decizii au fost în favoarea reclamantilor și 56% au fost respinse ca fiind neîntemeiate. Pentru 578 de proteste depuse, procedura a fost întreruptă. Optsprezece decizii ale OPP la proteste au fost contestate în fața instanțelor (vezi mai jos). Supravegherea s-a axat în principal pe utilizarea ilegală a procedurii de negociere fără notificare prealabilă. Într-un total de 856 proceduri de atribuire a contractului, s-au declarat 489 de diverse încălcări ale legii. Valoarea totală a amenzilor aplicate în anul 2005 a reprezentat 25 318 492 SKK (21 autorități contractante și o entitate contractantă).

21.3 Revizuire judiciară

Există o ultimă instanță de judecată de drept comun pentru revizuirea deciziilor de achiziții publice, ca o a treia etapă și ultima. Deciziile OPP pot fi atacate la Krajský sud în Bratislava (Tribunalul regional din orașul Bratislava) și Najvyšší sud (cea mai înaltă instanță din Republica Slovacă). Un sistem judiciar independent este garantat prin Constituția Republicii Slovacă. Cerințele în ceea ce privește președintele și ceilalți membri ai acestor instanțe cu privire la numirea lor sunt stipulate în legislația în domeniu și Comenzile de procedură. Ambele instanțe îndeplinesc cerințele hotărârilor Dorsch și Salzman. Deciziile OPP, prin care procedura de atribuire a contractului a fost suspendată din cauza unei încălcări a legii care ar putea avea un impact semnificativ asupra rezultatului procedurii de atribuire a contractului (de exemplu, nedeplinirea a cel puțin o condiție, pe baza căreia aplicarea procedurii non-competitive de atribuire a contractului poate fi justificată) pot fi revizuite de către aceste instanțe. În anul 2005 au existat audieri, în cele mai multe cazuri, inițiate în instanță în 2004. Treizeci de hotărâri ale primei instanțe au fost prezentate la OPP. În 25 de cazuri acțiunile (acuzățiile) au fost respinse sau procedurile judiciare au încetat. În trei cazuri (dintr-un total de cinci cazuri) nu s-a decis în favoarea OPP, iar acesta din urmă a apelat la instanța a doua. În cazurile decise de către instanța de judecată de primă instanță în favoarea biroului, 11 apeluri la instanța a doua au fost inițiate. În zece cazuri, deciziile au fost oferite biroului de către instanța a doua.

21.4 Căi de atac

Înainte de încheierea unui contract, OPP poate lua decizii prevăzute la articolul 139 alineatul (2) PPA. Acestea pot anula o procedură de atribuire sau un concurs de proiecte pe baza condițiilor discriminatorii în toate documentele de licitație, anunțurile de contract, etc, decizia de a exclude un ofertant și de a-l include, selecția candidaților și reselectarea lor, și anularea evaluării ofertelor și reevaluarea acestora. După încheierea contractului, OPP poate constata încălcarea PPA și, în cazurile enumerate la articolul 149 PPA, inițiază procedura administrativă care rezultă într-o decizie de a impune o amendă. Deciziile OPP pot fi examinate de către instanță (inclusiv amenzile aplicate pentru autoritatea/entitatea contractantă). În conformitate cu articolul 148 PPA, contractul încheiat poate fi anulat de către instanța de judecată, cu condiția principală ca acesta să fi fost încheiat într-un mod contradictoriu la PPA. Măsurile provizorii sunt emise de către birou în caz de atac înainte de încheierea contractului, în temeiul articolului 146 PPA, în combinație cu articolul 138 PPA. Pentru durata unei astfel de măsuri, autoritatea contractantă sau entitatea este obligată să se abțină să acționeze în orice procedură de

atribuire a contractului și termenele sunt întrerupte. OPP nu este obligat să emită măsuri provizorii, deși o astfel de decizie în cadrul unei proceduri înainte de încheierea contractului este destul de obișnuită. Temeiul juridic pentru daune este constituit de normele generale de despăgubiri în articolul 420 din Codul civil (care va fi revizuit în următorii câțiva ani). Pentru deciziile luate în mod ilegal de către administrația de stat în exercitarea puterii publice executive, daunele pot fi atribuite pe baza Legii Nr 514/2003 Coll. Una dintre căile de atac este supravegherea procedurii de atribuire a contractului. Supravegherea poate fi inițiată înainte de încheierea contractului (motivată numai de OPP) sau după aceea (în acest caz, motivată de birou sau de către o altă persoană care nu a putut/nu a fost eligibilă pentru a depune un protest; o astfel de lege este justificată prin faptul că acest tip de procedură de revizuire nu ar trebui să se raporteze la candidatul/ofertantul care ar fi putut să utilizeze posibilitățile legale înainte.

21.5 Procedura

Legea de procedură relevantă este reglementată în PPA. Specificații: Ofertanții sau orice altă persoană care crede că drepturile sale sau interesele protejate de lege au fost sau ar fi fost afectate poate iniția procedurile. O propunere pentru o procedură de revizuire (de supraveghere), se constituie numai de către o persoană care nu a luat parte la procedura de atribuire a contractului, de exemplu, nu a putut depune un protest. Nu este admisibilă pentru supraveghere o acțiune inițiată de o persoană care a prezentat o cerere de documente contractuale, dar care nu a depus în cele din urmă o ofertă. PPO poate iniția, de asemenea, o procedură de revizuire la discreția sa. Experți: OPP poate invita experți din domeniul relevant de activitate, în cazul deciziilor asupra unui protest sau în caz de proteste împotriva amenzilor aplicate de către birou; OPP acoperă costurile pe baza deciziei președintelui. Taxe: În cazul unui protest, solicitantul este obligat să depună cauțiune (articolul 138 alineatul (16) PPA). Propunerea de supraveghere nu este dependentă de comision; biroul își desfășoară activitatea *ex officio*. Orice acțiune în instanțele de drept este supusă unei taxe (în conformitate cu un regulament separat). Regula de succes: depozitul pentru procedurile din OPP este rambursat în caz de reușită: articolul 138 alineatul (17) PPA. Pentru procedurile din instanțele de judecată, taxele și costurile (pentru avocați) se rambursează. Termene: O cerere pentru o cale de atac trebuie să fie depusă în termen de șapte zile (art. 136 alineatul (3) (8) PPA) sau în orice moment înainte de încheierea contractului (articolul 136 alineatul (3) litera g) PPA). Termenul limită pentru depunerea unui protest este, de asemenea, șapte zile (art. 138 alineatul (5), PPA). Confidențialitate: Supravegherea este o procedură care nu este deschisă publicului; funcționarii publici sunt obligați să păstreze privat tot ce au învățat în cursul procedurii. Cu toate acestea, decizia finală este accesibilă publicului, deși datele de identificare se elimină. Principii similare se aplică pentru a protesta împotriva procedurilor, de asemenea. Dreptul cetățenilor pentru accesul liber la informații este prevăzut în Legea. Nr. 211/2000 Coll., cu modificările ulterioare. Efect suspensiv: Depunerea unei acțiuni la o instanță ca atare nu are nici un efect automat de suspendare. Executarea contractului poate fi suspendată numai de către instanțele judecătorești în cazurile prevăzute. Limita de timp pentru OPP de a decide asupra protestelor este de 30 de zile: articolul 139 alineatul (5), PPA. În ceea ce privește instanțele de drept, perioada de la întreprinderea acțiunii până trece hotărârea variază, în prima instanță (Curtea Regională). Aceasta poate dura aproximativ un an și jumătate până la doi ani și în a doua instanță de judecată (Înalta Curte) aproximativ doi până la trei ani. Jurisprudența este limitată datorită interpretărilor legislației prevăzute în hotărârile instanței. Nu sunt disponibile formulare-tip, dar cerințele cu privire la forma și conținutul unui protest sunt stabilite în articolele 136 (2) și 138 (6) PPA, respectiv. Deciziile OPP sunt comunicate

prin scrisoare recomandată trimisă către solicitant, autoritatea contractantă sau entitate și, dacă este cazul, către orice persoană pentru decizia este, de asemenea, relevantă; acestea sunt publicate și pe site-ul OPP (anumite părți ale ofertei sau alte informații și date care ar putea fi confidențiale sunt eliminate). Hotărârile Curții sunt comunicate prin scrisoare recomandată.

21.6 Cultura revizuirii

Legislația privind achizițiile publice este o parte a modulelor de drept economic și de afaceri din cadrul universităților și unor agenții private. OPP se ocupă de formarea formatorilor și de formarea (și recalificarea) altora în achizițiile publice, inclusiv emiterea unui certificat de eligibilitate pentru achiziții publice. Judecătorii, invitații OPP, avocații de achiziții publice reprezintă ofertanții sau autoritățile/entitățile contractante în cadrul unei proceduri de reexaminare, și ofertanții dobândesc cunoștințe în materie de achiziții de publice și considerațiile tehnice și financiare implicate, ca parte a studiilor lor universitare și în cadrul cursurilor organizate sub auspiciile OPP. Unii ofertanți nu doresc să inițieze o cale de atac, deoarece nu doresc să-și compromită șansele pentru următorul contract (a se vedea referința de mai sus pentru revizuirea acțiunii ca o chestiune de ultimă instanță). Unii intenționează să obstrucționeze achizițiile publice printr-o procedură de revizuire sau caută câștig financiar prin intermediul căilor de atac. Unii pot să fie descurajați să solicite control judiciar de taxe mari de instanță sau de alte costuri (de exemplu, pentru reprezentare juridică), alții pot să fie descurajați să solicite controlul jurisdicțional de durată lungă al acestor proceduri sau pot să nu cunoască posibilitățile de asistență judiciară sau de revizuire. Pe de altă parte, unii nu ezită să întreprindă toate demersurile legale disponibile pentru a reuși în procedurile de atribuire a contractului, chiar și cu prețul posibilei deteriorări ale relațiilor de afaceri cu autoritatea contractantă implicată. Cunoștințele ofițerilor de contractare asupra cadrului juridic și a altor cadre ale achizițiilor publice sunt descrise ca fiind destul de bune. Autoritățile contractante și entitățile sunt obligate să soluționeze plângerile și să respecte deciziile OPP. Asociația Slovacă pentru Achiziții Publice, Transparency International Slovacia, și Camera de entități contractante, sunt interesate de procedurile de revizuire și de achiziții publice. Hotărârile Curții Europene de Justiție sunt pe deplin respectate, în măsura în care acestea sunt cunoscute și disponibile în traducere oficială. Până acum nu a existat nici o implicare a CEJ în Sistemul național de revizuire și căi de atac (articolul 234 din Tratatul CE), și nici proceduri de încălcare a legilor inițiate de Comisia Europeană, inclusiv cele stabilite în etapa pre-judiciară (articolul 226 din Tratatul CE). Cele mai importante schimbări în cadrul sistemului național de revizuire și căi de atac din Slovacia în ultimii 15 ani au fost Legea nr 263/1993 Coll. (primul act juridic integrat privind achizițiile publice, bazat pe UNCITRAL), Legea nr 263/1999 Coll. (primul text juridic, bazat pe directivele CE), OPP înființat în 2000 pe baza Actului menționat, Legea nr 523/2003 Coll (transpunerea integrală a directivei CE „mai vechi” în legislația națională), și Legea nr 25 / 2006 Coll. (transpunerea directivei UE „noi” începând cu 1 februarie 2006). O atitudine mai degrabă formalistă care rezultă din tradiția istorică în zona de control și audit este văzută ca principala slăbiciune a sistemului, în timp ce un sistem de formare care funcționează bine în domeniul achizițiilor publice, care ar trebui să genereze pe viitor o scădere a erorilor și a numărului de obiecții este văzut ca punctul său forte. Una din principalele probleme în domeniul achizițiilor publice a fost, anterior, obiecțiile și reclamațiile prea frecvente, care au fost deseori folosite doar cu scopul de a amâna, complica și obstrucționa procedura de atribuire a contractului. De la 1 februarie 2006, o nouă obligație de depunere a cauțiunii a fost introdusă în articolul 138 alineatul (16) PPA. OPP monitorizează și evaluează cu atenție evoluțiile pentru a proteja regimul de atribuire a

contractului de obstacole intenționate și răuvoitoare din partea anumitor ofertanți sau candidați necâștigători.

22. Slovenia

În Slovenia, revizuirea procedurilor de achiziții publice se desfășoară în două etape. În prima etapă, ofertantul trebuie să depună o plângere la autoritatea contractantă respectivă. În a doua etapă, în lipsa unei decizii satisfăcătoare a autorității contractante în urma unei astfel de plângeri, ofertantul poate iniția procedurile în fața Comisiei Naționale de Revizuire pentru revizuirea procedurilor de achiziții publice (NRC). Nu există nici o diferență între contractele care intră în sau în afara domeniului de aplicare a directivelor CE. Sistemul de revizuire și de căi de atac din Slovenia este considerat rapid și eficient.

22.1 Reclamațiile la entitatea contractantă

Entitatea contractantă are competența să hotărască asupra plângerilor ofertanților ca primă instanță. Ofertanții au obligația să se plângă la autoritățile contractante respective înainte de a căuta revizuire la NRC. Entitățile contractante sunt enumerate în decretul de categorii și liste de entități contractante în conformitate cu Legea privind achizițiile publice, emise de Guvernul Republicii Slovenia, în condițiile paragrafului 4 din articolul 2 din Legea achizițiilor publice (Ur.l. RS, 36/04 - text oficial consolidat).

22.2 Revizuire judiciară

NRC (Slovenska 50, 1000 Ljubljana) este un organism specializat, independent, autonom și național în revizuirea procedurilor de achiziții publice, așa cum se prevede în Legea privind revizuirea procedurilor privind achizițiile publice. NRC îndeplinește cerințele stabilite de o instanță de drept prevăzute în hotărârile Dorsch și Salzman. Președintele și membrii NRC sunt numiți de către Adunarea Națională, la propunerea Comisiei de mandate și alegeri, pentru un mandat de cinci ani, cu posibilitatea de reelegere. Președintele și membrii NRC trebuie să aibă o diplomă universitară în drept și un grad profesional în barou. Ceilalți doi membri trebuie să aibă o diplomă universitară în științe economice sau inginerie. Președintele și membrii trebuie să îndeplinească, de asemenea, următoarele condiții generale: să fie cetățeni ai Republicii Slovenia și să cunoască bine limba slovenă, să aibă capacitatea generală de a participa la contracte, să fie în stare bună de sănătate, să fie în vârstă de cel puțin 30 de ani, să nu fie condamnați pentru o infracțiune pedepsită cu închisoare și să aibă experiență de cel puțin doi ani în domeniul achizițiilor publice. Deciziile NRC sunt trimise părților prin poștă. Publicul are acces la decizii prin intermediul site-ului Comisiei (<http://www.gov.si/dkom/>).

22.3 Conciliere

Procedura de conciliere este destinată numai pentru procedurile de atribuire a contractelor de achiziții publice în sectoarele apei, energiei, transporturilor și sectoarele de telecomunicații. Este o modalitate alternativă de soluționare a litigiilor în procedura de atribuire și se efectuează numai cu acordul entității contractante și a ofertantului respins. Comisia Europeană desemnează o persoană care să conducă procedura (un conciliator) în cazul în care entitatea contractantă precizează că este dispusă să ia parte. Ambele părți participante la procedura de conciliere trebuie să declare în scris că acceptă persoana desemnată de către Comisia Europeană, și fiecare dintre părți trebuie să propună un conciliator suplimentar dintr-o listă, care conduce procedura, împreună cu conciliatorul

nominalizat de către Comisia Europeană. Persoana care solicită procedura de conciliere și entitatea contractantă au dreptul să pună capăt procedurii în orice moment. În cazul în care ofertantul respins, altul decât persoana care solicită procedura de conciliere, a propus o revizuire a procedurii cu privire la atribuirea contractului de achiziții publice sau desfășoară proceduri de revizuire judecătorească și, după ce a fost invitat să participe la procedura de conciliere, nu reușește să indice în limita de timp dată dacă el sau ea este de acord să participe la această procedură, atunci conciliatorii pun capăt procesului de revizuire și se execută revizuirea procedurii de achiziții publice.

22.4 Căi de atac

Există două tipuri de decizii la care organismul național poate ajunge. Acesta poate respinge o cerere ca fiind neîntemeiată, sau o poate susține și poate invalida procedura parțial sau în totalitate. Există diverse motive pentru a suspenda o atribuire a contractului, cum ar fi discriminarea ofertanților, restrângerea concurenței, criteriul discriminatoriu de atribuire și factori care nu sunt conectați la substanța contractului, etc. Încheierea contractului nu poate fi anulată de către autoritatea contractantă sau de entitate în sine: numai NRC poate anula deciziile entităților contractante. Președintele NRC are posibilitatea de a elimina măsurile provizorii cu un ordin *ex parte* provizoriu. O decizie favorabilă de revizuire este o condiție prealabilă pentru succesul litigiilor entităților contractante pentru despăgubiri în instanțele civile.

22.5 Procedură

Un cod specific al revizuirii procedurii achizițiilor publice, care să acopere atât sectorul public, cât și sectoarele de utilități reglementează procedura în fața NRC. Acțiunea poate fi inițiată numai după o analiză nereușită în prima etapă în fața autorității contractante și în cazul în care partea vătămată nu consimte (parțial sau integral) la decizia autorității contractante privind cererea de revizuire sau dacă nu decide în timp util (15 zile). În majoritatea cazurilor, ofertanții care au depus o ofertă introduc acțiunea. Cu toate acestea, orice persoană care are sau a avut un interes în obținerea unui anumit contract și care a fost sau riscă să fie lezată de o presupusă încălcare are baze legale. O parte lezată are baze legale *de facto* atunci când și-a dovedit interesul în atribuirea unui contract și oferă dovezi reale conform cărora ar putea fi suferit o pierdere. Părțile care depun o plângere trebuie să plătească o taxă de aproximativ 420 € (furnizare și contractele de servicii) sau 840 € (contracte de lucrări). Pentru contractele de mare valoare publicate în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene, aceste taxe sunt duble. Ofertantul trebuie să plătească taxa de participare numai după depunerea protestului. Orice alte costuri pot fi considerate de către instanțele civile. Există un principiu prevăzut în legea căilor de atac conform căruia partea care determină costurile are sarcina de a le achita. Astfel, un reclamant care are succes își recuperează taxa, însă nu și alte costuri. NRC poate, înainte de a ajunge la o decizie, solicita expertiză cu privire la aspectele tehnice, economice și juridice relevante pentru caz. NRC trebuie să decidă asupra cererii și să emită o decizie în termen de 15 zile de la primirea cererii. Perioada de timp poate fi prelungită în anumite cazuri, la un maxim de 20 de zile. Există posibilități procedurale pentru a lua în considerare nevoia de a proteja informațiile comerciale confidențiale; de exemplu, în cadrul unei proceduri *in camera*. Cu toate acestea, principiul transparenței este esențial, și posibilitățile procedurale sunt legate de legislația privind accesul public la informație. Depunerea unei plângeri are un efect de suspendare automată *ex lege* pentru NRC. Nu există formulare-tip obligatorii sau documente utilizate în cadrul procedurilor

de revizuire a achizițiilor publice. Deciziile NRC sunt publicate pe portalul site-ului său și trimise la entitatea contractantă, reclamant și Ministerul Finanțelor.

22.6 Cultura revizuirii

Jurisprudența are o importanță considerabilă, dar limitată din cauza unui sistem format din codificare și jurisprudență. Judecătorii și invitații NRC, avocații de achiziții publice care îi reprezintă pe ofertanți, și entitățile contractante în cadrul procedurilor de revizuire dobândesc cunoștințele de drept comunitar, în general, și de lege a achizițiilor publice, în special, precum și cunoștințe de lucrări de achiziții publice -, inclusiv informații tehnice și considerente financiare implicate, ca parte a formării lor profesionale - ca parte a formării continue, și „la locul de muncă”/”învățare prin practică”. Atitudinea judecătorilor și a membrilor comisiei cu privire la NRC față de interesul public pe de o parte, și interesele private ale ofertanților pe de altă parte este descrisă ca fiind echitabilă și echilibrată. Ofertanții care solicită revizuirea deciziilor de achiziții publice dobândesc cunoștințe juridice, financiare și administrative ale achizițiilor publice în principal la locul de muncă/învățare prin practică și foarte mult prin servicii de consultanță și de specialitate furnizate de Ministerul Finanțelor. Ofertanții sunt tentați activ să depună o plângere pe care o consideră practicabilă. Cunoștințele ofițerilor contractanți asupra cadrului juridic și asupra altor cadre ale achizițiilor publice sunt descrise ca „lăudabile”. Atitudinea ofițerilor de contractare și a superiorilor lor, care se ocupă cu reclamațiile față de ofertanții care au depus o plângere sau sunt în căutarea controlului jurisdicțional al deciziilor de achiziții publice este conștientă de posibilitatea tot mai prezentă de protecție a părților judiciare. În general, ei nu sunt invidioși pe reclamanți, dar sunt cu toate acestea, sunt reticenți în ceea ce privește revizuirea. Nu există publicații periodice, cu excepția unor articole publicate în periodice profesionale; cărți și manuale sunt, de asemenea, difuzate. Există seminarii pe tema legii achizițiilor publice și bunele practici organizate de părțile interesate private la care funcționarii publici, de asemenea, iau parte. Nu există nici o asociație națională pentru legea achizițiilor publice. Societatea civilă (grupuri de interes național, cum ar fi camerele de comerț, asociații din industria de construcții naționale, etc) este implicată în politica de achiziții publice în ansamblul său și în părțile sale constitutive. Societatea urmează îndeaproape și monitorizează procedurile de achiziții publice, în special în cazul în care sunt implicate mize mari. Rolul mass-media este foarte pronunțat. Există o interrelaționare considerabilă a hotărârilor CEJ în procedurile naționale de revizuire a achizițiilor publice.

23. Suedia

Sistemul de revizuire și de căi de atac al achizițiilor publice al Suediei se bazează pe control jurisdicțional independent. Sistemul poate fi împărțit în căile de atac, înainte și după ce contractul a fost încheiat: există două căi separate de trei instanțe de control judiciar pentru contractele de peste și sub pragurile CE.

23.1 Plângeri la Autoritatea Contractantă

Nu este obligatoriu ca plângerile să fie depuse la autoritatea sau entitatea contractantă. Nu există reguli specifice în domeniul achizițiilor publice, care reglementează reclamațiile către autoritatea contractantă. Cu toate acestea, este posibil să se încerce să se stabilească obiecții în acest fel.

23.2 Revizuire juridică

Înainte de încheierea contractului, o instanță administrativă poate suspenda procedura de achiziție și ordona autorității sau entității reluarea sau corectarea procedurii în primă instanță. În a doua instanță, un recurs poate fi formulat împotriva deciziilor instanțelor de primă instanță într-una din cele patru instanțe administrative de apel: „Kammarrätten” de la Stockholm, Göteborg, Sundsvall, sau Jönköping. În cele din urmă, există o ultima instanță de judecată de drept administrativ, „Regeringsrätten” de la Stockholm, care revizuieste, de asemenea, deciziile de achiziții publice. Toate aceste instanțe sunt independente de executiv, administrație sau orice altă parte a guvernului, iar deciziile lor sunt de natură jurisdicțională. Revizuirea prin intermediul instanțelor administrative este exclusă, după încheierea contractului. Cu toate acestea, începând cu anul 2002, punerea în aplicare a hotărârii Alcatel asigură o perioadă de zece zile între notificarea atribuirii contractului către ofertanți și încheierea contractului. Instanțele administrative sunt principalul forum de revizuire a achizițiilor publice în Suedia. În 2005, 1280 de cazuri au fost inițiate - marea majoritate în instanțele administrative. Foarte puține cazuri au fost prezentate de către ofertanți din alte state membre, dar cele mai multe companii internaționale au și o filială suedeză. Mai puțin de 1% din toate contractele de achiziții publice a dus la plângeri. Aproximativ 30% din hotărâri au ordonat autorității sau entității contractante corectarea (13%) sau reînceperea (17%) procedurii. Multe cazuri nu au ca rezultat o hotărâre, deoarece autoritatea sau entitatea a reziliat sau a corectat procedura sau a încheiat deja contractul. Majoritatea cazurilor se referă la revizuirea procesului de evaluare. În mod normal, e nevoie de trei până la patru săptămâni între depunerea unei plângeri sau unui proces de revizuire judiciară și decizia finală. Costurile sistemului de revizuire și de căi de atac pentru contribuabil nu sunt specificate în mod oficial. Punctul forte al sistemului de revizuire este faptul că este rapid și ieftin pentru ofertant și că decizia este luată de un tribunal local aproape de autoritatea contractantă sau entitatea în cauză. După încheierea contractului, furnizorul de servicii poate solicita despăgubiri numai într-o instanță districtuală (ordinară sau civilă), în primă instanță. În a doua instanță, poate fi depusă o plângere împotriva deciziilor instanțelor de primă instanță la o Curte de Apel. Există o ultimă instanță generală/ordinară „Högsta domstolen” de la Stockholm, care revizuieste, de asemenea, deciziile de achiziții publice pentru acordarea de daune. Aceste instanțe sunt independente de executiv, administrație sau orice altă parte a guvernului, iar deciziile lor sunt de natură jurisdicțională. Există foarte puține cazuri de despăgubiri. O slăbiciune a acestui sistem dual de instanțele administrative și civile, este imprevizibilitatea sa, deoarece sunt implicate prea multe instanțe și judecători. Mai mult, există insuficiente căi de atac împotriva atribuirilor ilegale directe fără publicare. Este aproape imposibil să se obțină despăgubiri în acest caz. Prin urmare, riscul de revizuire este mult mai mic atunci când autoritatea nu urmează deloc legislația, comparativ cu contractele publicate cu deficiențe de procedură. După cum s-a subliniat mai sus, există două instanțe ultime la Stockholm care se ocupă cu cazurile de achiziții publice. Ultima instanță generală/ordinară, Högsta domstolen, revizuieste contracte încheiate de achiziții publice și acordarea de daune. Ultima instanță de drept administrativ, Regeringsrätten, revizuieste deciziile de achiziții publice. Cele două instanțe au fost stabilite pe baza Constituției și a actelor parlamentului, și îndeplinesc cerințele pentru o instanță de drept prevăzute în hotărârile Dorsch și Salzmann. Judecătorii, care trebuie să fie avocați experimentați și recunoscuți, sunt numiți în conformitate cu o procedură generală. Constituția prevede că judecătorii sunt independenți, și pot fi demisi numai în cazuri foarte speciale. Președinții tuturor instanțelor judecătorești sunt numiți de către guvern, și sunt avocați renumiți. Nu a existat nici o implicare a CEJ în procesele de revizuire la nivel național prin intermediul procedurii preliminare. Există o serie de cazuri de achiziții publice care fac obiectul procedurilor privind încălcarea dreptului comunitar

formulat de Comisia Europeană, inclusiv cele stabilite în etapa pre-judiciară. Nu există nici o instanță de judecată. Ofertanții pot solicita Consiliului Național pentru Achiziții Publice ("NOU", Vasagatan 44, 111 20 Stockholm, www.nou.se), pentru un aviz, și există o procedură de conciliere și atestare la Consiliul suedez pentru acreditare și evaluare a conformității C (SWEDA; Box 2231, 103 15 Stockholm; Telefon +46 8 406 83 00; Fax +46 08 791 89 29; Website: www.swedac.se). Cu toate acestea, această procedură nu a fost niciodată folosită.

23.4 Căi de atac

Căile de atac includ anularea deciziilor de atribuire individuale, ordinul de a reîncepe procedura de atribuire, măsurile provizorii, daunele și, pentru utilități, penalitățile cu titlu cominatoriu. Prima instanță de contencios administrativ poate ordona ca procedura de atribuire să fie reluată sau să nu se încheie până ce încălcarea nu a fost remediată. Protecția juridică este admisibilă împotriva deciziilor înainte de încheierea contractului, de exemplu, pentru, selectarea unei proceduri speciale de atribuire sau pentru deciziile de calificare. Jurisprudența este neclară dacă o decizie după încheierea contractului este supusă legislației de achiziții publice. Instanța poate dispune, de asemenea, măsuri provizorii până la adoptarea unei decizii finale, ținând seama de consecințele probabile ale acelor măsuri asupra tuturor intereselor pasibile de fi prejudiciate, inclusiv interesul public, și să decidă împotriva aprobării unei astfel de măsuri în cazul în care consecințele negative ale acesteia ar depăși beneficiile sale. În cazul în care entitatea contractantă a încălcat dispozițiile articolului 4 din capitolul 1 sau orice altă dispoziție din PPA și acest lucru a cauzat prejudicii sau risc de prejudiciu pentru ofertant, instanța va dispune ca procedura de atribuire să fie reluată sau ca acesta să fie încheiată numai atunci când încălcarea a fost rectificată. Contractul în sine nu poate fi anulat, cu excepția în fraudelor sau circumstanțelor ilegale. Atunci când o procedură de atribuire a fost încheiată, un furnizor care consideră că a fost lezat, poate pretinde despăgubiri împotriva entității contractante într-o instanță districtuală (ordinară). Nu este necesar ca decizia atacată să fie anulată înainte de solicitarea daunelor. Despăgubirile pot merge dincolo de costurile de licitație și sunt de obicei calculate la un net de pierdere a profitului. În cazurile privind achizițiile publice în sectoarele de utilități, instanța poate impune penalități cu titlu cominatoriu de interzicere a entității contractante de a continua procedura de atribuire până când încălcarea este rectificată. În conformitate cu capitolul 7 art. 2 și 6-7 PPA, o entitate contractantă care nu a reușit să respecte dispozițiile PPA trebuie să plătească o despăgubire pentru prejudiciul pe care l-ar fi putut cauza unui ofertant. Un ofertant sau candidat care a participat la o procedură de atribuire, pe baza condițiilor stabilite la capitolul 4 (sectoarele de utilități) are dreptul la remunerație pentru cheltuielile de elaborare a ofertei sau ca participant la procedură, în cazul în care nerespectarea prevederilor din PPA a avut un efect negativ asupra șansa lui sau a ei de a primi contractul.

23.5 Procedura

Legea de procedură relevantă este reglementată în Codul de procedură civilă, „Rättegångsbalken”, pentru instanțele de drept comun și Codul de procedură administrativă, „Förvaltningsprocesslagen”, pentru instanțele administrative. Instanța de judecată poate decide să audieze un expert tehnic pentru a obține o declarație scrisă. Instanța de judecată nu are nici o obligație de a face acest lucru în cazul în care avizul expertului nu este necesar pentru judecată. Orice furnizor sau prestator care are un interes în a-i fi atribuit contractul, chiar dacă nu a prezentat o ofertă, poate iniția un caz.

NOU nu are bază juridică, deși acest lucru a fost sugerat de multe ori. Nu se percep taxe în instanțele administrative și nici cerințe de reprezentare juridică. Partea care pierde într-o cerere de despăgubiri trebuie să plătească cheltuielile de judecată ale părții câștigătoare. Un protest la instanța de contencios administrativ trebuie să fie lansat în termen de zece zile după ce decizia privind atribuirea contractului a fost trimisă către ofertanți. O cerere de despăgubiri trebuie să fie introdusă în termen de un an de la încheierea contractului. Există posibilitatea pentru instanțe de a vedea documentele fără a dezvălui conținutul acestora către părți. Nu există nici un efect automat de suspendare a procedurii de atribuire, o dată ce protestul a fost depus în instanța de contencios administrativ, dar instanța de judecată poate decide să suspende procedura, astfel că un contract nu poate fi încheiat înainte de hotărârea instanței. Nu există formulare obligatorii pentru o cale de atac. Nu există limite de timp obligatorii pentru instanțele judecătorești pentru a ajunge la o decizie. Cu toate acestea, instanțele prime decid în mod normal în termen de trei până la patru săptămâni. Hotărârile sunt trimise părților, și unele cazuri de interes general sunt publicate. Există o publicație a deciziilor: Rapoarte anuale ale Curții, „Regeringsrättens årsbok (RA)” pentru ultima instanță administrativă „Regeringsrätten” și „Nytt juridiskt arkiv (NJA)” pentru ultima instanță ordinară „Högsta domstolen”. Un buletin informativ „NOU-info” publică informații despre toate hotărârile ultimei instanțe privind achizițiile publice și unele cazuri interesante de la alte instanțe. Asociația suedeză a Autorităților Locale și Regionale oferă, de asemenea, informații pentru membrii săi. Jurisprudența este de o importanță considerabilă, dar limitată din cauza unui sistem format codificare și jurisprudență: Există interpretări importante ale legii furnizate de către instanțele judecătorești. Singurele diferențele ale sistemului de revizuire și căi de atac cu privire la utilități sunt posibilitatea de a emite daunele cominatorii descrise mai sus și o serie de reguli speciale în cazurile de daune care fac parte din regulamentul Directivei 2/13/CEE.

23.6 Cultura remedierii

Judecătorii și avocații tineri au studiat legislația de achiziții publice și legislația comunitară, ca parte a curriculei lor universitare. Alții trebuie să solicite instruire, cursuri și seminarii organizate de firme de drept privat sau de autoritățile guvernamentale, cum ar fi NOU sau organizații internaționale. În ultimii ani a existat o anumită specializare voluntară cu privire la cazurile de achiziții publice. NOU distribuie informații prin intermediul telefonului, buletine informative, publicații, seminarii și conferințe pentru a sprijini birourile guvernamentale și pentru a urmări evoluțiile în domeniul achizițiilor în UE și OMC (informații suplimentare pe www.nou.se). Mai mult de 100 de judecători tratează cazuri de achiziții publice. Atitudinea lor este în mod normal corectă și echilibrată, dar pot exista excepții cu privire la interesul public. Administrația ar trebui să ajute și să ofere consultanță pentru toate părțile. NOU oferă informații pentru ofertanți, la fel ca și Asociația administrațiilor locale și regionale și Camera de Comerț. În caz contrar, ofertanții trebuie să caute ajutorul firmelor de avocatură și consultanți. În 2005, 1280 reclamații privind achizițiile publice au fost inițiate. Unii ofertanți pot să nu dorească să inițieze procese de revizuire. Nivelul de cunoștințe ale ofițerilor contractanți în ceea ce privește legea achizițiilor publice și bunele practici se îmbunătățește. Generația mai tânără deține mult mai multe cunoștințe legate de cerințele legale și economice. Atitudinea ofițerilor de contractare și a superiorilor lor care se ocupă cu reclamațiile față de ofertanți este în mod normal corectă. Newsletter-ul NOU și „Anbudsjournalen”, un ziar cu privire la achizițiile publice cu interviuri, opinii și informații cu privire la hotărârile în materie de achiziții publice și discuții despre problemele și succesele în domeniul achizițiilor publice, difuzarea de informații privind achizițiile publice și un forum de discuții. Legea referitoare la achizițiile publice este discutată la conferințe academice și

profesionale și seminarii, organizate de sectorul public și privat. Nu există nici o asociație națională privind achizițiile publice ca atare, dar există, în schimb, organizații private. Camerele de comerț sunt active și au un rol în supravegherea deschiderii ofertelor și licitațiilor online. Asociația Națională a Industriilor, precum și asociațiile de construcții, consumabile medicale, de sănătate și alte sectoare sunt interesate și au organizat seminarii și întâlniri în acest sens. ONG-uri, cum ar fi secțiunea națională a Transparency International, privind comerțul echitabil și preocupările legate de mediu sunt active. Presa și televiziunea mediatizează ocazional procedurile de revizuire a achizițiilor publice. Există studii universitare pentru ofițerii de achiziții publice. Impactul hotărârilor CEJ este destul de considerabil în instanțele superioare. Părțile fac referire la hotărâri, care sunt cunoscute de la publicațiile NOU și alte organizații.

24. Marea Britanie

Achizițiile publice în Regatul Unit sunt reglementate de contractele de Regulamentele din 2006 privind achizițiile publice (Instrumentul statutar 5/2006 de punere în aplicare a Directivelor CE 2004/18 și 89/665 http://www.opsi.gov.uk/si/si2006/uksi_20060005_en.pdf) și Regulamentul din 2006 privind Contractele de Utilități (Instrumentul statutar 6/2006 de punere în aplicare a Directivelor CE 2004/17 și 92/13 http://www.opsi.gov.uk/si/si2006/uksi_20060006_en.pdf). Reglementările amintite mai sus sunt aplicabile numai în Anglia și Țara Galilor și Irlanda de Nord. În Scoția, guvernul scoțian a emis două reglementări similare (Instrumente statutare 1/2006 și 2/2006 http://www.opsi.gov.uk/legislation/scotland/ssi2006/ssi_20060001_en.pdf). Sistemul de revizuire și de căi de atac se bazează pe control judiciar independent. Există diferite organizații în Marea Britanie care oferă servicii alternative de soluționare a litigiilor (în special în faza de executare). Organismele publice și contractanții lor pot utiliza aceste servicii ocazional, dar nu sunt obligate prin lege sau politici să facă acest lucru. Mecanismul de conciliere instituit prin Directiva 92/13 CE a fost pus în aplicare în dreptul intern prin Regulamentele Contractelor de Utilități.

24.1 Control judiciar

Un ofertant care consideră că a suferit sau riscă să sufere pierderi ca urmare a unei încălcări a Regulamentului privind achizițiile publice sau a Regulamentului Contractelor de Utilități are dreptul să solicite despăgubiri prin intermediul sistemului de instanțe naționale. Orice încălcare a reglementărilor menționate anterior de către o autoritate/utilitate contractantă ar fi deschisă contestării, prin intermediul sistemului de instanțe naționale. Aceasta ar include selecția procedurii de atribuire, modul în care specificațiile sunt exprimate, etapele de excludere de la pre-calificare și atribuire, etc. În ceea ce privește contractele care nu intră în sfera de aplicare a reglementărilor (de exemplu, contractele sub pragurile CE), procedura poate fi inițiată pe baza dreptului comun general. O cerere în temeiul reglementărilor trebuie să fie formulată imediat și, în orice caz, în termen de trei luni de la data la care motivele (practic, presupusa încălcare) de introducere a acțiunii au apărut pentru prima dată. În cazuri justificate în mod corespunzător, termenul de trei luni poate fi prelungit prin decizia instanței. Există, în plus, o cerință strictă ca solicitantul să informeze autoritatea contractantă de încălcare, de datoria și de intenția sa de a introduce o acțiune în conformitate cu reglementările relevante în ceea ce privește aceasta, înainte ca el sau ea să fie în măsură să introducă o acțiune. Cu toate acestea, cu privire la această obligație nu există o condiție prealabilă pentru a căuta căi de atac. Protestul se depune la divizia de achiziții publice a autorității

contractante. Acțiunile juridice sunt introduse la Înalta Curte în Anglia, Țara Galilor și Irlanda de Nord, în Curtea de Sesiuni sau Curtea Superioară în Scoția (Scoția are un sistem separat de instanțe față de sistemul juridic din Anglia, Țara Galilor și Irlanda de Nord). Instanța va impune o creanță asupra autorității contractante, iar cazul va fi apoi prelucrat în conformitate cu liniile directoare pentru instanțele civile prevăzute în Legea de procedură civilă din 1997. Înalta Curte este corpul de revizuire de primă instanță în cazurile de achiziții publice în conformitate cu reglementările. Locația centrală este Curtea Regală de Justiție din Londra (London WC2A 2LL; Telefon: +44 (0) 207 947 6000), dar există instanțe regionale în mai mult de 20 de orașe. Un judecător al Înaltei Curți prezidează asupra procedurii, audiază cazurile prezentate de ambele părți, în sprijinul interpretării lor și deciderii unui verdict pe baza dovezilor prezentate. În eventualitatea în care o acțiune introdusă de un solicitant nu are succes, iar reclamantul consideră că decizia a fost defectuoasă, poate introduce un recurs la Divizia civilă a Curții de Apel (Londra WC2A 2LL; Telefon: +44 (0) 20 7947 7882), caz în care argumentele lor vor fi audiate de trei judecători. Organismul de revizuire de ultimă instanță este House of Lords, în special Lords of Appeal in the Ordinary (Lords of Appeal in the Ordinary, House of Lords, Palatul Westminster, Londra SW1; Website: http://www.parliament.uk/judicial_work/judicial_work.cfm). Permisivitatea trebuie să fie acordată de Curtea de Apel sau House of Lords pentru o cale de atac împotriva unei decizii luate de Curtea de Apel care urmează să fie adoptată de Comunitatea Lordilor. Comunitatea Lordilor conține membrii cei mai eminenți din sistemul judiciar al Regatului Unit, numiți de către Majestatea Sa la sfatul primului-ministru, pe baza experienței și competențelor lor. Ei formează un organism permanent fondat de lege și iau decizii cu caracter obligatoriu. Corpul este independent de executiv sau de orice altă parte din guvern. După intrarea în vigoare a dispozițiilor relevante ale Actului din 2005 privind reforma constituțională, cazurile de achiziții publice vor fi audiate în ultimă instanță de către Curtea Supremă a Marii Britanii.

24.3 Căi de atac

Temeiul juridic pentru căile de atac atribuite în cazurile de achiziții publice poate fi găsit în partea a 9-a din lege. În cazul în care Înalta Curte decide în favoarea reclamantului, aceasta poate acorda un ordin de modificare a unei decizii relevante de către autoritatea contractantă, sau poate modifica un document (cum ar fi o specificație). În cazul în care reclamantul a suferit pierderi care rezultă din vina autorității contractante, atunci daunele pot fi acordate, de asemenea. Despăgubiri pentru pierderi (inclusiv pierderea unei șanse de a câștiga contractul) pot fi acordate în cazul în care instanța este convinsă că a existat o încălcare a obligației de a se conforma cu reglementările și furnizorul a suferit o pierdere sau deteriorare în consecință a acestei încălcări. Nu este necesar ca decizia atacată să fie anulată. Costurile solicitantului câștigător, de asemenea, vor fi probabil plătite de către autoritatea contractantă. Numai în caz de fraudă sau de rea-credință, daunele sunt singura cale de atac disponibilă odată ce contractul a fost semnat. Depunerea unei cereri nu are efect automat de suspendare a procedurii de cerere de ofertă în curs de desfășurare. Cu toate acestea, în orice stadiu al procedurii, instanța poate acorda măsuri provizorii, la o solicitare urgentă de către solicitant și poate emite un ordin care are un efect suspensiv asupra acțiunilor pertinente ale autorității contractante. Atunci când se determină dacă este cazul să se ia măsuri provizorii, instanța va avea în vedere nevoia, pe de o parte, de a oferi un sistem eficient de a susține normele CE privind achizițiile publice și de a proteja reclamantul și, pe de altă parte, interesul public în vederea progresului proiectelor publice. Prin urmare, pentru a obține un ordin de suspendare a procedurii de licitație sau pentru punerea în aplicare a unei decizii luate în

cea ce privește procedura de cerere de ofertă, solicitantul ar trebui să arate că există un caz grav care trebuie judecat și că daunele nu ar fi un remediu adecvat. Curtea nu are puterea să anuleze un contract atribuit odată ce contractul a fost semnat. Cu toate acestea, și în ceea ce privește contractele reglementate de regulamentele privind contractele de achiziții publice, Marea Britanie a introdus un termen suspensiv de zece zile între notificarea cu privire la rezultatele procedurii de licitație a ofertanților și încheierea formală a unui contract. Această regulă este considerată ca fiind cea mai importantă evoluție recentă în domeniul dreptului intern de achiziții publice. Ofertanții vătămați au astfel posibilitatea de a iniția o provocare a unei decizii de atribuire pe care o consideră eronată. O autoritate contractantă trebuie să nu atribuie un contract în cazul în care știe că a fost inițiată o acțiune în justiție în perioada de așteptare, până la soluționarea acțiunii. Cu toate acestea, nu este clar dacă în prezent, eșecul autorității în a respecta perioada suspensivă obligatorie de zece zile ar însemna ca instanța judecătorească să anuleze atribuirea contractului. În cele din urmă, nu există prevederi în legătură cu penalitățile cu titlu cominatoriu.

24.4 Procedura

Procedurile în fața Înaltei Curți sunt guvernate de Regulamentele din 2006 cu privire la contractele de achiziții publice, Regulamentele din 2006 privind Contractele de Utilități și Actul de procedură civilă din 1997. Legea de procedură civilă, de asemenea, se aplică procedurii în fața diviziei civile de la Curtea de Apel. Orice persoană care a solicitat sau solicită, sau ar fi dorit să fie persoana căreia îi este atribuit un contract, și este stabilită într-un stat relevant poate introduce o acțiune în cazul în care suferă sau riscă pierderi ca urmare a încălcării autorității contractante. Acest lucru s-ar putea extinde dincolo de cei care au participat efectiv la procedura de cerere de ofertă în cazul în care cred că au fost împiedicați să participe, ca urmare a unei încălcări a regulamentelor. Statele relevante includ cele 25 state membre ale UE, țările SEE, Bulgaria, România și semnatarii Acordului privind achizițiile publice. Nu există formulare-tip în ceea ce privește cazurile de achiziții publice, ci formulare generale (disponibile on-line: <http://www.hmcourts-service.gov.uk/HMCSCourtFinder/FormFinder.do>). Experții sunt chemați de către părți la procedură pentru a le sprijini cazul și vor fi examinați de către avocații care reprezintă ambele părți. Costurile vor fi suportate de către partea perdantă. Un solicitant poate cere să obțină acces la dosarul de achiziție în cadrul procedurii normale de divulgare aplicabilă acțiunilor în justiție în Anglia și Țara Galilor. Cu toate acestea, poate fi făcută o cerere la instanța de judecată pentru ca informațiile confidențiale să nu fie divulgate în afara procedurilor judiciare. Decizia se va lua de către judecător. Alternativ, solicitantul poate solicita informații în cadrul Actului de liber acces la informații din 2000. Autoritatea contractantă poate, cu toate acestea, refuza accesul în conformitate cu actul în care informațiile din dosarul de achiziții publice a fost primit în cadrul unei specificații exprese de a păstra natura confidențială a acestei informații, astfel încât divulgarea de informații relevante ar constitui o încălcare a încrederii acționabile de ofertantul relevant, sau divulgarea dosarului de achiziții publice ar prejudicia interesul comercial al altei persoane. Taxele judiciare sunt plătite de către partea care introduce o acțiune în instanță. Taxele sunt reglementate prin Ordinul de taxe realizat de lordul cancelar și variază în funcție de valoarea creanței. Nu se percep taxe doar pentru a face o reclamație cu privire la o decizie de achiziții publice. O parte care introduce o acțiune la Înalta Curte va trebui să finanțeze acțiunea din propriile sale resurse, în primă instanță. Aceasta include cheltuielile de judecată și onorariile pentru avocați și experți. Cu toate acestea, partea necâștigătoare va trebui în mod normal să suporte costurile ambelor părți odată ce cazul este încheiat. Nu există limite de timp obligatorii pentru ca instanțele judecătorești să emită o decizie.

Timpul necesar pentru ca instanța să ajungă la o decizie depinde de complexitatea problemelor în cauză și variază foarte mult. Deciziile Camerei Lorzilor sunt anunțate public de către părțile participante la un caz la încheierea acestora și sunt apoi publicate pentru promulgare. Deciziile sunt în mod normal pronunțate către reprezentanții părților în instanța de judecată. Cele mai importante decizii ale Curții Supreme sunt publicate pe site-ul Curții (<http://www.hmcourts-service.gov.uk>), și multe cazuri sunt, de asemenea, publicate în presa juridică.

24.5 Cultura remedierii

Judecătorii au studiat dreptul de achiziții publice, ca parte a curriculei lor universitare și prin formarea profesională, sau prin seminarii organizate de guvern sau de alte instituții publice sau private. Cunoștințele practice privind modul de funcționare a politicii de achiziții sunt asigurate în principal de informațiile generate din sectorul public și prin experiență. Atitudinea judecătorilor față de interesele implicate în cazurile de achiziții publice este considerată a fi complet independentă și imparțială. Jurisprudența instanțelor superioare este foarte importantă, deoarece există un sistem de precedent juridic în luarea deciziilor instanței cu caracter obligatoriu pentru instanțele inferioare. Ofertanții pot să se familiarizeze cu practicile de achiziții publice, fie prin experiența de muncă sau prin intermediul organizațiilor profesionale. Nu există date empirice cu privire la atitudinea ofertanților față de căile de atac, dar, în general, Marea Britanie nu a avut în mod tradițional o cultură de a contesta ofertele. Mai mult, „Woods Review” (www.ogc.gov.uk//documents/woodreview.pdf) a constatat că din ofertanții din Marea Britanie sunt reticenti în a contesta atribuirii ale contractelor, în principal, din cauza consecințelor negative pentru relațiile lor de afaceri și din cauza dificultăților de a dovedi o practică greșită și, prin urmare, de a iniția o acțiune. În ceea ce privește ofiterii de contractare, ei au datoria să acționeze în conformitate cu normele privind achizițiile publice, în mod echitabil și rezonabil, cu privire la principiile de drept comun public. Orice plângere va fi tratată în conformitate cu aceste reguli și principii. În general, în ceea ce privește procedurile formale de revizuire, un sistem eficient de căi de atac depinde de un grad corespunzător de transparență pentru deciziile luate de autoritățile contractante publice, un traseu clar pe care un ofertant lezat trebuie să-l urmeze în cazul în care dorește să solicite o revizuire formală a cazului. Acest sistem de revizuire trebuie să fie vizibil părților interesate și trebuie să se bazeze pe un cadru juridic clar în ceea ce privește impactul legilor/regulamentelor, etc, și consecințele unei încălcări a normelor în ceea ce privește căile de atac. La un nivel mai informal, funcționarii implicați în achizițiile publice trebuie să fie educați/instruiți pentru a aprecia necesitatea unui dialog eficient, corespunzător cu partea de furnizare a ecuației de cumpărare în cazul în care contractele de achiziții publice funcționează la fel de eficient pe cât ambele părți și-ar dori. Un element cheie al acestui dialog trebuie să fie deschiderea către discuția cu ofertanții cu privire la justificarea deciziilor luate, și cu privire la potențialele reclamații. La nivel academic, a existat interes în legea achizițiilor publice, ca urmare a adoptării Directivelor CE privind căilor de atac. Cea mai importantă revistă juridică este „Revizuirea legii privind achizițiile publice (PPLR)” publicată de Sweet & Maxwell. Numeroase conferințe academice și profesionale, de asemenea, au loc în mod regulat. Nu există nici o asociație națională de achiziții publice, dar o gamă largă de asociații ale industriei și comerțului reprezintă pentru guvernul britanic interesele membrilor săi în ceea ce privește achizițiile publice. Acești actori pot oferi sprijin membrilor lor cu sfaturi în ceea ce privește circumstanțele specifice. Printre cele mai influente sunt Confederația Industriei Britanice și Federația Întreprinderilor Mici. Pregătirea oficială destinată birourilor contractante este inclusă în programa Certificatului de competență în aprovizionare și furnizare înființat de

GOV/SIGMA(2007)5

Școala Națională a Guvernului și Institutul de achiziții și furnizare. Impactul hotărârilor CEJ privind procedurile de pe piața internă este considerabil, deoarece acesta este sursa fundamentală de interpretare juridică efectuată de către instanțele britanice. În ceea ce privește articolul 226 din Tratatul CE, divergențele dintre Marea Britanie și Comisia Europeană cu privire la punerea în aplicare a normelor de achiziție ale CE au fost stabilite în stadiul pre-judiciar (în jur de 15 cazuri în ultimii patru ani).